

ئەتەسنامە (وەشانی 2، بەشی 1 لە 1)

تایبەتە بە لیستی ئەو نەخشانەی کە رێکخراوی
کوردیپیدیا بە دەستی هیناوە (پاکژ و زیڤه)

بە شەکانی ئەم بایندەرە 300 تۆمار بەم زمانانە لەخۆدەگریت:
کوردی ناوەراست | فارسی | English | عربي | Kurmancî
کرمانجی | 中国的 | 日本人 | Ελληνική | Fins

ئامادەکردنی: رێکخراوی کوردیپیدیا
رۆژی دەرچوون: 2025-02-18

ژمارە ی بابەت	ئەرشیفوانانی بەشداربوو لەم بەرھەمەدا
147	ھاوڕێ باخەوان
44	زریان عەلی
42	سارا سەردار
21	رۆژگار کەرکووکی
18	سەریاس ئەحمەد
12	ئاراس حسۆ
7	بەناز جۆلا
2	سروش بەکر
1	زریان سەرچناری

ئەتەسنامە (وەشانی 2، بەشی 1 له 1)

تایبەتە بە لیستی ئەو نەخشانەی کە رێکخراوی کوردیپیدیا بە دەستی هیناوە
(پاکژ و زێدە)

بە شەکانی ئەم بایندەرە 300 تۆمار بەم زمانانە لەخۆدەگرێت:
کوردی ناوەراست | فارسی | English | عربي | Kurmancî | کرمانجی | 中国 | Fins | Ελληνική |
国的 | 日本人 |

ئامادەکردنی: رێکخراوی کوردیپیدیا
روژی دەرچوون: 2025-02-18

ئەرشیفوانانی بەشداربوو لەم بەرھەمەدا ژمارەیی بابەت

147	ھاوڕێ باخەوان
44	زریان عەلی
42	سارا سەردار
21	رۆژگار کەرکووی
18	سەریاس ئەحمەد
12	ئاراس حسۆ
7	بەناز جۆلا
2	سروشت بەکر
1	زریان سەرناری

رێکخراوی کوردیپیدیا بۆ کۆکردنەوەی زانیاری دەربارەی کوردستان و کورد
<https://www.kurdipedia.org>
2008 - 2025

ناوەڕۆک

3.....ناوەڕۆک

13چەند و تەیه ک

14بلاوکراوە کانی کوردیپیدیا

17دەربارە

19کوردی ناوەراست

22 ئازەربایجانی رۆژئاوا

23 ئیمپراتۆری میدیا و دراوسێکانی

24 ئەو ناوچانەی جیهان کە کورد بە شتوێهێکی گشتی حوکمرانی کردووه

25 ئەو ناوچانەی لەلایەن داعشەووە لە کەرکووک دەستی بەسەرداگیراوه

26 ئەو نەخشەییە کە پەیدەدە بۆ رۆژئاوای دەخوازیت

27 بارودۆخی تەل تەمر 2019-11-03

28 بارودۆخی تەل تەمر 2019-11-16

29 باشوور و رۆژئاوای کوردستان

30 باشووری کوردستان سالی 2002

32 بنچینه نەخشە ی پارێزگای سلێمانی

33 بنکەکانی هێزەکانی داگیرکەری تورک لە پارێزگای دهۆک

34 بۆری نەوتی کەرکووک بۆ بەندەری جیهان

35 بۆری ناردنی نەوتی کەرکووک بۆ بەندەری جیهان

36 بەشی پارێزگای موسڵ لە بەعەرەبکردنی (تەعریبکردنی) کوردستان

38 بەشیک لە نەخشە ی کوردستان لە سەدە ی 17 دا

40 پارێزگای کوردستان

41 پارێزگای دهۆک لە گەل شارۆچکە ی ئاکری و بەشیک ی شارۆچکە ی شیخان سالی 1970

42 پان ئێرانیست

43 پنتاگون نەخشە ی ناوچە کان ی ژێردەستی داعش بڵاودەکاتەو

44 پرۆسە کان ی رزگارکردنی کانتۆنە کان ی رۆژئاوای کوردستان

45 جوگرافیای باشووری کوردستان بەپێی دەسەلاتی ئیستا لەرووی سیاسی و سەربازییەو

46 جوگرافیای باشووری کوردستان بەپێی لایەنە دەسەلاتدارەکان

48 جینۆسایدی کورد لە قارنی و ناوچە ی نەغەدە

49 چۆم و ڕووبارە کان ی کوردستان

50 چەند نەخشە یە ک ی میژوویی کوردستان

51 خانەقین و مەیدان لە نەخشە یە ک ی کۆنی عوسمانیدا

53 خوی - خۆی

54 دابەشبوونی هێزەکان لە رۆژئاوای فورات

55 دابەشبوونی هێزەکانی پەکەکە و تورک لە باشووری کوردستان

56 دابەشبوونی هێزەکانی داگیرکەری تورک لە باشووری کوردستان

57 دابەشکردنی ئیداری پارێزگای موسڵ سالی 1991

- 59 دره‌ختی خێزانه زمانیه هیندوئه‌ورووبیه‌کان
- 61 ده‌رکه‌وتی ناوی کوردستان له‌ نه‌خشیه‌کی فه‌ره‌نسی سالی 1875
- 62 ژماره‌ی دانیش‌توانی گه‌ره‌که‌کانی سۆران
- 63 سلیمانی
- 64 سنووری ئیتنۆگرافی کورد له‌ ئێراق
- 66 سنووره‌کانی پارێ و یه‌کیته‌ی
- 67 سنووره‌کانی نیوان پێشمه‌رگه‌ و داعش له‌ موصل
- 68 سنووره‌کانی کۆماری کوردستان 1946
- 70 سنه
- 71 شارۆچکه‌ کوردیه‌کانی پارێزگی موصل سالی 1991
- 72 شارۆچکه‌ کوردیه‌کانی پارێزگی موصل سالی 2002
- 73 شوێنی ژبانی عه‌شیره‌تی هه‌مه‌وه‌ند له‌ سالی 1919 دا
- 74 شوێنی شارۆچکه‌ی ئاکری له‌ پارێزگی موصل سالی 1972
- 76 شوێنی شارۆچکه‌ی هه‌مدانییه‌ له‌ پارێزگی موصل سالی 1970
- 77 شوێنی هۆزی شه‌به‌ک له‌ شارۆچکه‌کانی هه‌مدانییه‌ و موصل و تلکیف له‌ پارێزگی موصل
- 78 شه‌ری لایه‌نه‌کان له‌ موصل
- قۆناغه‌کانی به‌عه‌ره‌بکردنی ناوچه‌ کوردیه‌کان له‌ باشووری کوردستان له‌لایه‌ن حکومه‌ته‌یه‌ک له‌ دوا‌ی یه‌که‌کانی ئێراق
- 79 گونده‌کانی شارۆچکه‌ی هه‌مدانییه‌ و موصل، سالی 1976
- 80 له‌ نه‌خشیه‌کی سالی 1951 سنه‌ به‌ناوی خۆیه‌وه‌ ئاماژه‌پێکراوه‌ نه‌ک سه‌نه‌نده‌ج
- 82 میدفیدف سه‌روکی رووسیا و ئارنۆلدی حاکی پێشووی ویلایه‌تی کالیفۆرنیای ئه‌مریکا سه‌یری نه‌خشه‌ی کوردستان ده‌که‌ن
- 83 مه‌ئه‌ندی شارۆچکه‌ی شێخان و شه‌ره‌دێ مرثیا سالی 1976
- 84 ناوچه‌ کوردستانییه‌کانی سه‌ربه‌ پارێزگی دیاله‌ و واست
- 86 ناوچه‌ کوردیه‌کانی پارێزگی موصل که‌ له‌ ژێر ده‌سه‌لاتی حکومه‌تی مه‌رکه‌زییدا‌یه
- 87 ناوچه‌کانی ده‌سه‌لاتی داعش له‌ عێراق و سووریا
- 88 ناوچه‌کانی ژێر کۆنترۆلی کورد له‌ کوردستانی گه‌وره‌
- 89 نوێترین نه‌خشه‌ی گۆرانکاری و دابه‌شبوونی هێزه‌کانی سووریا - هاوینی 2016
- 90 نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی پوله‌ده‌شت
- 91 نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی تیکاب
- 93 نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی چالده‌یران
- 94 نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی چایپاره‌
- 95 نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی خۆی
- 96 نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی سایین قه‌لا
- 97 نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی سه‌لماس
- 98 نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی شووت
- 99 نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی مه‌هاباد
- 100 نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی نه‌غه‌ده‌
- 101 نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی ورعی
- 103 نه‌خشه‌ی ئاراسته‌ی لێژی پارێزگی هه‌له‌بجه‌
- 107 نه‌خشه‌ی ئایینه‌کان له‌ کوردستان
- 109 نه‌خشه‌ی ئێراق به‌ گوێره‌ی هۆزه‌کان
- 110 نه‌خشه‌ی ئه‌ستروئۆمی پارێزگی هه‌له‌بجه‌
- 111 نه‌خشه‌ی ئه‌ستروئۆمی پێنجوین
- 113 نه‌خشه‌ی ئه‌ستروئۆمی قه‌زای پێنجوین
- 115 نه‌خشه‌ی باشووری کوردستان پاش 2017-10-16
- 117

- 118.....نەخشەى باکوورى کوردستان
- 120.....نەخشەى بڵاوبوونەوهى ئایینی ئۆستانی ورمی
- 122.....نەخشەى بڵاوبوونەوهى زمانى ئۆستانی ورمی
- 124.....نەخشەى بۆرى نەوتى هەرمی کوردستان
- 125.....نەخشەى بەشیک له هۆزهکانى هەولێرو کەرکووک
- 126.....نەخشەى بەعەرەبکردن (تەعریب) و دەربەدەرکردن (تەهجیر) له باشوورى کوردستان تا راپه‌رپى 1991
- 127.....نەخشەى پارێزگاکانى کوردستانى گه‌وره‌
- 128.....نەخشەى پارێزگای سلێمانى به‌ قه‌له‌مى مامۆستا که‌مال موکرجى
- 129.....نەخشەى پارێزگای کەرکووک پێش تەموزى سالى 1967
- 130.....نەخشەى پیرانشا-خانه‌
- 131.....نەخشەى پێکهاته‌ى زمان و ئایینی شارستانی ماکو
- 132.....نەخشەى پێکهاته‌ى زمانى و ئایینی شارستانی میانداو
- 133.....نەخشەى چەند شوێن و شارێکى کوردستان له‌ په‌رتووکی ئەلمەسالیکی و مەمالیکی ئین خوردا بەدا
- 135.....نەخشەى دابەشبوونی زاراوە کوردییەکان
- 136.....نەخشەى دابەشبوونی زاراوە کوردییەکان له‌ باشوورى کوردستان
- 137.....نەخشەى دابەشبوونی هێزه‌کان له‌ رۆژاواى کوردستان
- 138.....نەخشەى دابەشبوونی هێزه‌کان له‌ رۆژاواى کوردستان و سووریا تا دیسمه‌یه‌رى 2018
- 139.....نەخشەى دابەشبوونی هێزه‌کانى شەه‌رى موصل
- 140.....نەخشەى دابەشبوونی هێزه‌کانى یه‌په‌گه‌ و داگیرکەرى سووریا له‌ رۆژاوا و باکوورى سووریا
- 141.....نەخشەى دابەشکاری ناوچه‌ى سلێوانای شارى ورمی
- 143.....نەخشەى داعش بۆ ده‌وله‌تى ئیسلامی که‌ کوردستانیش له‌خۆده‌گریت
- 144.....نەخشەى داعش بۆ ولا‌تى شام که‌ باشوور و رۆژاواى کوردستانیش ده‌گریتته‌وه‌
- 145.....نەخشەى دوا‌ین پێکدادانه‌کانى داعش و یه‌په‌گه‌ له‌ کۆبانى
- 147.....نەخشەى ده‌سه‌لاتداری ئیلامییه‌کان
- 149.....نەخشەى ده‌سه‌لاتداری سو‌بارییه‌کان له‌ کوردستانى گه‌وره‌
- 150.....نەخشەى ده‌سه‌لاتداری گو‌تییه‌کان له‌ کوردستانى گه‌وره‌
- 151.....نەخشەى ده‌سه‌لاتداری کار‌دۆخییه‌کان
- 152.....نەخشەى ده‌سه‌لاتداری ئورارتیییه‌کان
- 153.....نەخشەى ده‌سه‌لاتداری خورییه‌کان (هورییه‌کان)
- 155.....نەخشەى ده‌سه‌لاتداری شه‌دادییه‌کان له‌ کوردستانى سوور
- 157.....نەخشەى ده‌سه‌لاتداری لولویییه‌کان له‌ کوردستانى گه‌وره‌دا
- 159.....نەخشەى ده‌سه‌لاتداری ماننا‌ییه‌کان
- 161.....نەخشەى ده‌سه‌لاتداری میتانییه‌کان
- 162.....نەخشەى ده‌سه‌لاتداری هیتییه‌کان له‌سه‌ر خاکی کوردستان
- 164.....نەخشەى ده‌سه‌لاتى هێزه‌کانى داعش و به‌رگری پێشمه‌رگه‌
- 165.....نەخشەى ده‌وله‌تى ئە‌یوبى
- 166.....نەخشەى ده‌وله‌تى عوسمانى
- 167.....نەخشەى زیندان و ناوى جه‌للادنى گرتووخانه‌کانى کامیاران و شارى سنه‌
- 169.....نەخشەى سنوورى شار‌ۆچکه‌ى ده‌شتى هه‌ولێر
- 171.....نەخشەى سیاسى و دیمۆگرافیکی موکریانى کوردستان
- 172.....نەخشەى سیاسى ئێراق و سووریا - 2015
- 173.....نەخشەى سه‌نگه‌ره‌کانى هێزى پێشمه‌رگه‌ و فیرقه‌ى 12ى سو‌پای داگیرکەرى عێراق
- 174.....نەخشەى شار و شار‌ۆچکه‌کانى باشوورى کوردستان
- 176.....نەخشەى شار و شار‌ۆچکه‌کانى باکوورى کوردستان
- 178.....نەخشەى شار و شار‌ۆچکه‌کانى رۆژاواى کوردستان
- 180.....نەخشەى شار و شار‌ۆچکه‌کانى رۆژه‌لاتى کوردستان

- 182..... نه‌خشه‌ی شارۆچکه‌ی خانه‌قین و ده‌ورووبه‌ری له‌سه‌رده‌می عوسمانیه‌کان، سالی 1916
- 183..... نه‌خشه‌ی شارۆچکه‌ی شه‌نگال له‌سه‌رده‌می عوسمانیه‌کان، سالی 1916
- 184..... نه‌خشه‌ی شاری سلیمانی له‌سه‌رده‌می عوسمانیه‌کان، سالی 1916
- 185..... نه‌خشه‌ی شاری که‌رکووک له‌سه‌رده‌می ده‌وله‌تی عوسمانیدا
- 186..... نه‌خشه‌ی شاره‌دێ قه‌ره‌داغ و گونده‌کانی ده‌ورووبه‌ری
- 187..... نه‌خشه‌ی شاره‌دێ کفری له‌سه‌رده‌می عوسمانیه‌کان، سالی 1916
- 188..... نه‌خشه‌ی فه‌رمانپه‌وایی کاشیه‌کان له‌کوردستانی گه‌وره‌دا
- نه‌خشه‌ی قه‌له‌مه‌وی پارێ دیموکراتی کوردستان و یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان و میرنشینی بیاره له‌سالی 2001
- 190.....
- 192..... نه‌خشه‌ی گونده‌کانی ده‌وری هه‌ولێر و قوشته‌په‌و کۆیه
- 193..... نه‌خشه‌ی گۆرانکارییه‌کانی ئێراق به‌هۆی شه‌ری داعشه‌وه له‌2014هوه‌ بۆ 2017
- 194..... نه‌خشه‌ی گه‌مارۆدانی داعش بۆ چیاى شنگال
- 195..... نه‌خشه‌ی گه‌مارۆی تورک بۆسه‌رعه‌فرین
- 196..... نه‌خشه‌ی گه‌ره‌که‌کانی شاری سلیمانی 1925
- 197..... نه‌خشه‌ی لیوای که‌رکووک سالی 1947
- 198..... نه‌خشه‌ی لێژی (SLOPE) هه‌له‌بجه
- 200..... نه‌خشه‌ی میرنشینی ئال (کرت) ی کوردی
- 201..... نه‌خشه‌ی میرنشینی ئه‌دیابین به‌ناوه‌ندیه‌تی ئه‌ریائیلو (هه‌ولێر)
- 203..... نه‌خشه‌ی میرنشینی گه‌رمیان له‌سه‌ده‌ی سیانزه
- 204..... نه‌خشه‌ی میرنشینه‌ کوردیه‌کانی نازه‌ریاجان، هه‌زیان و کوردیان
- 206..... نه‌خشه‌ی میرنشینه‌کانی کوردستان
- 208..... نه‌خشه‌ی میژووی جینۆساید له‌کوردستان
- 209..... نه‌خشه‌ی ناوچه‌ی ئارام له‌باشووری کوردستان به‌یۆ بریاری 688 ی یوئین (UN)
- 210..... نه‌خشه‌ی نوێ عه‌شیره‌ته‌کانی کوردستان
- 212..... نه‌خشه‌ی هێزه‌کانی 31 ی ئاب بۆسه‌ر هه‌ولێر
- 213..... نه‌خشه‌ی هێزه‌کان له‌پۆزاوای کوردستان و سووریا تا پۆزی 2019-02-01
- 214..... نه‌خشه‌ی هێلی کنتوری پارێزگی هه‌له‌بجه
- 216..... نه‌خشه‌ی هه‌ولێر - 1947
- 217..... نه‌خشه‌ی هه‌ولێر سالی 1233
- 219..... نه‌خشه‌ی هه‌ولێر سالی 1907
- 221..... نه‌خشه‌ی هه‌ولێر سالی 1916
- 223..... نه‌خشه‌ی هه‌ولێر سالی 1944
- 224..... نه‌خشه‌ی هه‌ولێر له‌سالی 1979
- 226..... نه‌خشه‌ی هه‌ولێر، سالی 1975
- 228..... نه‌خشه‌ی راسته‌قینه‌ی ولاتی تورکه‌کان و خاکی کوردان
- 229..... نه‌خشه‌ی رزگارکردنی ئاواره‌کانی چیاى شه‌نگال
- 230..... نه‌خشه‌ی رووبه‌رووبوونه‌وه‌ی پێشمه‌رگه‌ و داعش له‌ناوچه‌ی رزگارکراوه‌کان
- 231..... نه‌خشه‌ی رووبه‌رووبوونه‌وه‌ی پێشمه‌رگه‌ و داعش، که‌رکووک-تکریت
- 232..... نه‌خشه‌ی پۆزاوای کوردستان و رێزه‌ی کورد له‌سووریا
- 233..... نه‌خشه‌ی کارگێری شارۆچکه‌ی ده‌ربه‌ندیخان
- 234..... نه‌خشه‌ی کارگێری قه‌زای چۆمان
- 236..... نه‌خشه‌ی کارگێری قه‌زای چۆمان 2022
- 238..... نه‌خشه‌ی کارگێری پارێزگی هه‌ولێر سالی 2009
- 239..... نه‌خشه‌ی کارگێری پارێزگی هه‌له‌بجه
- 240..... نه‌خشه‌ی کارگێری شارباژێر
- 241..... نه‌خشه‌ی کارگێری شارۆچکه‌ی سه‌یدسادق و به‌شیک له‌گونده‌کانی

- 242.....نەخشەی کارگێڕی شارەدێی بەمۆ
- 243.....نەخشەی کارگێڕی شارەدێی کەلەک سالی 2001
- 245.....نەخشەی کارگێڕی شارۆچکەی قەرەداغ
- 246.....نەخشەی کارگێڕی ھەریمی کوردستان - 2006
- 247.....نەخشەی کانتۆنی جەزیزە ی پوژناوای کوردستان
- 248.....نەخشەی کوردستان - ئەنێستیتی کورد لە پارێس
- 249.....نەخشەی کوردستان - سی ئای ئەی
- 250.....نەخشەی کوردستان - ل.ئۆ.فاسوم
- 251.....نەخشەی کوردستان 2
- 252.....نەخشەی کوردستان بە پێی رێکەتنامەی سیفەر
- 253.....نەخشەی کوردستان لە سالی 1701
- 255.....نەخشەی کوردستان لە سەردەمی شەرەفخاندا
- 257.....نەخشەی کوردستان لە گووگل ماپ
- 258.....نەخشەی کوردستان لە کۆنفرانسی سانفرانسیسکو 30 ماری 1945
- 259.....نەخشەی کوردستان!
- 260.....نەخشەی کوردستانی گەورە بە پێی پەیماننامەی سی سنوور 1944
- نەخشەی کۆماری تورکمان کە لەلایەن ئەرشەد سالتھییەو بەلاوکراوەتەو و زۆربەری باشوور و پوژناوای کوردستانی
تورکمنێراو! 261.....
- 262.....نەخشەی کۆماری کوردستان بە پایتەختی مەھاباد
- 263.....نەخشەی کۆماری کوردستانی سوور
- 265.....نەخشەی کیمیابارانی ھەلەبجە
- 266.....نەخشەی کەرکوک سالی 1960
- 267.....نەخشەیە ک بەرد دینێتە گو
- 269.....نەخشەیە ک پێناگۆن بۆ پوژناوای کوردستان کە پوژنامەی یەنی شەفەق بۆلاویکردۆتەو
- 270.....نەخشەیە ک دەولەتی عوسمانی کە ناوی کوردستانی تیدا ھاتوو
- 271.....نەخشەیە ک زەویە کانی سوورداش-سنجەقی سلێمانی-ویلائیەتی موسل-دەولەتی عوسمانی سالی 1897
- 272.....نەخشەیە ک سەردەمی پاشانیشینی ئێراق کە لەسەر فەرش نەخشێراو
- 273.....نەخشەیە ک پوژناوای کوردستان کە دەگاتە سەر دەریای ناوەراست
- 274.....نەخشەیە ک کوردستان لە سالی 1682
- 275.....نەخشەیە ک کوردستانی مەزن سالی 1892
- 277.....نەخشەیە ک کۆن کە ناوی زەوی کوردی تیداھاتوو
- نەخشەیە ک کۆنی ویلائیەتی موسل، سەردەمی دەولەتی عوسمانی کە باشووری کوردستان دەگریتەو، زانیاریە کانی
سەر نەخشە کە بە زمانی توکی عوسمانلی نووسراون 278.....
- 279.....ھێلکاری شارۆچکە و شارەدییە کانی کەرکوک
- 280.....ھێلکاری قەلاتی ھەولێر
- 281.....ھەریمی کوردستان - عێراق
- 282.....ھەریمی کوردستانی ئازاد و سنووری پارێزگاکان بەپێی دابەشکردنی ئیدارە ی 2002 دەولەتی ئێراق
- 284.....ھەریمی کوردستانی ئێراق بەپێی دابەشبوونە ئیداریە کانی سالی 1970
- 286.....ھەریمە کانی باشووری کوردستان
- 287.....ھەنگاوە کانی رزگارکردنی پوژناوای کوردستان
- 288.....ویلائیەتی موسل و شارۆچکە کانی لە کاتی حوکمی مەدحەت پاشا لە سالی 1869
- 289.....رووبەری باشووری کوردستان
- 290.....رووبەر و پووبوونەو پێشمەرگە و داعش لە باشووری کەرکوک
- 291.....کوردستانی سوور
- 292.....کۆنترین نەخشە بە زمانی عەرەبی کە ناوی (کورد) ی تیدا بەدی بکری
- 294.....کۆنترین نەخشە لە کوردستان

295.....	کۆنترین نەخشەی چاپکراوی کوردستان تا ئیستا 2023
296.....	کەرکووک
297.....	کەرکووک - دابەشکردنی گەرەکان

298 کرمانجی

301.....	نقشەی تاریخ نسل کشی در کوردستان
302.....	نەخشەی دەفەرا بەرواریا
303.....	نەخشەی کوردستانی ل ساڵا 1682

304 KURMANCÎ

307.....	Demûxfayya Kurdên li Sûryê
308.....	Nexşeya Kurdistanê ji sedsala 10an a zayînê
309.....	Nexşeya Osmanî ya Parêzgeha Mûsilê

310 ENGLISH

313.....	Cizire Canton
314.....	Dahuk Governorate / Districts Map - Iraq
315.....	DIYALA GOVERNORATE / DISTRICTS MAP - IRAQ
316.....	Duhok Governorratte Base Map Administration and Management
317.....	Erbil Governorate / Districts Map - Iraq
318.....	Erbil Governorate Base Map
319.....	Errbiill Governorratte Base Map Administration and Management
320.....	Ethnological map of Kurdistan in 1910
321.....	Halabja Area
322.....	Iraq Kurdistan Hydrocarbons Map
323.....	Iraqi territories
324.....	Kirkuk Hawara Barza City
325.....	Kurdish-inhabited area
326.....	Kurdistan and Its Native Provincial Subdivisions
327.....	kurdistan map 1892
329.....	Kurdistan Region - Iraq
330.....	Kurdistan Region and Disputed territories
331.....	Kurdistan Region -Iraq - Base map for Ebil, Suaymniyah and Duhok Gvernoate
332.....	Kurdistan Region of Iraq
333.....	Military Control Across Syria
334.....	Ninewa Governorate / Districts Map - Iraq
335.....	SALAH AL-DIN GOVERNORATE / DISTRICTS MAP - IRAQ
336.....	Sulaymaniyah Governorate / Districts Map - Iraq
337.....	Sullaymaniiyah Governorratte Base Map Administration and Management
338.....	Urmia (Rezaieh) drawn in 1933 by One of Armenian Engineers of Urmia Avanes Gharibian
339.....	سەرچاوە ئەوتی و فرۆکەخانەکانی کوردستان

341 عربي

344.....	الخريطة رسمها الانكليزي امانويل باون ما بين عامي 1744-1752 يظهر في الخريطة اسم كردستان
345.....	حدد منطقة تخزين الغاز

346.....	خارطة شنگال الادارية
347.....	خارطة كوردستان الكبرى 1892
348.....	خريطة العراق وسوريا المحتملة في حالة التقسيم
349.....	خريطة برنارد لويس لتقسيم العالم الاسلامي
350.....	خريطة تمثل جغرافية الثورات الكردية التي قامت ما بين أعوام 1880 و 1939
352.....	خريطة عثمانية لولاية الموصل
353.....	خريطة كردستان من القرن 10 م
355.....	خريطة كردستان والتي وردت في وثائق جمعية خويون الكردية
356.....	خريطة كردستان وتعود لعام 1920
358.....	خريطة كردستان وتعود لعام 1924
359.....	خريطة كردستان وتعود لعام 1938
360.....	خريطة لواء كركوك لعام 1936
361.....	خريطة مدينة أربيل وتعود لعام 1944
363.....	خريطة كردستان عام 1682
364.....	كوردستان في خارطة الولايات العثمانية في آسيا 1893
365.....	كوردستان في خارطة قديمة
366.....	مشروع تقسيم محافظة نينوى من (٦-٨) محافظات

367فارسی

370.....	جدیدترین نقشه‌ی زبانهای ایرانی نو، از دانشگاه کلمبیا
371.....	در سال 1892 نقشه‌ی کوردستان بزرگ منتشر شده است
373.....	قدیمی ترین نقشه به زبان عربی که نام کرد در آن آمده است
374.....	نقشه کردستان در زمان شرف خان بدلیسی
375.....	نقشه پراکندگی زبانی استان ارومیه
376.....	نقشه پراکندگی مذهبی استان ارومیه
377.....	نقشه‌ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان ارومیه
380.....	نقشه‌ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان پلدشت
381.....	نقشه‌ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان چالدران
382.....	نقشه‌ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان چایپاره
383.....	نقشه‌ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان خوی
384.....	نقشه‌ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان سلماس
385.....	نقشه‌ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان شاهیندر
386.....	نقشه‌ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان شوط
387.....	نقشه‌ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان نقده
388.....	نقشه‌ی ساختار زبانی و مذهبی شهرستان ماکو
389.....	نقشه‌ی اداری استان اربیل در سال 2009
390.....	نقشه‌ی اربیل در 1916
391.....	نقشه‌ی اربیل در 1944
392.....	نقشه‌ی اربیل در 1975
393.....	نقشه‌ی اربیل در سال 1979
394.....	نقشه‌ی امارت ال کرت کردی
395.....	نقشه‌ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان تکاب
396.....	نقشه‌ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان میاندوآب
397.....	نقشه‌ی سیاسی و دیموگرافیکی مکریان کردستان
398.....	نقشه‌ی شهر اربیل در سال 1233
399.....	نقشه‌ی مصور گردشگری شهرستان مهاباد

- 400..... نقشه‌ی مناطق تحت تسلط کورد در کوردستان بزرگ
- 401..... نقشه‌ی واقعی کشور ترکها و تصاحب خاک کردها
- 402..... نقشه‌ی کردستان بر اساس پیمان سور
- 403..... نقشه‌ی کردستان بزرگ بر اساس پیمان سه مرزی در سال 1944
- 404FINS**
- 407..... Kurdistanin kartta
- 408日本人**
- 411..... クルディスタン
- 412中国的**
- 415..... 库尔德斯坦
- 416ΕΛΛΗΝΙΚΗ**
- Με πράσινο οι περιοχές που ελέγχουν οι Κούρδοι, με κίτρινο οι περιοχές που διεξάγονται μάχες και
- 419..... επιχειρήσεις
- 420..... Κουρδιστάν
- 423لیسته‌ی ئاماژه کاری ناو و شوێنه کان**

چەند وتەیه ک

ئەمە ی بەردەستەن، بایندەرێکی رێکخراوی تایبەتە بە لیستی ئەو نەخشەنە ی کە رێکخراوی کوردیپیدیا بە دەستی هێناوە. لەم بایندەرەدا رەچاوی ریزبەندی ئەلفویتی پۆل و سەرباسەکان کراوە، پاشان زمان و شیوە زمانەکان. تۆمارەکان بە پیتی توانا و دەستکەوتنی زانیاری، پێناسیان نووسراوە، وێنە و فایلی پی. دی. ئێف ئەگەر دەستمان کەوتبێت خراوەتە پال تۆمارە کە یەو. هەر وەها هەر میتاداتایەکی تری پێویستیش وەک پاشکۆ لە گەڵ تۆمارەکاندا دانراون. لە گەڵ هەر تۆمارێک لینکی هەیە، ئەو لینکە گرتدراوە بە تۆمارە کەووە لە سەر مالبەری کوردیپیدیا، بابەتەکان هەندیکجار گۆرانکاریان بە سەردادیت و باشتر دەکرتن، میتاداتا، وێنە و فایلی پێوەندیاریان دەخریتە سەر، بۆ ئەوەی لە دوا فێرشێ ئێو تۆمارە ئاگاداریت، کلیک لە بابەتە کە بکە و لە مالبەری کوردیپیدیا بیکەرەو. لە کۆتایی هەر بابەتیکدا، وێنە ی کویک ریسپۆنس هەیە، ئەم وێنە یە کە سکین دەکرت، یە کسەر دەتباتە سەر بابەتە کە لە سەر مالبەری کوردیپیدیا.

هەندیک بابەت پێوەستکراوە بە بابەتی ترەو، بۆ نموونە نووسەر بە پەرتوو کە کانپیهو، یان هەندیک بابەت فایلی پێوەندیاری لە گەڵ، ئەوانە لێرەدا پیشان نەدراون و بۆ بینینیان دەبێت لە مالبەری کوردیپیدیا سەریان بکەیت.

تێبینی: وەشانی یە کەمی ئەم کوردیپیدیا نامانە، تاقیکردنەوێ!

ئەم پەرتوو کە بە شیوە یەکی ئۆتۆماتیکی لە بەرنامە یەکی کۆمپیوتەر ی تایبەت بە رێکخراوی کوردیپیدیا وە ئافرتدراوە. بە هیوای ئەوەی ئەم بایندەرە زۆرتر و پاکزتری بکەین و بەزوو ترین کات وەشانێکی تر بخەینە بەردەستی ئێوە ی بەرێز.

ئەم بایندەرە، سەرئەنجامی کاری بەردەوامی چەند سائە ی ئەرشیفوانی کوردیپیدیا یە. بەبلاوکردنەوێ ئەم بەرھەمە کوردیپیدیا هیچ دەستکەوتێکی ماددی پەیداناکات. تەگایە لە کاتی سوود وەرگرتن لەم بایندەرە لە تۆزینەو و نووسینە کانتاندا، ئاماژە بە ناوی ئەم بایندەرە، ژمارە ی وەشان، سالی دەرچوون و کوردیپیدیا بکەن.

گرنگە ئەو بەگوتەرت کە ئەم بایندەرە لیکۆلینەوێ نییە! تەنھا کۆکردنەوێ زانیاری یە وەک سەرچاوە یە ک بۆ لیکۆلینەوێ پێوەندیاریەکان بەم بابەتەو. سوپاس.

رێکخراوی کوردیپیدیا

<https://www.kurdipedia.org>

contact@kurdipedia.org

18-02-2025

بلاوکراوەکانی کوردیپیدیا

#	ناوی پەرتوووک	زمان	ژمارە وەشان	لایەنەکان - A4	بابەت	پۆلی دەرچوون
53	پۆلی پروداوەکانی شنگال لە بێشخستی دۆزی کورد	کوردی ناوەراست	1	86	0	2024-12-03
52	فەیلی-نامە - وەشانی 1	کوردی ناوەراست	1	1.720	745	2024-11-08
51	زمانی کورد، بگونجێنە بۆ 0 و 1	کوردی ناوەراست	1	138	0	2024-10-28
50	ژینانامە - وەشانی 2	کوردی ناوەراست	2	448	258	2024-09-16
49	مەتەننامە - وەشانی 2 (دوو بەرگ)	کوردی ناوەراست	2	6.426	6.202	2024-09-03
48	شوونەوارنامە - وەشانی 3	کوردی ناوەراست	3	1.801	1.272	2024-08-29
47	کۆتەبرنامە - وەشانی 2	کوردی ناوەراست	1	484	352	2024-08-28
46	سیاسەت و یلانی زمان بۆ ھەرتەمی کوردستان	کوردی ناوەراست	1	54	1	2023-08-19
45	لۆزاننامە - وەشانی 2	کوردی ناوەراست	2	1.425	339	2023-07-17
44	سایکس-پیکۆنامە - وەشانی 1	کوردی ناوەراست	1	1.100	235	2023-04-07
43	سێفەرنامە - وەشانی 1	کوردی ناوەراست	1	1.416	274	2023-03-25
42	وەرزنامە - وەشانی 3	کوردی ناوەراست	3	1.106	1.351	2023-02-09
41	ئەنفالنامە - وەشانی 3	کوردی ناوەراست	3	3.821	4.613	2023-01-26
40	ژنکوژینامە - وەشانی 4	کوردی ناوەراست	4	105	122	2022-08-18
39	شەھادتا فی حرب ضد الدولة الإسلامية - داعش، الطبعة 2	عربی	2	501	698	2022-08-18
38	ئاراسنامە - وەشانی 3	کوردی ناوەراست	2	957	1.526	2022-02-08
37	2020 نامە - وەشانی 1	کوردی ناوەراست	1	687	366	2021-02-25
36	2019 نامە - وەشانی 1	کوردی ناوەراست	1	459	363	2020-01-01
35	ژینگەنامە - وەشانی 1	کوردی ناوەراست	1	173	158	2019-01-10
34	2018 نامە - وەشانی 1	کوردی ناوەراست	1	624	365	2019-01-03
33	2017 نامە - وەشانی 1	کوردی ناوەراست	1	472	363	2018-01-03

2017-04-02	0	30	1	کوردی ناوەراست	32 چۆنتێی بەکارهێنانی کوردیپیدیا
2017-01-22	348	208	1	کوردی ناوەراست	31 2016نامە - وەشانی 1
2016-09-26	0	20	1	عربی	30 دور أحداث شنكال في تطوير القضية الكردية
2016-08-08	0	21	1	کوردی ناوەراست	29 رۆژی رووداوێکێ شنگال له پێشخستی دۆزی کورد
2016-05-12	3.287	1.734	1	کوردی ناوەراست	28 شه هیدانی شهري داعش - وەشانی 1هەم
2016-01-01	339	153	1	کوردی ناوەراست	27 2015نامە - وەشانی 1
2015-09-17	9	11	1	کوردی ناوەراست	26 بارینامە - وەشانی 1
2015-09-17	45	29	1	کوردی ناوەراست	25 ناندینامە - وەشانی 1
2015-09-11	141	189	2	کوردی ناوەراست	24 پاسۆکنامە - وەشانی 2هەم
2015-09-10	2.075	1.219	2	کوردی ناوەراست	23 هونەرنامە - وەشانی 2هەم
2015-09-10	2.075	1.249	2	کوردی ناوەراست	22 چالاکواننامە - وەشانی 2هەم
2015-09-10	2.333	882	2	کوردی ناوەراست	21 وتنەنامە - وەشانی 2هەم
2015-09-10	771	847	1	کوردی ناوەراست	20 بەلگەنامە - وەشانی 1هەم
2015-09-10	93	42	1	کوردی ناوەراست	19 ئەتەسنامە - وەشانی 1هەم
2015-09-09	1.191	901	1	کوردی ناوەراست	18 ئامارنامە - وەشانی 1
2015-09-09	4.563	2.703	2	کوردی ناوەراست	17 نوسەرنامە - وەشانی 2هەم
2015-09-08	719	325	2	کوردی ناوەراست	16 بلاوکراوەنامە - وەشانی 2هەم
2015-09-08	11.223	5.207	2	کوردی ناوەراست	15 پەرێووکنامە - وەشانی 2هەم
2015-09-07	476	190	2	کوردی ناوەراست	14 گەپنامە - وەشانی 2هەم
2015-09-07	4.294	1.347	2	کوردی ناوەراست	13 ناونامە - وەشانی 2هەم
2015-09-07	5.613	1.579	2	کوردی ناوەراست	12 پەندنامە - وەشانی 2هەم
2015-09-07	7.015	2.849	2	کوردی ناوەراست	11 زینداننامە - وەشانی 2هەم
2015-03-14	92	58	2	کوردی ناوەراست	10 داعشنامە - وەشانی 2هەم

2015-02-01	191	136	2	کوردی ناوەراست	کۆتاینامە - وەشانی 2ەم	9
2015-01-22	2.957	1.347	2	کوردی ناوەراست	شوننامە - وەشانی 2ەم	8
2015-01-21	536	353	2	کوردی ناوەراست	بێشمەرگەنامە - وەشانی 2ەم	7
2015-01-18	287	140	2	کوردی ناوەراست	جاشنامە - وەشانی 2ەم	6
2015-01-16	960	510	2	کوردی ناوەراست	رتکخراونامە - وەشانی 2ەم	5
2015-01-15	5.035	1.859	4	کوردی ناوەراست	هاورپنامە - وەشانی 4ەم	4
2015-01-11	285	172	2	کوردی ناوەراست	براکوژنامە - وەشانی 2ەم	3
2015-01-04	7.345	3.935	2	کوردی ناوەراست	شەهیدنامە - وەشانی 2ەم	2
2015-01-01	344	166	1	کوردی ناوەراست	2014نامە - وەشانی 1	1

دهرباره

[دهرباره‌ی کوردیپیدیا](#)

[Derbarê Kurdîpêdiya](#)

[دهربارێ کوردیپیدیا](#)

[جه باره‌و کوردیپیدای](#)

[About Kurdipedia](#)

[Über Kurdipedia](#)

[حول کوردیپیدیا](#)

[درباره کوردیپیدیا](#)

[О Курдипедии](#)

[Kurdipedia Hakkında](#)

پێناسه

کوردیپیدیا، پرۆژهیه که بۆ کۆکردنه‌وه‌ی ههر زانیارییه‌کی په‌یوه‌ست به کوردستان و کورد و به‌ه‌یوایه له پاشه‌په‌ژدا ب‌ب‌یته پر زانیاریترین سه‌رچاوه‌ی کوردی و به‌ه‌ۆیه‌وه به‌ئاسانی بزانی‌ت: کێ، کێیه؟ و کوی، کویه؟ و چی، چییه؟...! ر‌یک‌خراوی کوردیپیدیا سالی 2008ز. له‌لایه‌ن (هاوړی باخه‌وان)ه‌وه دامه‌زراوه. کوردیپیدیا وشه‌یه‌کی ل‌یک‌دراوه و له کوردی و پ‌یدیا پ‌یکهاتوه. وشه‌ی پ‌یدیا، وشه‌ی دووه‌می وشه‌ی ل‌یک‌دراوی گ‌ریکی ئه‌نس‌یک‌لۆپ‌یدیا (encyclopedia) که به‌واتای ناسین یان زانیی یاخود زانیاری گ‌شتی د‌یت. وشه‌ی کوردیپ‌یدیا‌ش له‌وه‌وه داتاشراوه و ده‌کر‌یت واتای کوردناسی، کوردیناسی یان کوردزانین یاخود زانیاری کوردی د‌ات. بۆیه که‌مجار وشه‌ی کوردیپ‌یدیا له‌لایه‌ن دامه‌زرتنه‌ری کوردیپ‌یدیاوه ئاف‌رت‌ندراوه.

سه‌رچاوه‌کانی کوردیپ‌یدیا

-ئهو تۆمارانه‌ی که هاوکارانی کوردیپ‌یدیا له‌نیو مائ‌په‌ره‌کانی ئنته‌رن‌یت ده‌یدۆزنه‌وه و له به‌ک‌یک له پۆله‌کانی کوردیپ‌یدیا دا چ‌ر و پ‌ری ده‌که‌نه‌وه و هه‌ند‌یک جار‌یش هه‌و‌لی گۆرینی ر‌ین‌ووسه‌هه‌له‌کانی ده‌در‌یت و به‌ش‌یه‌یه‌کی در‌ووست تۆماری ده‌که‌نه‌وه، به‌پ‌ ئه‌وه‌ی ده‌ست‌کاری ناوه‌رۆکی باب‌ته‌کان ب‌کر‌یت. ههر باب‌ه‌ت‌یک له ههر مائ‌په‌ره‌یکه‌وه وه‌ر‌ب‌گ‌یر‌یت، وه‌ک ئه‌مانه‌ت‌یک زانستی ناوی مائ‌په‌ره‌که‌ له لیستی سه‌رچاوه‌که‌دا

تۆمارده‌کر‌یت "KTML_Quote_Begin==KTML_Style=width:30%;float:right;KTML_Quote_Icon="

KTML_Quote_Content=" کوردیپ‌یدیا، ه‌یچ په‌یوه‌ندییه‌کی به و‌یک‌پ‌یدیا و ههر ر‌یک‌خراو‌یک ت‌ره‌وه نییه، پرۆژه‌یه‌کی

سه‌ربه‌خۆیه و ئه‌ر‌ک‌یک ت‌ایبه‌تی ر‌یک‌خراوی کوردیپ‌یدیا‌یه KTML_Quote_End=".

-ئهو باب‌ه‌تانه‌ی که میوانانی کوردیپ‌یدیا بۆمان ده‌ن‌یرن و له ر‌پ‌ی فۆرمی تۆمار‌کردنی باب‌ه‌ت‌یکه‌وه ئاماده‌ی ده‌که‌ن. ههر باب‌ه‌ت‌یک له‌لایه‌ن ههر میوان‌یکه‌وه به‌ده‌ستمان ب‌گات، ناوی ئهو میوانه ده‌ی‌ته سه‌رچاوه‌ی ئهو باب‌ه‌ته. تکایه ههر که‌س‌یک نایه‌و‌یت ناوی له لیستی سه‌رچاوه‌کانی کوردیپ‌یدیا دا ب‌ب‌یت با ئاگادارمان ب‌کاته‌وه.

-ئهو نامه ت‌ایبه‌تیانه‌ی که به‌ده‌ست کوردیپ‌یدیا ده‌گه‌ن و په‌یوه‌ستن به ژيان و کارنامه‌ی ئهو که‌سانه‌ی که ده‌خوازن وه‌ک باب‌ه‌ت‌یک ب‌ینه‌ ئ‌یو ئهم کوردیپ‌یدیا‌یه‌وه.

-ئهو باب‌ه‌تانه‌ی که هاوکارانی کوردیپ‌یدیا له دوو تو‌پ‌ی ب‌لاوکراوه‌کاندا ئاماده‌ی ده‌که‌ن و چ‌ر و پ‌ری ده‌که‌نه‌وه و پۆل‌ینی ده‌که‌ن.

-ئهو د‌یمانانه‌ی که هاوکارانی کوردیپ‌یدیا له‌گه‌ل که‌سان‌یکدا ئه‌نجامی ده‌ده‌ن، به مه‌به‌ستی نووسینه‌وه‌ی بیوگرافی که‌س‌یک،

شوئینیک، ریکخراوئیک، بلاقراوهیه ک یان ههر شتیکی تری په یوهست به کوردستان و کورد.
-تهواوی بابهتهکانی پۆلی ریکهوت و رووداو (کرۆنۆلۆژیا) تا سالی 2010ز. له داتابهیسی هاورێنامهوه وهگراره، بروانه:
هاورێنامه بۆ میژووی کوردستان و کورد - دانانی: هاورێ باخهوان - چاپی یه کهم - بنکهی چاپ و پهخشی سهردهم - زنجیره
(16) - چاپخانهی روون - سلیمانی - 1999ز ..

ههر تۆماریک بێته نیو کوردیپیدیاوه، به شیوهیه ک له شیوهکان په یوهندی به کوردستان و کوردستانیانهوه ههیه، هیچ
بابهتیک له دهرهوهی ئهو تهوهرانه تۆمار ناکریت. لهو تیروانینهوه ههندیک جار ژیان و کارنامهی کهسیکی ناکورد دهبینیت،
ئهو کهسه یان کوردنسه و خاوهنی باسیکه لهسهر کورد، یان کوردستانییه، یاخود په یوهندی بهرووداویکی کوردستانییهوه
ههیه.

کوردیپیدیا، هیچ په یوهندییه کی به ویکپییدیا و ههر ریکخراوئیک ترهوه نییه، پرۆژهیه کی سهربهخۆیه و ئه ریککی تایبهتی
ریکخراوی کوردیپیدیا.

تکایه ئه گهر ههر زانیارییه ک له داتابه یسهدا بۆ بهرێزتان گونجاو نییه و ناخوازن لێردها بێیت، ئهوا کوردیپیدیا ی لێ
ئاگاداریکه نهوه.

کوردیپیدیا ههر زانیاری و وینهیه ک له ههر سهرچاوهیه کهوه وهگریت، بۆ مه بهستیکی بازرگانی به کارینهینیت.
کوردیپیدیا بهردهوامه لهسهر پاکژکردنی بابهتهکان و وهگرپانی سانه کۆچی و ههتاوییهکان بۆ سالی زاییی به شیوهیه کی
درووست، تکایه له ههله و کهموکوورتیه کانمان ببورن.

ههر زانیارییه ک له کوردیپیدیاوه وهگریت، پێوسته ناوی سهرچاوه کهپی و ناوی کوردیپیدیا لهسهر بنووسریت.
مالپهر و داتابهیسی کوردیپیدیا به دۆت نیت C - شارپ و SQL به تایبهت بۆ ریکخراوی کوردیپیدیا ئاماده و بهرنامه کراوه،
بهردهوامیش له باشکردن و گهشه کردندایه. پرۆژانه لهسهر دوو سێرفهری جوودا به کتهپی داتا و وینهکان ده کریت، تاوه کوو
پارێزراوین له ههر هێرشیکی هاکهههکان!

مالپهری کوردیپیدیا لهسهر براوسهههکانی ئنتهرنیت ئیکسپلۆره، فایهر فۆکس، سهفاری، ئۆپێرا و گوگل کرۆم به تهواوهتی
تییست کراوه و به بیکێشه کاردهکات، تکایه ئه گهر ههر کێشهیه کتان بوو ئهوا ئاگاداران بکه نهوه.

بههۆی ههولهکانی هاوکارمان کاک (ههفال نهژاد) هوه، کوردیپیدیا له پرۆژی 11-11-2013ز. بووه ریکخراوئیک فهرمی و له
ههولێر له فهرمانگهی ریکخراوه ناحکومیهکان تۆمارکرا.

لۆگۆی کوردیپیدیا به تایبهتی بۆ کوردیپیدیا له لایهن کۆمپانیای لۆگۆ-لهف-هوه درووستکراوه. کۆپی رایی فهرمی ههیه و جگه
له کوردیپیدیا یان ئاماژه بۆ کوردیپیدیا، هیچ کهس و لایهنیک بۆی نییه به کاربهینیت.
بههیوای ئهوهی کوردیپیدیا بکهینه پر زانیاریترین سهرچاوهی کوردی و بانکی زانیاری نهتهوهی کورد!

ئهرشیفوانانی کوردیپیدیا: ئاراس ئیلنجاغی | ئاراس حسۆ | ئهسهده ریشید | ئهمیر سیراجه دین | ئهفین تهیفوور | بهناز
جۆلا | زریان سهرجناری | زریان عهلی | سارا سهردار | ساراکی | سروشت بهکر | سهریاس ئهحمده | شادی ئاکوپی |
شهنه بهکر | میلانو محمهدهد سالح | هاورێ باخهوان | هومام تاهیر | ههزار کامهلا | پرۆژههزار | پرۆژگار کهرکووی |
فهژهن کشتۆ | کاروان م. ئاکرهپی | کاکۆ پیران | کشمیر کهریم...
هاوکارانی کوردیپیدیا

دامهزرێنهری کوردیپیدیا: هاورێ باخهوان

2008-2025

<https://www.kurdipedia.org>

contact@kurdipedia.org

کوردی ناوەراست

بابەت: 1

ئازەربایجانی رۆژئاوا

[2012091612325032616=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: ورمی

ولایت: رۆژھەڵاتی کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

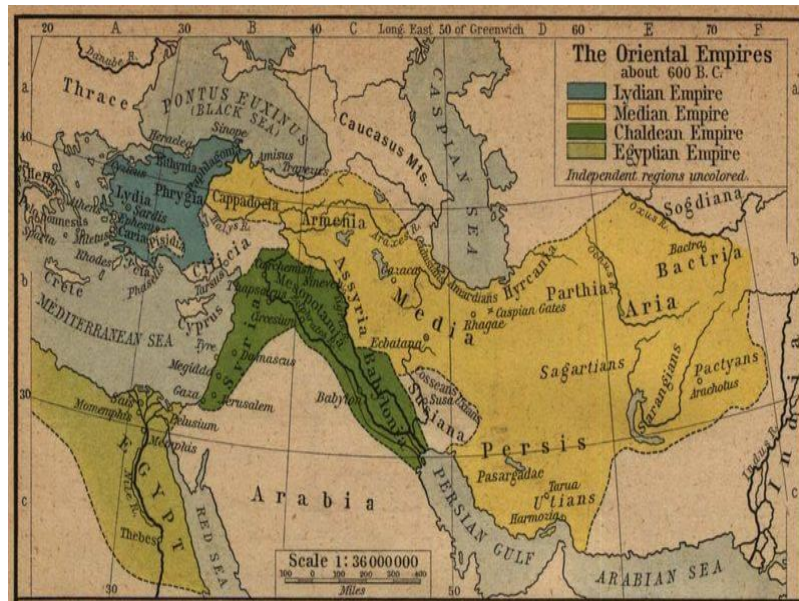
کاتی تۆمارکردن: 2012-09-16

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 2

ئیمپراتۆری میدیا و دراوسێکانی

[2015011222322484602=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

[1]

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

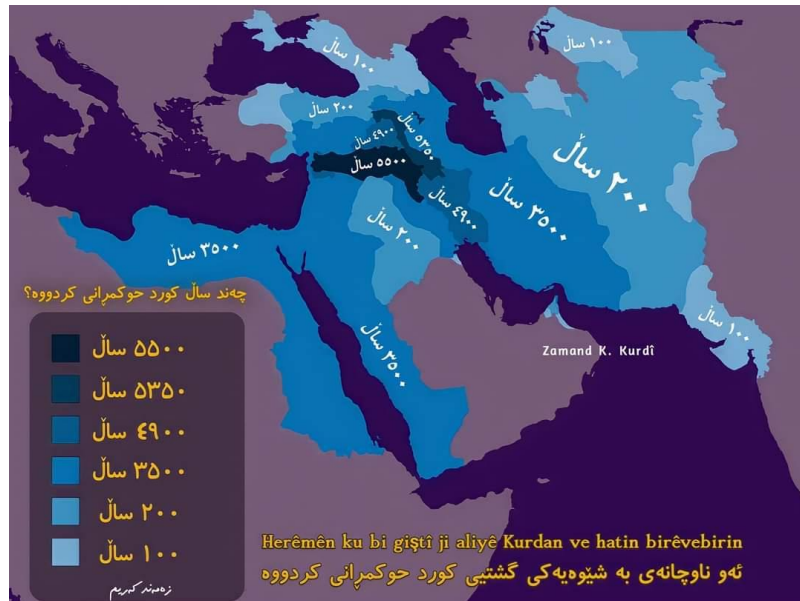
کاتی تۆمارکردن: 2015-01-12

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابه‌ت: 3

ئه‌و ناوچانه‌ی جیهان که کورد به شیوه‌یه‌کی گشتی حوکمرانی کردووه

[20230405002935479551=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230405002935479551)

ئاماده‌کردن: زهمه‌ند که‌ریم
ئه‌و ناوچانه‌ی به شیوه‌یه‌کی گشتی کورده‌کان حوکمرانی بوون و یاخود له ژێر هه‌ژموون و ده‌سه‌لاتی هۆزێکی کوردی بووه.
سه‌رنج بده له وێنه‌که، حوکمرانی کورده‌کان به زۆری له زنجیره‌ چیاکانی زاگرووس چر بووه‌ته‌وه. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

وڵات: کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ فه‌یسبووک؛ په‌یجی (زهمه‌ند که‌ریم) رۆژی 04-05-2023

کاتی تۆمارکردن: 2023-04-05

ناوی تۆمارکار: رۆژگار که‌رکوک

بابەت: 4

ئەو ناوچانەی لەلایەن داعشەووە لە کەرکووک دەستی بەسەرداگیراوە

[2014070121250368447=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&id=2014070121250368447)

2014-07-01 -

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: کەرکووک

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] مانیپەر | کوردی ناوەراست | [مانیپەر ئاوتنە](#)

کاتی تۆمارکردن: 2014-07-01

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 5

ئەو نەخشەیەکە پەیدەدە بۆ رۆژئاوای دەخوازیت

[20160309071538130548=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20160309071538130548)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: رۆژئاوای کوردستان

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

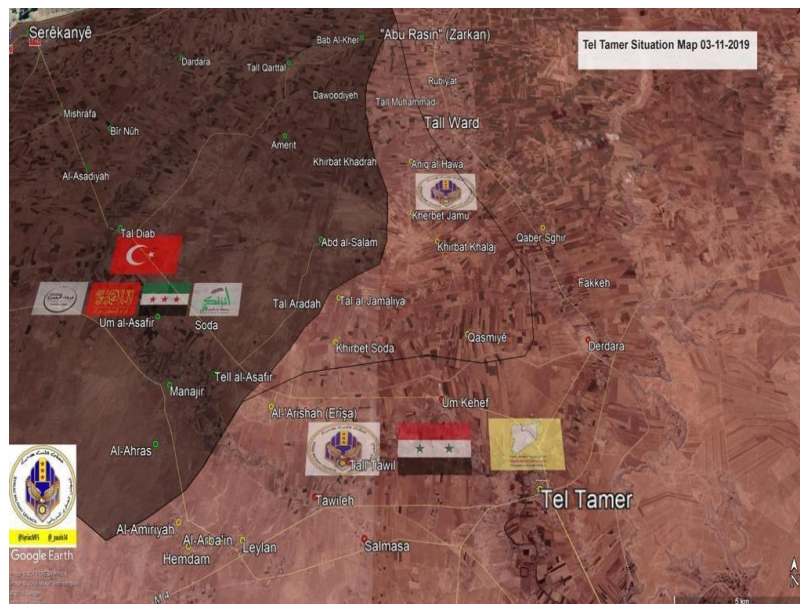
کاتی تۆمارکردن: 2016-03-09

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 6

بارودۆخی تەل تەمر 2019-11-03

[20191117010241375179=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&20191117010241375179=q)

2019-11-03

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: ھێزەکانی سوریا دیموکرات - ھ. س. د

شار و شارۆچکەکان: تەل تەمر

وڵات: رۆژاوا کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] مانیپەر | کوردی ناوەراست | [تۆری کۆمەڵلایەنی 2019-11-16 twitter.com/SyriacMFS](https://twitter.com/SyriacMFS)

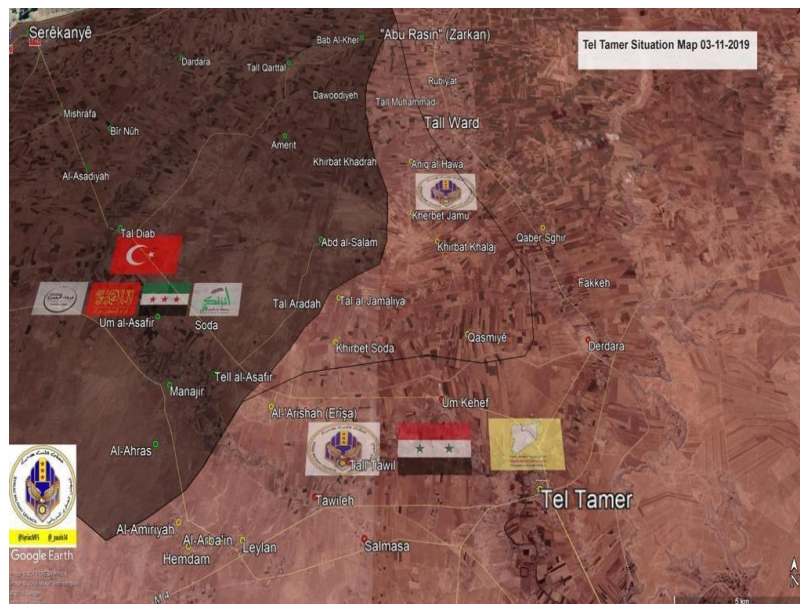
کاتی تۆمارکردن: 2019-11-17

ناوی تۆمارکار: بەناز جۆلا

بابەت: 7

بارودۆخی تەل تەمر 2019-11-16

[20191117004347375178=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&id=20191117004347375178)

2019-11-16

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: ھێزەکانی سوریا دیموکرات - ھ. س. د

شار و شارۆچکەکان: تەل تەمر

وڵات: رۆژاوا کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] مانیپەر | کوردی ناوەراست | [تۆری کۆمەڵلایەنی 2019-11-16 twitter.com/SyriacMFS](https://twitter.com/SyriacMFS)

کاتی تۆمارکردن: 2019-11-17

ناوی تۆمارکار: بەناز جۆلا

بابەت: 8

باشوور و رۆژئاوای کوردستان

[2016030814023894319=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2016030814023894319)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: باشووری کوردستان

ولایت: رۆژئاوای کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

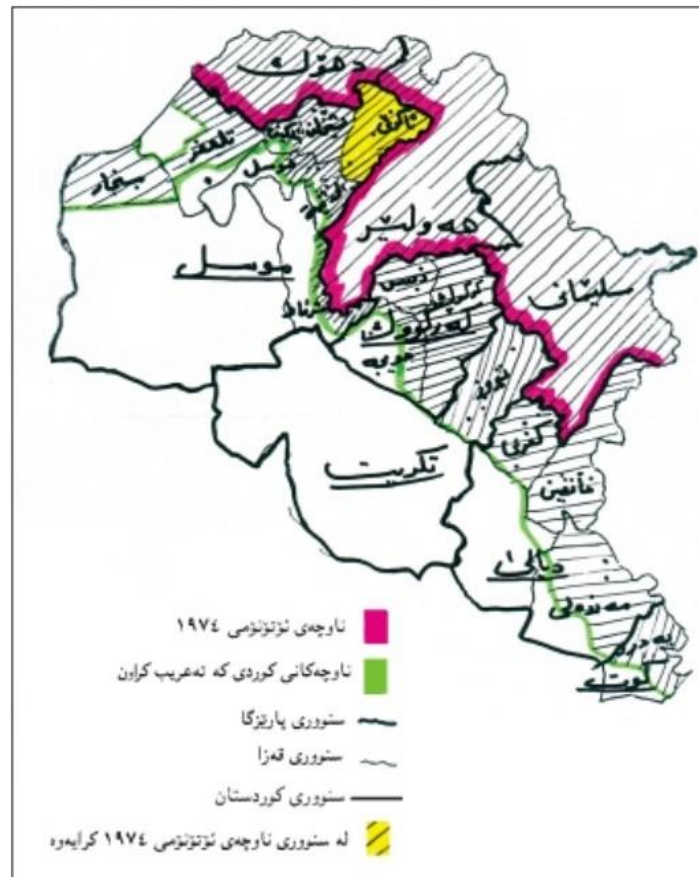
کاتی تۆمارکردن: 2016-03-08

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 9

باشووری کوردستان سالی 2002

[20250104142758616093=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250104142758616093)

نەخشەی ژمارە ۵-
کوردستانی عێراقی ئەمڕۆ

باشووری کوردستان سالی 2002
* له نەخشە کدا:

ناوچهی ئۆتۆنۆمی 1974
ناوچه کانی کوردی که (تەعریب) به‌عه‌ره‌بکراون
سنووری پارێزگا
سنووری شارۆچکه
سنووری کوردستان [1]

تایبەتمەندییه‌کانی بابەت

فۆلده‌ره‌کان: به‌عه‌ره‌بکردن
فۆلده‌ره‌کان: ناوچه دابڕێندراوه‌کانی باشووری کوردستان
وڵات: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوه‌کان

[1] پەرتووکی | کوردیی ناوەڕاست | [کورد لە پارتیزگای مووسڵ؛ خەسرو گۆران؛ دەزگای ئاراس؛ چاپی یەکەم؛ سالی 2022؛](#)
[لایە 20](#)

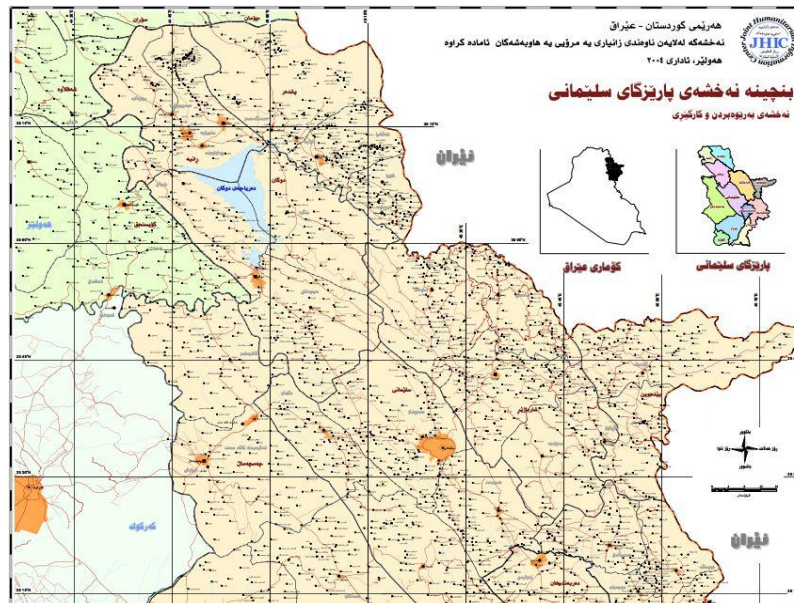
کاتی تۆمارکردن: 2025-01-04

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابەت: 10

بنچینه نەخشە ی پارێزگای سلێمانی

[2012122120332174413=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2012122120332174413)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: سلێمانی

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیییدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیییدیا - هاوڕی باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2012-12-21

ناوی تۆمارکار: هاوڕی باخەوان

بابەت: 11

بنکەکانی ھێزەکانی داگیرکەری تورک لە پارێزگای دھۆک

[20180604094630104166=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20180604094630104166)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: دھۆک

وڵات: باشووری کوردستان

وڵات: تورکیا

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - ھاوڕێ باخەوان](#)

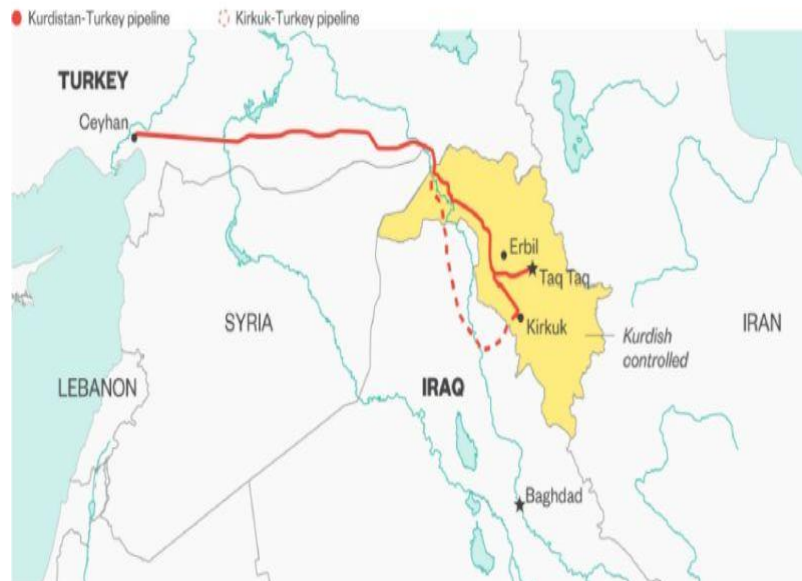
کاتی تۆمارکردن: 2018-06-04

ناوی تۆمارکار: ھاوڕێ باخەوان

بابەت: 12

بۆری نەوتی کەرکووک بۆ بەندەری جەیهان

[2018103010554921982=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2018103010554921982)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: کەرکووک

وڵات: باشووری کوردستان

وڵات: تورکیا

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

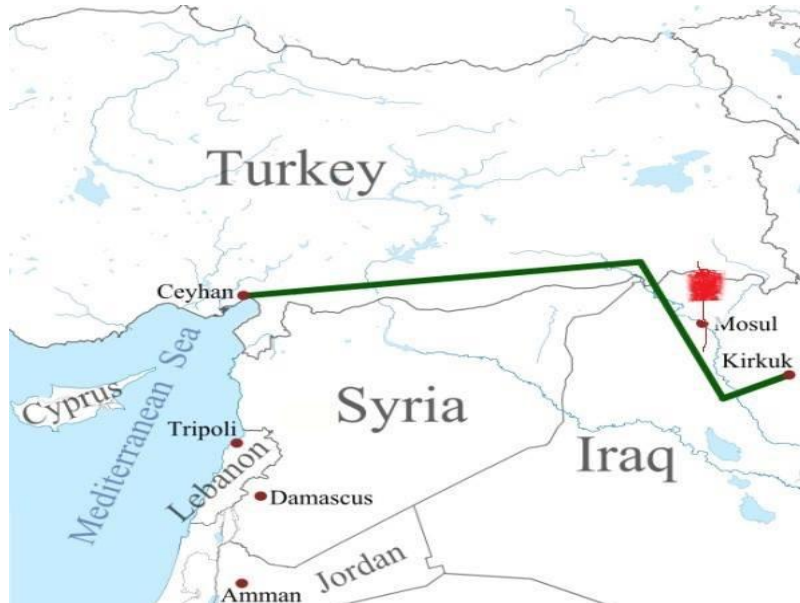
کاتی تۆمارکردن: 2018-10-30

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 13

بۆری ناردنی نهوتی کهرکووک بۆ بەندەری جەیهان

[20171014115534102430=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20171014115534102430)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: کەرکووک

وڵات: باشووری کوردستان

وڵات: تورکیا

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2017-10-14

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 14

بەشی پارێزگای موسڵ لە بەعەرەبکردنی (تەعریبکردنی) کوردستان

[20250112063555617196=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250112063555617196)

نەخشەی ژمارە - ١٤ -
بەشی پارێزگای موسڵ لە تەعریبکردنی کوردستان

بەشی پارێزگای موسڵ لە بەعەرەبکردنی (تەعریبکردنی) کوردستان

* ئەوەی لەنەخشە کەدا دیاری کراوە:

-ئەو ناوچانەی لەژێر دەسەلاتی حکومەتی بەغدا دایە لە باشووری کوردستان (کوردستانی ئێراق)- (ناوچە بەعەرەبکراوەکان)
-ناوچە بەعەرەبکراوەکانی موسڵ. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: موسڵ و دەشتی نەینەوا

فۆلەدەرەکان: بەعەرەبکردن

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی کوردی ناوەراست | کورد لە پارێزگای موسڵ، خەسرو گۆران؛ دەزگای ئاراس؛ چاپی یەکەم؛ سالی 2022؛
لایەر 38

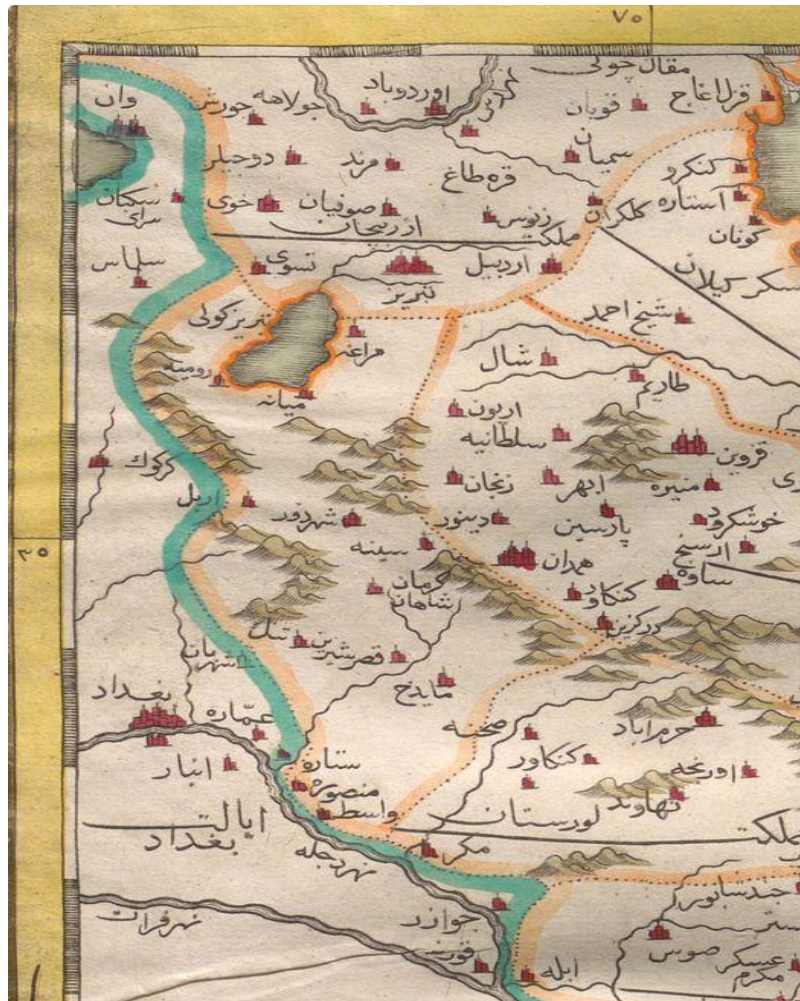
کاتی تۆمارکردن: 2025-01-12

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابه‌ت: 15

به‌شیک له نه‌خشه‌ی کوردستان له سه‌ده‌ی 17 دا

[20240821215006591042=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

به‌شیک له نه‌خشه‌ی کوردستان له سه‌ده‌ی 17 دا، که زۆرینه‌ی شاره‌کانی کوردستان له‌خۆ ده‌گرێت. هه‌ندیک له شاره‌کان، وه‌ک شاره‌کانی:

که‌رکووک

هه‌ولێر

سنه

وان

که‌نگاوهر

کرماشان

هه‌مه‌دان

لورستان

شاره‌زوور

سه‌لماس

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: ئیلام

شار و شارۆچکه‌کان: سنه

شار و شارۆچکەکان: سەئەماس

شار و شارۆچکەکان: لورستان

شار و شارۆچکەکان: هەمەدان

شار و شارۆچکەکان: هەولێر

شار و شارۆچکەکان: وان

شار و شارۆچکەکان: کرماشان

شار و شارۆچکەکان: کەرکووک

فۆئدەرەکان: میژوووی کۆن

ولایت: باشووری کوردستان

ولایت: باکووری کوردستان

ولایت: پۆزاوای کوردستان

ولایت: رۆژھەڵاتی کوردستان

ولایت: کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | [فەیسبۆکی بەرێز \(رێگار جەباری # 2024-08-19\)](#)

کاتی تۆمارکردن: 2024-08-21

ناوی تۆمارکار: سەریاس ئەحمەد

بابەت: 16 پاریزگاکانی کوردستان

[2011020222482433107=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2011020222482433107)

[1]

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردییپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردییپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

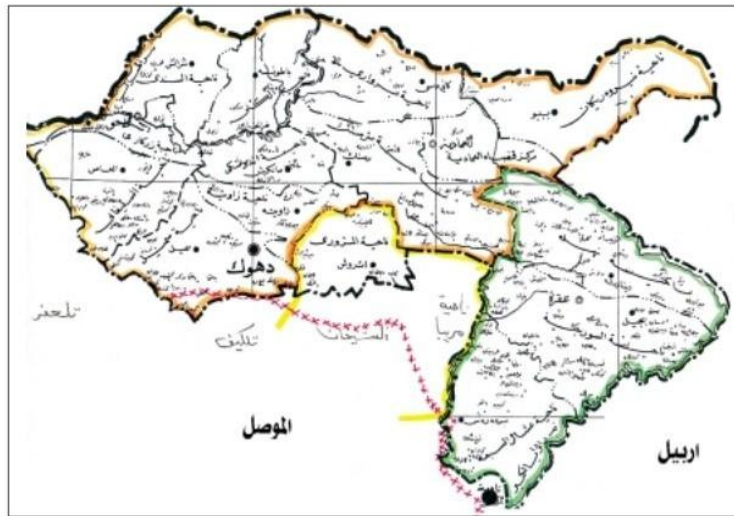
کاتی تۆمارکردن: 2011-02-02

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 17

پاریزگای دهۆک له گەڵ شارۆچکەی ئاکری و بەشیکی شارۆچکەی شیخان سالی 1970

[20250112073339617208=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250112073339617208)

نەخشەی ژمارە ۱۹ -
پاریزگای ئەسڵی دهۆک له گەڵ قەزای ئاکری و بەشیکی قەزای شیخان سالی ۱۹۷۰

نەخشەی پاریزگای دهۆک له گەڵ شارۆچکەی ئاکری و بەشیکی شارۆچکەی شیخان سالی 1970 [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: ئاکری

شار و شارۆچکەکان: دهۆک

شار و شارۆچکەکان: شیخان

ولایت: باشووری کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی کوردی ناوەراست | کورد له پاریزگای مووسڵ؛ خەسرو گۆران؛ دەزگای ئاراس؛ چاپی یەکەم؛ سالی 2022؛

لایەر 52

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-12

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابەت: 18 پان ئێرانیست

[2012081714275872175=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2012081714275872175)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: رۆژھەڵاتی کوردستان

ولایت: ئێران

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

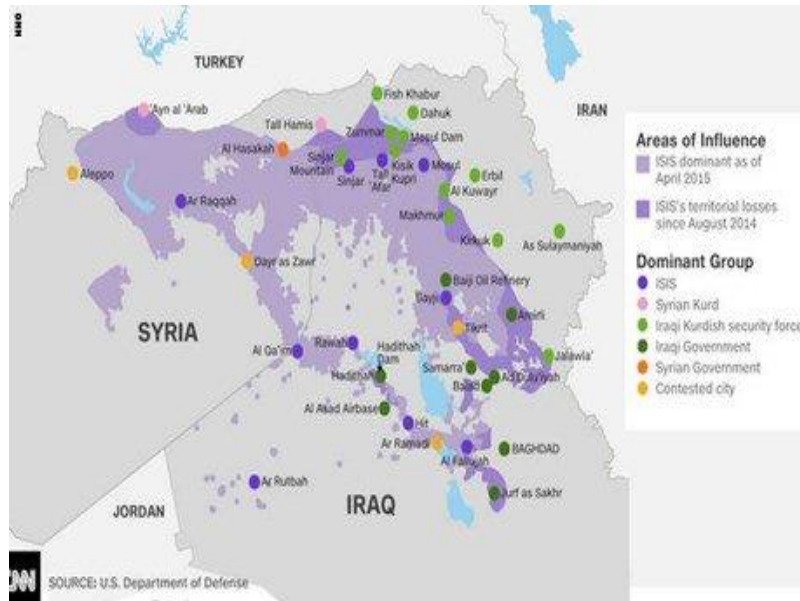
کاتی تۆمارکردن: 2012-08-17

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابه‌ت: 19

پنتاگۆن نه‌خشه‌ی ناوچه‌کانی ژێرده‌ستی داعش ب‌لاوده‌کاته‌وه

[2015041609283865475=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=12015041609283865475=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

- ول‌ات: باشووری کوردستان
- ول‌ات: رۆژاوا‌ی کوردستان
- ول‌ات: ئێراق
- ول‌ات: سووریا

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبه‌ت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌راست | [ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخه‌وان](#)

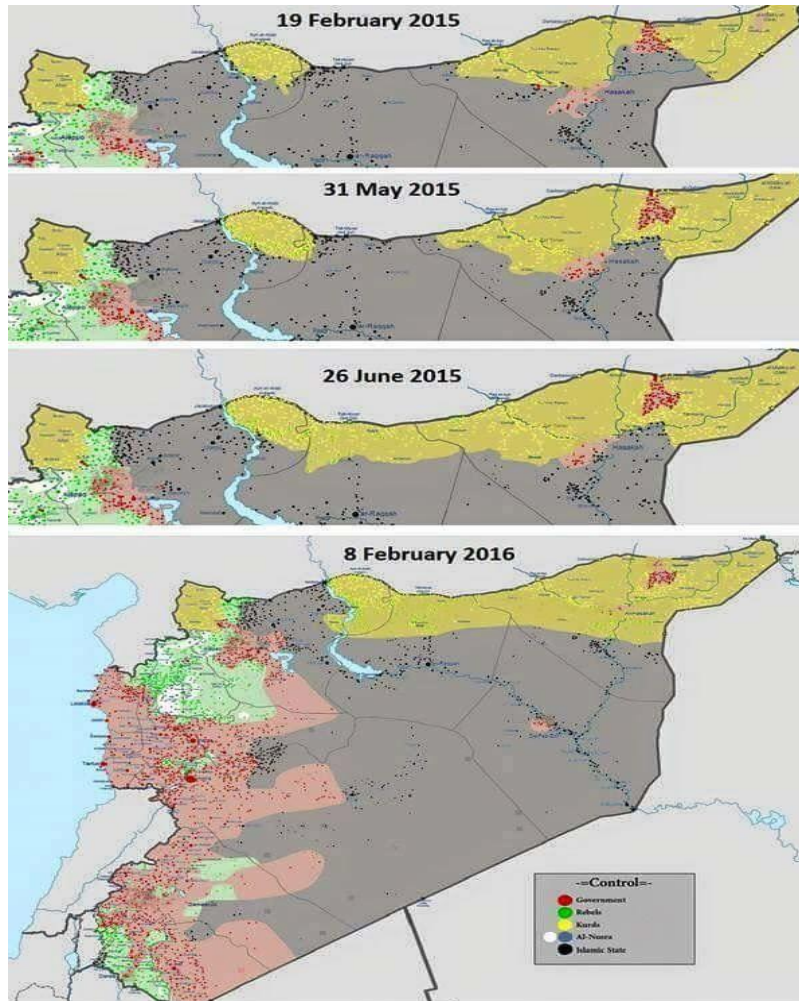
کاتی تۆمارکردن: 2015-04-16

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

بابەت: 20

پڕۆسەکانی ڕێگاڕکردنی کانتۆنەکانی ڕۆژئاوای کوردستان

[2016030907130894336=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2016030907130894336)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: ڕۆژئاوای کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

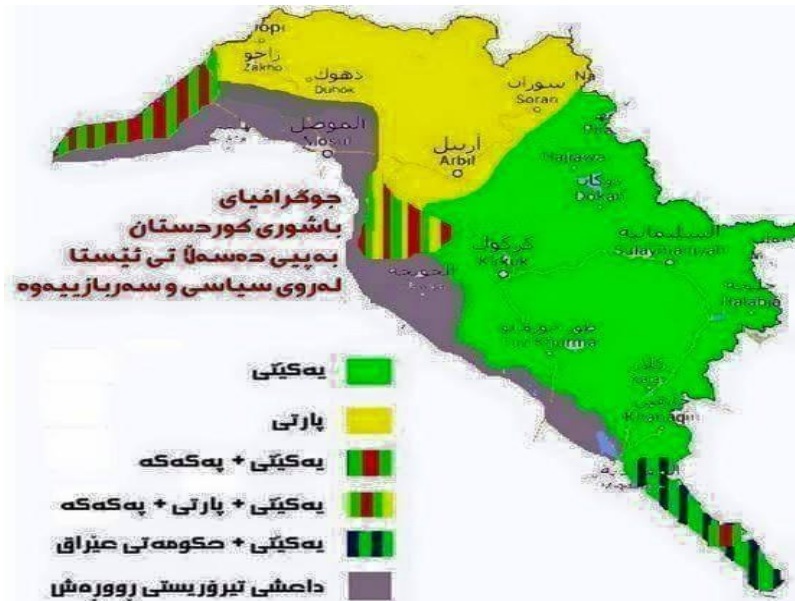
کاتی تۆمارکردن: 2016-03-09

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 21

جوگرافیای باشووری کوردستان بەیپی دەسەڵاتی ئیستا لەرووی سیاسی و سەربازییهوه

[2016102915444397387=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2016102915444397387)

[1]

تایبەتمەندییه‌کانی بابەت

پارت / لایەن: پارتی دیموکراتی کوردستان

پارت / لایەن: یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - هاوڕی باخه‌وان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2016-10-29

ناوی تۆمارکار: هاوڕی باخه‌وان

بابهت: 22

جوگرافیای باشووری کوردستان بهی لایه نه دهسه لاتداره کان

[2015090915401986004=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=12015090915401986004=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

خاکی ههرێمی کوردستان- عێراق (کوردستان- باشوور) بریتییە لەو شوێن و ناوچانەی کە باکوور و باکووری رۆژهه‌ڵاتی عێراق پێکده‌هێنێت، لە دواى لکاندنی به‌ ده‌وله‌تی عێراق له‌ دواى جه‌نگی جیهانی یه‌که‌مه‌وه‌. به‌ پێی هه‌ره‌ زۆرینه‌ی میژوونووسان و لێکۆله‌ره‌وان سنووری ئەم به‌شه‌ی کوردستان له‌ باکووره‌وه‌، له‌ سنووری عێراق-تورکیا، له‌ شارۆچکه‌ی زاخۆوه‌ ده‌ستپێده‌کات تا شارۆچکه‌ی به‌دره‌ (سه‌ر به‌ شاری واس‌/کوته‌ له‌ ناوه‌راستی رۆژه‌ه‌ڵاتی عێراق) و خوارووی به‌ زنجیره‌ چیاى هه‌مرین داده‌ندریت. له‌ رۆژه‌ه‌ڵاته‌وه‌، له‌ سنووری عێراق-ئێران، ده‌ستپێده‌کات تا رۆژئاوای سنووری عێراق-سووریا. رووبه‌ری هه‌رێم، به‌ خاک و ناوچه‌ کوردستانیه‌کانی ده‌ره‌وه‌ی ئیداره‌ی هه‌رێمیش، 78.736 ک‌م2 که‌ ده‌کاته‌ زیاتر له‌ 18% سه‌رحه‌می رووبه‌ری عێراق. زۆریه‌ی خاکی کوردستان- عێراق ئیستا له‌ لایه‌ن داموو ده‌زگای حکومه‌تی هه‌رێمی کوردستانه‌وه‌ به‌پێوه‌ده‌برێت و هێزه‌کانی پێشمه‌رگه‌ش سنووره‌کانی ئەم خاکه‌ ده‌پارێزن.

خاکی کوردستان له‌ چیا و زنجیره‌ چیا، ده‌شت، دۆل و گرد پێکهاتووه‌. زستانی سارده‌ و باران به‌ رێژه‌ی جیاواز لێ ده‌بارێت، که‌ له‌ 200 تا 1000 ملم ده‌بێت، هه‌روه‌ها به‌فر به‌هه‌مان شێوه‌ به‌ رێژه‌ی جیاواز ده‌بارێت، به‌تایبه‌ت له‌ ناوچه‌ شاخاوییه‌کاندا، که‌ بووته‌ هۆی دروستکردنی کانیای زۆر و رووباری گه‌وره‌ و بچووک (زێی گه‌وره‌، زێی بچووک، سیروان و خابوور، که‌ به‌یه‌که‌وه‌ ده‌رژینه‌ رووباری دیجله‌وه‌). ناوچه‌ شاخاوییه‌کان به‌ دار و ده‌وه‌نی جۆراوجۆر داپۆشراون. هاوین له‌ پێده‌شته‌کان گه‌رمه‌ و له‌ ناوچه‌ شاخاوییه‌کان مامناوه‌ندی و فێنکه‌، واته‌ هه‌رچه‌ند به‌ره‌و چیاکان برۆیت، پله‌ی گه‌رمی نزم ده‌بێته‌وه‌. کۆمه‌لێک لووتکه‌ چیاى به‌رزى لێهه‌لکه‌وتوو، که‌ لووتکه‌ی هه‌لگورد له‌ زنجیره‌ چیاى (حه‌سارۆست) به‌رزترین لووتکه‌یه‌ و به‌رزیه‌ که‌ی 3607 مه‌تره‌. خاکی کوردستان ده‌وله‌مه‌نده‌ به‌ سامانی نه‌وت و غاز و به‌ره‌مه‌ی کشتوکالی و به‌ره‌مه‌ی ئازەلی جۆره‌ کانیای جیاواز.

پارێزگاکان و ناوچه‌کانی هه‌رێمی کوردستان - عێراق
پارێزگای هه‌ولێر:

شاری هه‌ولێر پایته‌ختی هه‌رێمی کوردستانی عێراقه‌ و یه‌کێکه‌ له‌ شاره‌ هه‌ره‌کۆنه‌کانی کوردستان و جیهان. له‌رووی جوگرافییه‌وه‌ به‌ دووری 350 ک‌م ده‌که‌وتێته‌ باکووری به‌غدا. نزیکه‌ی 3 هه‌زار ساڵ پ.ز له‌ ده‌قه‌ سۆمه‌رییه‌کان به‌ (ئۆریلۆم - ئۆریلیۆم) و له‌ ده‌قه‌ بابلیه‌کان به‌ (ئه‌رباییلۆ) نێوی هاتوو. هه‌رێمی کوردستان به‌ لانکه‌ی ژبان و شارستانییه‌ته‌ کۆنه‌کان داده‌نرێت. ئەشکه‌وتی شانه‌ده‌ر که‌ میژوووه‌ که‌ی بۆ 60 هه‌زار ساڵ پێش زایین ده‌گه‌ڕێته‌وه‌ و یه‌کێک له‌ لانگانی ژبانی مرو‌ف‌ی نیانده‌رتال بووه‌. گوندی 'زه‌ری چه‌م' که‌ میژوووه‌ که‌ی بۆ (12) هه‌زار ساڵ پ.ز ده‌گه‌ڕێته‌وه‌، ئاماژه‌ی هه‌بوونی شاره‌ستانییه‌تی زۆر کۆن و وه‌رچه‌رخانیک بووه‌ له‌ ژبانی مرو‌ف‌ی کۆن که‌ له‌ ژبانی ئەشکه‌وت و پاووکردنه‌وه‌، رووی له‌ ژبانی جێنشینی، کشتوکال و ئازەل‌داری کردوو. شاری هه‌ولێر زیاتر له‌ 200 هۆتیل و مۆتیلی گه‌شتیاری و زیاتر له‌ 200 چێشخانه‌ی تێدايه‌. ده‌یان مژگه‌وتی کۆن و چه‌ند شوێنه‌وارێکی گرنگی لێیه‌. هه‌روه‌ها ده‌یان پارک، 3 پارکی گه‌شتیاری، چه‌ند شارێکی یاری و ده‌یان بازاری گه‌وره‌ی سه‌رده‌م و بازاری میلی، نزیکه‌ی 10 زانکۆ و چه‌ندان په‌یمانگه‌ و دامه‌زراوه‌ی زانستی، مۆزه‌خانه‌ی شارستانی و کولتووری، ئەنتیکخانه‌ و کتێبخانه‌ی گشتی لێیه‌. له‌ ده‌ره‌وه‌ی شاریش چه‌ندان شوێنی جۆراوجۆری گه‌شتیاری لێ هه‌لکه‌وتوو.

پارێزگای سلێمانی:

پارێزگای سلێمانی دەکەوتێتە باکووری- رۆژهه‌ڵاتی هەرێمی کوردستان لە باکووری عێراق. شاری سلێمانی دەکەوتێتە نێوان زنجیرە چیاکانی گوێژ و گەزەردە، 198 کم لە شاری هەولێری پایتەختی هەرێمی کوردستان و 385 کم لە بەغدا ی پیتەختی عێراق فیدراله‌وه‌ دوورە. پارێزگای سلێمانی دەکەوتێتە نێوان هێلی درێژی (16،46--50،44) لە رۆژهه‌ڵاته‌وه‌ و هێلی بازەنی پانی (35،04- 36،30) لە باکوورەوه‌.

شاری سلێمانی لە ساڵی 1784 لەلایەن ئیبراھیم پاشای بابانەوه‌ دروستکراوه‌. لە کاتی دامەزراندنیەوه‌ تا ئەمڕۆ، گۆرانکاری بەردەوام و خێرای گەشەکردن لە هەموو بوواری کانی ژیان تیایدا روویانداوه‌. لە شاری سلێمانی چەندین شوێنی گەشتیاری و شوێنەواری هەیە، وەک سەرای سلێمانی، قەیسەری نەقیب، چاپخانە ی گەل، مەزگەوتی گەورە، مەزگەوتی مەولانا خالید، مەزگەوتی مەحوی و کەنێسە ی سلێمانی. هاوکات چەند پارک، میوانخانە، رێستۆرانت، مۆزەخانە، مۆل و بازاری نوێ، کە لە شارە کەدا هەن، سەرئێوە گەشتیار بۆ لای خۆیان ڕاده‌کێشن. سلێمانی مەلەبەندی رووناکییری و هونەری کوردستانە، بۆیە ناوی لێنراوه‌ پایتەختی رۆشنییری. لە شاری سلێمانی چەندین زانکۆ و پەیمانگە هەیە لە گەل هەبوونی زانکۆیە کێ ئەمریکی. پارێزگای دھۆک:

پارێزگای دھۆک دەکەوتێتە باکووری کوردستان و عێراق. شاری دھۆک، کە دەکەوتێتە باکووری کوردستان و عێراق، دەکەوتێتە پانتایە ک لە نێوان زنجیرە چیا ی (شەندۆخا) لە باشوور و چیا ی (سێ) لە باکوور و چیا ی (مام سێن) لە رۆژهه‌ڵات. لە رۆژئاوا دەروانیته‌ سەر دەشتایە ک و ئاووه‌وا یە کێ گەشتیاری هەیە. هاوسنوورە لە گەل دەوڵەتی تورکیا و سووریا. دھۆک دەکەوتێتە نێوان هێلی پانی (20،43) و (10،44) رۆژهه‌ڵات و هێلی بازەنی (36،40) و (20،37) باکوور. لە سنووری پارێزگای دھۆک نەتەوه‌ ی کورد و کلدان و ئاشوور و ئەرمەن دەژین، هەروەها ئایینی ئیسلام و مەسیحی و یەزیدی بە یە کەوه‌ پەیره‌وی دەکڕین. چەندان شوێنەوار و هەلکۆلدرای لەم سنوورەدا هەن. دەیان میوانخانە و چێشتخانە و مۆتیل بوونیان هەیە. مۆزەخانە ی شوێنەواری و مۆزەخانە ی کلتووری و مۆزەخانە ی کلتووری ئیزیدیە کانی لێیە. شاری یاری و بازاری سەردەم و باخجە یە کێ بچووی ئازەلانی هەیە، چەندین سەنتەری رۆشنییری و زانکۆ و شوێنی گەشتیاری و شوێنەواری لە دەورووبەریدا هەن. سەری 'چیا ی زاوا' و 'گەلی دھۆک' دوو شوێنی گەشتیاری نزیکێ ئەم شارەن. ئیدارە ی گەرمیان :

ناوچە ی گەرمیان، کە خوارووی رۆژهه‌ڵاتی هەرێمی کوردستان- عێراق پێکدەهێنێت، دەکەوتێتە باشووری پارێزگای سلێمانی و رۆژهه‌ڵاتی پارێزگای کەرکوک، لە بەشی رۆژهه‌ڵاتی سنووری ولاتی ئێران و لە باشووریدا سنووری پارێزگای دیالە ی عێراقە. وەک یە کە یە کێ کارگیری لە قەزای کەلار و کفری و خانەقین پێکدێت، شاری کەلار ناوندی یە کە ی کارگیری گەرمیانە. ژمارە یە ک شوێنەواری گرنگی لێیە و چەند ناوچە یە کێ سەیران و گەشتیاری هەیە. لە سەردەمی رژی می بە عسی لە ناوچوو زۆریە ی گوندە کانی ناوچە کە ڕاگوازاران و ئێران کراون و دواتر لە ساڵی 1988 لە لایەن رژی می بە عس دانیشتوانە کە ی لە ڕێگە ی پڕۆسە ی ئەنفال گیران و بە کۆمەل کۆژران، ئەمەش وایکردوو ئیستا ببێتە خاوەنی زۆرتین قوربانی ئەنفال، بۆ پیرۆز راگرتنی یادەوریە کە مۆنیمێنتیک و گۆرستانیک گەورە لەم سنوورە دروستکراون کە چیرۆکی تاوانە گەورە کە دەگیرنەوه‌، سالانە لە 14 نیسان یاد ی کارەساتە کە بە کۆمەلێک چالاک دەکریته‌وه‌. کەواتە گەرمیان مۆزەخانە یە کێ فراوانی تاوانی کۆمەلکۆژی سەدە ی بیستەمه‌، بۆ ئەم مەبەستە سالانە ژمارە یە ک توێژەر و میوان سەردانی ناوچە کە دەکەن.

ناوچە کانی دیکە ی هەرێمی کوردستان- عێراق

- هەموو ناحیە و قەزا کانی پارێزگای نەینەوا جگە لە قەزا کانی موسل و بەعاج و حەزەر

- قەزا کانی خانەقین و مەندەلی و جگە لە ناحیە ی بەلەدروز لە پارێزگای دیالە.

- ناوهندی قەزای بەدرە لە پارێزگای واست، کوت

تایبەتمەندیە کانی بابەت

ولات: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوه‌ کان

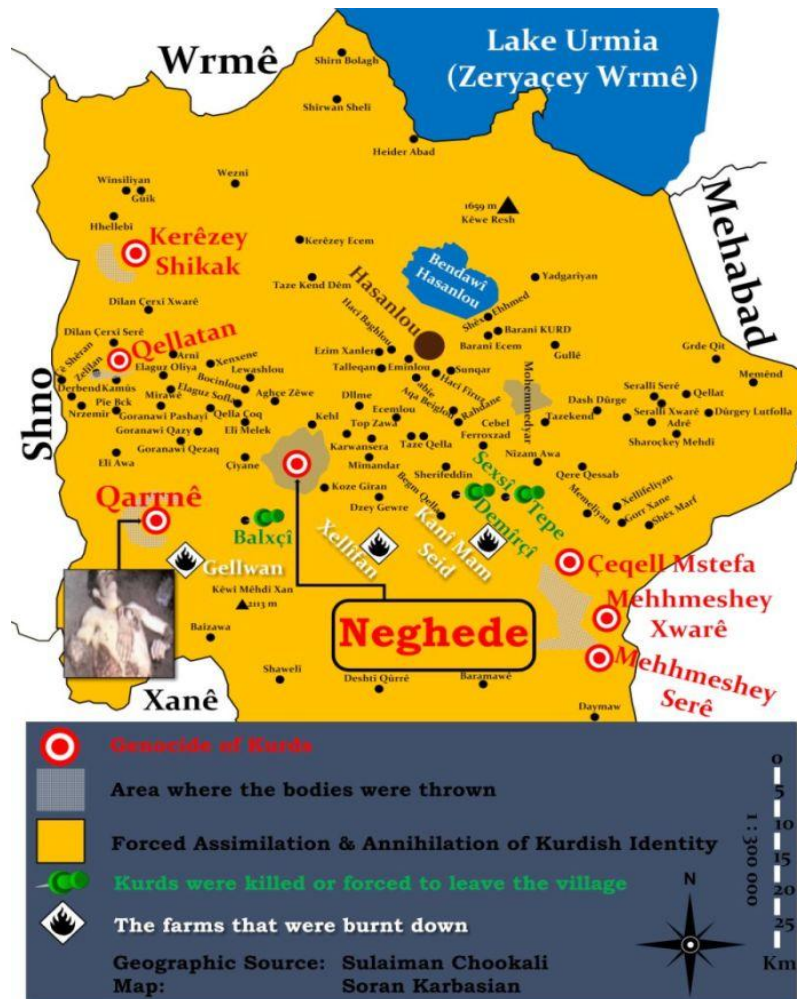
کاتی تۆمارکردن: 2015-09-09

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

بابه‌ت: 23

جینۆسایدی کورد له قارنی و ناوچه‌ی نه‌غه‌ده

[2011080409113060541=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2011080409113060541)

ئاماده‌کردنی سۆران که‌ریاسیان

[External Link](#)

تایپه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: نه‌غه‌ده

ولات: رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

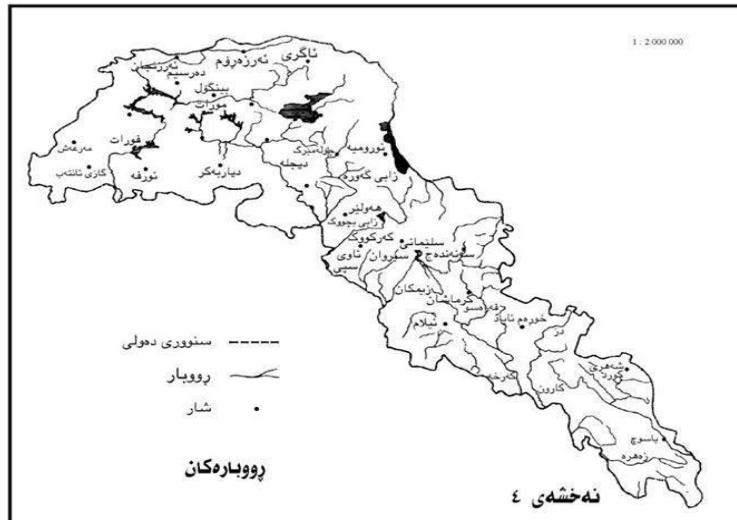
کاتی تۆمارکردن: 2011-08-04

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

بابەت: 24

چۆم و ڕووبارەکانی کوردستان

[2014120522145471214=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2014120522145471214)

[1]

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردییپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردییپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

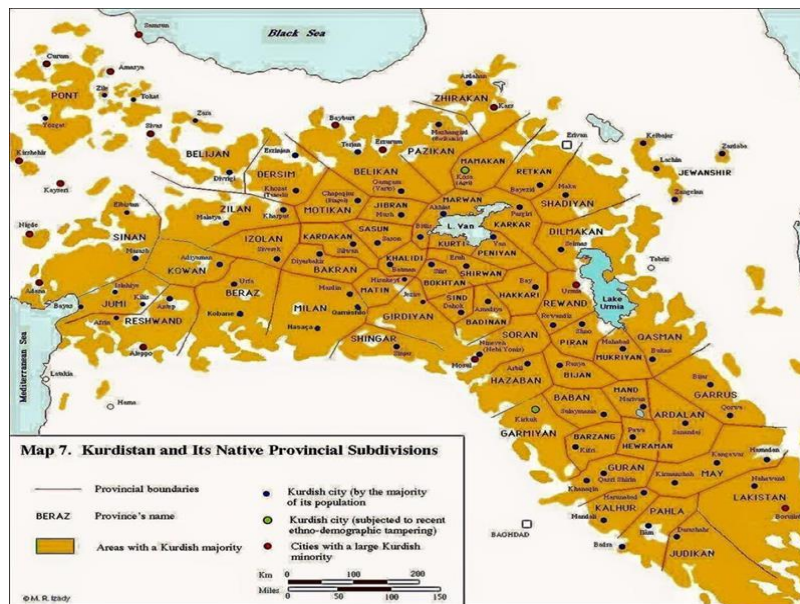
کاتی تۆمارکردن: 2014-12-05

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابہت: 25

چہند نہ خشیہ کی میٹرووی کوردستان

[20190104110834105023=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

[1]

:QR Code

سه رچاوه کان

[1] تۆماری تايبەت بۆ كوردېيىدىا | كوردېي ناوھراست | ئامادە كەرنى كوردېيىدىا - ھاۋرى باخەوان

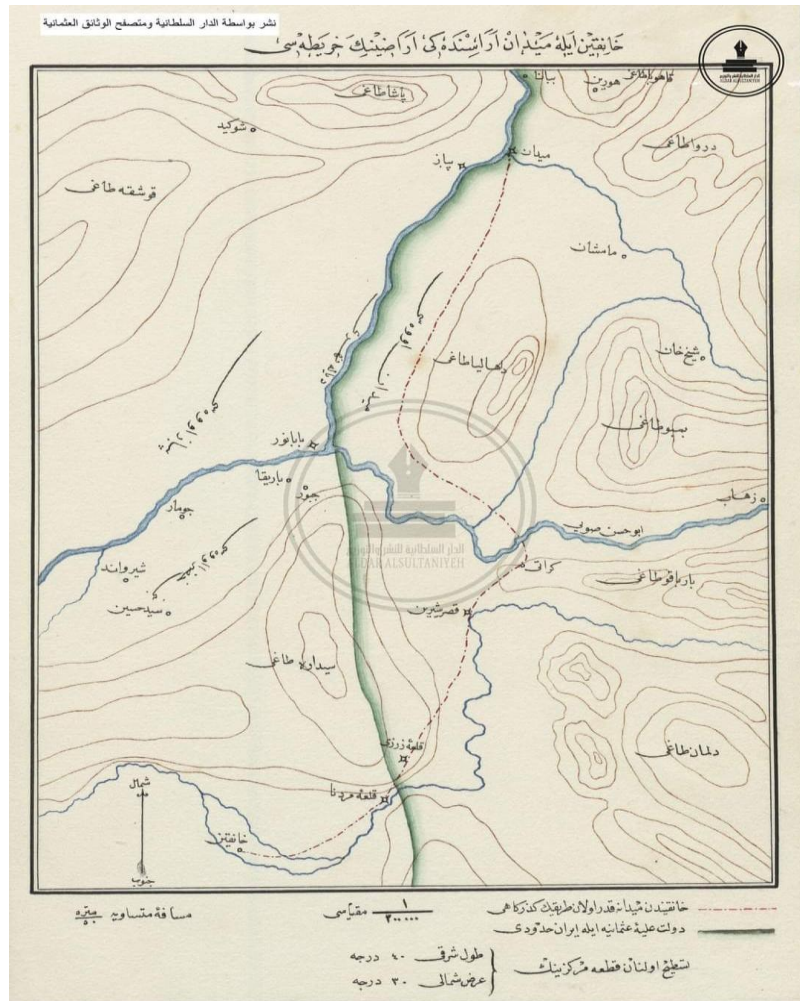
کاتی تۆمارکردن: 2019-01-04

ناوی تۆمارکار: ھاوری باخهوان

بابهت: 26

خانه قین و مهیدان له نهخشهیه کی کۆنی عوسمانیدا

[20231110121259528373=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20231110121259528373)

ناونیشانی نهخشه: خانه قین و مهیدان له نهخشهیه کی کۆنی عوسمانیدا
 نهخشهیه کی عوسمانی که میژوووه که ده گه پێتهوه بۆ سه رهتای سه دهی بیسته م، هێلی سنووری نیوان ئیمپراتۆریه تی
 عوسمانی و ئێران دیاری کردووه (مهیدان) و به شێکی زۆر له گونده کانی خانه قین سه ره به ئێران بوون... له نهخشه که دا ئه م
 ناوچانه ده رکه وتوون:
 (خانه قین، قه لای مه ردانه، قه لای زهرزی، قه سری شیرین، جمور «سالح ئاغا ئیستا»، هۆرین و شیخان، باریکه،
 شیره وه ند، رووباری ئه بو حه سه ن، زه هاو، رووباری دیاله «سیروان»، چیا ی به مۆ، مهیدان، پێباز و باوه نوور. هه ندیک له
 ناوه کان به هه ئه نووسراون و راستم کردونه ته وه. [1][2]

تایبه تمه ندیه کانی بابته

شار و شاروچکه کان: خانه قین

باشووری کوردستان

وڵات:

QR Code:

سه رچاوه کان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | [تۆرە کۆمەڵایەتیەکان؛ فەیسبۆک؛ یەبجی \(مەجید سەلح\) رۆژی 10-11-2023](#)

[2] مائپەر | عربی | [الدار السلطانية ومتصفح الوثائق العثمانية](#)

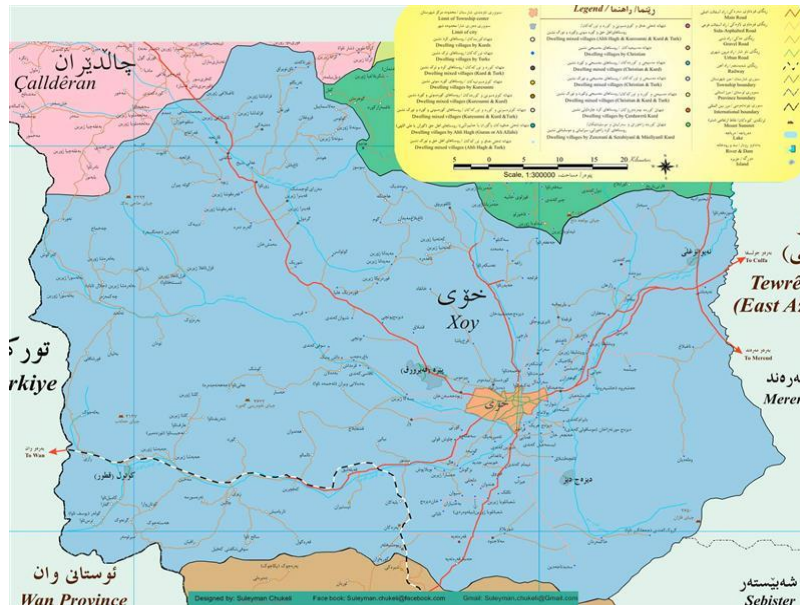
کاتی تۆمارکردن: 2023-11-10

ناوی تۆمارکار: رۆژگار کەرکۆکی

بابەت: 27

خوی - خۆی

[20200522151720384161=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200522151720384161)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: وری

پۆژەهەڵاتی کوردستان

وڵات:

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - ھەوری باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2020-05-22

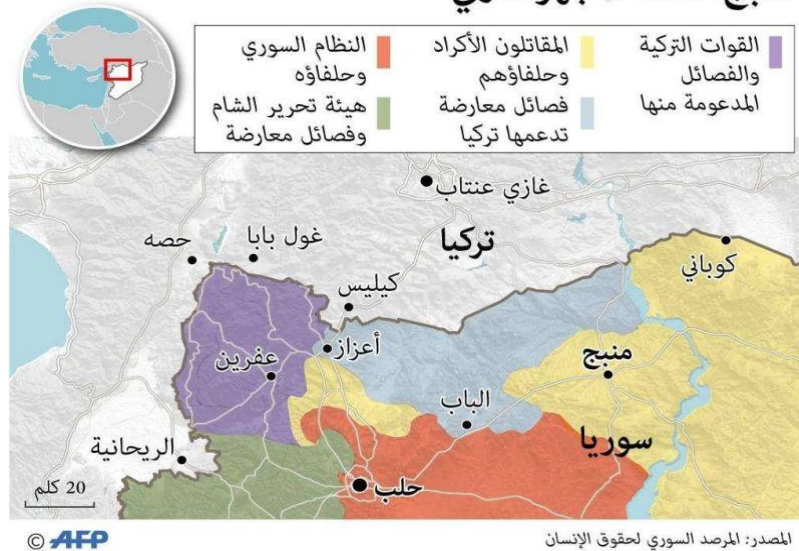
ناوی تۆمارکار: ھەوری باخەوان

بابہت: 28

دابه‌شبوونی هیزه‌کان له رۆژاوای فورات

[2018060613024273223=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

منبج تحت المجهر التركي

[1]

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

پارت / لایه ن: یه کینه کانی پاراستن (گهل YPG - ژنان YPJ - شهنگال (YBŞ)

ولات: رۆژاواى كوردستان

ولّات: تورکيا

ولّات: سووريا

:QR Code

سه رچاوه کان

[1] تۆماری تايبەت بۆ كورد دىيىدىا | كوردى ناوھراست | ئامادە كىردى كورد دىيىدىا - ھاۋرى باخەوان

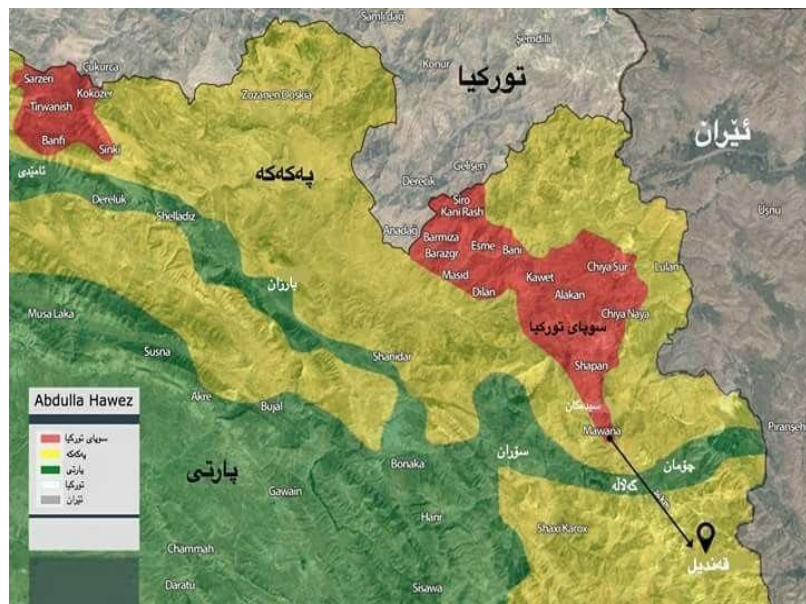
کاتی تو مارکردن: 2018-06-06

ناوی تۆمارکار: ھاوری باخهوان

بابه‌ت: 29

داب‌ه‌شبوونی هێزه‌کانی په‌که‌که و تورک له باشووری کوردستان

[2018060613592599564=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2018060613592599564)

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی باب‌ه‌ت

پارت / لایه‌ن: پارتی کرێکارانی کوردستان - په‌که‌که

وڵات: باشووری کوردستان

وڵات: باکووری کوردستان

وڵات: تورکیا

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبه‌ت بۆ کوردییپیدیا | کوردی ناوه‌راست | [ئاماده‌کردنی کوردییپیدیا - هاوڕێ باخه‌وان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2018-06-06

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

بابەت: 30

دابەشبوونی ھێزەکانی داگیرکەری تورک لە باشووری کوردستان

[2019020410100866274=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2019020410100866274)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: باشووری کوردستان

ولایت: تورکیا

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - ھاوێر باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2019-02-04

ناوی تۆمارکار: ھاوێر باخەوان

بابه‌ت: 31

داب‌ه‌شکردنی ئیداری پارێزگای موسل سالی 1991

[20250112061709617194=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250112061709617194)

نەخشەی ژماره - ۱۲ -

داب‌ه‌شکردنی ئیداری پارێزگای موسل (نەینه‌وا) سالی ۱۹۹۱

نەخشەی داب‌ه‌شکردنی ئیداری پارێزگای موسل سالی 1991

* ئه‌وه‌ی له نەخشه‌که‌دا دیاری کراوه:

-سنووری کوردستان

-سنووری 2002ی حکومه‌تی هه‌رێمی کوردستان

-سنووری شارۆچکه‌کان. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی باب‌ه‌ت

شار و شارۆچکه‌کان: موسل و ده‌شتی نەینه‌وا

ولات: باشووری کوردستان

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] په‌رتووک | کوردی ناوه‌پاست | کورد له پارێزگای موسل؛ خه‌سرو گۆران؛ ده‌زگای ئاراس؛ چاپی یه‌که‌م؛ سالی 2022؛

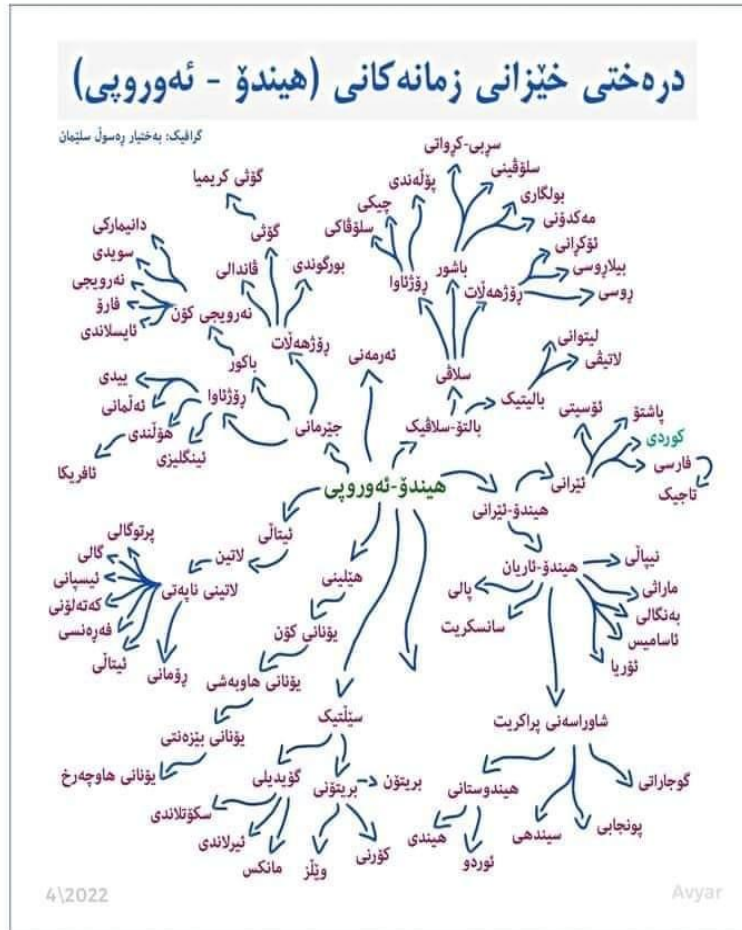
لایه‌ره 36

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-12

بابەت: 32

درەختی خێزانە زمانییە هیندوئەوروپییەکان

[20220627141325420259=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220627141325420259)

نەخشەى درەختى خێزانە زمانییە هیندوئەوروپییەکان.

ئامادەکردنى: بەختیار رەسوڵ سلێمان

لەناو هێلکارییە کەدا، زمانى کوردی دەکەوێتە ناو خێزانى زمانە هیندوئێرانییەکان لە بەشى ئاریایی-ئێرانی.

لەگەڵ زمانەکانى (ئۆسیتی، پەشتوو-پاشتۆ، فارسی، تاجیکی) هاوخیزانە. [1]

تایبەتمەندییەکانى بابەت

وڵات: باشوورى کوردستان

وڵات: باکوورى کوردستان

وڵات: رۆژاواى کوردستان

وڵات: رۆژهەڵاتی کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆرى کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | [بەيجی زمانەوانی](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-06-27

ناوی تۆمارکار: سەریاس ئەحمەد

بابه‌ت: 33

ده‌رکه‌وتنی ناوی کوردستان له نه‌خشه‌یه‌کی فه‌ره‌نسی سالی 1875

[20220626004236419985=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220626004236419985)

ده‌رکه‌وتنی شوێن و ناوی کوردستان له نه‌خشه‌یه‌کی فه‌ره‌نسی سالی 1875.

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

- ول‌ات: باشووری کوردستان
- ول‌ات: باکووری کوردستان
- ول‌ات: رۆژاوا‌ی کوردستان
- ول‌ات: رۆژه‌لاتی کوردستان
- ول‌ات: فه‌ره‌نسا

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌پاست | مێژووی کورد

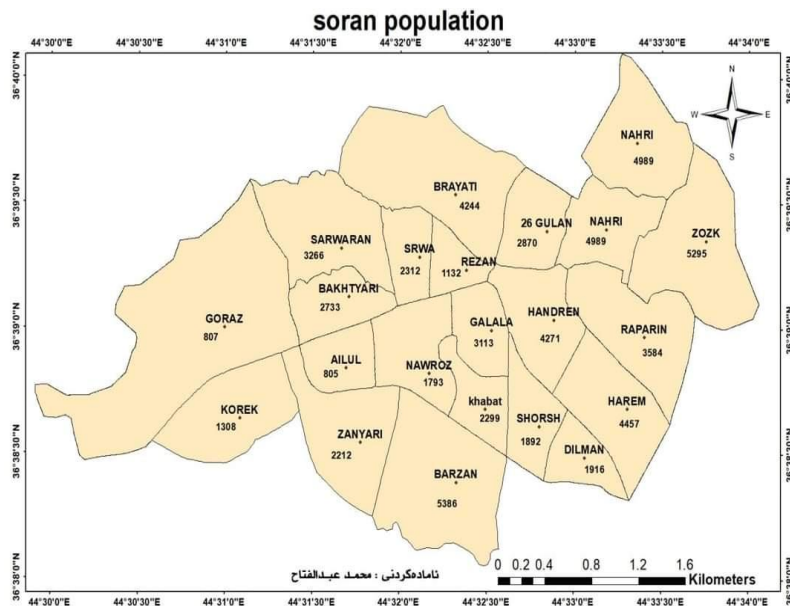
کاتی تۆمارکردن: 2022-06-26

ناوی تۆمارکار: سروشت به‌کر

بابەت: 34

ژمارەى دانیشتوانى گەرەكەكانى سۆران

[20220809001020427325=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220809001020427325)

شوێن: سۆران

ناوی ئەخەشە: ژمارەى دانیشتوانى گەرەكەكانى سۆران

ناوی ئامادەكار: محەمەد عەبدولفەتاح عەبدولخالق

سال: 2022

[1]

تایبەتمەندییەكانى بابەت

شار و شارۆچكەكان: سۆران

ولایت: باشوورى كوردستان

QR Code

سەرچاوهكان

[1] تۆمارى تایبەت بۆ كوردیپیدیا | كوردی ناوهراست | ئەم بابەتە بەتایبەتی لەلایەن (ئامادەكار) هەو لە رۆژی 09-08-2022

2022 بۆ كوردیپیدیا ئێردراوە

كاتى تۆمارکردن: 2022-08-09

ناوی تۆماركار: رۆژگار كەركووى

بابه‌ت: 35 سلیمانی

[2010102516231210241=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2010102516231210241)

هێلکاری شارۆچکه و شاره‌دێ و گونده‌کانی سلیمانی

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: سلیمانی

ولاته: باشووری کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

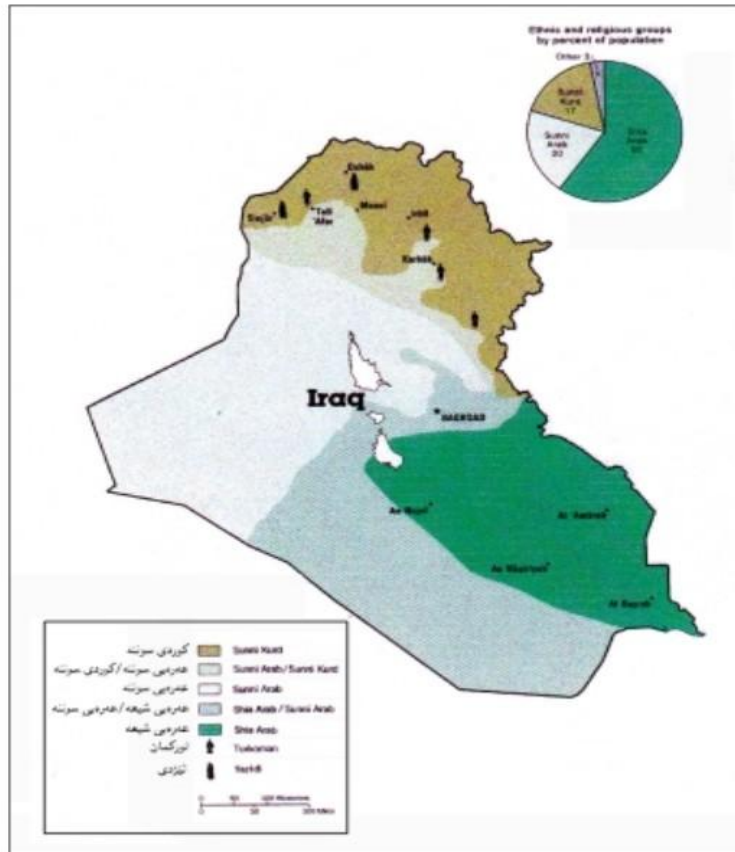
کاتی تۆمارکردن: 2010-10-25

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

بابه‌ت: 36

سنووری ئیتنۆگرافی کورد له ئێراق

[20250111062940617003=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250111062940617003)

نەخشەی ژماره ۹-

سنووری ئیتنۆگرافی کورد له عێراق

(سەرچاوه: نەرشیی CIA, 1992, Government of United States of America)

سنووری ئیتنۆگرافی کورد له ئێراق

* ئه‌وه‌ی له نه‌خشه‌که‌دا دیاری کراوه:

- کوردی سوننه.

- عه‌ره‌بی سوننه / کوردی سوننه.

- عه‌ره‌بی سوننه.

- عه‌ره‌بی شیعه / عه‌ره‌بی سوننه.

- عه‌ره‌بی شیعه.

- تورکمان.

- ئێزیدی. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

ول‌ات: باشووری کوردستان

ول‌ات: ئێراق

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی کوردی ناوەراست | [کورد لە پارتیگای مووسڵ؛ خەسرو گۆران؛ دەزگای ئاراس؛ چاپی یەکەم؛ سالی 2022؛ لایەرە 30](#)

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-11

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابه‌ت: 37

سنووره‌کانی پارتی و یه‌کیتی

[2010102516495710243=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

باشووری کوردستان به‌ی ناوچه دزراوه‌کان
سه‌رچاوه‌ی نه‌خشه: ماله‌په‌ری ده‌ستوور

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

پارت / لایه‌ن: پارتی دیموکراتی کوردستان

پارت / لایه‌ن: یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان

ول‌ات: باشووری کوردستان

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2010-10-25

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

بابہت: 38

سنووره کانی نیوان پېشمه رگه و داعش له موسل

[2014062111374076784=q&https://www.kurdipedia.org/?Ing=1](https://www.kurdipedia.org/?Ing=1)

ثاماده کردنی: محهمه د ره ئوف

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

شار و شاروچكه كان: موسل و دهشتي نهينه و
ولات: باشووري كوردستان

:QR Code

سه رچاوه کان

کاتی تو مارکردن: 2014-06-21

ناوی توۆمارکار: ھاوری باخهوان

بابەت: 39

سنوورەکانی کۆماری کوردستان 1946

[20151212231758128604=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

نەخشەی سنوورەکانی کۆماری کوردستان لە مەهاباد لە ساڵی 1946

سەرچاوە:

The Kurdish Republic of 1946

William Eagleton JR

1963, Oxford University Press

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: مەهاباد

وڵات: رۆژھەڵاتی کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

کاتی تۆمارکردن: 2015-12-12

بابەت: 40

سنه

[2011050915390657586=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2011050915390657586)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: سنه

وڵات: ڤۆڤه‌لاتی کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

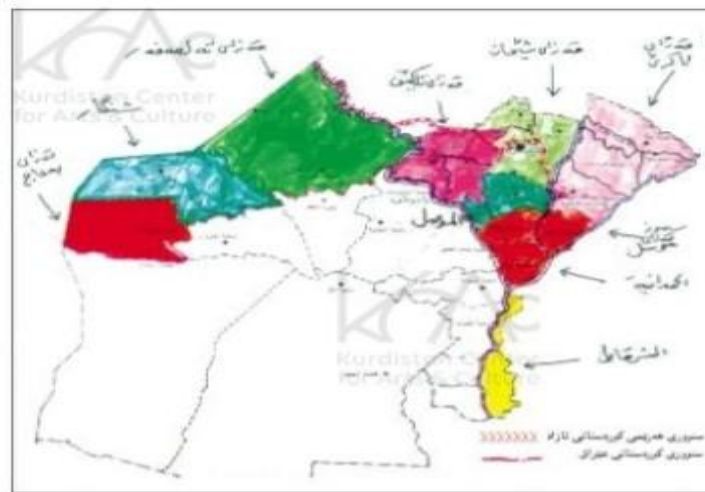
کاتی تۆمارکردن: 2011-05-09

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 41

شارۆچکە کوردییەکانی پارێزگای مووسڵ سالی 1991

[20250112064545617197=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250112064545617197)

نەخشەی ژمارە - ١٨ -
قەزایە کوردییەکانی پارێزگای مووسڵ

نەخشەی شارۆچکە کوردییەکانی پارێزگای مووسڵ سالی 1991

* ئەوەی لە نەخشە کەدا دیاری کراوە:

-سنووری ھەرێمی کوردستانی ئازاد.

-سنووری باشووری کوردستان (کوردستانی ئێراق). [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: مووسڵ و دەشتی نەینەوا

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی | کوردی ناوەراست | [کورد لە پارێزگای مووسڵ؛ خەسەر و گۆران؛ دەزگای ئاراس؛ چاپی یەکەم؛ سالی 2022؛](#)

[لایەن 42](#)

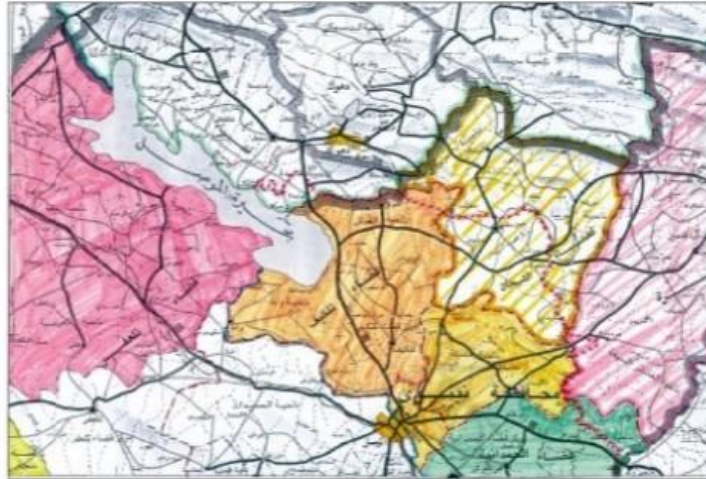
کاتی تۆمارکردن: 2025-01-12

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابہت: 42

شاروچکه کوردیه کانی پارێزگای موسڵ ساڵی 2002

[20250112065021617198=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

نمونه‌ای (شماره -۱۶- قه‌زا کوزه‌بیه‌کائی مورسل سالی ۲۰۰۲ له نزیکه‌وه
(سەرچاوه: لێشێشێه‌ العامة للسیاده بغداد ۱۹۸۳)

نه‌خشه‌ی شارۆچکه کوردییه‌کانی پارێزگای موسڵ ساڵی 2002[1]

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

شار و شارۆچكه كان: موسڵ و دهشتی نهینه‌وا

ولّات: باشووری کوردستان

:QR Code

سه رچاوه کان

[1] په‌رتووک | کوردی ناوه‌راست | کورد له پاریژیگی مووسل؛ خەسرۆ گۆران؛ دەزگی ئاراس؛ چاپی یه‌که‌م؛ سالی 2022؛

لايه ره 45

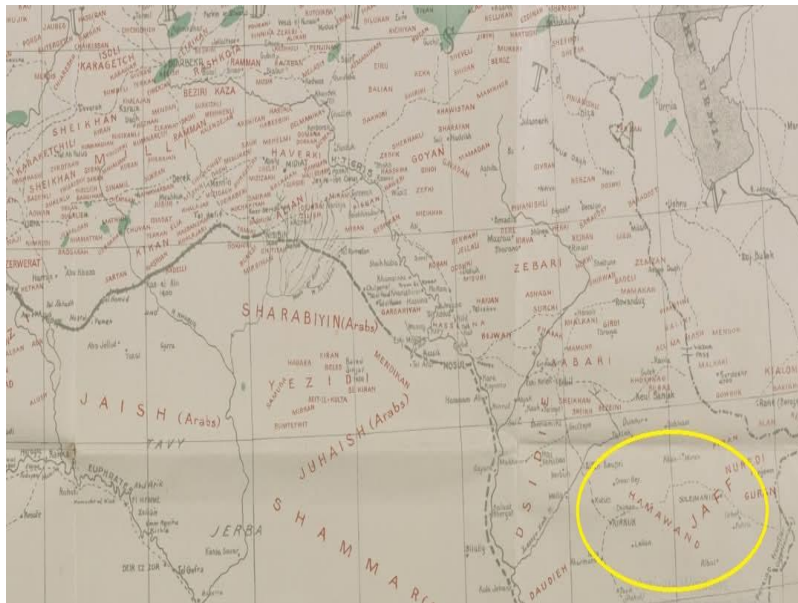
کاتی تو مارکردن: 2025-01-12

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابه‌ت: 43

شوینی ژبانی عه‌شیره‌تی هه‌مه‌وه‌ند له سالی 1919دا

[20241228080055615176=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20241228080055615176)

شوینی ژبانی عه‌شیره‌تی هه‌مه‌وه‌ند به‌گوێره‌ی ئه‌و نه‌خشه‌یه‌ی له سالی 1919دا که ئیداره‌ی هیندی به‌ریتانی سه‌باره‌ت به‌ خێله‌کانی کوردستان کیشاویه‌تی. [1]
تێبینی: ئه‌م بابه‌ته‌ به‌ ڕێنووسی سه‌رچاوه‌ی ئاماژه‌ پیکراو نووسراوه، کوردیپیدیا هیچ ده‌ستکارییه‌کی نه‌کردوه‌!

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: سلیمانی

فۆلده‌ره‌کان: مێژووی هاوچه‌رخ

ولاته‌: باشووری کوردستان

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] مائه‌په‌ر | کوردی ناوه‌راست | baskurd.basnews.com - 27-12-2024 مائه‌په‌ری

کاتی تۆمارکردن: 2024-12-28

ناوی تۆمارکار: سارا سه‌ردار

بابہت: 44

شوینی شاروچکە ی ئاکری له پارێزگای موسڵ ساڵی 1972

[20250112073934617210=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

نه‌خشه‌ی ژماره - ۲۰ -

شوتنی قهزای ناکری له پارتیزگای مووسلدا

شوینی شاروچکەى ئاکرى له پارێزگای موسڵ ساڵی 1972

* نه وهی له نه خشه که دا دیاریکراوه:

-شاروچکھی ٹاکری۔

-سنووری هه‌ریمی کوردستانی ئازاد. [1]

تایبه تمه نندیه کانی بابته

شار و شاروچکه کان: ٹاکری

شار و شارۆچکه‌کان: موسڵ و دهشتی نهینه‌وا

ولّات: باشووری کوردستان

:QR Code

سه رچاوه کان

[1] په تړتوک | کوردی ناوهر است | کورد له پارتیزگی مووسل؛ خسر وگوران؛ دهزگی ئاراس؛ چابی په کهم؛ سالی 2022؛

لايہ 54

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-12

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابه‌ت: 45

شوێنی شارۆچکە‌ی هه‌مدانییه له پارێزگای مووسڵ ساڵی 1970

[20250112183826617315=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250112183826617315)

نەخشەی ژماره - ٢٥ -
شوێنی قەزای هه‌مدانییه له پارێزگای مووسڵ

شوێنی شارۆچکە‌ی هه‌مدانییه له پارێزگای مووسڵ ساڵی 1970.

* ئه‌وه‌ی له نه‌خشه‌که‌دا دیاری کراوه:

- شوێنی شارۆچکە‌ی هه‌مدانییه و شاره‌دێیه‌کانی له پارێزگای مووسڵ.

- هێلی ته‌ماس له گه‌ل هێزی سه‌ریازی ئێراقی. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: مووسڵ و ده‌شتی نه‌ینه‌وا

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] په‌رتووک | کوردی ناوه‌راست | [کورد له پارێزگای مووسڵ؛ خه‌سرو گۆران؛ ده‌زگای ئاراس؛ چاپی یه‌که‌م؛ ساڵی 2022؛](#)

[لایه‌ره 84](#)

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-12

ناوی تۆمارکار: زریان عه‌لی

بابەت: 46

شوێنی ھۆزی شەبەک لە شارۆچکەکانی ھەمدانییە و مووسڵ و تلکێف لە پارێزگای مووسڵ

[20250113061653617472=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250113061653617472)

نەخشەی ژمارە - ۲۷ -

شوێنی ھۆزی شەبەک لە قەزاکانی ھەمدانییە و مووسڵ و تلکێف
لە پارێزگای نەینەوا (مووسڵ) دا

شوێنی ھۆزی شەبەک لە شارۆچکەکانی ھەمدانییە و مووسڵ و تلکێف لە پارێزگای مووسڵ. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: مووسڵ و دەشتی نەینەوا

ولات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی کوردی ناوەراست | کورد لە پارێزگای مووسڵ؛ خەسرۆ گۆران؛ دەزگای ئاراس؛ چاپی یەکەم؛ سالی 2022؛

لایەرە 93

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-13

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابہت: 47

شہری لایہ نہ کان لہ موسل

[2016101823591796554=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

[1]

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

پارت / لایه ن: دهولہ تی ئیسلامی - داعش

شار و شارۆچکه‌کان: موسڵ و دهشتی نهینه‌وا

ولّات: باشووری کوردستان

ولّات: ئىراق

:QR Code

سه رچاوه کان

[1] تۆمۈرى تايىبەت بۇ كوردىيىدىا | كوردى ناوھراست | ئامادە كەرنى كوردىيىدىا - ھاۋرى باخەوان

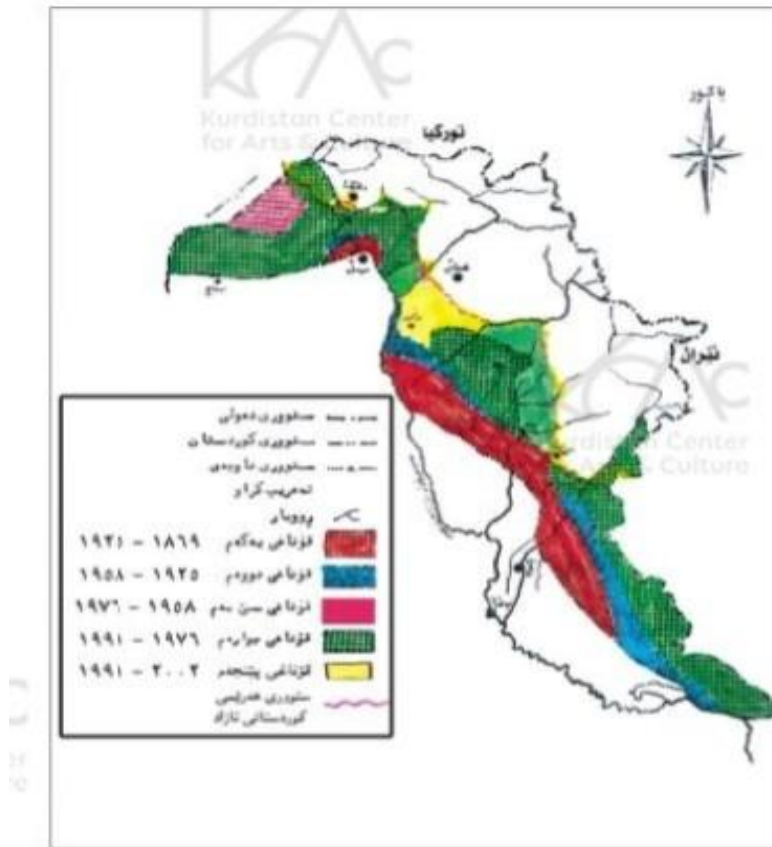
کاتی تو مارکردن: 2016-10-18

ناوی تۆمارکار: ھاوری باخهوان

بابەت: 48

قۆناغەکانی بەعەرەبکردنی ناوچە کوردییەکان لە باشووری کوردستان لەلایەن حکوومەتە یەک لە دوا یەکەکانی ئێراق

[20250104140820616090=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250104140820616090)

نەخشەی وێنە - 6
قۆناغەکانی بەعەرەبکردنی ناوچە کوردییەکان لە کوردستانی عێراق
لەلایەن حکوومەتە یەک لە دوا یەکەکانی عێراق

قۆناغەکانی بەعەرەبکردنی ناوچە کوردییەکان لە باشووری کوردستان لەلایەن حکوومەتە یەک لە دوا یەکەکانی ئێراق. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

قۆڵدەرەکان: بەعەرەبکردن

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی کوردی ناوەڕاست | کورد لە یارێزگی مووسڵ، خەسرو گۆران، دەزگی ئاراس؛ چاپی یەکمە، سالی 2022؛

لایەر 19

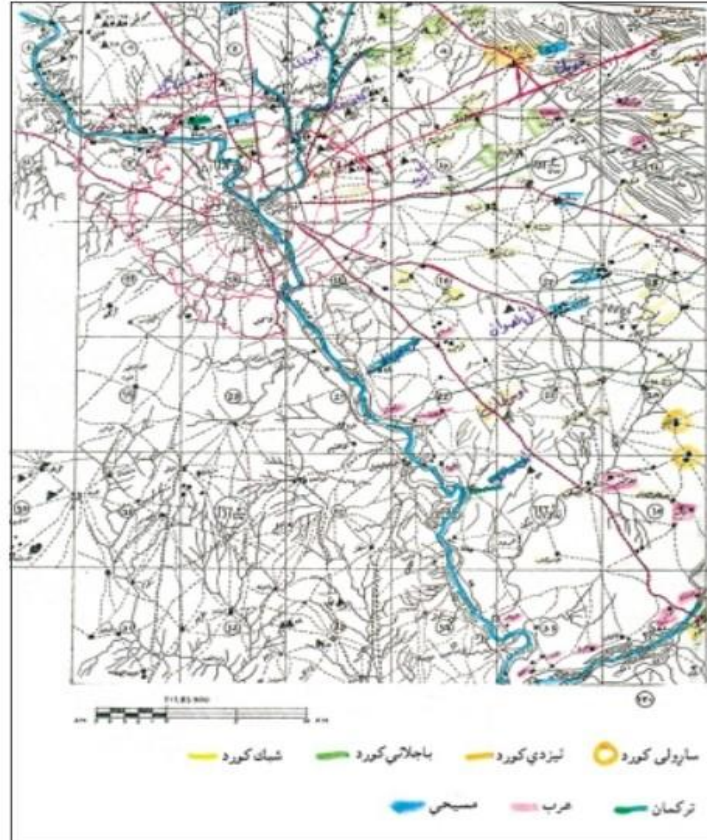
کاتی تۆمارکردن: 2025-01-04

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابهت: 49

گونده کانی شارۆچکه ی همدانییه و موصل، سالی 1976

[20250112184751617318=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250112184751617318)

نەخشەی ژمارە - ۲۶ -
گونده کانی قەزاکانی همدانییه و موصل
(سەرچاوه: أطلس العراق الاثرية بغداد ۱۹۷۶)

گونده کانی شارۆچکه ی همدانییه و موصل سالی 1976
* ئهوهی له نهخشه کهدا دیاری کراوه:

- سارولی کورد
- ئیزیدی کورد
- باجه لانی کورد
- شه به ک کورد
- تورکمان
- عه ره ب
- کریستیان (مه سیحی). [1]

تایبه تمه ندییه کانی بابته

شار و شارۆچکه کان: موصل و دهشتی نهینه وا

باشووری کوردستان

ولات:

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی کوردی ناوەراست | [کورد لە پارتیگای مووسڵ؛ خەسرو گۆران؛ دەزگای ئاراس؛ چاپی یەکەم؛ سالی 2022؛](#)
[لایەرە 85](#)

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-12

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابەت: 50

له نهخشهیه کی سالی 1951 سنه به ناوی خۆیه وه ئاماژه پیکراوه نه ک سه نه نه ده ج

[20240429153711568250=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20240429153711568250)

له نهخشهیه کی سالی 1951 سنه به ناوی خۆیه وه ئاماژه پیکراوه نه ک سه نه نه ده ج
تاییبی: وینه ی ئەم نهخشهیه، له پەرتووکی (CAPPELENS ATLAS) ورگراوه، که له لایەن (یون و ئەود ئیمیل بۆفیم) که دوو
هاوسەری نەروێژین، و ئەم پەرتووکه لای ئەوان پارێزراوه. [1]

تاییبەتمەندییە کانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: سنه

فۆئدەرەکان: مېژووی هاوچەرە

ولات: رۆژەه لاتی کوردستان

QR Code

سەرچاوه کان

[1] تۆماری تاییبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | ئەم نهخشهیه به تاییبەتی له لایەن (ئازاد کەرمی) هوه له رۆژی 29-

2024-04 بۆ کوردیپیدیا نێردراوه

کاتی تۆمارکردن: 2024-04-29

ناوی تۆمارکار: رۆژگار کەرکووی

بابەت: 51

میدفیدف سەرۆکی پرووسیا و ئارنۆلدی حاکمی پێشووی ویلایەتی کالیفۆرنیای ئەمریکا سەیری
نەخشەی کوردستان دەکەن

[2012031523543364412=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2012031523543364412)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

وڵات: ئەمریکا، ویلایەتە یەگرتووکان

وڵات: یەکییتی سوڤیەتی پێشوو و پرووسیا

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان

کاتی تۆمارکردن: 2012-03-15

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابه‌ت: 52

مه‌ئبه‌ندی شارۆچکه‌ی شیخان و شاره‌دێ مریبا سالی 1976

[20250112080233617214=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250112080233617214)

نەخشەی ژماره - ۲۳ -
مه‌ئبه‌ندی قه‌زای شیخان و ناحیه‌ی مریبا

نەخشەی مه‌ئبه‌ندی شارۆچکه‌ی شیخان و شاره‌دێ مریبا سالی 1976

له سالی 1976

(47) گوند له شیخان

(87) گوند له شاره‌دێ ئه‌تروش

(74) گوند له شاره‌دێ مریبا دووچارێ پرۆسه‌کانی راگواستن و به‌عه‌ره‌بکردن بوونه‌ته‌وه. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: شیخان

فۆلده‌ره‌کان: به‌عه‌ره‌بکردن

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] په‌رتووک | کوردی ناوه‌راست | کورد له پارتی‌گای مووسل؛ خه‌سه‌ر و گۆران؛ ده‌زگای ئاراس؛ چاپی یه‌که‌م؛ سالی 2022؛

لایه‌ره 72

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-12

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابه‌ت: 53

ناوچه کوردستانییه‌کانی سه‌ربه پارێزگی دیاله و واست

[2014062020344176772=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2014062020344176772)

ئاماده‌کردنی: محهمه‌د ره‌ئوف

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

ولات: باشووری کوردستان

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2014-06-20

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه‌وان

بابەت: 54

ناوچه کوردییەکانی پارێزگای مووسڵ که لەژێر دەسەڵاتی حکومەتی مەڕکەزیدایە

[20250112062405617195=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250112062405617195)

لەخێشەیی ژمارە ١٤ -

ناوچه کوردییەکانی پارێزگای مووسڵ که لەژێر دەسەڵاتی حکومەتی مەڕکەزیدایە تا ئەمڕۆ

نەخشی ناوچه کوردییەکانی پارێزگای مووسڵ که لەژێر دەسەڵاتی حکومەتی مەڕکەزیدایە تا سالی (2002). [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: مووسڵ و دەشتی نەینەوا

فۆلەدرەکان: بەعەرەبکردن

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی کوردی ناوەراست | کورد لە پارێزگای مووسڵ، خەسەرۆ گۆران؛ دەزگای ئاراس؛ چاپی یەکەم؛ سالی 2022؛

لایەن 37

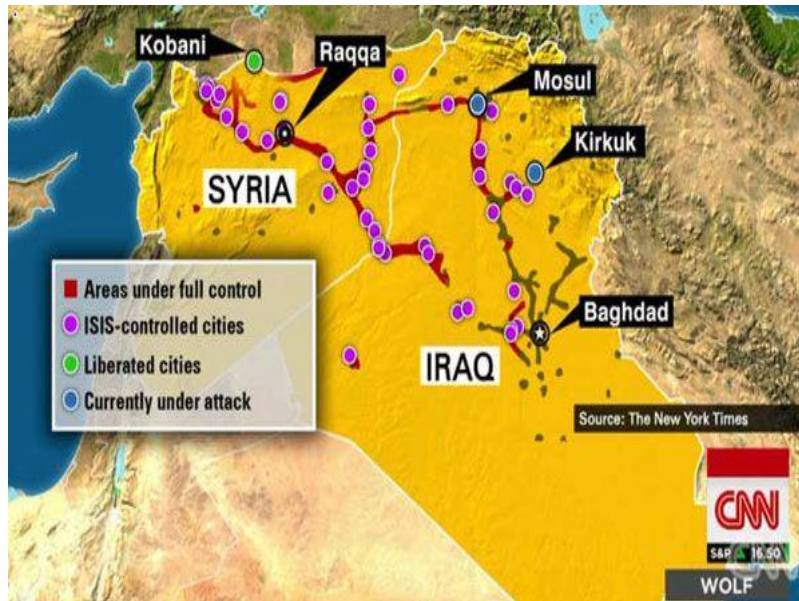
کاتی تۆمارکردن: 2025-01-12

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابەت: 55

ناوچه کانی دەسه لاتی داعش له عیراق و سوریا

[2015020715043184718=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2015020715043184718)

[1]

تایبەتمەندییه کانی بابەت

پارت / لایەن: دەوڵەتی ئیسلامی - داعش

وڵات: باشووری کوردستان

وڵات: رۆژاوا کوردستان

وڵات: ئێراق

وڵات: سووریا

سەرچاوه کان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئاماده کردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخهوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2015-02-07

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخهوان

بابەت: 56

ناوچه کانی ژێر کۆنترۆڵی کورد له کوردستانی گهواره

[20230226200857470729=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230226200857470729)

نەخشەی ناوچه کانی ژێر کۆنترۆڵی کورد له ههر چوار پارچهی کوردستانی داگیر کراو. [1]

تایبەتمەندییه کانی بابەت

فۆلدهره کان: میژووی کۆن

فۆلدهره کان: ناوچه دابڕێندراوه کانی باشووری کوردستان

وڵات: کوردستان

QR Code:

سەرچاوه کان

[1] تۆری کۆمه لایه تی | کوردی ناوه راست | تۆره کۆمه لایه تییه کان؛ فهیسیووک؛ په یچی (میژووی کورد) رۆژی 26-02-2023

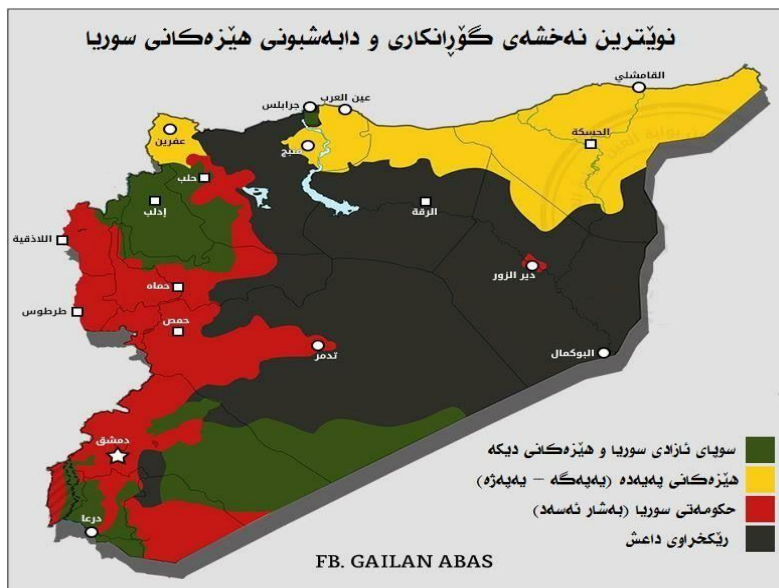
کاتی تۆمارکردن: 2023-02-26

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابەت: 57

نوێترین نەخشەی گۆرانکاری و دابەشبوونی هێزەکانی سووریا - هاوینی 2016

[2016082909273693519=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2016082909273693519)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

وڵات: رۆژاوا کوردستان

وڵات: سووریا

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاویری باخەوان](#)

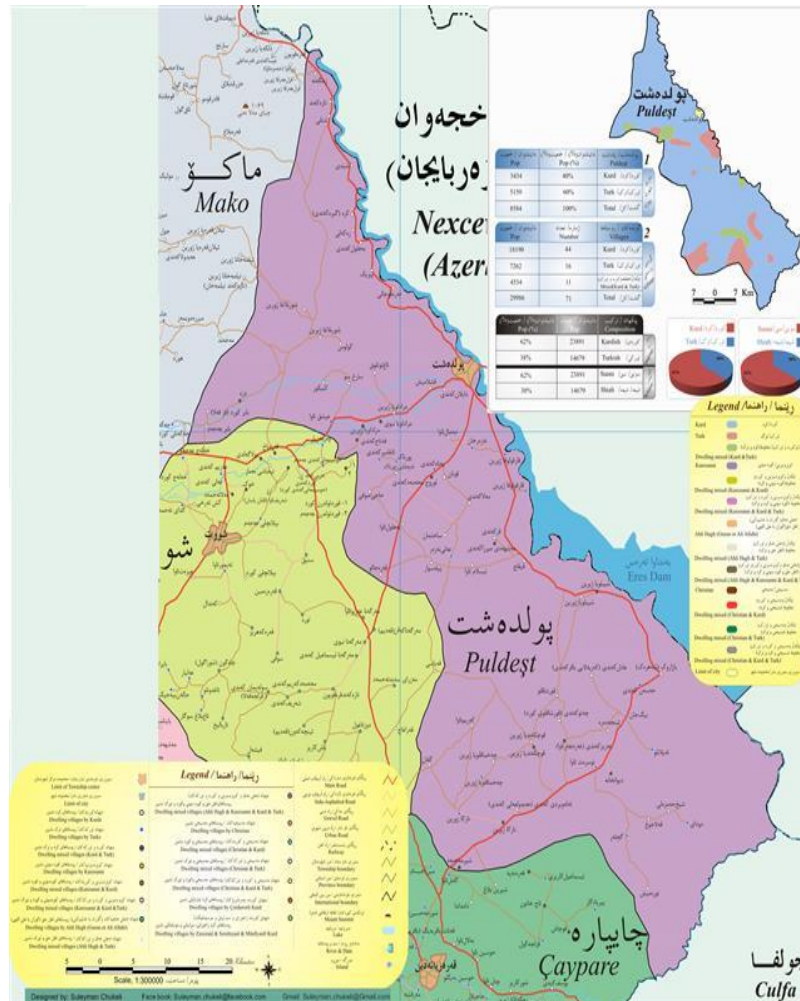
کاتی تۆمارکردن: 2016-08-29

ناوی تۆمارکار: هاویری باخەوان

بابه‌ت: 58

نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی پولده‌شت

<https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200819121031387021>

ئاماده‌کردنی: سوله‌یمان چوکه‌لی
 که‌وتۆته‌ باکووری ئوستانی ورعی و لای راستی شارستانه‌کانی ماکو، شووت و چاپاره. سنووری هاوبه‌شی له‌ گه‌ل نه‌خجه‌وانی
 ولاتی نازه‌ریایجان و جولفای ته‌ورێزیش هه‌یه.
 ژماره‌ی دانیشنوان 38570 (سه‌رژمیری دانیشنوانی ئێران، 1385).
 له‌ 1 شار و 71 دێ پێکهاتوه‌ و له‌وان 44 گوندی کوردن و ئوانی دیکه‌ تورک یان تیکه‌لییه‌ک له‌ کورد و تورکن.
 له‌ کۆی گشتی دانیشنوانی 62% کوردن و باقیه‌کی تورکن.
 بۆ بینینی چۆنییه‌تی بڵاوبوونه‌وه‌ی زمانی شارستانه‌که‌ بڕوانه‌ نه‌خشه‌، خشته‌ و دیاگرام و هه‌م‌اکان.

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: ورعی

رۆژه‌ه‌لانی کوردستان

ولات:

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

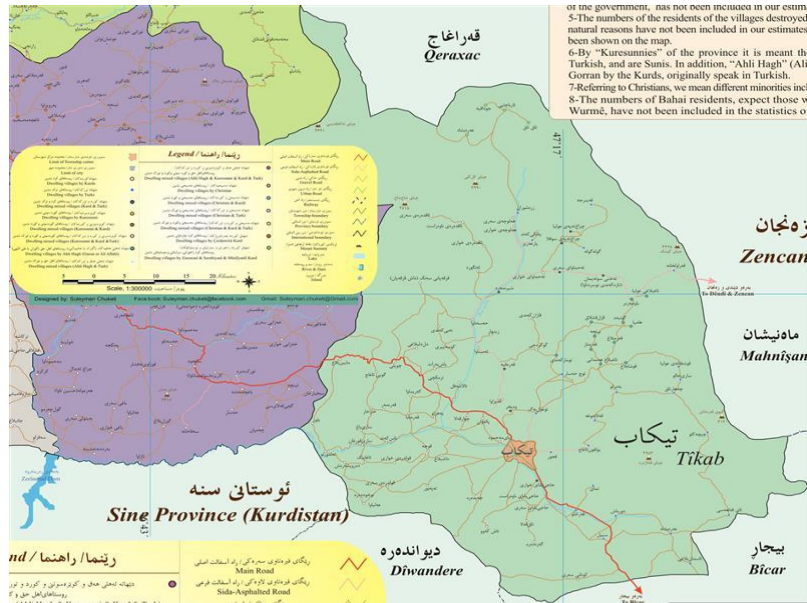
کاتی تۆمارکردن: 2020-08-19

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابه‌ت: 59

نه‌خشه‌ی پیکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی تیکاب

[20200820223734387056=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200820223734387056)

ئاماده‌کردنی: سوله‌یمان چوکه‌لی
تیکاب له باشووری رۆژه‌لاتی ئوستانی ورمی هه‌لکه‌وتوو و شارستانه‌کانی قه‌راخاج، ماه‌نیشان، بیجار، دیوانده‌ره، سه‌قز،
سایین قه‌لا و میانداوا و ئه‌و شارستانه‌یان له هه‌ر چوار لاوه ده‌ور داوه.
ژماره‌ی دانیشتوانی ئه‌و شارستانه 81 هه‌زار 387 که‌سه (سه‌رژمیری دانیشتوانی ئێران، 1385) و کورد و تورک (سونی،
شیعه و گۆران یان ئه‌هلی حه‌ق) پیکهاته‌کانی ئه‌و ژماره دانیشتوانه‌ن. له‌ رووی ئایینییه‌وه 5% ئه‌و شارستانه گۆران یان ئه‌هلی
حه‌قن. له‌ رووی زمانیشه‌وه 63% کوردن.
ژماره‌ی دێهاتی تیکاب 97 ده‌نکه، 11 له‌وان گۆران و 21 ده‌نکیشی شیعه. ئه‌وانی دیکه سونی و تیکه‌لێن له سونی و شیعه.

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: ورمی

وڵات: رۆژه‌لاتی کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

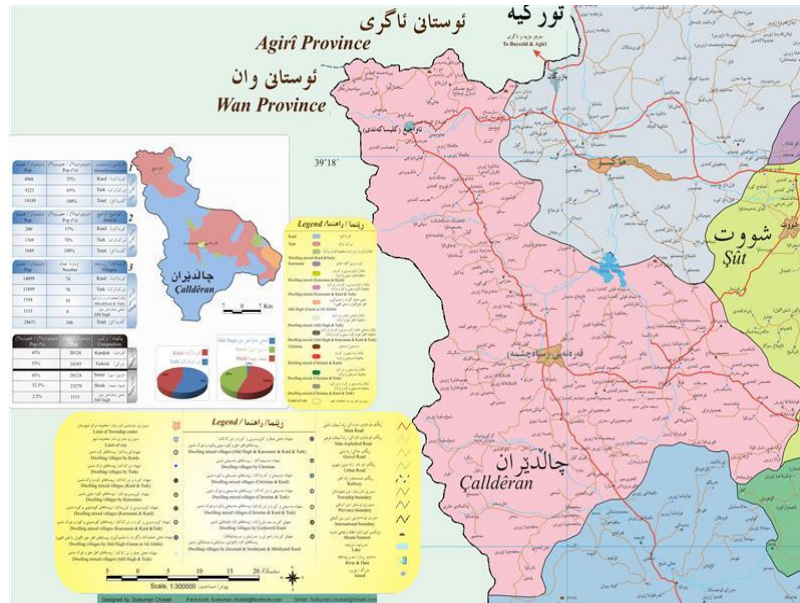
کاتی تۆمارکردن: 2020-08-20

ناوی تۆمارکار: هاویری باخه‌وان

بابەت: 60

نەخشە ی پیکهاتهی زمانی و ئایینی شارستانی چالديران

<https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200818111847386984>

ئاماده کردنی: سوله یمان چوکه لی
هه لکه وتوو له باکووری ئۆستانی ورێ. سنووری هابه شی له گه ل ئه یاله ته کانی ئاگری و وان ی باکووری کوردستان و ماکو، شووت، چاپاره و خو ی ئۆستانی ورێ هه یه.
ژماره ی دانیش توان 44509 که س (سه ر ژمیری دانیش توانی ئێران، سالی 1385).
پیکه اتوو له 2 شاری قه ره ئه یی (سیاه چشمه) و ئاواجیغه (کلیسا کندی). خاوه ن 166 دێها ته. له لایه نی ئایینییه وه 78 گوندی شیعه (تورک) 4 گوند ئه هلی حه قن (تورک) و ئه وانی دیکه کورد یان سونی و تیکه لیه ک له کورد و تورکن (سونی و شیعه).
به گشتی 45% سونی و ئه وانی دیکه شیعه و ئه هلی حه قن.
بۆ زانیاری زیاتر و بینینی چۆنییه تی بڵاو بوونه وه ی زمانی و ئایینی شارستانه که (شار و دی) بڕوانه نه خشه، خسته، دیاگرام و هێماکان.

تایبه تمه ندیه کانی بابەت

شار و شارۆچکه کان: ورێ

وڵات: رۆژهه لاتی کوردستان

QR Code

سه رچاوه کان

کاتی تۆمارکردن: 2020-08-18

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه وان

بابه‌ت: 61

نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی چاپاره

[20200819125355387027=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200819125355387027)

ئاماده‌کردنی: سوله‌یمان چوکه‌لی
بۆ ئه‌وه‌ی که پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی ئوستانی ورمێمان باشتەر روون کردبێته‌وه‌ لێره و له دوا‌ی شارستانه‌کانی دیکه، ئاماژه به شارستانی چاپاره ده‌کری.
یه‌کیه‌ی دیکه له شارستانه‌کانی باکووری ئه‌و ئوستانه‌یه. له رۆژه‌لاته‌وه‌ جولفا و مه‌ره‌ندی ئوستانی ئه‌وریزی دراوسیه‌ی و له ئاراسته‌کانی دیکه‌شه‌وه له گه‌ل شارستانه‌کانی پوله‌ده‌شت، شووت، چال‌دێران و خۆی جیرانه.
به‌ پێی سه‌رژمێریه‌ی کانی هه‌شیمه‌تی ئێرانی سالی 1385، 42178 که‌س نیشه‌تی ئه‌و شارستانه‌ن.
ناوه‌ندی شه‌هرستانی قه‌ره‌زیا‌ئه‌دینه و 75 گوندیشی هه‌یه. زۆریه‌ی خه‌نکه‌ی تورک، به‌ جۆریک له‌ 75 دێیه‌ ته‌نیا 22 کوردن.
بۆ زانیاری زیاتر ب‌روانه‌ نه‌خشه، خسته و دیاگرام و هه‌م‌اکان.

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: ورمی

ول‌ات: رۆژه‌لاتی کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

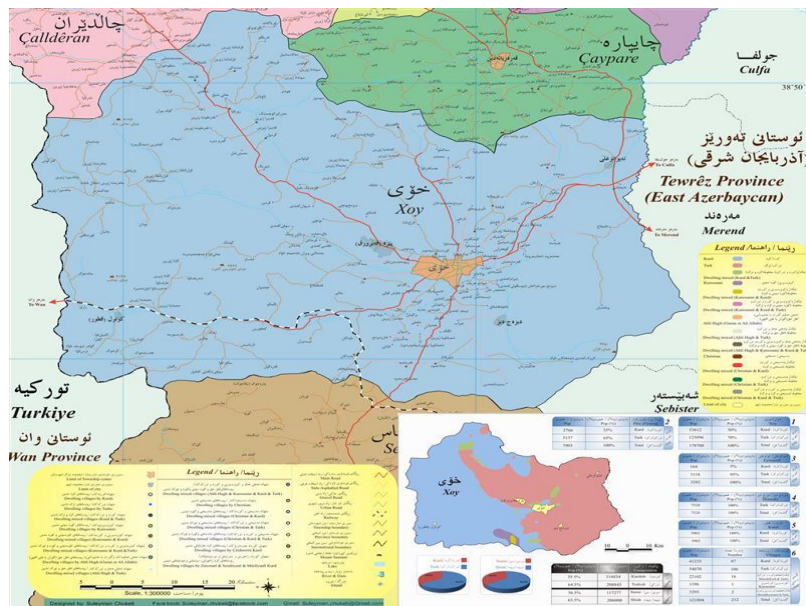
کاتی تۆمارکردن: 2020-08-19

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

بابەت: 62

نەخشە ی پیکهاتهی زمانی و ئایینی شارستانی خۆی

[20200820122234387043=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200820122234387043)

ئامادەکردنی: سوله‌یمان چوکه‌لی

خۆی له لای رۆژه‌لاته‌وه جیرانی مه‌ره‌ند و شه‌بیس‌ته‌ری ئوستانی ته‌وریزه. له باکووره‌وه سنووری له گه‌ل شارستانه‌کانی چایپاره و چال‌دێران هه‌یه و له لای رۆژئاواشه‌وه دراوسێی ئه‌یاله‌تی وانی تورکیایه. سنووری باشووری شارستانی سه‌لماسه.

شارستان 323 هه‌زار و 277 که‌سی هه‌یه (سه‌رژمێری دانیش‌توانی ئێران، 1385) و له‌و ژماره‌یه ته‌نیا 35.5% واتا 114434 که‌سی کورد و ئه‌وانی تورک زمانن.

ئهو شارستانه جیا له‌خۆی که‌ ناوه‌ندی شارستانه 4 شاری دیکه‌شی هه‌یه: پێره یان فه‌یرۆره‌ق، ئه‌یوانوغلێ، دیزه‌ج دیز و کوتول.

خۆی 212 دێهاتی هه‌یه و له‌و ژماره‌یه‌وه 106 ده‌نکی تورک و ئه‌وانی دیکه‌ کورد، کوێره‌سونی یان تیکه‌لن. گه‌ر ب‌روانه‌ نه‌خشه، خسته و دیاگرام و هێماکان ده‌بینن که زانیاری زیاتر سه‌باره‌ت به پیکهاته‌ی ئهو شارستانه نیشان دراوه.

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابەت

شار و شارۆچکه‌کان: ورێ

وڵات: رۆژه‌لاتی کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

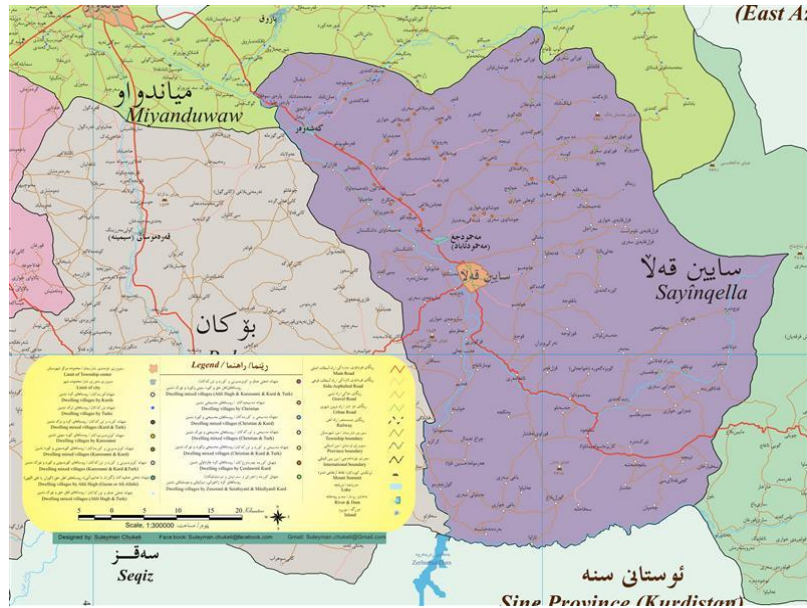
کاتی تۆمارکردن: 2020-08-20

ناوی تۆمارکار: هاوێی باخه‌وان

بابهت: 63

نهخشه ی پیکهاتهی زمانی و ئایینی شارستانی سایین قهلا

[20200820150232387054=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200820150232387054)

ئاماده کردنی: سوله یمان چوکه ئی
له شارستانه کانی هه لکه وتوو له باشووری ئوستانی ورمی و ناوچهی موکریانه. دێهات و پیکهاتهی مروفی شارستان له دوو نهخشه ی جیاوازا نیشان دراوه.
له دهووبه ری سایین قهلا شارستانه کانی، تیکاب، میانداو، بۆکان و سه قز هه لکه وتوون. ژماره ی حه شیمه ته که شی به گوێره ی سه رژمێریه کانی سالی 1385 ئێران 89 هه زار و 330 که سه.
ئه وه ی له و شارستانه دا له رووی پیکهاته ی دانیشه وانه که یه وه سه رنجراکیشه ئه وه یه که به زاواوه کانی سوێانی، کورمانجی (زاخوێانی، سه رابیانی و موسلانی) و که ئه وری (چه رداوێ) گو ده کری. ئه و هۆزانه له رووی ئایینییه وه شیه مه زه هین.
شارستانی سایین قهلا له 3 شاری سایین قهلا، مه حمودج و که شه وه ر و 143 دی پیکهاتوه. له و ژماره یه ته نیا 23 گوندی تورک زمانه و ئه وانی دیکه به کوردی ده ناخفن.
بۆ زانیاری زیاتر و بینینی چۆنییه تی بڵاوبونه وه ی زمانی و ئایینی شارستانه که (شار و دی) بڕوانه نه خشه، خسته، دیاگرام و هێماکان.

تایبه تمه ندیه کانی بابته

شار و شاروچکه کان: ورمی

پۆشه لاتی کوردستان

ولات:

QR Code:

سه رچاوه کان

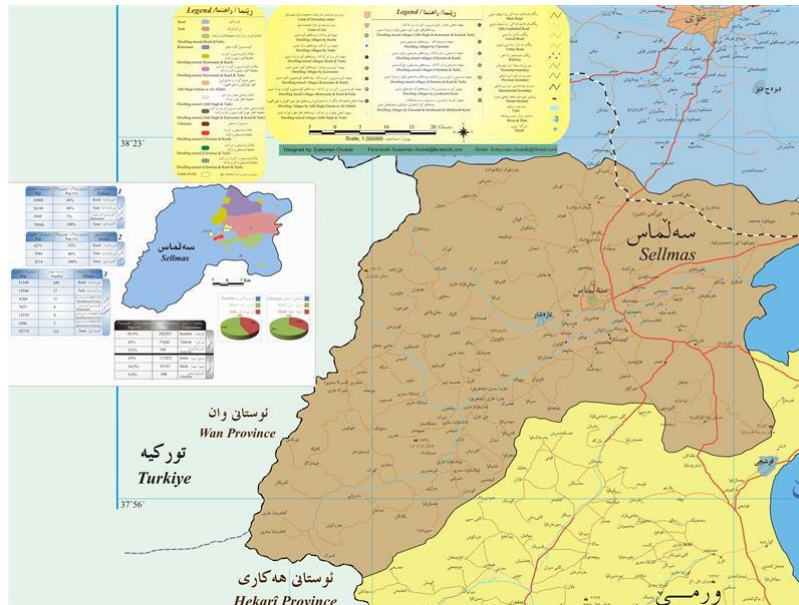
کانی تۆمارکردن: 2020-08-20

ناوی تۆمارکار: هاوێ باخه وان

بابهت: 64

نهخشه ی پیکهاتهی زمانی و ئایینی شارستانی سهلماس

[20200820122900387045=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200820122900387045)

ئاماده کردنی: سوله یمان چوکه ئی

له لای باکووره وه شارستانی خۆی و له لای باشووریشه وه شارستانی ورمیی جیرانه. شه بیستهر و گوئی ورمیی ده که و نه رۆژه لات و ئه یاله ته کانی وان و هه کاری تورکیاش ده که و نه رۆژئاوای شارستانه که.

به گوێره ی سه ر ژمێریه کانی حه شیمه تی سالی 1385 ئێران، 180 هه زار 551 که س له و شارستانه دا ژیاوه. ئه نجامی لیکۆلینه وه کانی دانیشنوان ده رخهری ئه وه بوو که 56.5% ئه و باژیره کورد و ئه وانی دیکه تورک و به رێژه یه کی که میش مه سیحین.

دوو شاری سه لماس و تازه شار له گه ل 153 دی له و شارستانه دا کۆ بو ئه وه. کورد، تورک، کوێره سوننی و مه سیحی پیکه ته رانی مرو ئی ئه و شارستانه ن. 17 دێی تورک و 6 گوندی کوێره سوننی هه یه و ئه وانی دیکه کورد و تیکه لیکن له گشت پیکه ته کان.

گه ر بڕواننه نه خشه، خسته و دیاگرام و هیماکان ده بین که زانیاری زیاتر سه باره ت به پیکه اته ی ئه و شارستانه نیشان دراوه.

تایبه تمه ندیه کانی بابته

شار و شارۆچکه کان: ورمیی

رۆژه لاتێ کوردستان

ولآت:

QR Code:

سه رچاوه کان

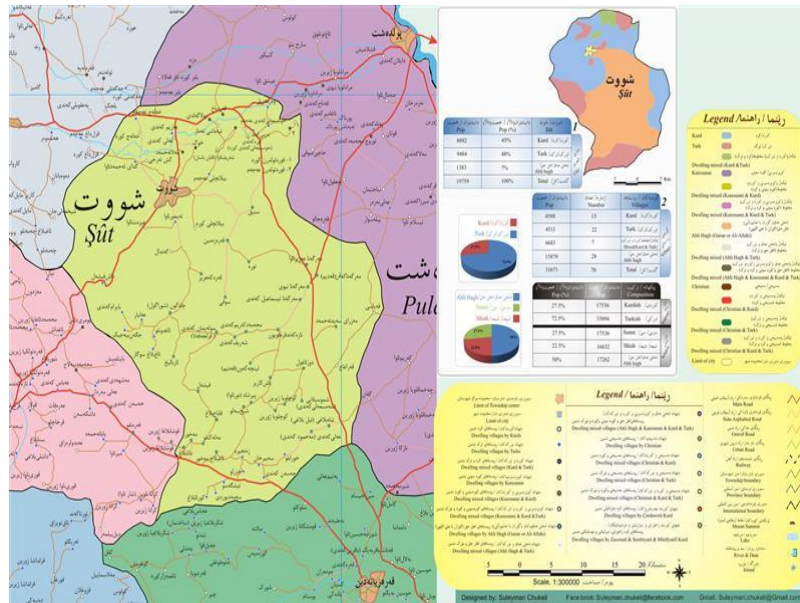
کاتی تۆمارکردن: 2020-08-20

ناوی تۆمارکار: هاوړی باخه وان

بابه‌ت: 65

نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی شووت

[20200819121736387024=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200819121736387024)

ئاماده‌کردنی: سوله‌یمان چوکه‌لی
 شارستانی شووت ی‌ش هه‌ر وه‌ک شارستانه‌کانی ماکو، پولده‌شت، چال‌دێران، چاپاره و خۆی له‌ باکووری ئه‌و ئوستانی ورێ
 هه‌لکه‌وتوووه و ده‌راوسیکانی‌شی هه‌ر ئه‌و شاستانانه‌ن.
 ژماره‌ی هه‌شیمه‌تی گشت باژێر (سه‌رژمێری دانیشتوانی ئێران، 1385) 51430 که‌سه و پێکهاته‌یه‌که له‌ کورد و تورک (ئه‌هلی
 حه‌ق و سوننی و شیعه).
 ئه‌و شارستانه 2 شار و 70 دێی هه‌یه. شووت و مه‌رگه‌نله‌رشاره‌کانن (مه‌رگه‌نله‌ر به‌ هۆی ئه‌وه‌ی که تازه‌ شاره‌ له
 ئه‌ژمارکردنه‌کاندا وه‌ک گوند هیسابی بۆ کراوه).
 له‌و ژماره‌ دێیه 28 ده‌نکی ئه‌هلی حه‌قه‌ن، هه‌روه‌ها 13 کورد و 22 تورکن و ئه‌وانی دیکه‌ی تیکه‌لن.
 له‌ سه‌تا 72% تورکن ئه‌وانی دیکه‌ کوردن و له‌ پ‌ووی ئایینیشه‌وه‌ ب‌روانه‌ نه‌خشه، خسته و دیاگرام و ه‌یماکان

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: ورێ

و‌لات: رۆژه‌لاتی کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2020-08-19

ناوی تۆمارکار: هاوێرێ باخه‌وان

بابەت: 66

نەخشە ی پیکهاتهی زمانی و ئایینی شارستانی مەهاباد

[20200821120445387061=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200821120445387061)

ئامادەکردنی: سوله‌یمان چوکه‌لی

⚠ تێبینی: ئەم نەخشەیه کیش و قەبارە ی زۆر گەورەیه، تکایه له کاتی کردنهوهیدا ئارامی پێویسته!

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابەت

شار و شارۆچکه‌کان: مەهاباد

شار و شارۆچکه‌کان: ورمی

وڵات: رۆژه‌لاتی کوردستان

:QR Code

سەرچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2020-08-21

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

نه‌خشه ی پیکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی نه‌غده

[illegible]

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

شار و شارۆچكە كان: ورمی

ولات: رۆژهه‌لاتی کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

کاتی تۆمارکردن: 2020-08-20

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابه‌ت: 68

نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی ورمی

[20200820123359387047=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200820123359387047)

ئاماده‌کردنی: سوله‌پیمان چوکه‌لی
گه‌وره‌ی پانتایی جوگرافیای شارستانی ورمی له چاو شارستانه‌کانی دیکه وایکردوووه که به مه‌به‌ستی ده‌رکه‌وتنی ورده‌کارییه‌کانی ده‌وربه‌ری گۆمه‌که (به‌تایبه‌تی گونده‌کان) ئه‌و شارستانه له چه‌ند به‌شیکدا نیشان بدری.
به‌گوێره‌ی سه‌رژمێرییه‌کانی سالی 1385 ئێران له‌و شارستانه‌دا 855 هه‌زار و 643 که‌س ده‌ژيان. به‌پێی لێکۆڵینه‌وه‌کان له‌و ژماره‌یه 50.2% واتا 430 هه‌زاری کوردن.
شاره‌کانی ئه‌و شارستانه بریتین له‌ ورمی (ناوه‌ندی شارستان و ئوستان)، قوشچی، نوشین یان کارخانه قه‌ند، سێرۆ و سلێفانا. شارستانی ورمی 610 گوندی هه‌یه. دانیشتوانی 298 دێهات کورد، 144 تورک (شیعه) و ئه‌وانی دیکه تیکه‌لێن له‌و دوو پێکهاته‌یه و پێکهاته‌کانی دیکه‌ی وه‌ک کوێره‌سونی (سونی)، ئه‌هلی حه‌ق (گۆران) و مه‌سیحی.

به‌جۆرنیکی دیکه پێکهاته‌کانی ئایینی ئه‌و شارستانه سونی، شیعه، مه‌سیحی، جووله‌که (یه‌هوودی)، ئه‌هلی حه‌ق و به‌هایین. ئه‌و ژمارانه‌ی که له سه‌ر گۆمی ورمی هاتوووه نێوی ئه‌و دێهاتانه‌ن که له سه‌ر نه‌خشه‌که جیگایان نه‌بۆته‌وه و له‌وێ نوسراون. بۆ نموونه ژماره 1 (ته‌په بابا گه‌نجه) له سه‌ر گۆمه‌که ئاماژه به‌ ژماره 1 له سه‌ر نه‌خشه‌که که ده‌کا که ده‌که‌وتیه لای راستی شاری نوشین.

ئهوهی لهو بهشی باشووری ئهوشارستانه داگرینگ و بهرچاوه ئهوهیه که زاراوهکانی سۆرانی و کورمانجی سنووریان دیاری دهکری و ناوچهی موکریان دهستیکی سۆرانی دهپیت. له پۆژههلاتی کوردستان، له شارستانهکانی شنۆ و نهغهدهوه بهروه باشوور گۆ له زاراوهی کورمانجیهوه بۆ سۆرانی دهگۆری.

له شارستانی ورمیوه بهروه باکوور گشت شارستانهکان لایهنی پیکهاتهی زمانی و ئایینیان تیکهله، ژماره و ریژهی تورک و کورد تا رادهیهک لیک نیزیکن، بهلام بهروه باشوور و اتا ناوچهی موکریان ژماره و ریژهی کورد روو له بهرز بوونهوه دهکا. به جۆریک که نیزیکی له سهتا سهتی پیکهاتهی زمانی له چهند شارستانی وهک مهباد، شنۆ، خانی، سهردهشت و بۆکان کوردن. بۆ زانیاری زیاتر و بینینی چۆنییهتی بلبوونهوهی زمانی و ئایینی شارستانهکه(شار و دی) بروانه نهخشه، خشته، دیاگرام و هیماکان.

له پۆژهیهدا، وێرای دهرك پیکردن به گشت ئهم کیشانهی که له بهر دهم چارهسهری پرسى ههنوکهپی و یهکلا نهکراوهی نیشتمانی ههر دووک نهتهوهی سههرکی ئه و ناوچهیهدا ههیه، ههول دراوه به له بهر چاوگرتهی گشت ههستیارییهکانی شوپنی ئهم رووبهره جوگرافیاویه بجولیتیهوه و به ئامار و داتا گهلێکی باوهرپیکراو و جی متمانه مامهلهی له گهلدا بکات. به جۆریک که راستیهی شاروا و بقیه جوگرافیاپی نهتهوهپی و ئایینییهکان به نهخشه، خشته، دیاگرام و کۆمهلیک ریتما و به فۆرمیکی مۆدیرن و ئهرووی بێنیه بهرچاوی خوینه و بهردهنگ خو و ری خۆشکه ریت بۆ خویندنهوهیهکی زانستی و ستراتیژیک له سههر ئهم شوپنه و شوینگهلی هاوچاره نووس. ئهم کاره له و هیوایهدا به بۆ ئهکتەر و پۆتانسییهلهکانی ههری بێته پۆژهی بهردهست و به چاوکی کراوه و دور له دهمارگرزی نهتهوهپی و ئایینی کیشهکانی بهردهم ئه و ئوستانه و ناوچهگهلی له و چهشنه چارهسهر بکا.

نهخشهی پیکهاتهی ئایینی و نهتهوهپی ئوستانی ورمی چۆنییهتی بلبوونهوهی پیکهاتهکانی شار و دێهاتهکانی ئه و ئوستانهمان، به سی زمانی کوردی، فارسی و ئینگلیزی، له ماکووه ههتا تیکاب له رووی زمانی و ئایینییهوه بۆ دهخاته روو. بهرهههی لیکۆلینهوهیهکی چهند ساله مییدانی و کتیبخانهپی. زانیارییهکانی ههشیمهتی له سههر بنهمای سههرژمییهکانی ئێران بووه، و اتا سههرژمی دانیشتوانی ئێران سالی 1385 ههتاوی یان 2006 زاییی.

ژماره دانیشتوانی ئه و کاتی ئوستانی ورمی 2 میلیۆن و 873 ههزار کهس بووه. ئه و ژمارهیه له سههرژمی 1390 ی ههتاوی یان 2011 زاییی دا 3 میلیۆن و ههشتا ههزار کهس بووه. و اتا جیاوازی نیوان ئه و دوو سههرژمییه دهروبهری 200 ههزار کهسه و له نهخشهیهدا به ئه ژمار نههاتوون.

به هۆی ئهوه که ریژهی زگوزا له ناوچه کوردنشینییهکانی ئوستان له چاو ناوچه تورک نشینهکان زیاتره (ئامارهکان و دهلێن) بهشی زۆری ئه و ژماره 200 ههزار کهسیه دهکری کورد بن.

بهلام ئهوهی لێره داگرینگه ئامارهپی بکههه ئهوهیه که له ریگی ئه و لاپهره ئینتیرنیتییهوه ههول دراوه نهخشهی شارستانهکانی ئه و ئوستانهش به وردبینیکی زیاترهوه باسیان بکری. مه بهست ئه و شارستانانهی که له رووی زمانی و ئایینی پیکهاتهیهکی رهنگاورهنگیان ههیه. دانیشتوانی ههر شارستان و گوند له رووی زمانی و ئایینی به ژماره، خشته، دیاگرام و هیمای تاییهتی جوگرافیاپی نیشان دراوون.

به پی زانیارییهکانی بهردهست، که دواتر له نهخشهکاندا به روونی باس دهکرتن، ئه و ئوستانه 17 شارستان و 2863 گوند له خۆ دهگری. لهو بهره 5 شارستان و 1861 گوند کورد و ئهوانی دیکه تورک یان تیکهلییهک له کورد، تورک و پیکهاتهکانی دیکه. له ئوستانی 2 میلیۆن و 873 ههزار کهسی، نیزیکی به 1 میلیۆن و 650 ههزار کهس کورد و ئهوهی دیکه تورک و پیکهاتهکانی دیکه. له ریگی ئه و لاپهره ئینتیرنیتییهوه ههول دهدری گشت ئه و ورده کاریانه بخرینه روو. چهند خالیک:

(1) سالی 2006 دهسپنکی پۆژه و نیوهندهکانی سالی 2010 زاییی کۆتایی بهشی سههرکی پۆژه که بوو. له و کاتهوهش ههتا کاتی چاپ کردنه کهی، و اتا کۆتاییهکانی هاوینی 2012 ورده گۆرانکارییهکان له بهر چاو گیراوان و ههول دراوه له ناوهروکی نهخشه کهدا بگونجیندین.

(2) ئهم پۆژهیه له سههر ویست و خواستی هیچ لایهنیکی سیاسی و ناسیاسی ئاماده نهکراوه و ههلقولای ئیرادهیهکی تاکی به له بهر چاوگرتهی کیشیهکی گشتی و ههمله لایه نهیه.

(3) سالی 2010 ئه و پۆژهیه له لایان ئهنستیتۆی کوردی پاریس مۆلهتی زانستی وهرگرت. ناوهنده بهرچاوهکانی سیاسی و ناسیاسی، ههندیک له دامو دهزگاکی تری باشوور له بهر کۆمهلیک هۆکار نهیانتوانی بهرپرسیارییهتی ئهم پۆژهیه وههستهو بگرن.

(4) گشت خهرجیهیهکانی ئه و پۆژهیه شهخسی بووه، ههر له رۆژی دهستیپنکی پۆژه که وه و اتا له سالی 2006 وه ههتا کاتی بلبوکردهوهی، که نزیکی به 7 سالی خایاند. هیچ کهس و لایهنیکی ناتوانی بانگهشه یارمهتی مالی بۆ ئه و پۆژهیه بکات.

(5) ریتازهکانی لیکۆلینهوه بنهمایهکی جوگرافیاپی ههیه و له زۆریه ریتازهکانی وهک: کتیبخانهپی، مییدانی و وتووێژ کهلک وهرگیراوه. سههر کیتربنیان مییدانی واته دیداری راستهوخۆ له ناوچهکاندا بووه. له بهشیکی سههرکی دیدارهکاندا خۆم و له بهشیکی دیکه هیندیک له دانیشتوانی ئه و شوپانه یارمهتیدر بوون.

(6) هیچ لیکۆلینهوهیهکی بیههری نییه له کهه و کورتی. بهشیکی سههرکی لیکۆلینهوه که و کۆکردنهوهی زانیارییهکان واته

- دیدار و سەردانی شوێنەکان لە دۆخێکی ناجێگیردا بوو. مەترسی ئەمە بۆ بەسەر بەره و پێشەوه چوونی پرۆژەکەدا کێشابوو، لە دۆخێکی ئاودا بە دنیای زانیاریەکان بۆ کەم و کورتی نابن.
- (7) خاوەنی پرۆژەکە هەر جۆرە پێشنیار، پەخنە و پێداچوونەوهی زانستی بە سەر داتا و زانیاریەکاندا بۆ لابردنی هەلە و کەم و کورتییەکانی و بە نییەتی دەولەمەندکردنی پرۆژەکە بە دڵێکی گەورەوه وەرەگرێ.
- (8) توێژەر خۆی بە بەرپرسیار دەزانی لە هەر جۆرە داتا و زانیاری و سنوورێکی دیاری کراری جوگرافیای لە نێوان پیکهاتهکاندا کە لە پرۆژەکەدا بە کار هاتوو، گەر بە کەم و کورتیشەوه بێت.
- (9) بەشێک لە زانیاریەکانی پەيوەندیدار بە ژمارە دانیشتوانی پیکهاتهی نەتەوهی و ئایینی و کەمە ئایینی لە هیچ بەلگە و نوسراوەی فەرمی و بۆلاوکراوەی جێ باوەر و متمانه‌دا دەست ناکەوێت، هەر لە بەر ئەوه لە رێزازی مەیدانی و سەردانی راستەوخۆ و وتووێژ کەلک وەرگیراوه.
- (10) ئەرکی ئەم پرۆژەیه روونکردنەوه و باس کردن لە راستییەکانی شوێنێکی جوگرافیای هەستیار لە ناوچەکە بە نزیکی سێ میلیۆن حەشیمەتەوهیه.
- (11) کتێبخانە‌ی ئەندێشە بۆ چاپ و بۆلاوکردنەوه، وەک ناوهندیک ئەرکی بۆلاوکردنەوهی نەخشەکە‌ی لە کوردستان وەستۆ گرتوو.
- (12) نەخشەکە ژمارە‌ی ستانداردی نیوئەتەوه‌ی کتێب یان ئایسبێتی هەیه. ئایسبێتەکە‌ی لە ولاتی نۆروێژ وەرگیراوه.
- هێندیک لە ناوهرۆکی نەخشەکە:
- (1) چارچێوه‌ گشتیه‌کانی ئۆستان و شارستانەکان به‌پێی دابه‌شکاریه‌ سیاسی و ئیداریه‌کانی ئێران هەتا 1391 بووه.
- (2) نیشاندانی هەلکەوتە‌ی جوگرافیای هەر کام لە شارستان، شار، گوندەکان و بەشێک لە سیما سروشتیه‌کانی ئۆستان.
- (3) ژمارە‌ی دانیشتوانی ئۆستان لە سەر بنەمای هەر شارستان، شار و کۆی گشتی گوندەکان بە سەرنجدان بە گشت پیکهاته‌ جیاوازه‌کانی نەتەوه‌ی و ئایینی.
- (4) نەخشەکە بە سێ زمانی کوردی، فارسی و ئینگلیزی ئاماده‌ کراوه.
- (5) ناوی گشت گوندەکانی هەر شارستان (سەرروی 1 بنەماله‌ و خاپوور و چۆل کراو).
- (6) چۆنیتی بەرلایوی زمان، ئاین و کەمایه‌تییه‌ ئایینیەکان وەکو ئەه‌لی هەق (عه‌لیولایی یان گۆران)، مەسیحی، جولەکە و زەردەشتی و بەه‌ای لەسەر بنەمای شوێن وەکو شارستان، شار و گوندەکانی ئۆستان و بە گشتی رووبه‌ری جوگرافیای لە رینگای هێماگه‌لنکی تاییه‌ت.
- (7) ساغکردنەوه‌ و گه‌رانندەوه‌ی ناوی رەسەنی زۆربه‌ی شارو گوندەکان.
- (8) بوونی خشته‌، دیاگرام، رێنما و نەخشە گه‌لنکی تری جیاوا، کە هەر هەمویان پەيوەست کراری نەخشە گشتیه‌کەن. تێبینیه‌کان:
- (1) لە رووی رێژه‌ و ژماره‌وه‌، پیکهاته‌ی دانیشتوانی هێندک لە شارەکان (نە شارستانەکان) پاش لیکدانەوه‌یه‌کی هەمەلایه‌نه‌ و ورد(خەملێندراو یان تخمینی) لیکدراوه‌تەوه‌.
- (2) لە شارەکاندا بوونی کورد و تورکی کەمتر لە 5% هەژمار نەکراوه‌، هەروه‌ها رێژه‌ی دانیشتوانی زمانی و ئایینییه‌ جۆربه‌جۆره‌کانی کەمتر لە 1% (جگه‌ له‌ ورعی) له‌ چاو رێژه‌ی دانیشتوانی ناوه‌ندی شارستانەکان له‌بەر چاو نەگیراوه‌ و تیکه‌ل به‌ هەژمارکراوه‌کان نەکراوه‌.
- (3) گوندیک کە کەمتر لە 25% کورد یا تورک بووبێت، وەک گوندیکی تیکه‌ل هەژمار نەکراوه‌، بەلکو وەک گوندیکی تورک یا کوردنشین نیشان دراوه‌. بەلام بۆ کەمە ئایینیەکان (گۆران و مەسیحی) کەمتر له‌ و رێژه‌یه‌ش هەژمار کراوه‌.
- (4) ژمارە‌ی دانیشتوانی بنکه‌ و دامه‌زاوه‌ی هێژه‌ چه‌کداره‌کان (تاسیسات نظامی یا پادگانها)، ناوچه‌ پێشه‌پی و خزمه‌تگوزاریه‌کانی ده‌ورووبه‌ری شارەکان کە لە سەرژمێریه‌کانی حکومی وەک گوند هەژمار کراوه‌ن، له‌ گه‌ل هەژمارکراوه‌کانی ئیمه‌دا نەگونجێندراون و بە هەژمار نەهاتون.
- (5) ژمارە‌ی دانیشتوانی ئە و گوندانه‌ی کە به‌ مەبه‌ستگه‌لی سیاسی، ئابووری و سرووشتی چۆل و خاپوورو کاول کراون به‌ هەژمار نەکراون، بەلام له‌ سەر نەخشەکە ئاماژه‌ به‌ ناوی زۆربه‌یان کراوه‌.
- (6) مەبه‌ست له‌ کوێره‌سونیه‌کانی ئۆستان ئەوانه‌ن کە له‌ بنه‌رته‌دا تورکی ئازهری و به‌ تورکی ده‌ئاخفن و سونین، هەروه‌ها ئەه‌لی هەقییه‌کانی (عه‌لیولایی) کە کوردەکان به‌ گۆران ناویان دێنن بەشێکی کەمیان کە له‌ باکووری ئۆستان نیشته‌جن کوردن و ئەوانی دیکه‌ تورکن.
- (7) مەبه‌ست له‌ مەسیحیه‌کان، گشت نەتەوه‌کانی ئە و ئایینه‌ له‌ ئۆستاندان (ئەرمه‌نی، ئاشوری و کلدانی).
- (8) ژمارە‌ی دانیشتوانی به‌ه‌ای جیا له‌ میانداو و ورعی له‌ هیچ یەک له‌ شارەکانی دیکه‌ی ئۆستاندا وەک: بۆکان و مەهاباد به‌ هۆی کەمی رێژه‌ی و ژماره‌یانه‌وه‌ له‌ چاو گشت دانیشتوانی ئە و شارستانه‌، له‌ بەر چاو نەگیراوه‌.

تاییه‌تمه‌ندییه‌کانی بابەت

شار و شارۆچکه‌کان: ورعی

رۆژەهەڵاتی کوردستان

ولایت:

:QR Code

سەرچاوەکان

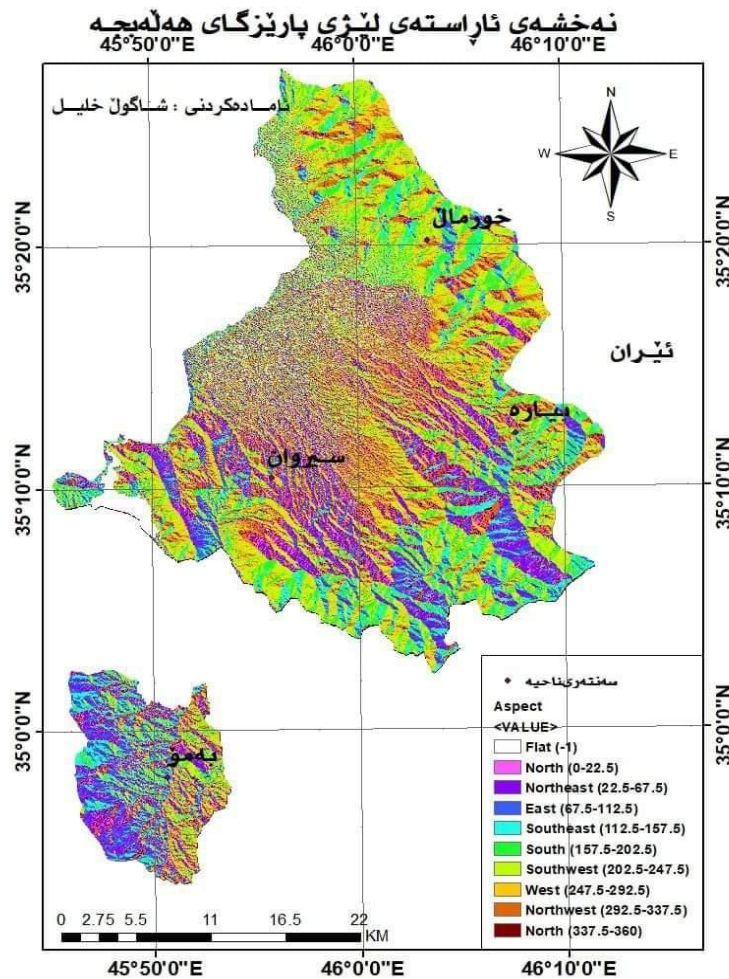
کاتی تۆمارکردن: 2020-08-20

ناوی تۆمارکار: ھاوڕێ باخەوان

بابه‌ت: 69

نه‌خشه‌ی ئاراسته‌ی لیژی پارێزگای هه‌له‌بجه

[2022080922544427485=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2022080922544427485)

شوێن: هه‌له‌بجه

ناوی نه‌خشه: نه‌خشه‌ی ئاراسته‌ی لیژی پارێزگای هه‌له‌بجه

ناوی ئاماده‌کار: شاگۆل خلیل سالح

سال: 2022

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: هه‌له‌بجه

ولایت: باشووری کوردستان

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبته‌ی بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌ی ئاراست | ئهم بابته به‌تایبه‌تی له‌لایهن (ئاماده‌کار) هوه له‌ رۆژی 09-08-2022

بۆ کوردیپیدیا نێردراوه

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-09

بابەت: 70

نەخشەی ئایینەکان لە کوردستان

[20230221141217469144=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230221141217469144)

@ETHNOPEDIA

زەرد: یارسان - کاکەپی
سەوزی تۆخ: شیعە - ئیسلام
سەوزی کال: شافعی سوونی - ئیسلام
سەوزی کالتر: ئەلەفیزم
سەوزی زۆر کال: حەنەفی سوونی - ئیسلام
سوور: یەزیدی
[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

وڵات: کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] دیاربەکرەو | کوردی ناوەراست | کوردیپیدیا دنیای ئێمە کە دروست سەرچاوەی ئەم بابەتە لە کۆتۆهێ! یارمەتیمان بدە
[یۆ دۆزینەوێ سەرچاوەکە](#)

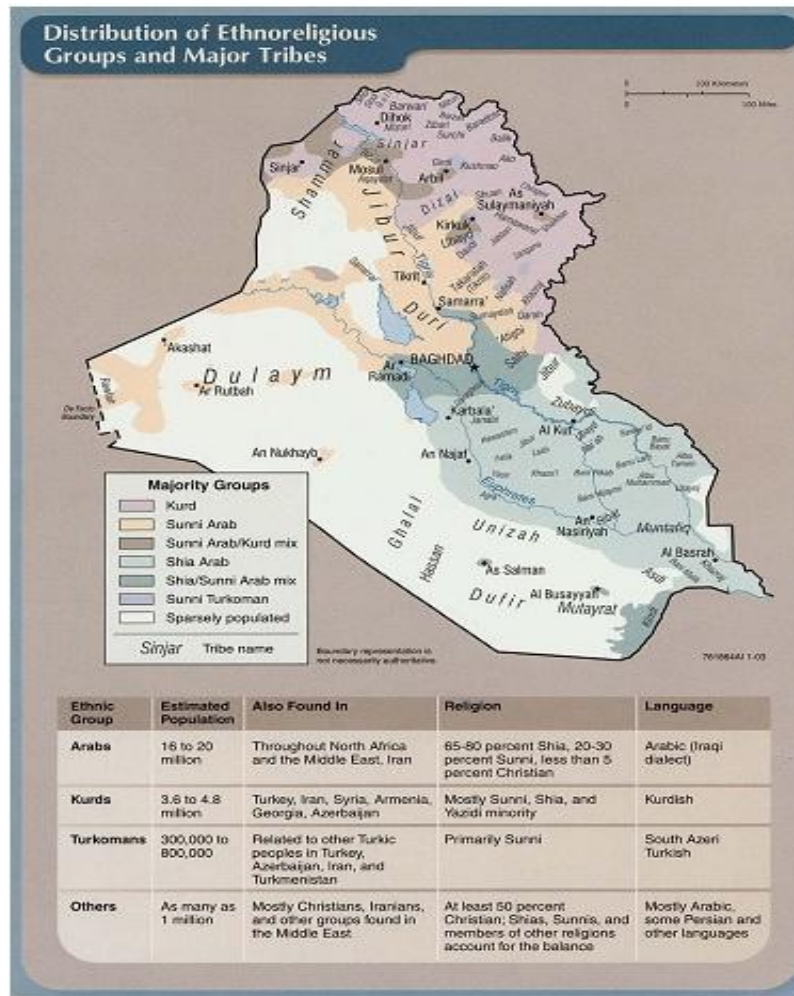
کاتی تۆمارکردن: 2023-02-21

ناوی تۆمارکار: بەناز جۆلا

بابەت: 71

نەخشەی ئێراق بە گوێرەی ھۆزەکان

[2013021921154082332=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2013021921154082332)

...

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولات: باشووری کوردستان

ولات: ئێراق

QR Code:

سەرچاوەکان

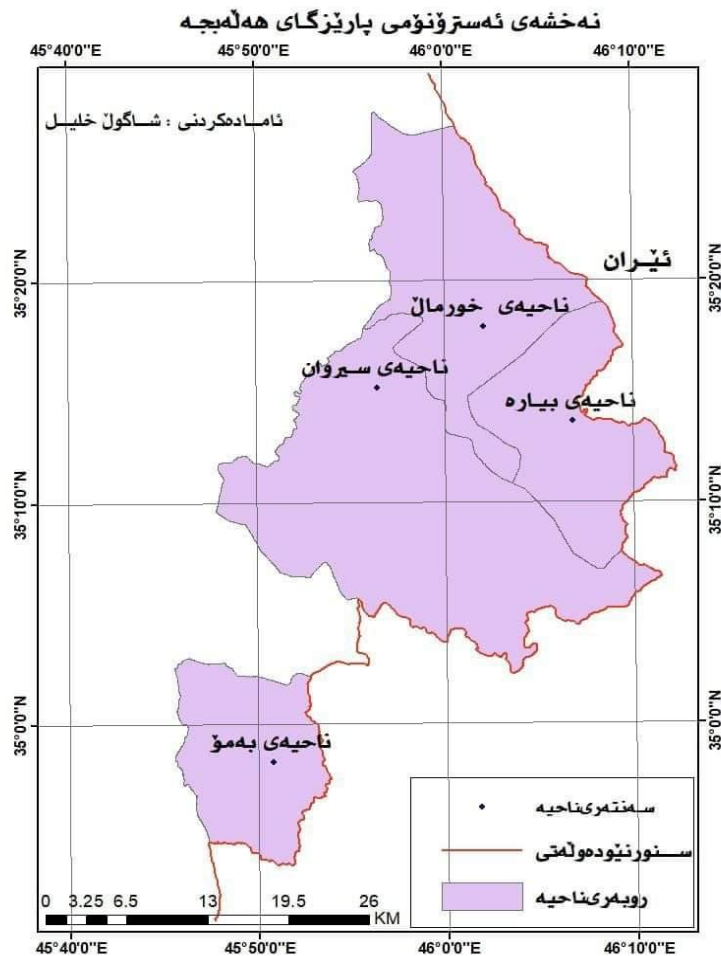
کاتی تۆمارکردن: 2013-02-19

ناوی تۆمارکار: رۆژھات سەعید

بابەت: 72

نەخشەى ئەستروۆنۆمى پارێزگای هەلەبجە

[20220809224925427481=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220809224925427481)

شۆڤن: هەلەبجە

ناوی نەخشە: نەخشەى ئەستروۆنۆمى پارێزگای هەلەبجە

ناوی ئامادەکار: شاگۆل خەلیل سەلح

سال: 2022

[1]

تایبەتمەندییەکانى بابەت

شار و شارۆچکەکان: هەلەبجە

ولایت: باشوورى کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆمارى تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | ئەم بابەتە بەتایبەتی لەلایەن (ئامادەکار) هەو لە رۆژی 09-08-2022

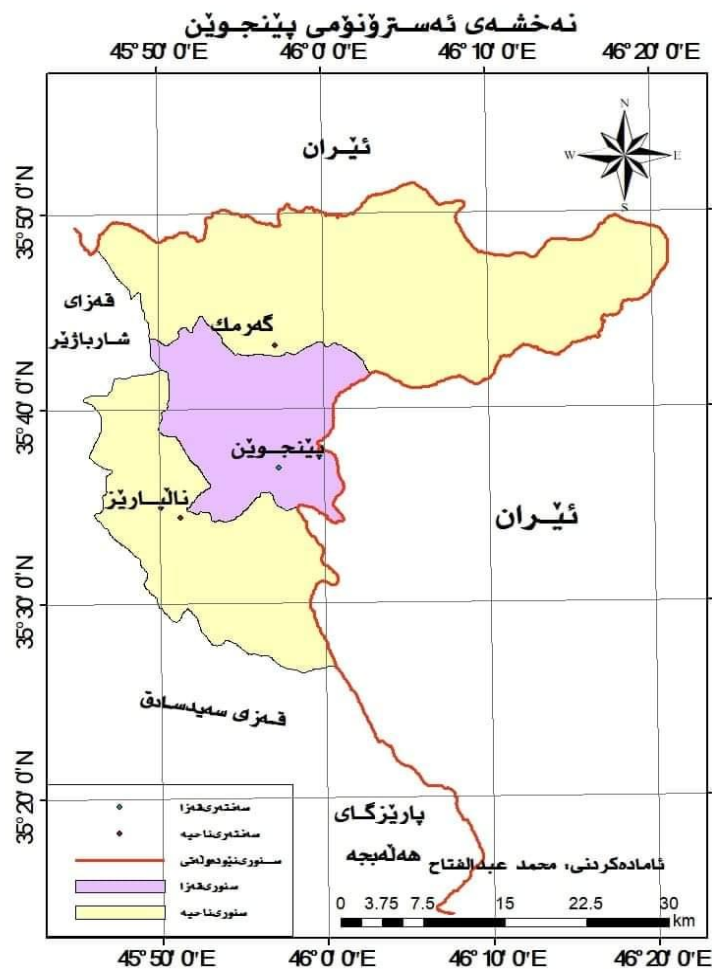
بۆ کوردیپیدیا نێردراوە

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-09

بابەت: 73

نەخشەى ئەستروئۆمى پىنجوین

[20220809001817427327=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220809001817427327)

شوێن: پىنجوین

ناوی نەخشە: نەخشەى ئەستروئۆمى پىنجوین
ناوی ئامادەکار: محەمەد عەبدولفتاح عەبدولخالق
سال: 2022. [1]

تایبەتمەندییەکانى بابەت

شار و شارۆچکەکان: پىنجوین

وڵات: باشوورى کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆمارى تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | ئەم بابەتە بەتایبەتی لەلایەن (ئامادەکار) 08-09-2022

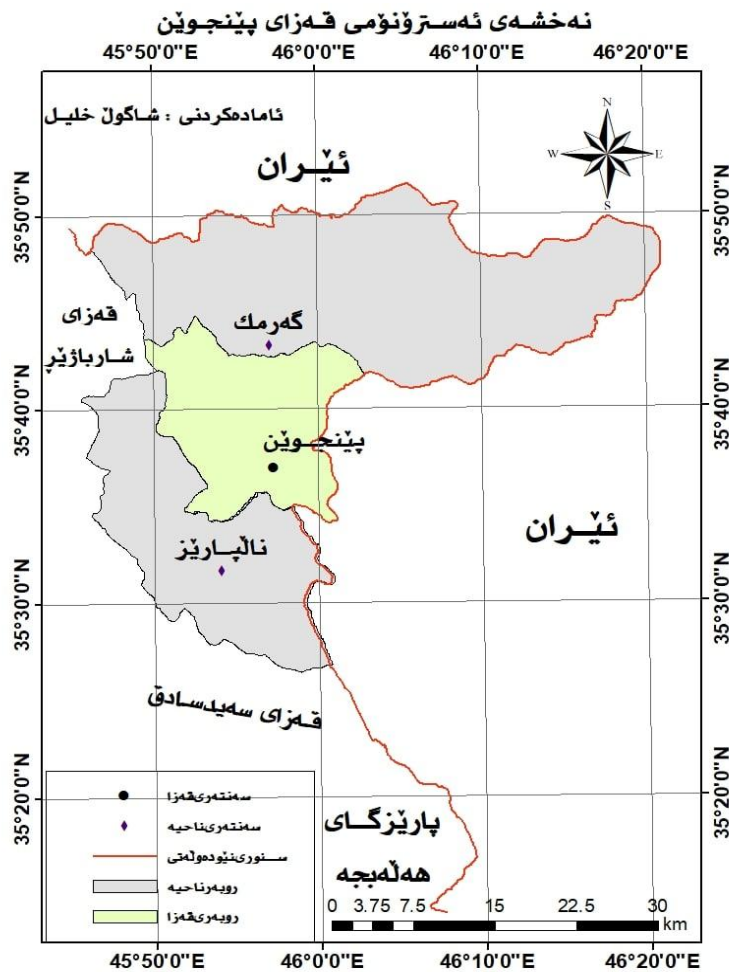
2022 بۆ کوردیپیدیا نێردراوە

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-09

بابەت: 74

نەخشەی ئەسترونۆمی قەزای پێنجوین

[20221021133116441141=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20221021133116441141)

ناوی نەخشە: نەخشەی ئەسترونۆمی قەزای پێنجوین

شوێن: پێنجوین

سال: 2022

ئامادەکردن: شاگۆل خەلیل سالح [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: پێنجوین

وڵات: باشووری کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | ئەم بابەتە بەتایبەتی لەلایەن (ئامادەکار) هەو لە رۆژی 21-10-

2022 بۆ کوردیپیدیا نێردراوە

کاتی تۆمارکردن: 2022-10-21

بابەت: 75

نەخشەی باشووری کوردستان پاش 2017-10-16

[20171018092012102503=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20171018092012102503)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: باشووری کوردستان

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2017-10-18

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابه‌ت: 76

نه‌خشه‌ی باکووری کوردستان

[20150910172200126516=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20150910172200126516)

نه‌خشه‌ی باکووری کوردستان له ناو نه‌خشه و جوگرافیا یی تورکیادا

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

- شار و شارۆچکه‌کان: ئاگری
- شار و شارۆچکه‌کان: ئامه‌د
- شار و شارۆچکه‌کان: ئورفه
- شار و شارۆچکه‌کان: ئیدر
- شار و شارۆچکه‌کان: ئه‌دیامان
- شار و شارۆچکه‌کان: ئه‌له‌زیز
- شار و شارۆچکه‌کان: ئه‌نتاب - دیلۆک
- شار و شارۆچکه‌کان: باتمان - ئیلج
- شار و شارۆچکه‌کان: بایه‌زید
- شار و شارۆچکه‌کان: به‌دلیس
- شار و شارۆچکه‌کان: جزیرا بۆتان
- شار و شارۆچکه‌کان: جوله‌مێرگ
- شار و شارۆچکه‌کان: چه‌ویلک
- شار و شارۆچکه‌کان: دێرسیم
- شار و شارۆچکه‌کان: سیواس
- شار و شارۆچکه‌کان: سێرت
- شار و شارۆچکه‌کان: سه‌مسور
- شار و شارۆچکه‌کان: شێناخ
- شار و شارۆچکه‌کان: شه‌مزیان
- شار و شارۆچکه‌کان: فارقین - سلێمان
- شار و شارۆچکه‌کان: قارس

شار و شارۆچکەکان: گەفەر

شار و شارۆچکەکان: ماردین

شار و شارۆچکەکان: موش

شار و شارۆچکەکان: مەلانی

شار و شارۆچکەکان: نوسەییین

شار و شارۆچکەکان: هەکاری

شار و شارۆچکەکان: وان

شار و شارۆچکەکان: پوچا

ولایت: باکووری کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

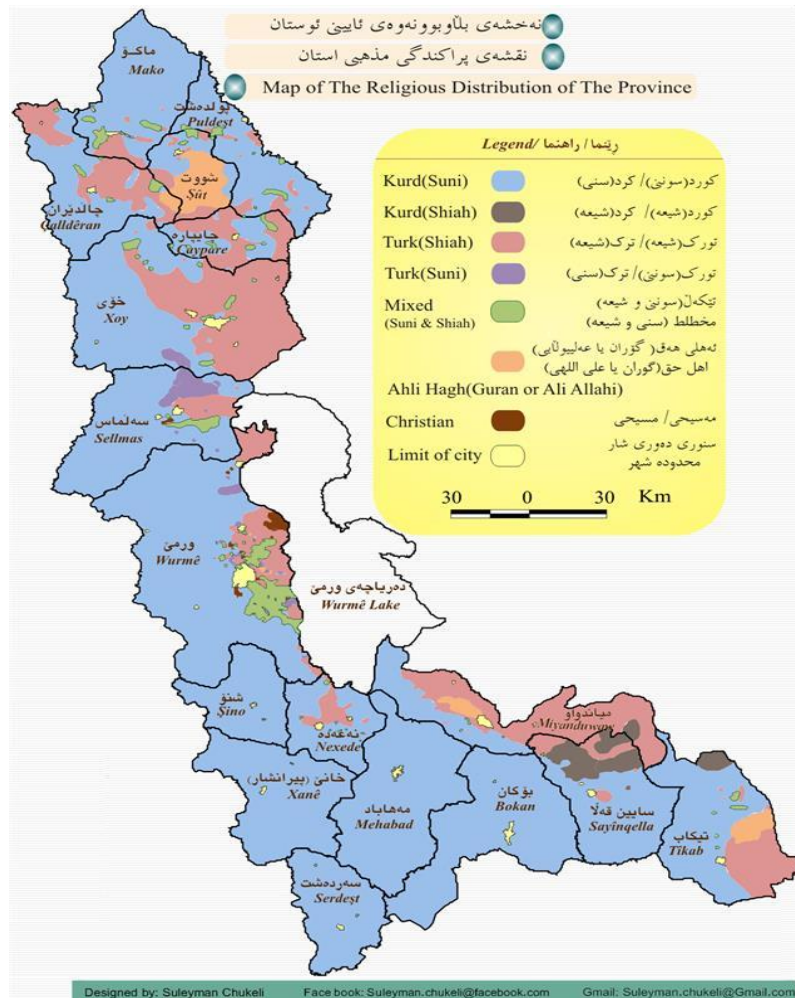
کاتی تۆمارکردن: 2015-09-10

ناوی تۆمارکار: سەریاس ئەحمەد

بابه‌ت: 77

نه‌خشه‌ی ب‌لا‌و‌بو‌نه‌وه‌ی ئایینی ئوستان‌ی ورمی

[20200821123223387067=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200821123223387067)

ئاماده‌کردنی: سوله‌یمان چوکله‌ی

- به‌لام لایه‌نی ئایینی ئوستان‌ی ورمی سیمایه‌کی تۆزیک جیاوازترمان پێشان ده‌دا. به‌جۆزیک که:
- هه‌مه‌ره‌نگیک تاییه‌ت له‌و ئوستانه‌دا ده‌بینرێ. ئایینه‌کانی ئیسلام (سوونی، شیعه‌یان ب‌له‌ین کوردی سوونی و شیعه، تورکی سوونی و شیعه)، مه‌سیحی، ئه‌ه‌لی حه‌ق و ته‌نانه‌ت یه‌هوودی و به‌هاییش، له‌هیندیک شوپنی ئه‌و ئوستانه‌ به‌تاییه‌تی له‌شاره‌کانی ورمی و میانداوا، به‌دی ده‌کرێ.
 - تیکاب، میانداوا، ورمی، شووت و چال‌دێران له‌و شارستانانه‌ که ئه‌ه‌لی حه‌ق یان گۆرانه‌کانی لێ ده‌ژین.
 - کوپره‌ سوونییه‌کان یان به‌واتایه‌ک تورکه‌ سوونییه‌کان به‌زۆری نیشه‌جێ شارستانه‌کانی سه‌لماس، خۆی و ورمین.
 - مه‌سیحیه‌کانی ئوستانیش به‌زۆری دانیشه‌تووی شارستانه‌کانی سه‌لماس و ورمین.

تاییه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: ورمی

رۆژه‌لاق کوردستان

و‌لات:

QR Code

سەرچاوەکان

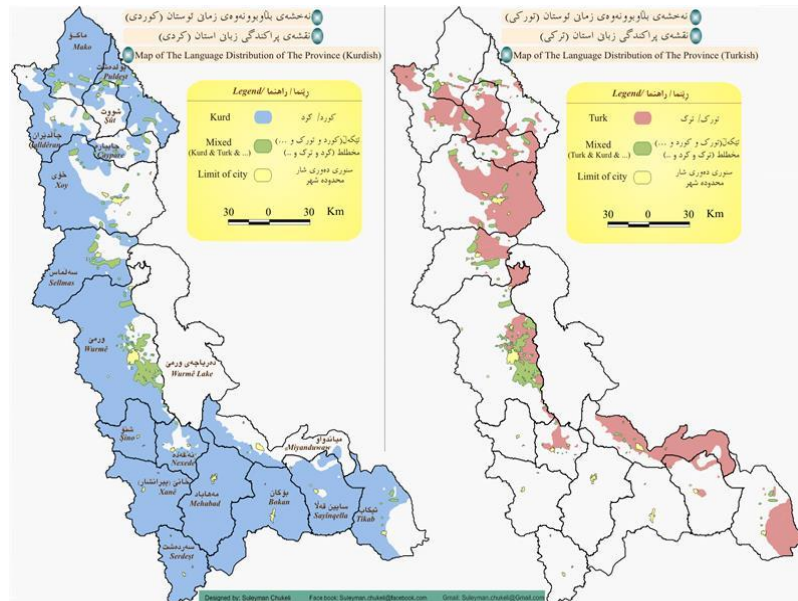
کاتی تۆمارکردن: 2020-08-21

ناوی تۆمارکار: ھاوڕێ باخەوان

بابه‌ت: 78

نه‌خشه‌ی ب‌لا‌بوونه‌وه‌ی زمانی ئوستانی ورمی

[20200821121832387065=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200821121832387065)

ئاماده‌کردنی: سوله‌یمان چوکه‌لی

له‌و دوو نه‌خشه‌یه‌دا چۆنایه‌تی ب‌لا‌بوونه‌وه‌ی دانیش‌توانی کورد و تورک زمانی ئوستانی ورمی پ‌یشان دراوه. ه‌هر چه‌ند نه‌خشه‌ی شارستانه‌کانی ئه‌و ئوستانه له ر‌یگی ئه‌و م‌ال‌پ‌ه‌ره‌وه ب‌لا‌و کراونه‌ته‌وه، که له‌واندا زانیاریه‌کانی ژماره‌ی دانیش‌توان و چۆنیتی ب‌لا‌بوونه‌وه‌ی پ‌یکهاته‌کانی زمانی و ئایینی زۆر به‌ وردی هاتوه، به‌لام ئه‌و س‌ی نه‌خشه‌یه ئه‌و ب‌لا‌بوونه‌وه‌یه به‌ گشتی پ‌یشان د‌ه‌دا و بۆمان د‌ه‌رده‌خا که:

- دانیش‌توانی رووبه‌ری زۆریه‌ی ئوستان کوردن. ئه‌و رووبه‌ره له ناوه‌ندی شارستانه‌کان به‌ره‌و سنووره‌کانی ن‌یوده‌وه‌له‌تی له ه‌ه‌ل‌کشان دایه.
 - جیا له رووبه‌ر به‌ ژماره‌ش کورده‌کان له زۆرینه‌ دان. به‌ چه‌شنیک که له 2 میلیۆن و 825 ه‌ه‌زار 786 که‌س دانیش‌توانی ئه‌و ئوستانه (سه‌رژم‌یری دانیش‌توانی ئ‌یران، س‌الی 1385) ن‌زیک 1 میلیۆن و 650 ه‌ه‌زار (58.1%) که‌س کورد زمانن. له‌و ئه‌ژماره‌ی دانیش‌توان، دانیش‌توانی بنکه و دامه‌زاوه‌ی ه‌یزه‌ چه‌ کداره‌کان (تاسیسات نظامی یا پادگانها)، ناوچه‌ پ‌یشه‌یی و خزمه‌ت‌گوزاریه‌کانی ده‌روبه‌ری شاره‌کان به‌ ئه‌ژمار ناها‌توه.
 - له 2863 د‌یه‌اتی ئوستان، 1861 ی کوردن، 658 ی تورکن، 210 ی ت‌یکه‌ل‌یکن له کورد و تورک، 63 ی ئه‌ه‌لی حه‌ق یان گۆرانن و ئه‌وانی د‌یکه ت‌یکه‌ل‌یکن له پ‌یکهاته‌کانی تر.
 - شارستانی چاپاره که‌م‌ترین ژماره‌ی کورد (11550 که‌س) و ورمی زۆرترین ژماره‌ی کوردی (429911 که‌س) ه‌ه‌یه.
- بروانه‌ی نه‌خشه‌ی به‌لا‌بوونه‌وه‌ی زمانی ئوستان.

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی باب‌ه‌ت

شار و شارۆچکه‌کان: ورمی

رۆژه‌لاقی کوردستان

و‌لات:

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

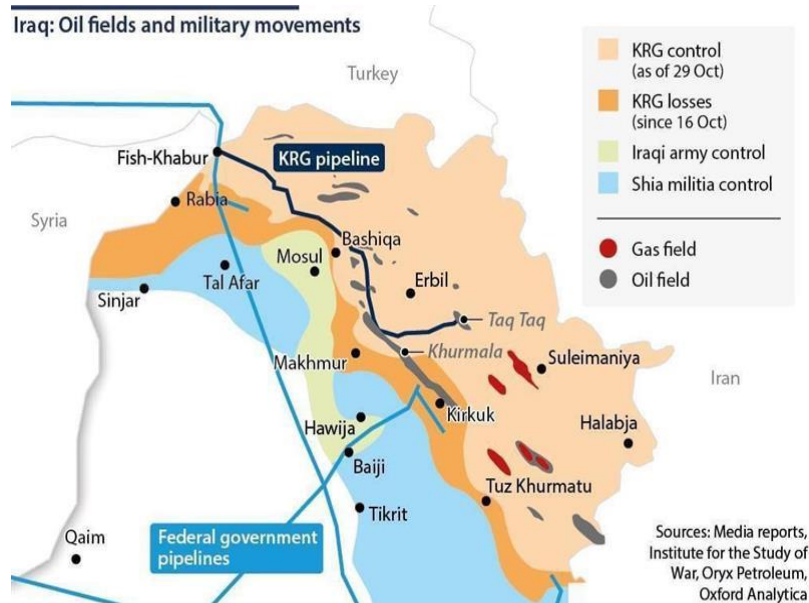
کاتی تۆمارکردن: 2020-08-21

ناوی تۆمارکار: هاو‌ر‌ی باخه‌وان

بابەت: 79

نەخشەی بۆری نەوتی هەریمی کوردستان

[20201207084523390032=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20201207084523390032)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: باشووری کوردستان

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2020-12-07

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 80

نەخشەی بەشیک لە ھۆزەکانی ھەولێر و کەرکووک

[20170613211241140083=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20170613211241140083)

...

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: ھەولێر

شار و شارۆچکەکان: کەرکووک

ولایت: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - ئەفین ئیبراھیم فەتاح](#)

کاتی تۆمارکردن: 2017-06-13

ناوی تۆمارکار: ئەفین ئیبراھیم فەتاح

بابەت: 81

نەخشەی بەعەرەبکردن (تەعریب) و دەربەدەرکردن (تەهجیر) لە باشووری کوردستان تا راپەڕینی 1991

[20250104134616616086=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250104134616616086)

نەخشەی زمارە - ۳ -
تەعریب و تەهجیر لە کوردستانی عێراق تا راپەڕینی عێراقی ۱۹۹۱

نەخشەی بەعەرەبکردن (تەعریب) و دەربەدەرکردن (تەهجیر) لە باشووری کوردستان تا راپەڕینی 1991. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

فۆلەدەرەکان: بەعەرەبکردن

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی کوردی ناوەڕاست | کورد لە یارێزگی مووسڵ، خەسرو گۆران، دەزگی ئاراس؛ چاپی یەکەم؛ سالی 2022؛

لایەر 18

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-04

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابه‌ت: 82

نه‌خشه‌ی پارێزگاکانی کوردستانی گه‌وره

[20160904154001133792=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20160904154001133792)

...

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

ول‌ات: کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2016-09-04

ناوی تۆمارکار: نالیا ئیبراهیم

بابەت: 83

نەخشەی پارێزگای سلێمانی بە قەڵەمی مامۆستا کەمال موکرجی

[20190830170524369587=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20190830170524369587)

نەخشەی پارێزگای سلێمانی بە قەڵەمی مامۆستا کەمال موکرجی لە ماوەی هەشت ساڵ کارکردندا بە نەینی کیشراوە. وێنەی ماکی ئەم نەخشەیە 58 سم بە 55 سم دەبێ. مامۆستا کەمال هاوکاتی گەشتی کارەکەیی بۆ دێ و شارۆچکەکانی سەر بە پارێزگای سلێمانی زانیاری پێویستی نەخشەی جوگرافی کۆکردۆتەووە و هینا و نینیە تییهووە بۆ مالهووە و لەسەر چەند رەشنووسێکی نەخشە تۆماریکردوون. ئەم نەخشەیە لە سەردەمی بەعسدا بووە و ناچار بووە بە نەینی تێیدا کاریکات. چونکە ناوی زۆر لادێ و شوێنی کوردستانی پاراستوووە کە رژیمی بەعس خاپووریکردوون و ناویانی سڕیوەتەووە.

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: سلێمانی

ولایت: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [دانا کەریم](#)

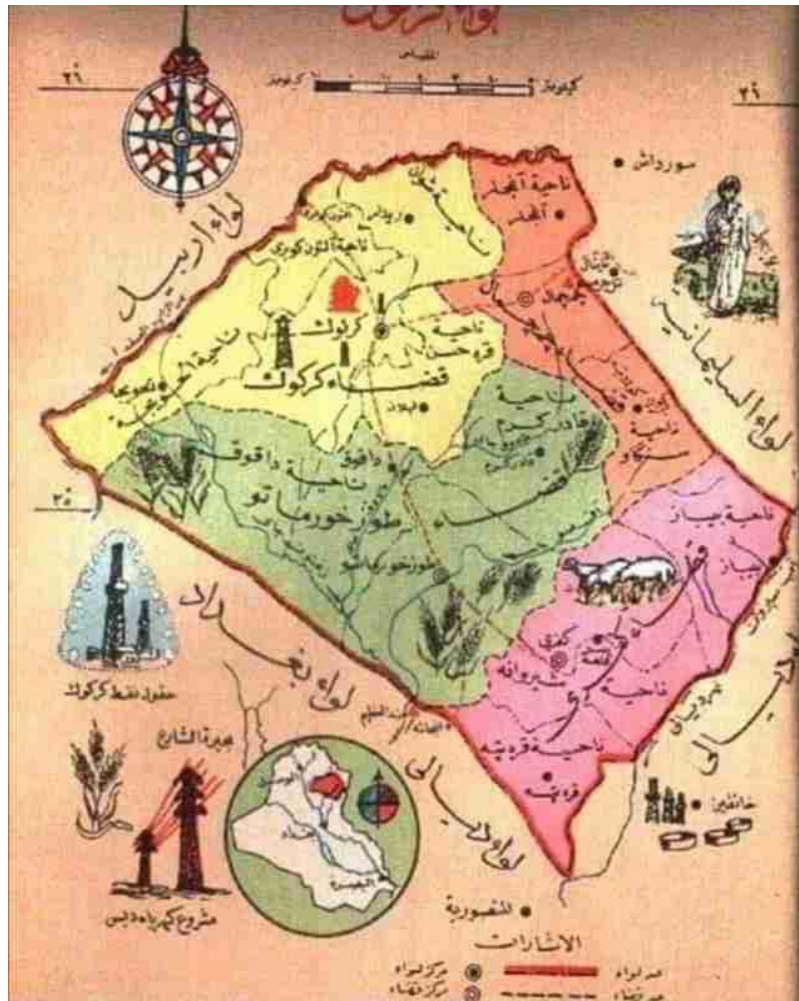
کاتی تۆمارکردن: 2019-08-30

ناوی تۆمارکار: نالیا ئیبراهیم

بابه‌ت: 84

نه‌خشه‌ی پارێزگای که‌رکووک پێش ته‌موزی سالی 1967

[20220102124043400091=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220102124043400091)

شوێن: که‌رکووک

روژ یان سالی گیرانی وێنه‌که: 1967. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: که‌رکووک

ولات: باشووری کوردستان

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبته‌ی بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌راست | [ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - روژگار که‌رکوکی](#)

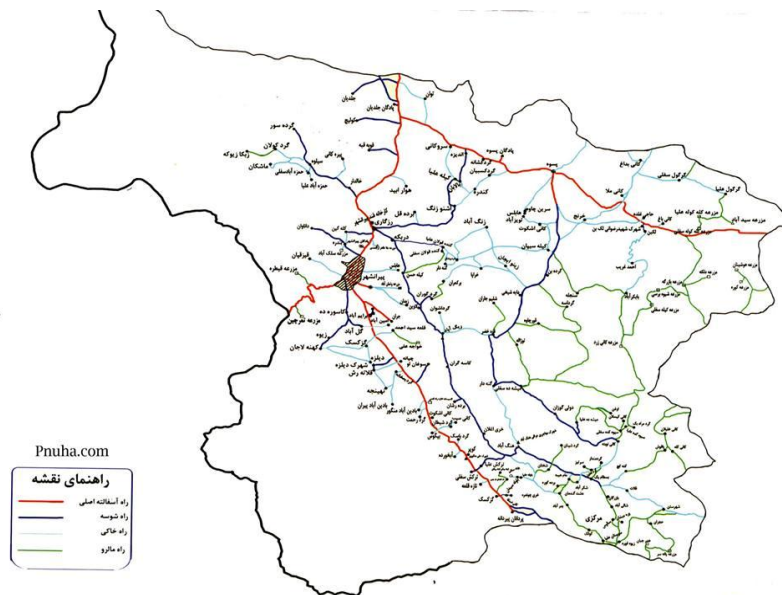
کاتی تۆمارکردن: 2022-01-02

ناوی تۆمارکار: روژگار که‌رکوکی

بابہت: 85

نه‌خشه‌ی پیرانشا-خانه

[20160304161507130485=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

نه‌خشه‌ی شاری پیرانشار-خانه و گونده‌کانی

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

شار و شاروچکه کان: پیرانشار - خانه

ولات: رۆژه‌ه‌ل‌اتی کوردستان

:QR Code

سه رچاوه کان

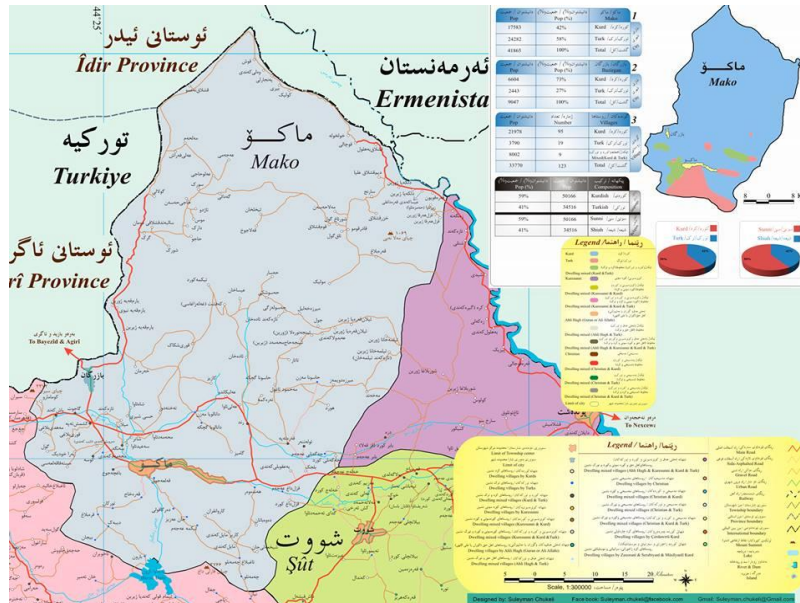
کاتی تو مارکردن: 2016-03-04

ناوی تۆمارکار: سەریاس ئەحمەد

بابه‌ت: 86

نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمان و ئایینی شارستانی ماکو

[2015062122043085590=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2015062122043085590)

نه‌خشه‌ی پێکهاته‌ی زمانی و ئایینی شارستانی ماکو

ئاماده‌کردنی: سوله‌یمان چوکه‌لی

هه‌لکه‌وتوو له‌ باکووری ئوستانی ورعی و هاوسنوور له‌ گه‌ل ئه‌یاله‌ته‌کانی نه‌خجیه‌وانی ئازهریایجان و ئیدر و ئاگری باکووری کوردستان. ئه‌و شارستانه‌ له‌ گه‌ل شارستانه‌کانی بۆلده‌شت، شووت و چال‌دێرانیش سنووری هاوبه‌شی هه‌یه. هه‌لسه‌نگاندنی ژماره‌ی دانیشتوان له‌ سه‌ر بنه‌مای سه‌رژمێری دانیشتوانی ساڵی 1385 ئێران بووه. ژماره‌ی دانیشتوانی ئه‌و ناوچه‌یه 84682 که‌سن (ژماره‌ی دانیشتوانی بنکه‌ و دامه‌زاوه‌ی هه‌زی چه‌کداره‌کان، ناوچه‌ی پێشه‌پی و خزمه‌تگوزاری له‌و ئه‌ژماردنه‌ ده‌رهاویشتره‌وه). ئه‌و شارستانه‌ له‌ 2 شاری ماکو و بازراگ و 123 گوند پێک هاتوووه. له‌ رووی پێکهاته‌ی زمانیه‌وه هه‌ر دووک شار تیکه‌لێیه‌کن له‌ کورد و تورک. بۆ چۆنییه‌تی بڵاوبوونه‌وه‌ی پێکهاته‌کان له‌و شارستانه‌ و ژماره‌ی گونده‌ کورد، تورک و تیکه‌له‌کان بڕواننه‌ نه‌خشه‌ و خشه‌ته‌کان. ده‌توانن نیشانه‌کانی تابه‌ت به‌ شار، گوند، رینگوبان و... شارستانی ماکو له‌ وێنما گشتیه‌دا ببینن که‌ بۆ گشت ئوستانی ورعی ئاماده‌کراوه.

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: ماکو

ول‌ات: رۆژه‌لاتی کوردستان

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

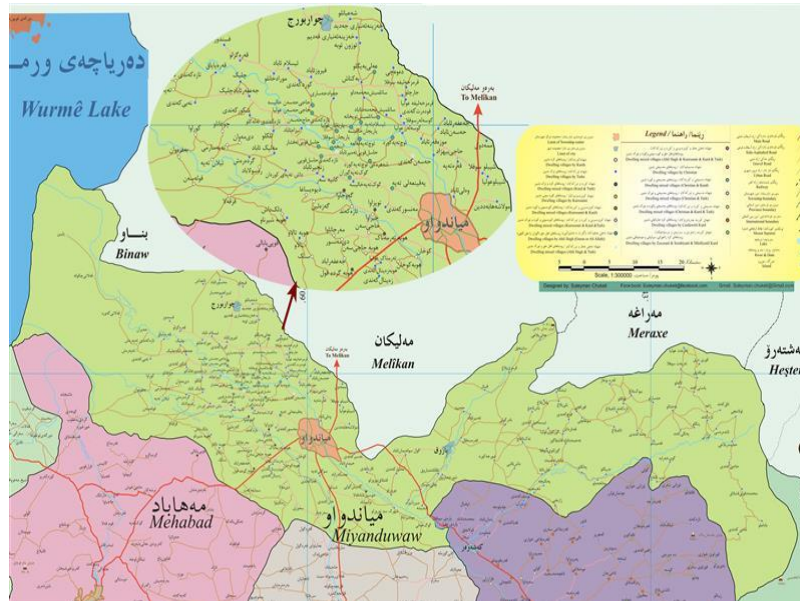
کاتی تۆمارکردن: 2015-06-21

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

بابەت: 87

نەخشەی پێکھاتەی زمانی و ئایینی شارستانی میانداو

[20200820130309387051=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200820130309387051)

ئامادەکردنی: سوله یمان چوکه ئی
میانداو له رۆژه لاتەوهه پائی داوه به پائی ئوستانی تهوڕیز. له باشووری ئوستانی ورمی هه لکه وتوووه و له گه ل شارستانه کانی تیکاب، ساین قه لا، بۆکان، مه باد سنوری هاوبه شی هه یه.
لایه نی پێکھاتەی زمانی و ئایینی ئەو شارستانه له چاو شارستانه کانی دیکه هیندیک جیاوازی هه یه. خاوه ن گوندیکی کورمانج زمان (دیی گوزلی) و چه ند گوندیکی گۆران یان ئەهلی حه قه (15 دی). به هاییه کانیش رێژه یه کی که می دانیشتوانی ئەو شارستانه پیک دین.
244 هه زار و 825 که س له و شارستانه دا ده ژین (سه ر ژمیری دانیشتوانی ئێران، 1385). له و ژماره یه ته نیا 11% و اتا ده وروبه ری 27 هه زار که سی کورد زمانه و ئەوانی دیکه به تورکی ده دوین.
له 3 شاری میانداو وه ک ناوه ندی شارستان، باروق و چواریورج پێکھاتوووه. 194 دی هه یه و 41 کوردن و ئەوانی دیکه تورک، گۆران و تیکه ئن.
بۆ زانیاری زیاتر بڕوانه نه خشه، خسته و دیاگرام و هیماکان.

تایبه ته ندیه کانی بابەت

شار و شارۆچکه کان: ورمی

وڵات: رۆژه لاتێ کوردستان

QR Code:

سه رچاوه کان

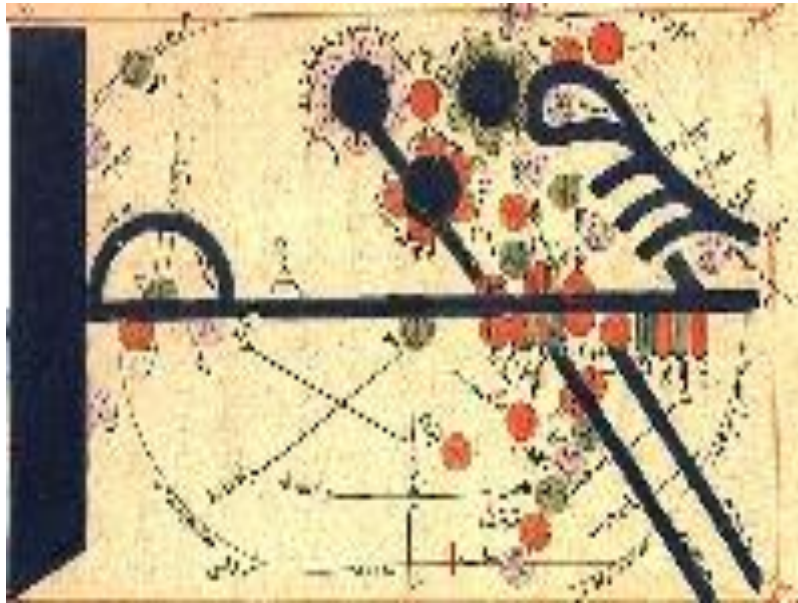
کاتی تۆمارکردن: 2020-08-20

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه وان

بابه‌ت: 88

نه‌خشه‌ی چه‌ند شوین و شارێکی کوردستان له په‌رتووکی ئه‌لمه‌سالیک و مه‌مالیکی ئین خوردا به‌دا

[20240821205019590999=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20240821205019590999)

چه‌ند شوین و شارێکی کوردستان له ده‌ستنووسیکی په‌رتووکی (المسالک و الممالک) ی ئین خوردا به‌.

-شه‌نگال (سنجار)

-پرووباری خاپوور

-سه‌رێکانی (الرئس العین)

-روها

-چیای می‌ردین

-چیای جودی

-گولاله (جه‌له‌ولا)

-خانه‌گی (خانه‌قین)

-قه‌سری شیرین

-حه‌لوان

-سیروان

-سه‌یمه -ئیلان

-شاره‌زوور

-سووره‌به‌رد (سوهره‌وه‌رد)

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی باب‌ه‌ت

ول‌ات: باشووری کوردستان

ول‌ات: باکووری کوردستان

ول‌ات: رۆژاوا‌ی کوردستان

ول‌ات: رۆژه‌لاتی کوردستان

ول‌ات: کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | [فەیسبۆکی بەرێز \(رێگار جەباری\) - 2024-08-19](#)

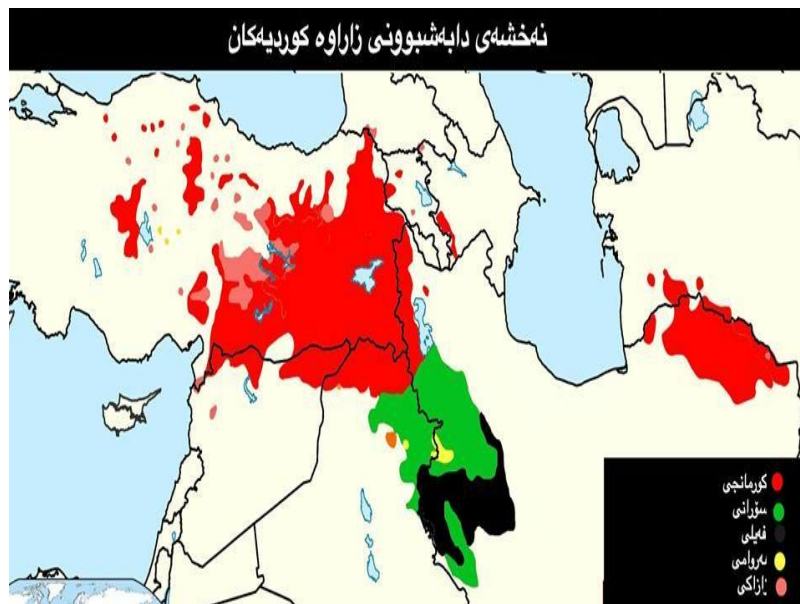
کاتی تۆمارکردن: 2024-08-21

ناوی تۆمارکار: سەریاس ئەحمەد

بابەت: 89

نەخشەی دابەشبوونی زاراوە کوردییەکان

[20180731214534153190=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20180731214534153190)

نەخشەی دابەشبوونی زاراوە کوردییەکان [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: کوردستان

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

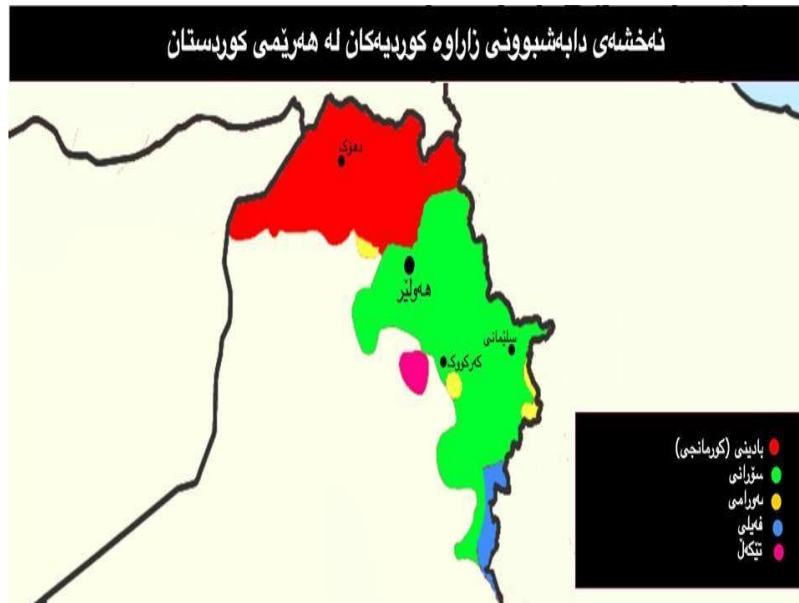
کاتی تۆمارکردن: 2018-07-31

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 90

نەخشەی دابەشبوونی زاراوە کوردییەکان لە باشووری کوردستان

[2018073121443669131=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2018073121443669131)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولات: باشووری کوردستان

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

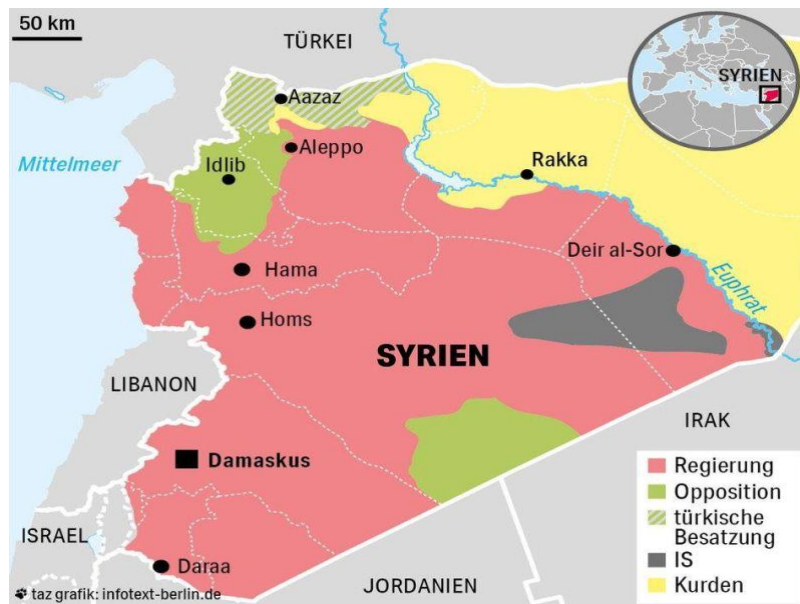
کاتی تۆمارکردن: 2018-07-31

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 91

نەخشەی دابەشبوونی هیزەکان لە رۆژاوی کوردستان

[2018083117291467802=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2018083117291467802)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: یەکیەکانی پاراستن (گەل YPG - ژنان YPJ - شەنگال YBS)

وڵات: رۆژاوی کوردستان

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

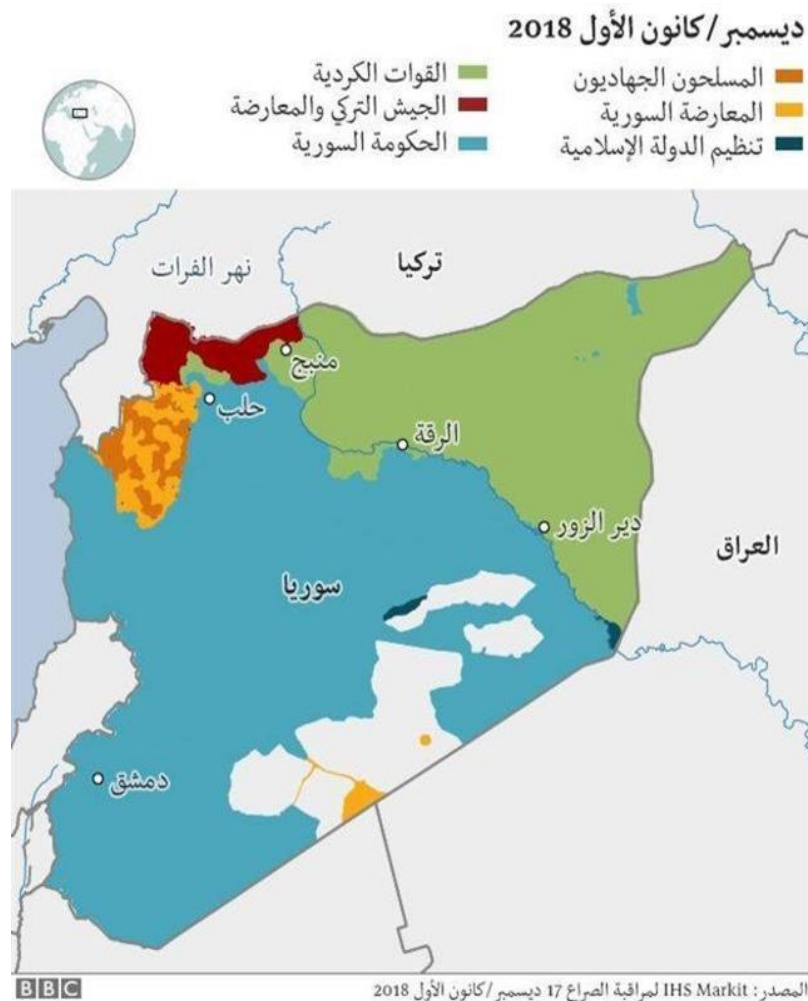
کاتی تۆمارکردن: 2018-08-31

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 92

نەخشەی دابەشبوونی هێزەکان لە رۆژاوی کوردستان و سووریا تا دیسەمبەری 2018

[20190104111134105024=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20190104111134105024)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولات: رۆژاوی کوردستان

ولات: سووریا

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2019-01-04

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 93

نەخشەی دابەشبوونی هیزەکانی شەری موسڵ

[2016101814421597107=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2016101814421597107)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: دەوڵەتی ئیسلامی - داعش

شار و شارۆچکەکان: موسڵ و دەشتی نەینەوا

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - ھاوێڕی باخەوان](#)

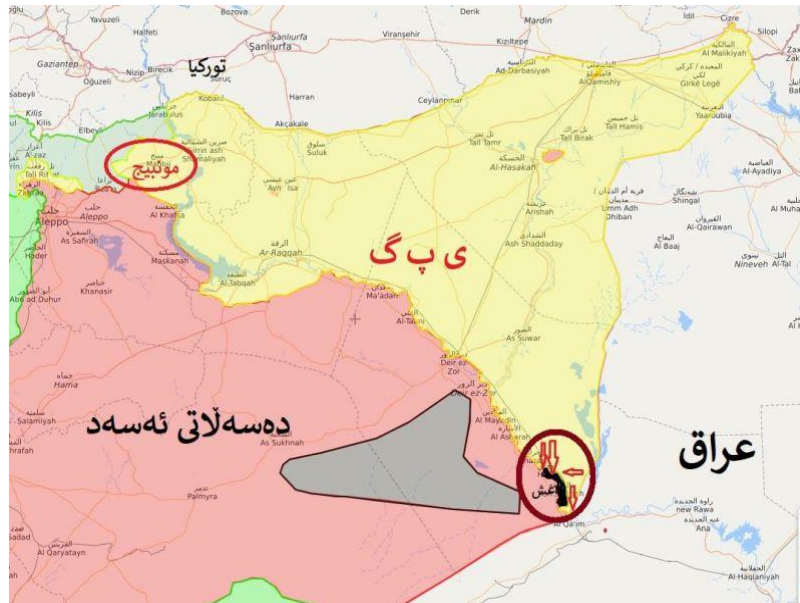
کاتی تۆمارکردن: 2016-10-18

ناوی تۆمارکار: ھاوێڕی باخەوان

بابەت: 94

نەخشەی دابەشبوونی هێزەکانی یەپەگە و داگیرکەری سووریا لە پۆژاوا و باکووری سووریا

[2018102117313296765=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2018102117313296765)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: یەکیەکانی پاراستن (YPG - ژنان YPJ - شەنگال YBS)

وڵات: پۆژاوا و کوردستان

وڵات: سووریا

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2018-10-21

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 95

نەخشەی دابەشکاری ناوچەی سلیوانای شاری ورمی

[20220409204922410870=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220409204922410870)

نەخشەی دابەشکاری کارگێڕی شارەدێی سلیوانای شاری ورمی ی رۆژھەڵاتی کوردستان. سلیوانا ناوچەیەمی فراوانی شاری ورمییە، دەقەرەکانی (دەشت، تەرگەوەر و مەرگەوەر) دەگرێتەو. ھاوسنووری شاری شنۆ، پارێزگی ھەکاری باکووری کوردستان و ناوچەی برادۆست ە. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: ورمی

وڵات: رۆژھەڵاتی کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] مانیەر | کوردی ناوەراست | [سەرچاوەی وێنە: گۆگل](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-04-09

ناوی تۆمارکار: سەریاس ئەحمەد

بابەت: 96

نەخشەی داعش بۆ دەوڵەتی ئیسلامی کە کوردستانیش لەخۆدەگرێت

[2014063022453476850=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2014063022453476850)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: دەوڵەتی ئیسلامی - داعش

وڵات: کوردستان

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2014-06-30

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 97

نەخشەی داعش بۆ وڵاتی شام کە باشوور و رۆژئاوای کوردستانیش دەگرێتەو

[2014061309212576660=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=12014061309212576660=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: دەوڵەتی ئیسلامی - داعش

وڵات: باشووری کوردستان

وڵات: رۆژئاوای کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2014-06-13

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابہت: 98

نه‌خشه‌ی دوایین پیکدادانه‌کانی داعش و یه‌په‌گه‌ له‌ کؤبانی

[2014102216311477796=q&https://www.kurdipedia.org/?Ing=1](https://www.kurdipedia.org/?Ing=1)

نه‌خشه‌ی دوایین پیکدادانه‌کانی داعش و یه‌په‌گه‌ له‌ کو‌بانی [1]

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

پارت / لایه ن: دهوله تی ئیسلامی - داعش

پارت / لایه ن: په کینه کانی پاراستن (گهل YPG - ژنان YPJ - شه ننگال YBŞ)

شارو شارۆچكەكان: كۆبانی

فۆلدەرەکان: ھېرشەکانی دەولەتی ئیسلامی - داعش

ولّات: رۆژاواى کوردستان

:QR Code

سه رچاوه کان

[1] تۆماری تایبەت بۇ كوردىيېدىيا | كوردى ناوھراست | ئامادە كىردى كوردىيېدىيا - ھاورى باخەوان

کاتی تو مارکردن: 2014-10-22

ناوی تو مارکار: هاوری باخه وان

بابهت: 99

نهخشه‌ی دهسه‌لاتداری ئیلامیه‌کان

[20220829103746430965=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220829103746430965)

ئیلامیه‌کان له سه‌ره‌تای چه‌رخ‌ی پێش ئیلام، تا کۆتایی سه‌رده‌می ئیلامی نوێ، واتا نزیکه‌ی 2661 ساڵ له باشووری رۆژئاوای ئێران ژیاون و فه‌رمانه‌رواییان کردووه و له پاش رووخانی ده‌سه‌لاتیان و بیهێژبوونیان هه‌ر له‌و ناچه‌یه‌ ماونه‌ته‌وه. له ساڵی (2700 پێش زاین) یه‌که‌م شانیشینی ئیلامی له شاری شوشه/ سوسه که وه‌ک پایته‌ختی ئیلامیه‌کان ناوی هاتووه، دامه‌زرا. سه‌رده‌می ده‌سه‌لاتداری ئیلامیه‌کان له لایه‌ن میژوونووسه ئێرانییه‌کان بۆ چوار قۆناغ دابه‌ش کراون:

نیا ئیلامی

ئیلامی کۆن

ئیلامی ناوه‌ند

ئیلامی نوێ

یه‌کیک له گرنگترین و به‌رچاوترین شوێنه‌واره‌کانی به‌جیماوه له سه‌رده‌می ده‌سه‌لاتداری ئیلامیه‌کان، شوێنه‌واری زیقورات (چه‌غازه‌نبیل)ه که به‌گۆته‌ی پسرانی میژوو و شوێنه‌وار، ئهم شوێنه‌واره به‌جیماوه له شاره‌ری (دوراونتاش)ه له نزیک سوسه له پارێزگی خوزستانی ئێران، که له لایه‌ن پاشا (ئۆنتاش گال 1250 پێش زاین) دروستکراوه.

ئاماده‌کردنی: سارا سه‌ردار

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: ئیلام

فۆلده‌ره‌کان: میژووی کۆن

وڵات: رۆژه‌لاتی کوردستان

وڵات: کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] مائه‌ری | کوردی ناوه‌راست | مائه‌ری باسکورد - 2022-08-29

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-29

ناوی تۆمارکار: سارا سه‌ردار

بابه‌ت: 100

نه‌خشه‌ی ده‌سه‌لاتداری سوبارییه‌کان له کوردستانی گه‌وره

[20220828095258430858=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220828095258430858)

سوبارییه‌کان به‌کۆنترین گه‌لی نیشه‌جی‌بووی سه‌ر خاکی کوردان داده‌نرین که له ناوچه‌کانی کوردستانی گه‌وره نیشه‌جی بوون و فه‌رمانه‌واییان کردووه.

سوبارییه‌کان که به‌کۆنترین بایره‌گه‌وره‌ی کورد داده‌نرین، توانییان پاش ماوه‌یه‌ک ده‌سه‌لاتدارییه‌که‌یان فراوان بکه‌ن و زۆریه‌ی ناوچه‌کانی کوردستانی گه‌وره، به‌تایبه‌ت رۆژئاوا و به‌شیک له کوردستانی باکوور تا ده‌ریای ناوه‌راست بخه‌نه ژیر ده‌سه‌لاتی خۆیانوه.

ئاماده‌کردنی: سارا سه‌ردار

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

فۆلده‌ره‌کان: میژووی کۆن

و‌لات: باکووری کوردستان

و‌لات: رۆژاوا‌ی کوردستان

و‌لات: کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] مائه‌په‌ر | کوردی ناوه‌راست | مائه‌په‌ری باسکورد - 2022-08-28

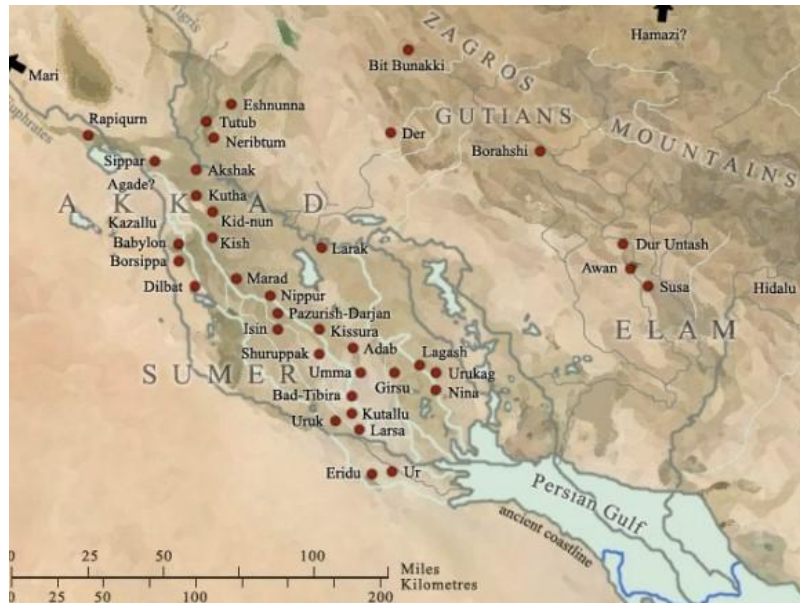
کاتی تۆمارکردن: 2022-08-28

ناوی تۆمارکار: سارا سه‌ردار

بابه‌ت: 101

نه‌خشه‌ی ده‌سه‌لاتداری گوتیه‌کان له کوردستانی گه‌وره

[20220828093926430854=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220828093926430854)

گه‌لی "گوتی" به‌یه‌کێک له‌کۆنترین و‌ره‌سه‌نترین گه‌لانی نیشته‌جێی کوردستان داده‌نرێن که‌ به‌جێ ده‌ستکه‌وته‌ می‌ژووپی و‌ شوپنه‌واریه‌کان یه‌کیکن له‌ باپیره‌ گه‌وره‌کانی کورد و‌ له‌ ناوچه‌کانی ناوه‌ندی کوردستانی گه‌وره‌ نیشته‌جێ بوون و‌ فه‌رمانه‌وااییان کردووه‌.

شوپنی نیشته‌جێبوونی گوتیه‌کان له‌ باشووری ده‌شتی شاره‌زوور بووه‌ و‌ دواتر گه‌شه‌ی سه‌ندوووه‌ بۆ ناوچه‌کانی که‌رکوکی ئیستا و‌ شاری می‌ژووپی "ئه‌راپخایان کردووه‌ به‌ پایته‌ختی خۆیان. گوتیه‌کان ئه‌و گه‌له‌ن که‌ بۆ یه‌که‌م جار له‌ می‌ژوودا بۆ هه‌لبژاردنی پاشا و‌ گه‌وره‌ ده‌سه‌لاتداره‌کانیان سیسته‌می هه‌لبژاردنیان به‌کار هێناوه‌ و‌ ژن مافی ده‌نگدان و‌ خۆکانه‌دکردنی هه‌بووه‌.

ئاماده‌کردنی: سارا سه‌ردار

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و‌ شارۆچکه‌کان: که‌رکووک

ول‌ات: باشووری کوردستان

ول‌ات: کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] مائه‌په‌ر | کوردی ناوه‌راست | [مائیه‌ری باسکورد - 2022-08-28](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-28

ناوی تۆمارکار: سارا سه‌ردار

بابه‌ت: 102

نه‌خشه‌ی ده‌سه‌لاتداری کاردۆخیه‌کان

[20220829102135430962=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220829102135430962)

کاردۆخی، کاردۆخوی، کاردۆسی یان کاردۆستۆی، به‌کێکن له‌گه‌له‌ په‌سه‌نه‌کانی کوردستانی کۆن. کاردۆخیه‌کان له‌ ناوچه‌کانی باشووری رۆوباری (بۆتان) له‌ کوردستانی باکوور له‌ رۆژه‌لاتی ناوچه‌ی ئه‌نادۆل و ناوچه‌ی بۆتان نیشته‌جێ بوون. گه‌زنه‌فون (کسینفون) له‌ کتێبه‌که‌ی به‌ ناوی گه‌رانه‌وه‌ی 10ه‌زار یۆنانی، باس له‌ ئازایه‌تی کاردۆخیه‌کان ده‌کات و ده‌ڵێ: ئه‌م کاردۆشیانه‌ سه‌ریان بۆ فه‌رمانه‌وا‌ی ئێران شۆڕ نه‌کردوه‌، ته‌نانه‌ت فه‌رمانه‌وا‌ی ئێران به‌ سوپایه‌کی 120ه‌زار که‌سییه‌وه‌ هێرش ده‌کاته‌ سه‌ریان، به‌لام کاردۆخیه‌کان تێکیان ده‌شکێن.

به‌ گوته‌ی سه‌رچاوه‌ میژووویه‌کان، زاراوه‌ی کاردۆخی له‌ زاراوه‌ی (کردا)ی سۆمه‌ری وه‌رگیراوه‌ و دواتر (خ)ی سۆمه‌ری بۆ زیاد کراوه‌ و بووه‌ته‌ (کرداخ)، پاشان زیاده‌ی (وی) کۆی یۆنانی چوووه‌ته‌ سه‌ر و له‌سه‌ر زمانی یۆنانیه‌کان بووه‌ به‌ (کرداوخوی)، واته‌ خه‌لکی وڵاتی (کردا).

ئاماده‌کردنی: سارا سه‌ردار

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: باتمان - ئیلچ

فۆلده‌ره‌کان: میژووی کۆن

وڵات: باکووری کوردستان

وڵات: کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] مائه‌په‌ر | کوردی ناوه‌راست | مائه‌په‌ری باسکورد - 2022-08-29

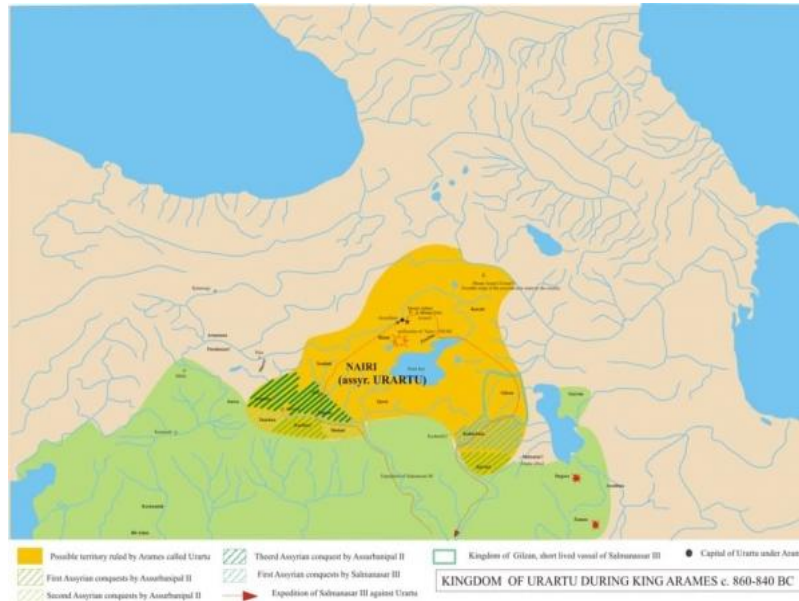
کاتی تۆمارکردن: 2022-08-29

ناوی تۆمارکار: سارا سه‌ردار

بابەت: 103

نەخشەی دەسەلاتداری ئورارتییەکان

[20220829100353430958=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220829100353430958)

له ساڵه کانی (600-1500 پێش زایین)، له ئەنجامی یه گگرتنی چەندین ھۆزی نیشتهجێی کەنارەکانی دەریاچەیی وان، دەسەلاتدارییەکی دروست بوو بە ناوی ئورارتو، یان ئورارتییەکان. ئورارتییەکان یه کێک له فەرمانرەوایەتییه کوردییەکان بوون له کەنارەکانی دەریاچەیی ورعی، دەریاچەیی وان و زنجیرەچیاکانی ئارارات دەسەلاتدارییان کردوو و ناوی پایتەختە کەیان توشیبا بوو. ئورارتو/ ئورارتی، ناویکە له سەر دەمی ئاشوورییه کان و به زمانی ئاشووری بۆ ئەم دەسەلاتدارییه به کار هاتوو، به لām خەلکی ئەم ناوچەیه (سەر به ئیمپراتۆرییه تی کوردی ئورارتو) به خۆیان گوتوو بیاینی، یان فیانیلی. سەرچاوه میژوویییه کان له سەر ئەو بۆچوونەن که ناوی ئەم دەسەلاتدارییه کوردییە له ناوی چیا ئاراراته وه هاتوو. ئاماده کردنی: سارا سەردار [1]

تایبەتمەندییه کانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: وان

شار و شارۆچکەکان: ورعی

فۆلدهره کان: میژووی کۆن

ولآت: باکووری کوردستان

ولآت: رۆژهه لاتی کوردستان

ولآت: کوردستان

QR Code

سەرچاوه کان

[1] مائپەر | کوردی ناوه راس | مائپیری باسکورد - 2022-08-29

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-29

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابهت: 104

نه خشه ی دهسه لاتداری خورییه کان (هورییه کان)

[20220828104446430863=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220828104446430863)

خوری، حوری، هوری له گه له سه ره کی و ره سه نه کانی نیشته جیی خاکی کوردستانه و به بایره گه وهی کورد داده نریت. له سه ره تاوه دهسه لاتداری خورییه کان له ناوهندی کوردستانی گه وه بووه و دواتر به هوی فراوانبوونی دهسه لاتدارییه نه وه به ره و ناوچه کانی تر، به تایبهت ناوچه کانی باکووری کوردستان رۆیشتهوون. سنووری دهسه لاتداری خورییه کان پیک هاتبوو له شاری نوزی (که رکوک)، ئه ربیلیوم (هه ولیر)، نهینه وا (مووسل)، شمشاره (نزیك له رانییه ئیستا)، ئوركیش که وه ک پایتهختیشیان ناسراوه (ناوچه یه کی شوینه واری نزیك به قامیشلۆ) و باستکی (ناوچه یه کی شوینه واری له دهۆک). ئایین له سه ره ده می خورییه کاندان گرنگییه کی تایبهتی هه بووه و له خواوهنده گرنه کانی ئه وه سه ره ده مه ده توانین ئاماژه به خواوهنده "شاوشکا" بکهین. هه ره ها خورییه کان شوینیکی تایبهتیان دروست کردووه بۆ راگرتن و پاراستن و په رستی خواوهنده کانی که "پانتیۆن" ی پ ده گو تریت. ئاماده کردنی: سارا سه ردار

[1]

تایبه تمه ندیه کانی بابته

شار و شارۆچکه کان: دهۆک

شار و شارۆچکه کان: هه ولیر

شار و شارۆچکه کان: که رکوک

فۆلده ره کان: میژووی کۆن

ولآت: باشووری کوردستان

ولآت: باکووری کوردستان

ولآت: کوردستان

QR Code

سه رچاوه کان

[1] مائه پ | کوردی ناوه راست | مائه پری باسکورد - 2022-08-28

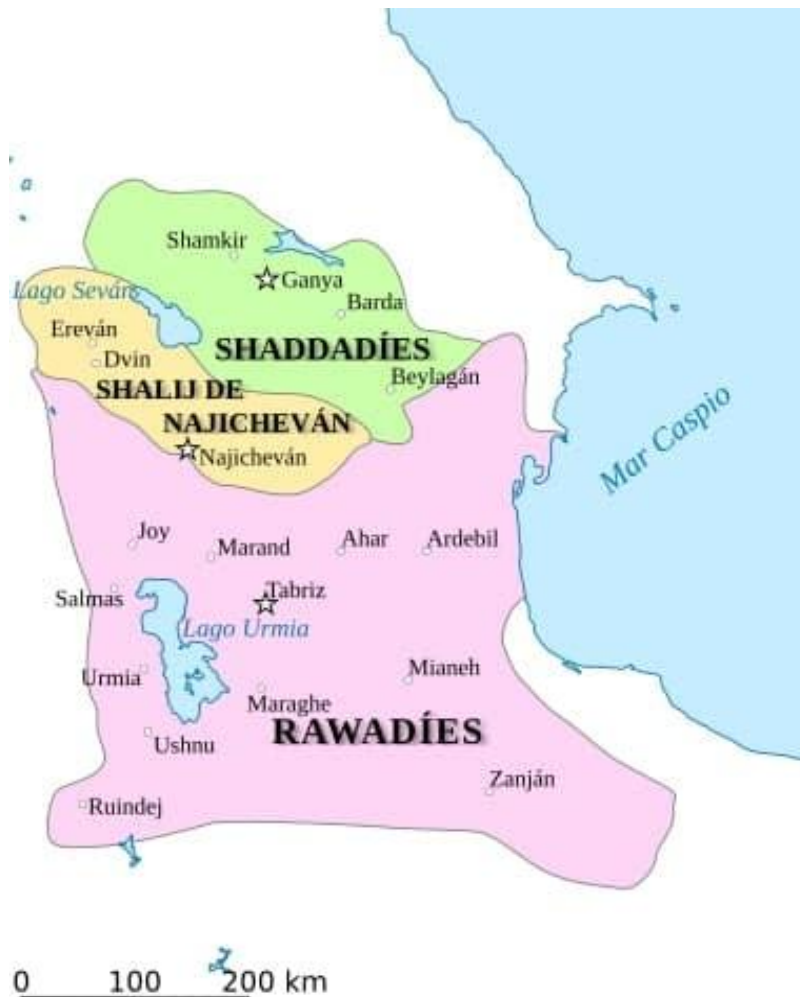
کاتی تۆمارکردن: 2022-08-28

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابه‌ت: 105

نه‌خشه‌ی ده‌سه‌لاتداری شه‌دادیه‌کان له کوردستانی سوور

[20220829124717430988=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220829124717430988)

شه‌دادیه‌کان (951-1199) یه‌کیک له هیزه ده‌سه‌لاتداره‌کانی کورد بوون که له ناوچه‌کانی ئه‌ران و به‌شیک له ئه‌رمه‌نستان نیشته‌جی بوون، دواتر به‌هۆی فراوانخوازییه‌کانیانه‌وه توانیان به‌شیک له ناوچه‌کانی جۆرجیا و رۆمی رۆژه‌لاتیش بخه‌نه ژێر ده‌سه‌لاتی خۆیا نه‌وه.

له‌م نه‌خشه‌یه‌دا ره‌نگی ده‌سه‌لاتداری شه‌دادیه‌کان به‌ره‌نگی سه‌وز دیاری کراوه. ئاماده‌کردنی: سارا سه‌ردار

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

فۆلده‌ره‌کان: میژووی کۆن

وڵات: کوردستانی (سوور)

وڵات: ئه‌رمه‌نستان

وڵات: جۆرجیا

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] مانیپەر | کوردی ناوەراست | [مانیپەری باسکورد - 2022-08-29](#)

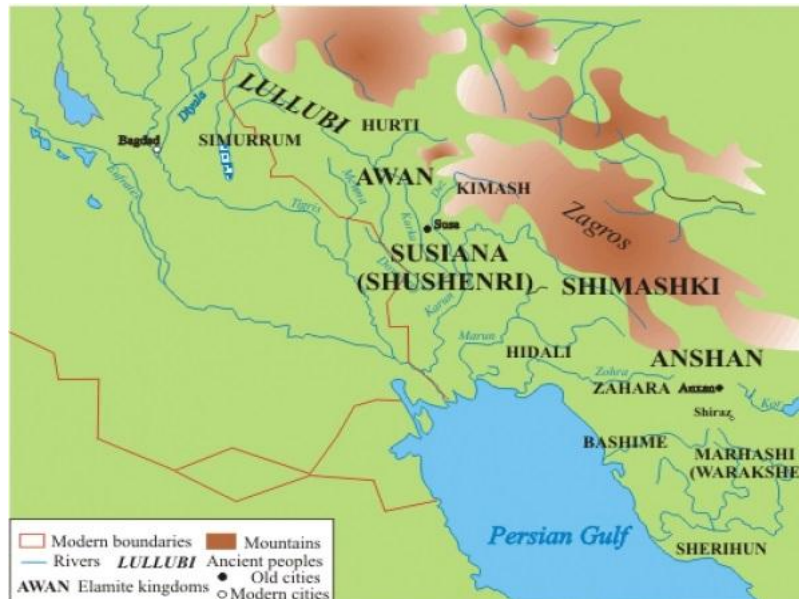
کاتی تۆمارکردن: 2022-08-29

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابه‌ت: 106

نه‌خشه‌ی ده‌سه‌لاتداری لولوبیه‌کان له کوردستانی گه‌وره‌دا

[20220828090936430840=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220828090936430840)

لولوبیه‌کان نزیکه‌ی سێ هه‌زار سال پێش زاین له ناوچه‌کانی کوردستانی ناوه‌ند نیشه‌جی بوون و به‌یه‌کیک له‌کۆنترین گه‌لانی ئهم ناوچه‌یه‌ داده‌نرێن.

به‌پێی سه‌رچاوه‌ می‌ژووویه‌کان، لولوبیه‌کان یه‌کیکن له‌ بایره‌کانی کورد که‌ چه‌قی نیشه‌جی‌بوونیان له‌ ده‌شتی شاره‌زوور و ده‌ورو به‌ری بووه‌ و ده‌سه‌لاتدارییان له‌ ناوچه‌کانی کوردستانی باشوور ده‌گه‌یشه‌ سلیمانی، ده‌شتی شاره‌زوور، ناوچه‌کانی پیره‌مه‌گروون، کۆیه‌، ته‌فته‌ق، رانیه‌، قه‌لادزی، ده‌ربه‌ندیخان و له‌ کوردستانی رۆژه‌لاتیش ده‌گه‌یشه‌ ده‌ریاچه‌ی ورمی، ده‌ریاچه‌ی زرتیار، سه‌رپێی زه‌هاو و مه‌ریوان.

ئاماده‌کردنی: سارا سه‌ردار

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: ده‌ربه‌ندیخان

شار و شارۆچکه‌کان: سلیمانی

شار و شارۆچکه‌کان: قه‌لادزی (پشه‌ره‌)

شار و شارۆچکه‌کان: مه‌ریوان

شار و شارۆچکه‌کان: کۆیه‌

فۆلده‌ره‌کان: می‌ژووی کۆن

ولاته‌: باشووری کوردستان

ولاته‌: رۆژه‌لاتی کوردستان

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] مانیپه‌ر | کوردی ناوه‌راست | مانیپه‌ری باسکورد - 2022-08-28

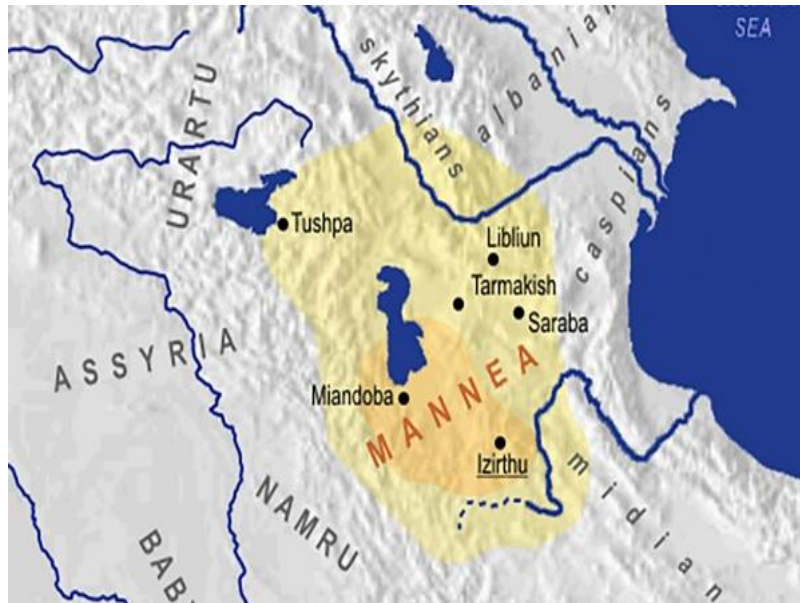
کاتی تۆمارکردن: 2022-08-28

ناوی تۆمارکار: سارا سه‌ردار

بابهت: 107

نهخشه‌ی دهسه‌لاتداری ماننایه کان

[20220829101236430961=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220829101236430961)

ماننایه کان، دانیشتوانی کۆنی زنجیره‌چیاکانی زاگرووس و پیده‌شته‌کانین و به یه‌کیک له پیکهاته‌کۆنه‌کانی گه‌لی کورد ده‌ناسرێن. به‌گۆته‌ی سه‌رچاوه‌ میژووویه‌کان، ماننایه‌کان نزیکه‌ی 900 سال پیش زایین بۆ یه‌که‌م جار له ده‌شتی باشووری ده‌ریاچه‌ی ورعی له ناوچه‌ی مه‌هاباد / به‌هۆی هه‌بوونی مه‌ترسی هێرش هێزی ده‌ره‌کی و دروستبوونی شه‌ر/ به‌رێکه‌وتنیک‌ی سیاس‌ی- کۆمه‌لایه‌تی له‌ نیوان هه‌موو هۆزه‌کانی ناوچه‌که‌دا ده‌سه‌لاتی خۆیان راگه‌باند.

به‌هۆی به‌رده‌وامبوونی هێرشه‌ ده‌ره‌کییه‌کان (به‌تایبه‌ت له‌لایه‌ن ئاشوورییه‌کانه‌وه)، سنووری ده‌سه‌لاتداری ماننایه‌کان به‌رده‌وام له‌ گۆرانکاری بووه، بۆیه‌ دیاریکردنی سنووریک‌ی دیاریکراوی هه‌میشه‌یی بۆ ئه‌م ده‌سه‌لاتدارییه‌ کوردیه‌ که‌میک ئه‌سته‌مه. له‌ سه‌رچاوه‌ میژووویه‌کان و دۆزینه‌وه‌ شوێنه‌واریه‌کان ناوچه‌ی ده‌سه‌لاتداری ماننایه‌کان دابه‌ش ده‌یته‌ سه‌ر دوو به‌ش، به‌ ناوه‌کانی: ماننای گه‌وره‌، که‌ شوێنی هه‌میشه‌یی ده‌سه‌لاتدارییان بووه و ماننای ته‌واو، که‌ له‌ کاتی فراوانبوونی ده‌سه‌لاتدارییه‌که‌یاندا ده‌خرايه‌ ژێر ده‌ستیان و سنووریان فراوانتر ده‌بوو.

له‌ گرنگترین شوێنه‌واره‌کانی به‌جێ ماو له‌ ده‌سه‌لاتداری ماننایه‌کان ئاماژه‌ به‌ چه‌ند ناوچه‌یه‌کی میژوویی له‌ رۆژه‌لاتی کوردستان بکه‌ین، وه‌ک: قه‌لای زێوی، گردی قه‌لایچی، گردی هه‌سه‌نلو و شاری شوێنه‌واری په‌به‌ت.

ئاماده‌کردنی: سارا سه‌ردار

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: مه‌هاباد

شار و شارۆچکه‌کان: ورعی

فۆلده‌ره‌کان: میژووی کۆن

ولات: رۆژه‌لاتی کوردستان

ولات: کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

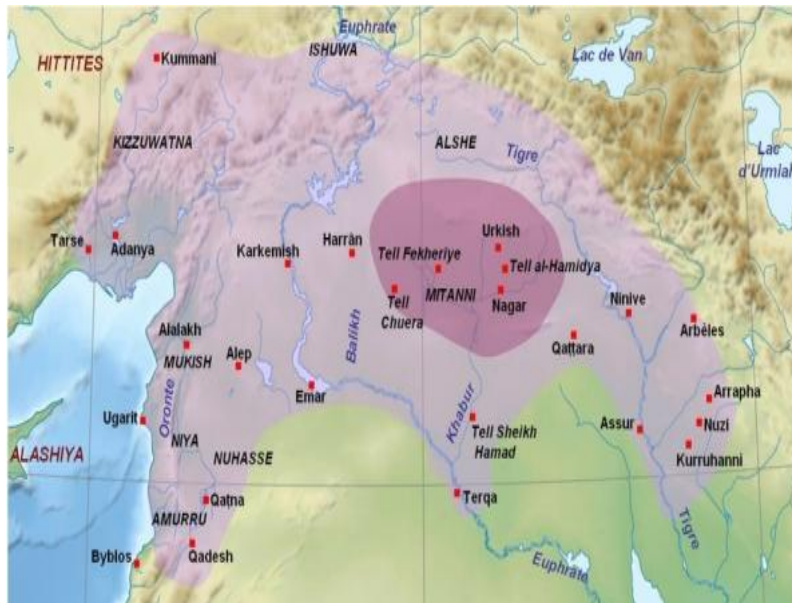
[1] مانیپه‌ر | کوردی ناوه‌راست | مانیپه‌ری باسکورد - 2022-08-29

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-29

بابەت: 108

نەخشەی دەسەلاتداری مێتانییەکان

[20220829093218430952=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220829093218430952)

ئیمپراتۆری مێتانی لە سەدەی 16ی پێش زاین لە ناوچەکانی کوردستان بە گشتی و لە بەشی رۆژئاوای کوردستانی گهواره بە تاییبەتی بۆ بوو. مێتانییەکانی بۆ ماوەی نزیکەی 150 سال فەرمانڕەواییان کردوو. ئیمپراتۆری مێتانی لە ماوەی دەسەلاتدارییەکییدا بەردەوام لە هەوڵی فراوانکردنی ناوچەکانی ژێر دەستیدا بوو و سنووری دەسەلاتدارییەکی لە باشوور تا دەشتەکانی ئەرابخا (کەرکوک) و لە رۆژهەلات تا بەرزاییەکانی زنجیرەچیاکانی زاگروسی گەشتوو و لە بەشی رۆژئاواش هەتا کەناری دەریای سپی دەسەلاتیان هەبوو. لە ڕووی سیاسییەوە، مێتانییەکان پەیوەندییەکی باشیان لە گەڵ میسرێیەکان هەبوو و بە گوتەی زاناوان و بەلگە میژووییەکان، پاشای مێتانی (شورتانا) بۆ پتەوکردنی پەیوەندییەکانی لە گەڵ میسرێیەکان، کچی خۆی بە ناوی (تیدۆخییا) لە گەڵ ژمارەیهکی زۆر کەنیزە بە مەبەستی هاوسەرگیری لە گەڵ فیرعەونی میسری (ئاموون حوتپ) بۆ میسر دەنێرت و ئەم هاوسەرگیرییە جێبەجێ دەبێت، پاشان ناوی تیدۆخییای مێتانی لە لایەن خەڵکی میسرەوە لەبەر جوانییەکی دەبێتە نەرتیتی. ئامادەکردنی: سارا سەردار

[1]

تاییبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: کەرکوک

فۆلدەرەکان: میژووی کۆن

ولات: رۆژئاوای کوردستان

ولات: کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] مانیەر | کوردی ناوەراست | [مانیەری باسکورد - 2022-08-29](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-29

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابه‌ت: 109

نه‌خشه‌ی ده‌سه‌لاتداری هیتییه‌کان له‌سه‌ر خاکی کوردستان

[20220829102801430963=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220829102801430963)

سه‌رچاوه‌ی میژووپییه‌کان باس له‌کۆمه‌ڵیک کۆچی به‌کۆمه‌ڵ ده‌که‌ن له‌نیوان هه‌زاره‌ی سی‌یه‌م بۆ یه‌که‌می پێش زایین که‌خه‌ڵک له‌ناوچه‌کانی ئاسیای ناوه‌راست و ئه‌وروپاوه‌ به‌ره‌و کوردستانی کۆن هاتوون و له‌وی نیشه‌جی بوون، ته‌نانه‌ت هه‌ندیکیان توانیان ده‌سه‌لاتداری فراوان و به‌هێز دروست بکه‌ن. یه‌کیک له‌وه‌ ده‌سه‌لاتدارییه‌کانه‌، هیتییه‌کان بوون. هیتییه‌کان، سه‌ره‌تا له‌ده‌وره‌یه‌ری رووباری هالیس (قزل ئیرماقی ئیستا) نیشه‌جی بووون (3000 ساڵ پێش زایین)، دواتر به‌هۆی کۆچی به‌کۆمه‌ڵه‌وه‌ به‌ره‌و ناوچه‌کانی ئانادۆڵ هاتوون و ب‌لاو و نیشه‌جی بوون. وه‌ک سه‌رچاوه‌ی میژووپییه‌کان باس ده‌که‌ن، ناوی هیتییه‌کان له‌کتیی پیرۆزی ته‌وراتدا به‌ (حیسی) هاتووه‌، ریشه‌ی ئه‌و زمانه‌ی که‌ هیتییه‌کان قسه‌یان پ‌ کردووه‌، بۆ کۆمه‌ڵه‌ زمانه‌کانی هیندوئه‌وروپیی ده‌گه‌ڕێته‌وه‌. ئه‌وان پاش کۆچی به‌کۆمه‌ڵ له‌ناوچه‌کانی قه‌وقازه‌وه‌ بۆ ناوچه‌کانی ئانادۆڵ، شاری (گولته‌به‌) ی ئه‌مرویان دروست کرد و کردیانه‌ پایته‌ختی خۆیان، دواتر پایته‌ختیان بۆ شاری (کۆشارا) گواسته‌وه‌، به‌لام له‌سه‌رده‌ی پاشا (هاتووسیلی یه‌که‌م 1620-1650 پێش زایین)، پایته‌ختیان بۆ شاری (هاتوسا، یان بۆغازکوی) ئیستا گواسته‌وه‌. به‌یپی تپه‌ری کات شاری (هاتوسا) ده‌یته‌ یه‌کیک له‌گه‌رگه‌ترین شاره‌کانی هیتییه‌کان و ناوه‌ندی ده‌سه‌لات و هیزی سه‌ربازی و سه‌نته‌ری ئایینیان، ئه‌م شاره‌ 144 کیلۆمه‌تر له‌ئه‌نقه‌ره‌ی تورکیاوه‌ دووره‌. ئاماده‌کردنی: سارا سه‌ردار

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: ئه‌نکه‌ره

فۆلده‌ره‌کان: میژووپی کۆن

ول‌ات: باکووری کوردستان

ول‌ات: کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] مائه‌ر | کوردی ناوه‌راست | مائه‌ری باسکورد - 2022-08-29

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-29

بابەت: 110

نەخشەی دەسەلاتی ھێزەکانی داعش و بەرگری پێشمەرگە

[2014061922463776747=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2014061922463776747)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: دەولەتی ئیسلامی - داعش

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - ھاوێڕی باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2014-06-19

ناوی تۆمارکار: ھاوێڕی باخەوان

بابهت: 111

نهخشه دهولهتی ئه یوپی

[20220825190737430313=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

نهخشه دهولهتی "ئه یوپی" که له سه دهستی سولتان سه لاهه دینی ئه یوپی، سه به هۆزی "رهوادی" ی کورد دامه زرا. [1]

تایبه تمه ندییه کانی بابته

فۆلده ره کان: میژووی کۆن

QR Code:

سه رچاوه کان

[1] مائه پ | کوردی ناوه راست | مائه پری باسکورد

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-25

ناوی تۆمارکار: زریان عهلی

بابەت: 112

نەخشەی دەوڵەتی عوسمانی

[2011052614130260067=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2011052614130260067)

...

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] مانیپەر | کوردی ناوەراست | [مانیپەر ویکیپیدیا](#)

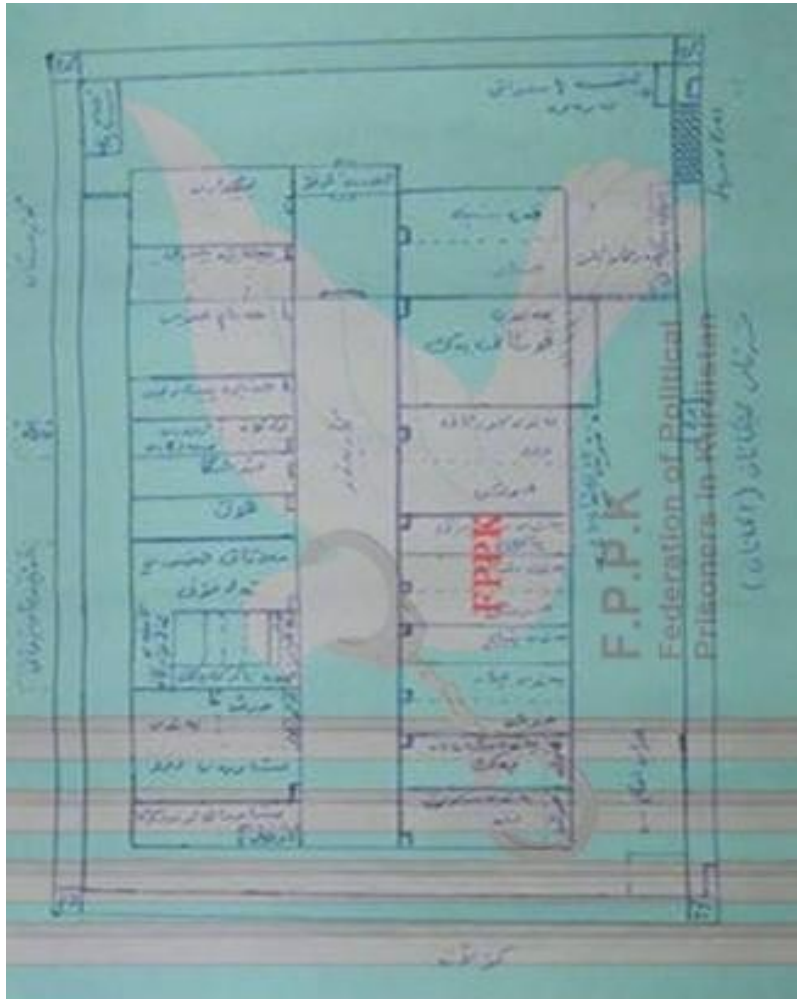
کاتی تۆمارکردن: 2011-05-26

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابه‌ت: 113

نه‌خشه‌ی زیندان و ناوی جه‌للادنی گرتوو‌خانه‌کانی کامیاران و شاری سنه

[20151008031723127460=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20151008031723127460)

دوای سه‌رکه‌وتنی شو‌رشی گه‌لانی ئێران و هاتنه سه‌رکاری رژییمی سێداره، ماوه‌ی (36) ساڵه‌ گه‌لانی ئێران به‌گشتی و گه‌لی کورد به‌تایبه‌تی له‌لایه‌ن، رژییمی کۆماری ئیسلامی ئێران ناسراو به‌ (رژییمی سێداره) سه‌رکوت ده‌کری و به‌هۆکاری نه‌ته‌وه‌یی، چینایه‌تی، ئایدیۆلۆجی، مه‌زه‌به‌یی، خه‌لکی رۆژه‌ه‌لاقی کوردستان زیندانی ده‌کرتن و ئه‌شکه‌نجه ده‌درێن و به‌بێ بوونی پارێزه‌ر و ته‌نانه‌ت له‌دادگایه‌کی چه‌ند خوله‌کیدا سزای له‌سێداره‌دانیه‌ن به‌سه‌ردا ده‌پێندری و له‌سێداره‌ ده‌رێن.

فیدراسیۆنی زیندانیانی سیاسی کوردستان به‌مه‌به‌ستی ئاشکرا کردنی رووی راسته‌قینه‌ی ئه‌و رژییمه و تاوانه‌کانی به‌رامبه‌ر به‌ زیندانیانی سیاسی کورد، به‌پێوویستی زانی نه‌خشه‌ی زیندان و ناوی جه‌للاده‌کانی ئه‌و رژییمه له‌ گرتوو‌خانه‌کانی شاره‌کانی سنه، کامیاران ب‌لاوبکاته‌وه، فیدراسیۆن رابده‌گه‌یه‌نی سه‌رده‌می شارده‌نه‌وه‌ی راستیه‌کان به‌سه‌رچووه، ئه‌و کاته‌ش نزیک بو‌ته‌وه جه‌للاده‌کانی ئه‌و رژییمه به‌سزای گه‌ل و نیشتمان بگه‌ن.

فیدراسیۆنی زیندانیانی سیاسی کوردستان – به‌شی رۆژه‌ه‌لاقی کوردستان نه‌خشه‌ی گرتوو‌خانه‌ی ناوه‌ندی شاری (سنه) که له‌لایه‌ن خودی زیندانیانه‌وه ئاماده‌کراوه و له‌گه‌ل ناوی ئه‌و جه‌للاده‌ی که چه‌ندین ساڵه سزای له‌سێداره‌دان له‌و گرتوو‌خانه‌یه جێبه‌جێده‌که‌ن ب‌لاو ده‌کاته‌وه. هاوکات ناوی جه‌للاده‌کانی گرتوو‌خانه‌ی شاری کامیاران ب‌لاو ده‌کاته‌وه که ئه‌وانیش چه‌ندین ساڵه ئه‌شکه‌نجه‌دانی زیندانیانی سیاسی کورد بووه به‌پیشه‌ی رۆژانه‌یان.

نه‌خشه‌ی گرتوو‌خانه‌ی ناوه‌ندی شاری سنه

ناوی جه‌للاده‌کانی گرتوو‌خانه‌ی شاری سنه که له‌سێداره‌دان جێبه‌جێده‌که‌ن به‌مشێوه‌یه :

عیسا ئه‌حمه‌دی (عیسی احمدی)

مه‌هدی قه‌وامی (مه‌هدی قوامی)

قاسم ره‌حمانی (قاسم رحمانی)

مه‌هدی عه‌باسی (مه‌هدی عباسی - حفاظت زندانی سنه)

فیدراسیۆنی زیندانیانی سیاسی کوردستان – بەشی رۆژھەڵاتی کوردستان ناوی جەللادەکانی گرتووخانە ی شاری کامیاران
 رادەگەیهێنی کە تیپی تاییبەتن بە ئەشکەنجەدانی زیندانیانی سیاسی بەشیوەیەکی دژوار، ناوەکان بەمشێوەیە :
 ئیقباڵی (اقبالی حفاظتی کامیاران)
 تەیب نادری – بەرپۆهەری ناوڤۆ (طیب نادری – مدیر داخله)
 ئارش سەفەریانی (آرش صفیریانی)
 عزەتی (عزتی)
 کوھی (کوھی)
 خەسەرۆی (خسروی)
 ئاڤای ئەحمەدی (آقای احمدی)

تاییبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: سنه

شار و شارۆچکەکان: کامیاران

ولات: رۆژھەڵاتی کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

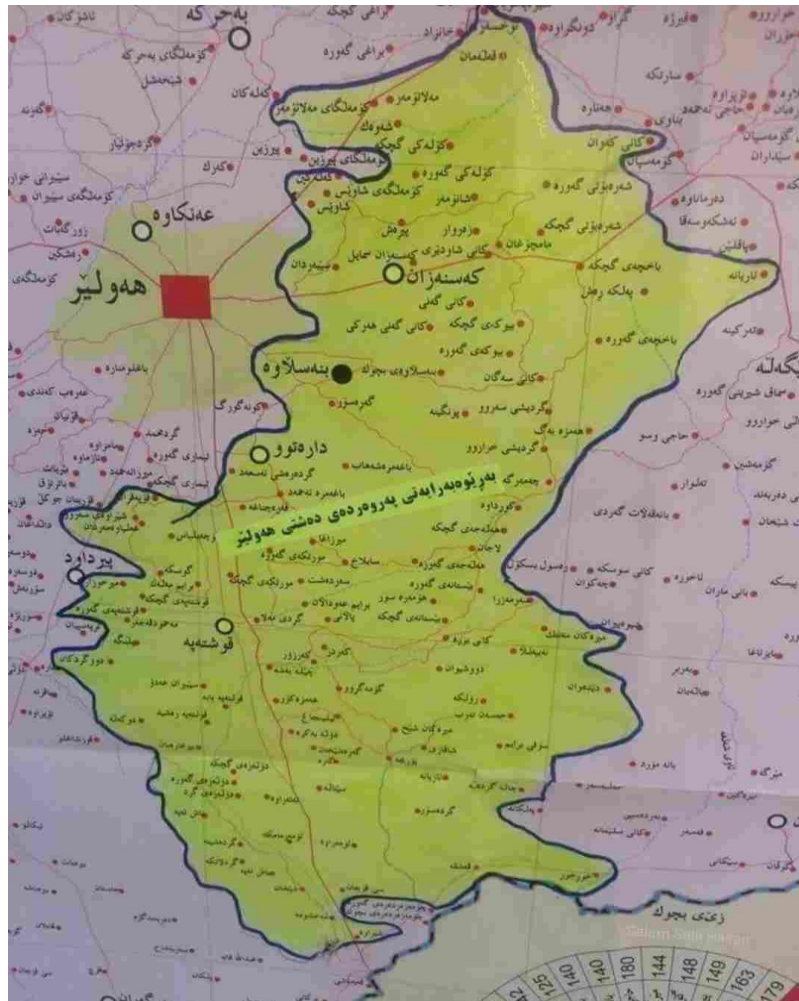
کاتی تۆمارکردن: 2015-10-08

ناوی تۆمارکار: سەریاس ئەحمەد

بابه‌ت: 114

نه‌خشه‌ی سنووری شارۆچکه‌ی ده‌شتی هه‌ولێر

[20220812164454428102=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220812164454428102)

نه‌خشه‌ی سنووری شارۆچکه‌ی ده‌شتی هه‌ولێر [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: بنه‌سلاوه

شار و شارۆچکه‌کان: داره‌توو

شار و شارۆچکه‌کان: قوشته‌په

شار و شارۆچکه‌کان: هه‌ولێر

باشووری کوردستان

ول‌ات:

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] م‌الپه‌ر | کوردی ناوه‌راست | به‌رتوه‌به‌رایه‌تی په‌روه‌رده‌ی ده‌شتی هه‌ولێر

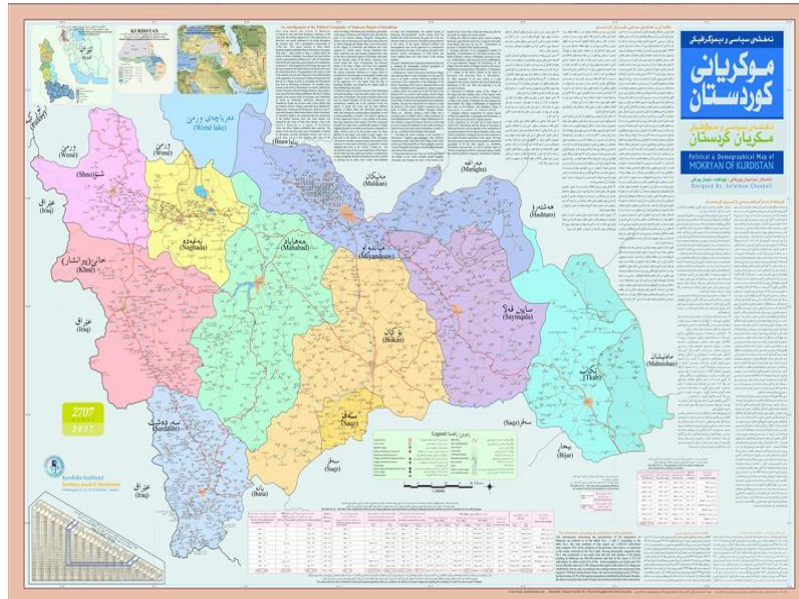
کاتی تۆمارکردن: 2022-08-12

ناوی تۆمارکار: زریان عه‌لی

بابەت: 115

نەخشەی سیاسی و دیمۆگرافیکی موکریانی کوردستان

[20200821121302387063=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20200821121302387063)

ئامادەکردنی: سوله‌یمان چوکه‌لی

⚠ تێبینی: ئەم نەخشەیە کیش و قەبارەی زۆر گەورەیه، تکیە لە کاتی کردنەوهیدا ئارامی پێویستە!

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: مەهاباد

شار و شارۆچکەکان: ورمی

وڵات: رۆژه‌لاتی کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

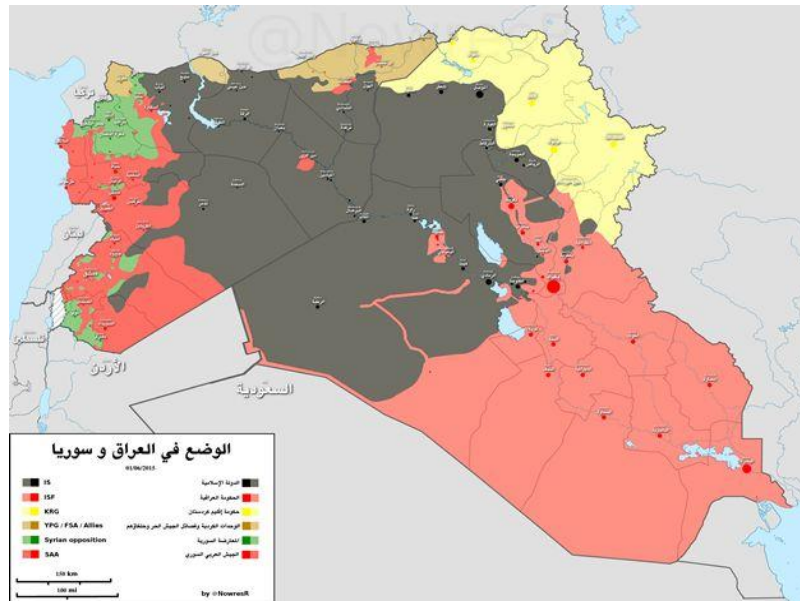
کاتی تۆمارکردن: 2020-08-21

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 116

نەخشەی سیاسی ئێراق و سووریا - 2015

[2015110720402186452=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2015110720402186452)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: ئێراق

ولایت: سووریا

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

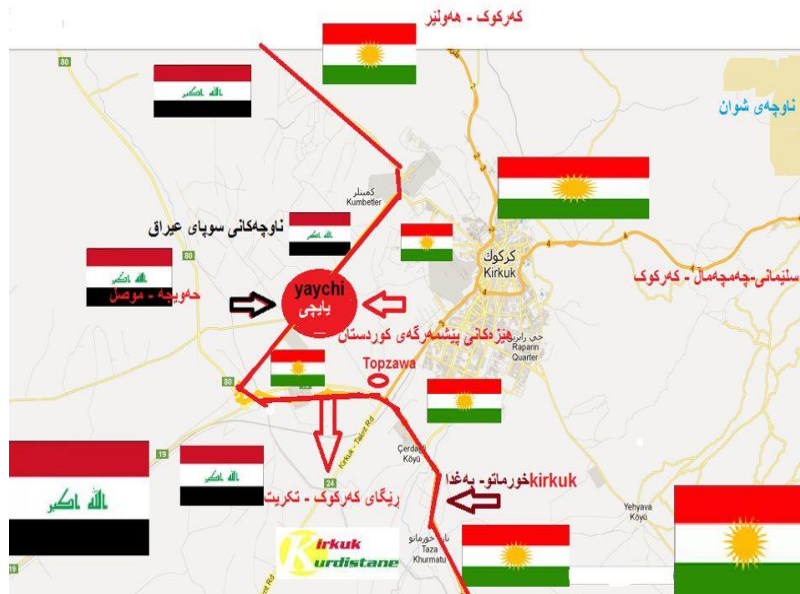
کاتی تۆمارکردن: 2015-11-07

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 117

نەخشەی سەنگەرەکانی هیزی پێشمەرگە و فیرقە 12 ی سوپای داگیرکەری عێراق

[2013050321574982764=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2013050321574982764)

2013

بە ییچی Kirkuk kurdistan (کەرکووک کوردستانە)

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: باشووری کوردستان

ولایت: ئێراق

QR Code:

سەرچاوەکان

کاتی تۆمارکردن: 2013-05-03

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابه‌ت: 118

نه‌خشه‌ی شار و شارۆچکه‌کانی باشووری کوردستان

[20220202173117403578=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220202173117403578)

نه‌خشه‌ی شار و شارۆچکه‌کانی باشووری کوردستان[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: ئامیدی

شار و شارۆچکه‌کان: ئاکری

شار و شارۆچکه‌کان: بیاره (هه‌ورمان)

شار و شارۆچکه‌کان: پینجوتین

شار و شارۆچکه‌کان: چۆمان (باله‌کایه‌تی)

شار و شارۆچکه‌کان: چه‌مچه‌مال

شار و شارۆچکه‌کان: خانه‌قین

شار و شارۆچکه‌کان: خورماتوو

شار و شارۆچکه‌کان: خه‌بات

شار و شارۆچکه‌کان: ده‌وک

شار و شارۆچکه‌کان: دوکان

شار و شارۆچکه‌کان: دیبه‌گه

شار و شارۆچکەکان: دەریەندیخان
 شار و شارۆچکەکان: زاخۆ
 شار و شارۆچکەکان: زوممار
 شار و شارۆچکەکان: سلیمانی
 شار و شارۆچکەکان: سۆران
 شار و شارۆچکەکان: سیدەکان
 شار و شارۆچکەکان: سەیدسادق (شارەزوور)
 شار و شارۆچکەکان: شارباژێر (چوارتا و ماوەت)
 شار و شارۆچکەکان: شنگال
 شار و شارۆچکەکان: شەقلاوا (خۆشناوەتی)
 شار و شارۆچکەکان: عەنکاوە
 شار و شارۆچکەکان: قەرەداغ
 شار و شارۆچکەکان: قەڵادزی (پشدەر)
 شار و شارۆچکەکان: موسڵ و دەشتی نەینەوا
 شار و شارۆچکەکان: میرگەسوور
 شار و شارۆچکەکان: مەخمور
 شار و شارۆچکەکان: مەندەلی
 شار و شارۆچکەکان: هەریر
 شار و شارۆچکەکان: هەولێر
 شار و شارۆچکەکان: هەلەبجە
 شار و شارۆچکەکان: رانیە (راپەرین)
 شار و شارۆچکەکان: پرواندز
 شار و شارۆچکەکان: کفری
 شار و شارۆچکەکان: کۆیە
 شار و شارۆچکەکان: کەرکووک
 شار و شارۆچکەکان: کەلار (گەرمیان)
 ولات: باشووری کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | [Borhan Mustafa Tawfik](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-02-02

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابه‌ت: 119

نه‌خشه‌ی شار و شارۆچکه‌کانی باکووری کوردستان

[20220202173439403580=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

نه‌خشه‌ی شار و شارۆچکه‌کانی باکووری کوردستان [1]

تایپه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: ئاگرى

شار و شارۆچکه‌کان: ئامه‌د

شار و شارۆچکه‌کان: ئورفه

شار و شارۆچکه‌کان: ئه‌رزه‌روم

شار و شارۆچکه‌کان: ئه‌نتاب - دىلوك

شار و شارۆچکه‌کان: باتمان - ئىلچ

شار و شارۆچکه‌کان: جزیرا بۆتان

شار و شارۆچکه‌کان: جوله‌مىرگ

شار و شارۆچکه‌کان: دىرسىم

شار و شارۆچکه‌کان: دىرك

شار و شارۆچکه‌کان: سىرت

شار و شارۆچکه‌کان: سه‌مسور

شار و شارۆچکەکان: سەئەماس

شار و شارۆچکەکان: شەڕناخ

شار و شارۆچکەکان: فارقین - سلیفان

شار و شارۆچکەکان: قارس

شار و شارۆچکەکان: گەفەر

شار و شارۆچکەکان: ماردین

شار و شارۆچکەکان: موش

شار و شارۆچکەکان: هەکاری

شار و شارۆچکەکان: وان

شار و شارۆچکەکان: ڕوحا

وڵات: باکووری کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | [Borhan Mustafa Tawfik](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-02-02

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابهت: 120

نهخشه‌ی شار و شارۆچکه‌کانی رۆژاوا‌ی کوردستان

[20220202172928403576=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220202172928403576)

نهخشه‌ی شار و شارۆچکه‌کانی رۆژاوا‌ی کوردستان [1]

تایپه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

- شار و شارۆچکه‌کان: ئامودا
- شار و شارۆچکه‌کان: ئه‌له‌زیز
- شار و شارۆچکه‌کان: تربه‌سپی
- شار و شارۆچکه‌کان: ته‌له‌مر
- شار و شارۆچکه‌کان: جه‌زیر - رۆژاوا
- شار و شارۆچکه‌کان: هه‌سه‌که
- شار و شارۆچکه‌کان: سه‌رێکانی
- شار و شارۆچکه‌کان: شه‌دادی
- شار و شارۆچکه‌کان: عه‌فرین
- شار و شارۆچکه‌کان: قامیشلو
- شار و شارۆچکه‌کان: گرێ سپی
- شار و شارۆچکه‌کان: منبج

شار و شارۆچکەکان: نوسەییپ

ولایت: رۆژاواى کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | [Borhan Mustafa Tawfik](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-02-02

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابەت: 121

نەخشەی شار و شارۆچکەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان

[20220202172433403575=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

نەخشەی شار و شارۆچکەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

- شار و شارۆچکەکان: ئیلام
- شار و شارۆچکەکان: ئەرزینجان
- شار و شارۆچکەکان: بانە
- شار و شارۆچکەکان: بۆکان
- شار و شارۆچکەکان: بیجار
- شار و شارۆچکەکان: پاوه (هه‌ورامان)
- شار و شارۆچکەکان: پیرانشەر - خانە
- شار و شارۆچکەکان: جوانرۆ
- شار و شارۆچکەکان: دینەوەر
- شار و شارۆچکەکان: دیواندەرە
- شار و شارۆچکەکان: زەهاو
- شار و شارۆچکەکان: سنە

شار و شارۆچکەکان: سەردەشت
شار و شارۆچکەکان: سەقز
شار و شارۆچکەکان: شنۆ
شار و شارۆچکەکان: قەسری شیرین
شار و شارۆچکەکان: لورستان
شار و شارۆچکەکان: ماردین
شار و شارۆچکەکان: ماکۆ
شار و شارۆچکەکان: مەریوان
شار و شارۆچکەکان: مەهاباد
شار و شارۆچکەکان: نەغەدە
شار و شارۆچکەکان: هەمەدان
شار و شارۆچکەکان: ورمی
شار و شارۆچکەکان: کامیاران
شار و شارۆچکەکان: کرماشان
ولات: رۆژھەڵاتی کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | [Borhan Mustafa Tawfik](#)

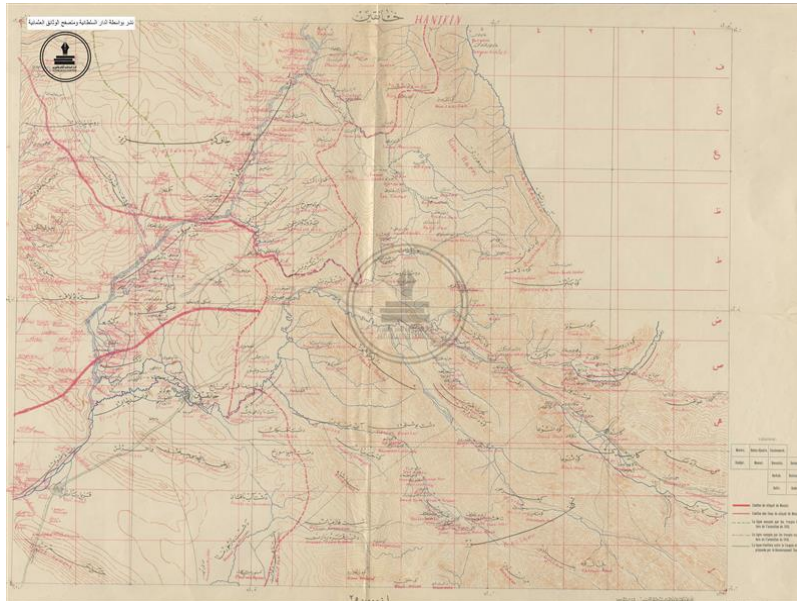
کاتی تۆمارکردن: 2022-02-02

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابەت: 122

نەخشەی شارۆچکەی خانەقین و دەورووبەری لە سەر دەمی عوسمانییەکان، سالی 1916

[20250126182604620037=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250126182604620037)

نەخشەی شارۆچکەی خانەقین و دەورووبەری لە سەر دەمی عوسمانییەکان، سالی 1916
ئەوێ لە نەخشە کەدا دیارە: (شار، گوند، شارەدێ، رووبار، شاخ، شەقامە سەرەکییەکان، سنوور لە گەڵ ئێران... هتد.) [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: خانەقین

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | عەری | [تۆرە کۆمەڵایەتیەکان؛ فەبسیووک؛ رۆژی 2025-01-25](#)

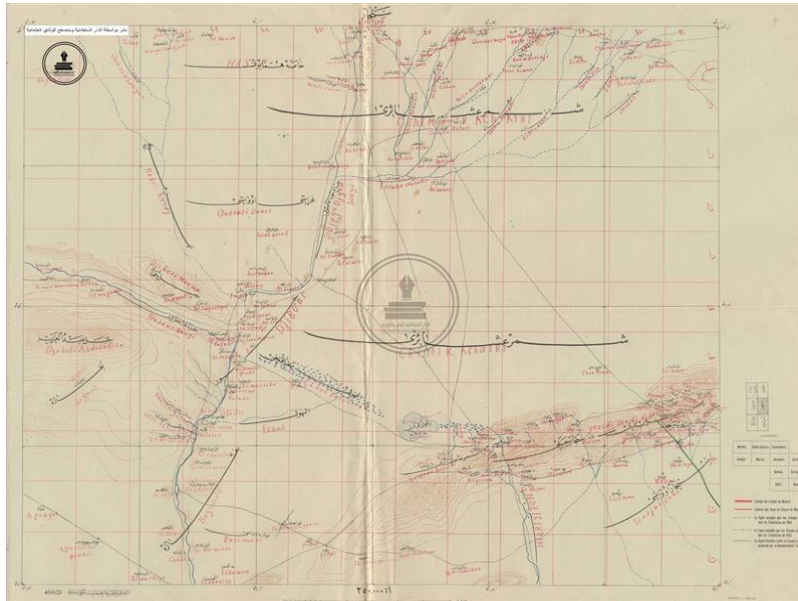
کاتی تۆمارکردن: 2025-01-26

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابەت: 123

نەخشەی شارۆچکەی شەنگال لە سەردەمی عوسمانییەکان، سالی 1916

[20250126180304620035=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250126180304620035)

نەخشەی شارۆچکەی شەنگال لە سەردەمی عوسمانییەکان، سالی 1916
ئەوێ لە نەخشە کەدا دیارە: (شار، گوند، شارەدێ، رووبار، شاخ، شەقامە سەرەکییەکان... هتد) [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: شنگال

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | عەری | [تۆرە کۆمەڵایەتیەکان؛ فەبسیووک؛ رۆژی 2025-01-26](#)

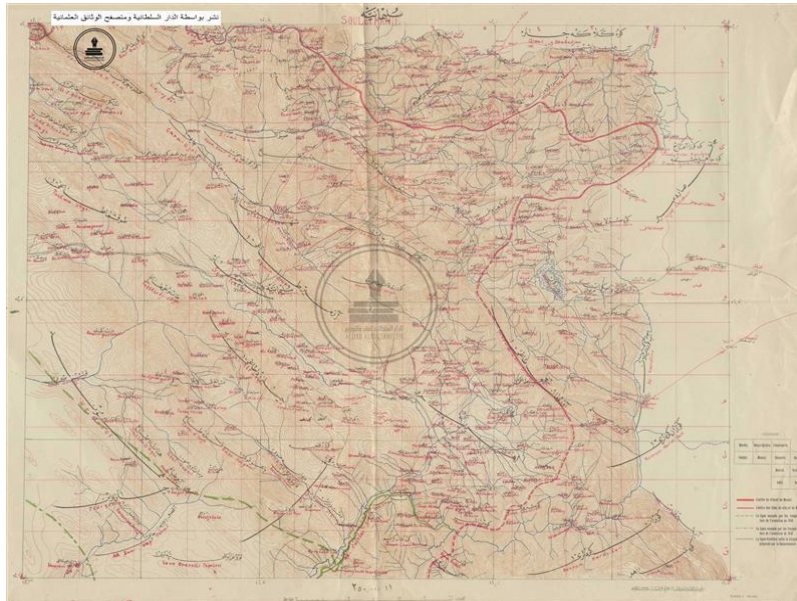
کاتی تۆمارکردن: 2025-01-26

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابەت: 124

نەخشەی شاری سلێمانی لە سەر دەمی عوسمانییەکان، سالی 1916

[20250126124116619957=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250126124116619957)

نەخشەی شاری سلێمانی لە سەر دەمی عوسمانییەکان، سالی 1916
ئەوێ لە نەخشە کەدا دیارە: (شار، گوند، شارەدێ، ڕووبار، شاخ، شەقامە سەرەکییەکان...) [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: سلێمانی

ولایت: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | عەری | [تۆرە کۆمەڵایەتیەکان؛ فەبسیووک؛ رۆژی 2025-01-25](#)

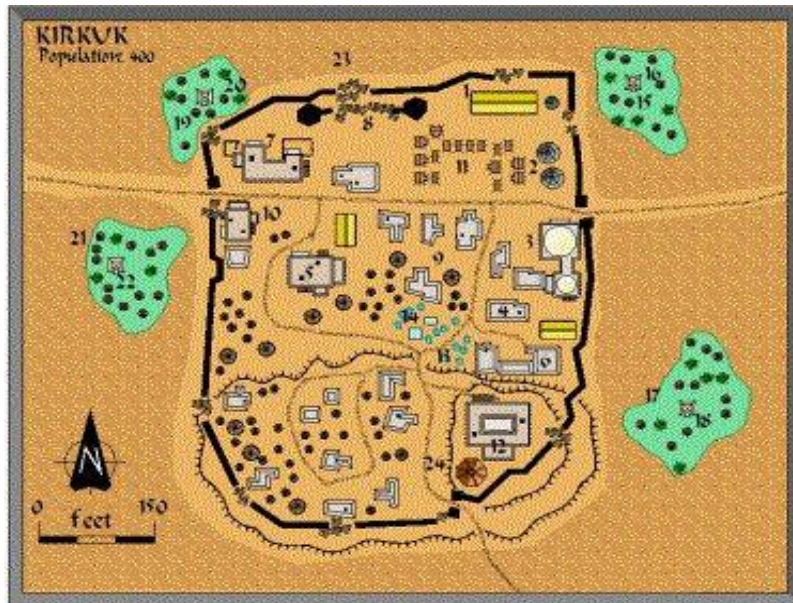
کاتی تۆمارکردن: 2025-01-26

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابەت: 125

نەخشەی شاری کەرکووک لەسەر دەمی دەوڵەتی عوسمانیدا

[2012051619253364751=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2012051619253364751)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: کەرکووک

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

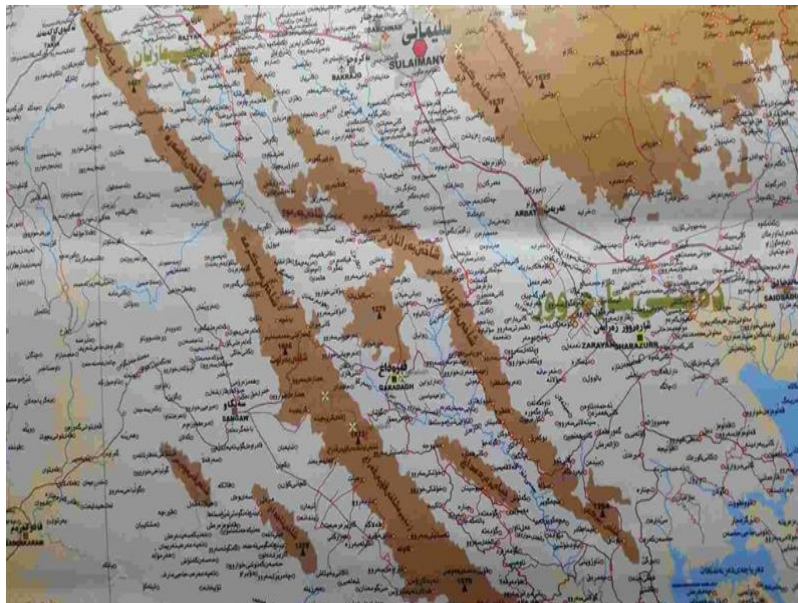
کاتی تۆمارکردن: 2012-05-16

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 126

نەخشەی شارەدێی قەرەداغ و گوندەکانی دەورووبەری

[20180527135527151116=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20180527135527151116)

نەخشەی شارەدێی قەرەداغ و گوندەکانی دەورووبەری.
شارۆچکەی قەرەداغ دەکەوتێتە باشووری شارێ سلیمانی بە دووری زیاتر لە 40 کیلۆمەتر، بەپێی سەرچاوە میژووییەکان لە بێردوودا ناوی (زەردیاوا) بوو، پاش داگیرکردنی کوردستان لە لایەن عوسمانییەکانەوە ناوەکەی گۆردراوە بۆ قەرەداغ، لە ناوچەی قەرەداغ، چەندین ناوچەی گەشتیاری و سەیرانگ هەیە کە لە دیارترینان (داری زەرە، تافان، جافەران) و هەرنۆ قۆپیە، کە هەریەکەیان بە (3) کم لەوێ ترەووە دوورە، کۆمەڵیک سەرچاوەی ئاوی لێیە و لەگەڵ هەبوونی کابینەی گەشتیاری، لەم ناوچەیە چەندین شوێنەواری دێری هەیە لەوانە نەخشەی پادشای لۆلۆ کە پیشتر بە (نەرامسین) ناونەبێ، قەلای باوەگردی و زنجیریە ک کونە جولاکە شوێنی پەرستن و گۆری بەردین. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: قەرەداغ

باشووری کوردستان

وڵات:

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - زریان سەرچناری](#)

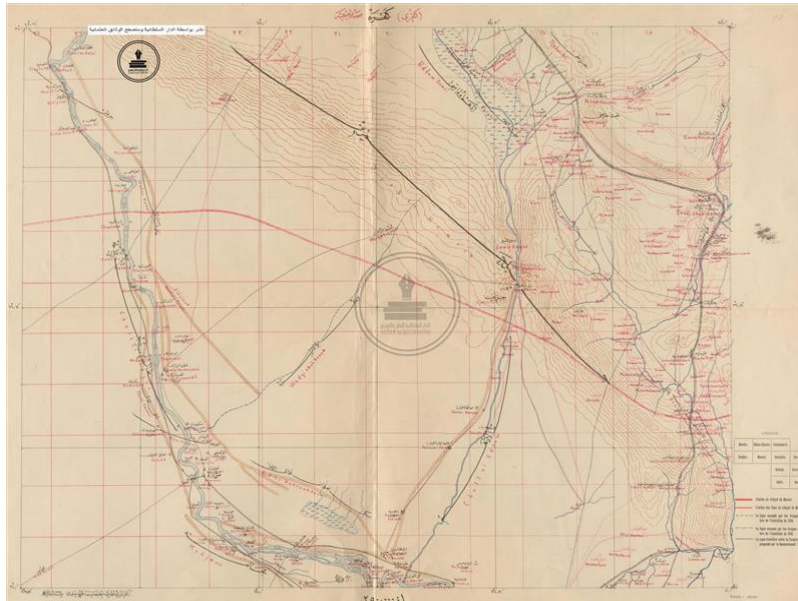
کاتی تۆمارکردن: 2018-05-27

ناوی تۆمارکار: زریان سەرچناری

بابەت: 127

نەخشەی شارەدێی کفری لە سەر دەمی عوسمانییەکان، سالی 1916

[20250126181827620036=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250126181827620036)

نەخشەی شارەدێی کفری لە سەر دەمی عوسمانییەکان، سالی 1916
ئەوێ لە نەخشە کەدا دیارە: (شار، گوند، شارەدێ، رووبار، شاخ، شەقامە سەرەکییەکان، سنوور لە گەڵ ئێران... هتد.) [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: کفری

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | عەری | [تۆرە کۆمەڵایەتیەکان؛ فەبسیووک؛ رۆژی 2025-01-25](#)

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-26

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابه‌ت: 128

نه‌خشه‌ی فه‌رمانه‌ه‌وایی کاشییه‌کان له کوردستانی گه‌وره‌دا

[20220828103156430862=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220828103156430862)

کاشییه‌کان که بۆ ماوه‌ی نزیکه‌ی چوار سده‌ه له ناوچه‌کانی می‌زۆپۆتامیا فه‌رمانه‌ه‌واییان کردووه، له بایره‌گه‌وره‌کانی کوردن که له چه‌ندین هۆز و بنه‌ماله‌ی بچووک و گه‌وره‌پێک هاتبوون و توانییان ده‌سه‌لاتیان فراوان بکه‌ن و ته‌نانه‌ت له ده‌ره‌وه‌ی سنووری کوردستانی گه‌وره‌ش فه‌رمانه‌ه‌وایی بکه‌ن. زۆربه‌ی سه‌رچاوه‌ می‌زۆپۆیه‌کان هاواران له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که زیدی سه‌ره‌کی کاشییه‌کان ناوچه‌کانی لورستان بووه، به‌لام دواتر به‌هۆی گه‌شه‌کردنه‌وه‌هه‌تا ده‌ریاچه‌ی قه‌زوینیش ڕۆیشتووه. سه‌باره‌ت به‌ سنووری ده‌سه‌لاتداری کاشییه‌کان له سه‌ره‌تاوه‌ له ناوچه‌کانی ڕۆژه‌لاتی زنجیره‌چیاکانی زاگرووس بوو، به‌لام پاشان به‌هۆی فراوانخوازی و سیاسه‌تی باش و زیره‌کانه‌ له‌ باری ده‌سه‌لاتداریدا توانییان زۆربه‌ی ناوچه‌کانی می‌زۆپۆتامیا و بابل بخه‌نه‌ ژێر حوکی خۆیان‌ه‌وه‌. له‌ ماوه‌ی فه‌رمانه‌ه‌واییه‌که‌یاندا کاشییه‌کان په‌یوه‌ندییه‌کی باشیان له‌گه‌ڵ میسریه‌کان هه‌بوو، تا ئه‌و ڕاده‌یه‌ی که کچی یه‌کیک له‌ پاشایانی کاشییه‌کان له‌گه‌ڵ فیره‌ه‌وینیکی میسر هاوسه‌رگێری کردووه. ئاماده‌کردنی: سارا سه‌ردار

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: لورستان
فۆلده‌ره‌کان: می‌زۆوی کۆن
وڵات: ڕۆژه‌لاتی کوردستان
وڵات: کوردستان
QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] مانی‌ه‌ر | کوردی ناوه‌راست | [مانی‌ه‌ری باسکورد - 2022-08-28](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-28

ناوی تۆمارکار: سارا سه‌ردار

بابەت: 129

نەخشەی قەلەمڕەوی پارێ دیموکراتی کوردستان و یه‌کێتی نیشتمانی کوردستان و میرنشین بياره له
سالی 2001

[20230712161643506167=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

نەخشەی قەلەمڕەوی پارێ دیموکراتی کوردستان و یه‌کێتی نیشتمانی کوردستان و میرنشین بياره له سالی 2001. [1]

تایبەتمەندییه‌کانی بابەت

پارێ / لایەن: پارێ دیموکراتی کوردستان

پارێ / لایەن: یه‌کێتی نیشتمانی کوردستان

شار و شارۆچکەکان: بياره (هه‌ورامان)

شار و شارۆچکەکان: سلیمانی

شار و شارۆچکەکان: هه‌ولێر

فۆلده‌ره‌کان: میژووی هاوچه‌رخ

وڵات: باشووری کوردستان

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] [تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | تۆرە کۆمەڵایەتیەکان؛ فەیسبۆک؛ یەبجی \(میژووی کورد\) ڕۆژی 11-07-2023](#)

کاتی تۆمارکردن: 2023-07-12

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابه‌ت: 130

نه‌خشه‌ی گونده‌کانی ده‌وری هه‌ولێر و قوشته‌په‌و کۆیه

[20170613211613140084=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20170613211613140084)

....

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: هه‌ولێر

شار و شارۆچکه‌کان: کۆیه

ولات: باشووری کوردستان

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبه‌ت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌راست | ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - ئه‌فین ئیبراهیم فه‌تاح

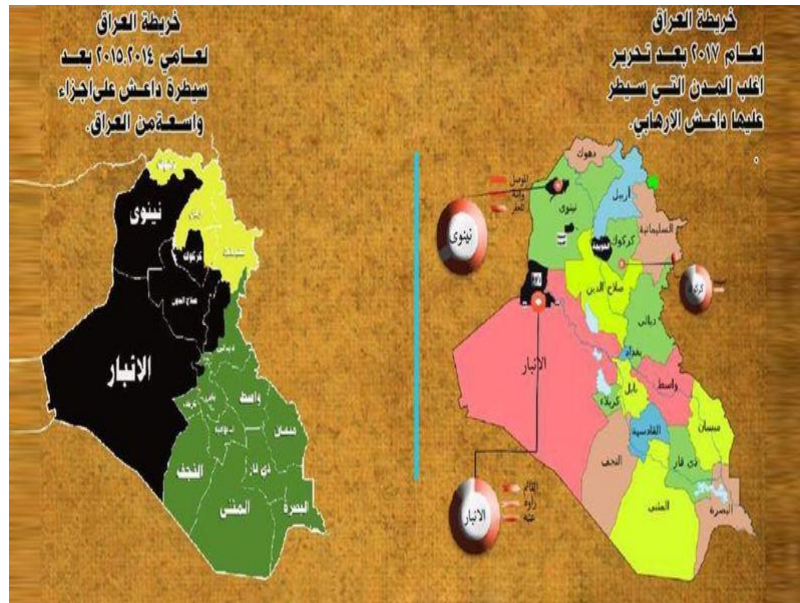
کانی تۆمارکردن: 2017-06-13

ناوی تۆمارکار: ئه‌فین ئیبراهیم فه‌تاح

بابہت: 131

نه‌خشه‌ی گۆرانکارییه‌کانی ئێراق به‌هۆی شه‌ری داعشه‌وه له 2014ه‌وه بۆ 2017

[2017061911392897235=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

[1]

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

پارت / لایه ن: دهولته تی ئیسلامی - داعش

ولّات: باشووری کوردستان

ولّات: ئىراق

:QR Code

سه رچاوه کان

[1] تۆماری تايبەت بۆ كورد دىيىدىا | كوردى ناوھراست | ئامادە كوردى كورد دىيىدىا - ھاۋرى باخەوان

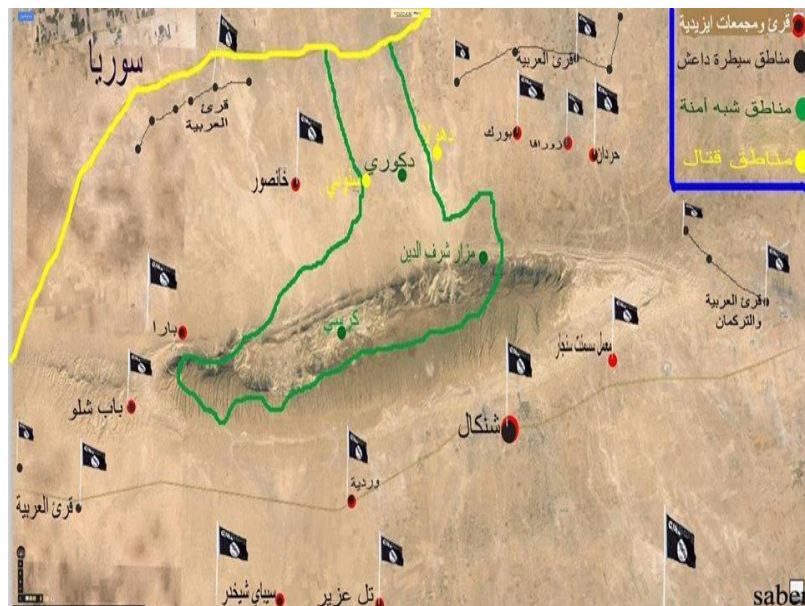
کاتی تو مارکردن: 2017-06-19

ناوی تۆمارکار: ھاوری باخهوان

بابەت: 132

نەخشەی گەمارۆدانی داعش بۆ چیاى شنگال

[2014082609515467993=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2014082609515467993)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: شنگال

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2014-08-26

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 133

نەخشەی گەمارۆی تورک بۆسەر عەفرین

[20180122192809103388=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20180122192809103388)

212 کم گەمارۆی تورک و جاشەکانی. 56 کم گەمارۆی داگیرکەری سووریا. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: یەکیتمەکانی پاراستن (گەل YPG - ژنان YPJ - شەنگال YBŞ)

شار و شارۆچکەکان: عەفرین

وڵات: باکووری کوردستان

وڵات: رۆژاوا کوردستان

وڵات: تورکیا

وڵات: سووریا

QR Code

سەرچاوەکان

[1] دیاریتەکراو | کوردی ناوەراست | [سەرچاوەی وتە: نەزانراو!](#)

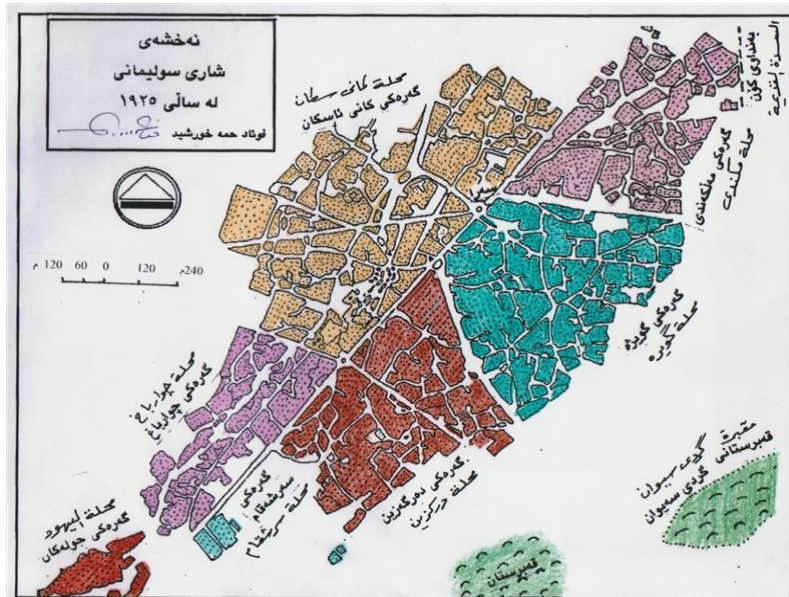
کاتی تۆمارکردن: 2018-01-22

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 134

نەخشەی گەرەکه کانی شاری سلێمانی 1925

[20230227134928470803=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230227134928470803)

نەخشەی گەرەکه کانی شاری سلێمانی 1925

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: سلێمانی

ولایت: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | تۆرە کۆمەڵایەتیەکان - فەیسبۆک

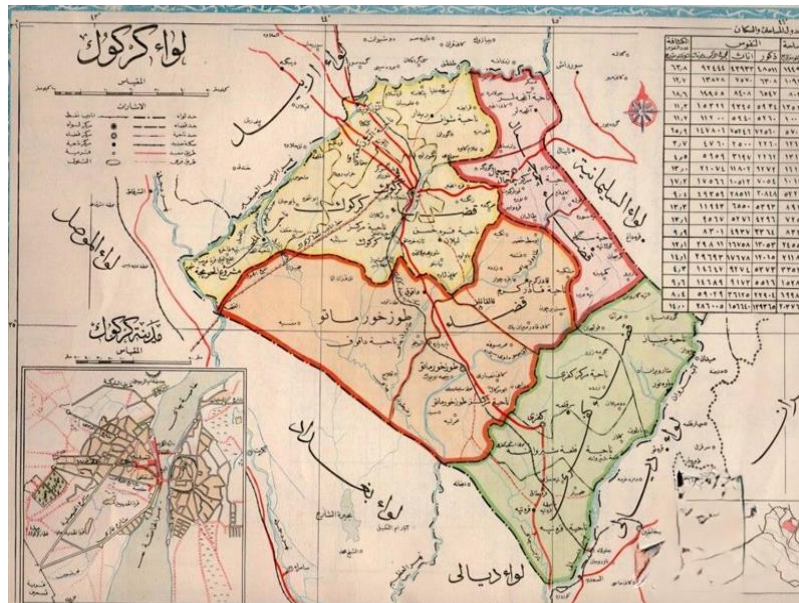
کاتی تۆمارکردن: 2023-02-27

ناوی تۆمارکار: بەناز جۆلا

بابەت: 135

نەخشەی لیوای کەرکووک سالی 1947

[20250116191408618136=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250116191408618136)

نەخشەی لیوای کەرکووک سالی 1947 [1]

لەو نەخشەیەدا ھەریەک لە شارۆچکەکانی چەمچەمال و کەلار و کفری و خورماتوو سەر بە شاری کەرکووک. بە پێی فەرمانی کۆماری ژمارە (608) لە 06-11-1975 دا برانی ھەردوو شارۆچکەی کەلار و شارۆچکەی چەمچەمال لە پارێزگای کەرکووک و بەستەنەویان بە پارێزگای سلێمانیەو. سالی 1976 دەسەلاتی حکومەتی بە عێس شارۆچکەی کفری لە کەرکووک دا بری و خستییە سەر پارێزگای دیالە. بە مەبەستی گۆڕینی دیمۆگرافیا و کەمکردنەوی رێژەی کورد لە پارێزگای کەرکووک، بە فەرمانی کۆماری ژمارە (41) لە 29-01-1976 دا بریاری دا برینی شارۆچکەی خورماتوو لە کەرکووک و خستە سەر پارێزگای سەلاحەدین دا. [2]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: کەرکووک

فۆلدەرەکان: بە ھەرەبکردن

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

- [1] تۆری کۆمەلایەتی | عەری | تۆرە کۆمەلایەتیەکان؛ فەیسبۆک؛ رۆژی 2024-12-27
- [2] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | ئامادەکردنی کوردیپیدیا - زریان عەلی

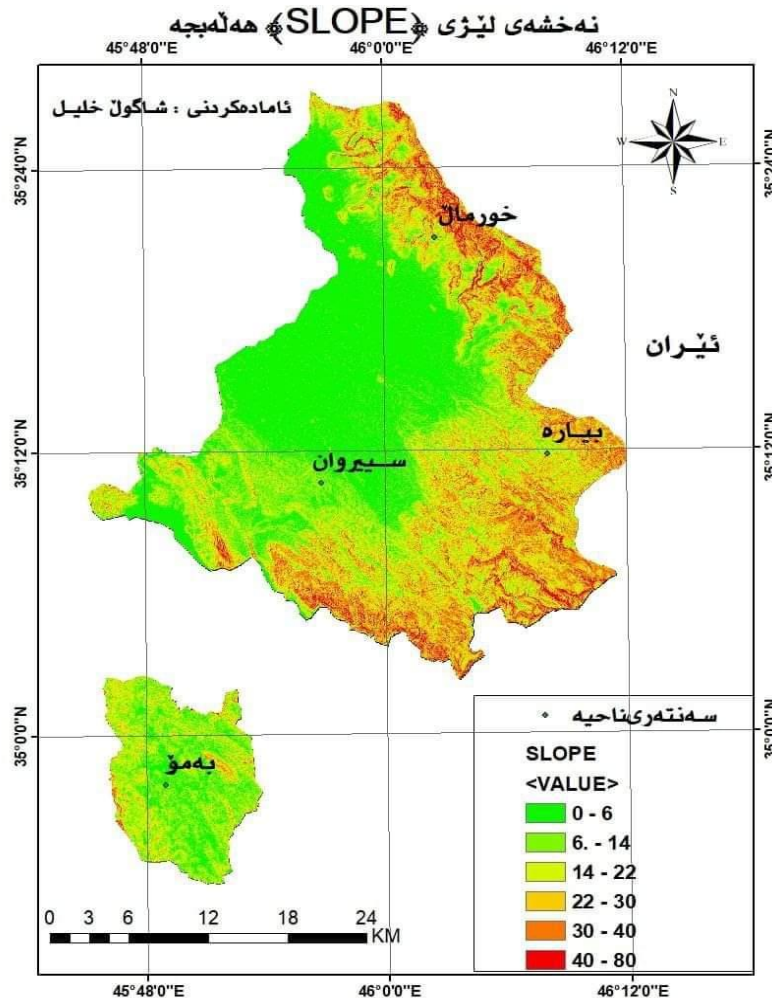
کاتی تۆمارکردن: 2025-01-16

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابه‌ت: 136

نه‌خشه‌ی لیژی (SLOPE) هه‌له‌بجه

[20220809225235427483=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220809225235427483)

شوێن: هه‌له‌بجه

ناوی نه‌خشه: نه‌خشه‌ی لیژی (SLOPE) هه‌له‌بجه

ناوی ئاماده‌کار: شاگوول خه‌لیل سالج

سال: 2022

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شاروچکه‌کان: هه‌له‌بجه

ولات: باشووری کوردستان

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبته بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌راست | ئهم بابته به‌تایبه‌تی له‌لایهن (ئاماده‌کار) هوه له رۆژی 08-09-

2022 بۆ کوردیپیدیا نێردراوه

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-09

بابەت: 137

نەخشەی میرنشینی ئال (کرت) ی کوردی

[20230408212750480709=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230408212750480709)

نەخشەی ناوچەکانی ژێر دەسەلاتی میرنشینی کوردگەلی (کرت) ی کوردی، کە لە ئێستەدا بەشێکە ناوچەکانی خاکی کۆماری تورکمانستانی ئێستە و بەشێکی کۆماری ئیسلامی ئێرانی ئێستە و میرنشینی ئیسلامی ئەفغانستانی ئێستە، کە لەنیوان سالانی (1244_1381ز) دا فەرمانڕەوایی کردوو، کە لەو ماوەیەدا نزیکە (9) میر فەرمانڕەواییان کردوو و شاری هیراتی ئێستە پایتەختی بوو و دواتر لەسەر دەستی دەوڵەتی تەیمورییەکان لە ناوچوو. بە داخووە هەندێ لە شارەزایان و میژوونووسان بە ھەلە ئەو میرنشینە کوردییەیان بە میرنشینی تاجیکی داناو. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

فۆئدەرەکان: میژووی کۆن

وڵات: کوردستان

وڵات: ئێران

وڵات: ئەفغانستان

وڵات: تورکمانستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەلایەتی | کوردی ناوەراست | تۆرە کۆمەلایەتیەکان؛ فەیسبۆک؛ یەجی (کوردزاگ) رۆژی 2023-04-08

کاتی تۆمارکردن: 2023-04-08

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابەت: 138

نەخشەى میرنشینی ئەدیابین بە ناوەندیەتی ئەربائیلو (هەولێر)

[20220825190405430312=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220825190405430312)

نەخشەى میرنشینی ئەدیابین بە ناوەندیەتی ئەربائیلو (هەولێر)

سامال ئەحمەدی

ئەم میرنشینه یەکیک بوو لە میرنشینه کانی سەردەمی ئیمپراتۆریەتی ئەشکانی و پایتەختی میرنشینه کە ئەربائیلو (هەولێر) ی ئیستا بوو.

میرنشینی ئەدیابین هاوسنوور بوو لەگەڵ میرنشینه کانی ئەترۆپاتی میدیا و کاردۆخ و سوفین. بارودۆخی ئەم میرنشینه لەژێر ھێژمۆنی ئیمپراتۆریەتی رۆمانی و ئەرمەنی و ئەشکانیدا ناجیگیر بوو و ھەر ماوەیەک سەر بە ئیمپراتۆریەتیکی بوو.

پاشاکانی میرنشینی ئەدیابین لە سەدەى یەکەمی پێش زاین تا سەدەى سێیەمی زایینی حوکمرانیان دەکرد. ھونەری شوێنەوارى ئەم میرنشینه تیکەڵە یەکە لە ھونەری یۆنانی و ئەشکانی.

بەناوبانگترین فەرمانرەوای میرنشینی ئەدیابین، شاژن ھیلینا بوو کە فەرمانرەوایەتی میرنشینه کەى دەکرد بە وە کالەت، چونکە مۆنۆبازۆس، کە برا و ھاوسەری بوو، تەمەنی بۆ فەرمانرەوایەتی گونجاو نەبوو، شاژنە ھیلینا سالی 30 پ.ز ئایینی رەسمی میرنشینه کەى گۆری بۆ ئایینی جوو.

شاژن ھیلینا لە کوتای تەمەنیدا بە مەبەستی حەج بریاری سەفەر و سەردانی ئۆرشەلیمی دا، بەلام ئەم سەفەری گەرانیوەی تیدا نەبوو و لە ئۆرشەلیم مایەو و لەوێ لە ناوچەیکە کە ئەمرۆ (البلدە القدیمە) ی پێ دەگوترێت، گۆرێکی بەردینی بۆ خێزانی شاھانە دروست کرد و گۆری خۆشی ھەر لەوێ. [1]

تایبەتەندیەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: ھەولێر

فۆلدەرەکان: میژوووی کۆن

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] مائەپەر | کوردی ناوەراست | مائەپەر یاسکورد

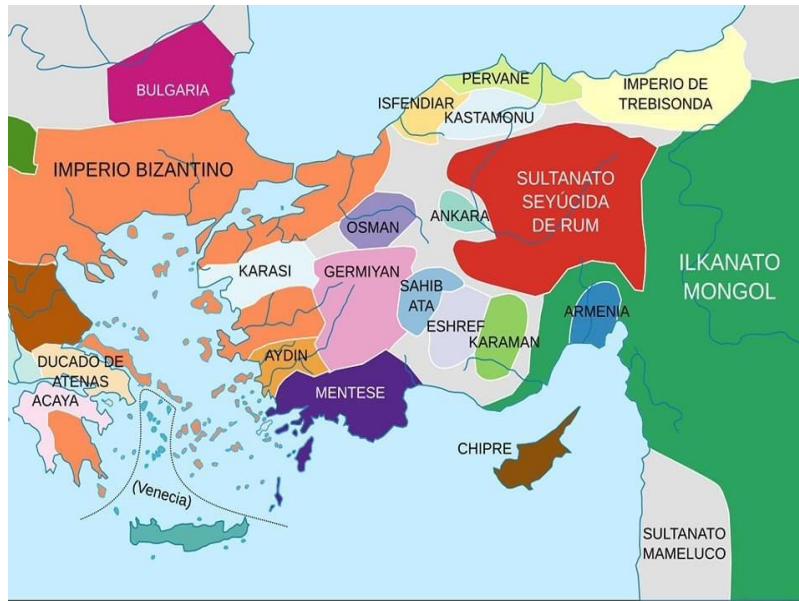
کاتی تۆمارکردن: 2022-08-25

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابەت: 139

نەخشەی میرنشینێ گەرمیان لە سەدەی سیانزە

[20230219161925468591=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230219161925468591)

نەخشەی قەلەمرەوی میرنشینێ گەرمیان لە سەدەی سیانزە یەم
ئەم میرنشینە یەکیەکە لە میرنشینە کوردییەکانی باشووری ئەنادۆڵ لە سەردەمی هەلۆشانەنەوی دەوڵەتی سەلجوقی روم
سەریهەلداوە سەرچاوەی ئەم میرنشینە دەگەرێتەووە بۆ ئەو ھۆزە کوردانە ی کە لە خۆراسانەو ھاتوون. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

فۆلدەرەکان: میژووی کۆن

وڵات: باکووری کوردستان

وڵات: خۆراسان (کوردخانە)

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | تۆرە کۆمەڵایەتیەکان؛ فەیسبۆک؛ یەیی (میژووی کورد) رۆژی 02-19-

2023

کاتی تۆمارکردن: 2023-02-19

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابەت: 140

نەخشەی میرنشینە کوردییەکانی ئازەربایجان، ھەزبان و کوردیان

[20220825191421430314=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220825191421430314)

نەخشەی میرنشینە کوردییەکانی ئازەربایجان، ھەزبان و کوردیان
چۆمان ھەمە تەقیەلەدین

نەخشەی ھەرسێ دەولەتی کوردی دوای ڕووچاندنی ئیمپراتۆریای میدی (ماد) بە دەستی ھەخامەنشییە پارسەکان لەسەر خاکی ئێستای کوردستان:

یەكەم/ شانیشی میدای ئازەربایجان لە باکووری خۆرھەڵاتی کوردستان و ئازەربایجانی ئێران و کۆماری ئازەربایجان و بەشێکی باکووری کوردستان.

دووھەم/ شانیشی کوردیان لە بەشێکی باکوور و خۆرئاوای کوردستان، زۆر جار دەکەوتە ژێر دەستی ئیمپراتۆریای رۆمەکان، بەلام زۆربەی بەشێک بوو لە دەولەتی ھەخامەنشیی و ئیمپراتۆریای مەکدۆنی و دواتر سلوکییەکان و پاشان ئەشکانی (پارتی)یەکان.

سێیەم/ دەولەتە بەھێزەکی کوردستان، دەولەتی ھەزەبانییەکان کە شاری ھەولێر، پایتەختی ھەریمی کوردستان، پایتەختیان بوو، سنووری ئەو دەولەتە تەواوی باشووری کوردستان و زۆربەی خۆرھەڵاتی کوردستان و بەشێک لە ولاتی ئێستای عێراق و ئێرانی دەگرتەو.

میژووی دامەزراندنی دەولەتی ھەزەبانییەکان دیار نییە و لە سالی (15 پ.ز) دووبارە بەھێز بوو و تا سالی (116 ز) ھەرمانەرەواییان کردوو و سەردەمیک شاکی دەولەتی ھەزەبانییەکان چوونە سەر دینی یەھوودی.

لە پاش نەمانی دەسلەتەکیان

وھەکوو ھۆز و خانەدان مانەو و کۆچیان کرد بۆ ھەریمی ئاران لە کۆماری ئازەربایجانی ئێستا و دواتر بە ناوی ھۆزی رەوادییەکان دەرکەوتنەو و میرنیشی رەوادییەکانیان دامەزراند لە سالی (845 ز) بە سەرۆکایەتی میر محەمەد کۆری حوسین (ئەبوھیحای رەوادی) (845_851 ز) و ھەروەھا خانەوادەی ئەبویییەکان لە ھۆزی رەوادی کوردن.

بەشێک لە رەوادییەکان دووبارە ئەگەریتەو بۆ شاری ھەولێر و دووبارە میرنیشی ھەزەبانییەکان دادەمەزرێن لە سالی (946 ز) بە سەرکردایەتی میر محەمەد، کۆری بیلال ھەزەبانی (946_؟) و تا سالی (1140 ز) بۆ ماوەی 194 سال نزیکە (11) میر لەو میرنشینە کوردییەدا ھەرمانەرەواییان کردوو. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

فۆلدەرەکان: میژوووی کۆن

سەرچاوەکان

[1] مانیپەر | کوردی ناوەراست | [مانیپەری باسکورد](#)

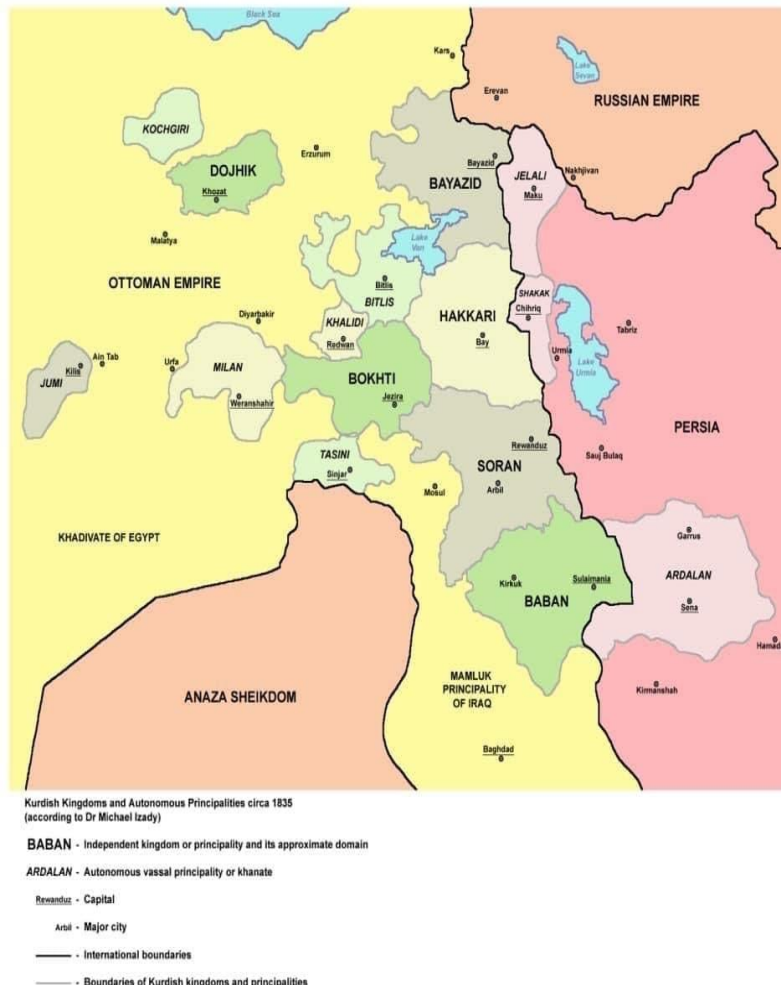
کاتی تۆمارکردن: 2022-08-25

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابه‌ت: 141

نه‌خشه‌ی میرنشینه‌کانی کوردستان

[20220829113922430976=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220829113922430976)

له‌م نه‌خشه‌یه‌دا سنووری چه‌ند میرنشینی کوردستان به‌ره‌نگی تایه‌ت دیاری کراوه. میرنشینی بابان له‌به‌شی خواره‌وه‌ی نه‌خشه‌که به‌ره‌نگی سه‌وز، میرنشینی سۆران به‌ره‌نگی خۆله‌می‌شی، میرنشینی هه‌کاری به‌ره‌نگی بێجی و میرنشینی ئه‌رده‌لان به‌ره‌نگی په‌مه‌بی که‌مه‌نگ دیاری کراوه. ئاماده‌کردنی: سارا سه‌ردار

[1]

تایه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

- شار و شارۆچکه‌کان: سلیمانی
- شار و شارۆچکه‌کان: سنه
- شار و شارۆچکه‌کان: هه‌ولێر
- شار و شارۆچکه‌کان: رواندز
- شار و شارۆچکه‌کان: که‌رکووک
- فۆلده‌ره‌کان: میژووی کۆن
- ولات: باشووری کوردستان
- ولات: باکووری کوردستان
- ولات: رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان

کوردستان

ولایت:

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] مانیپەر | کوردی ناوەراست | [مانیپەری باسکورد - 2022-08-29](#)

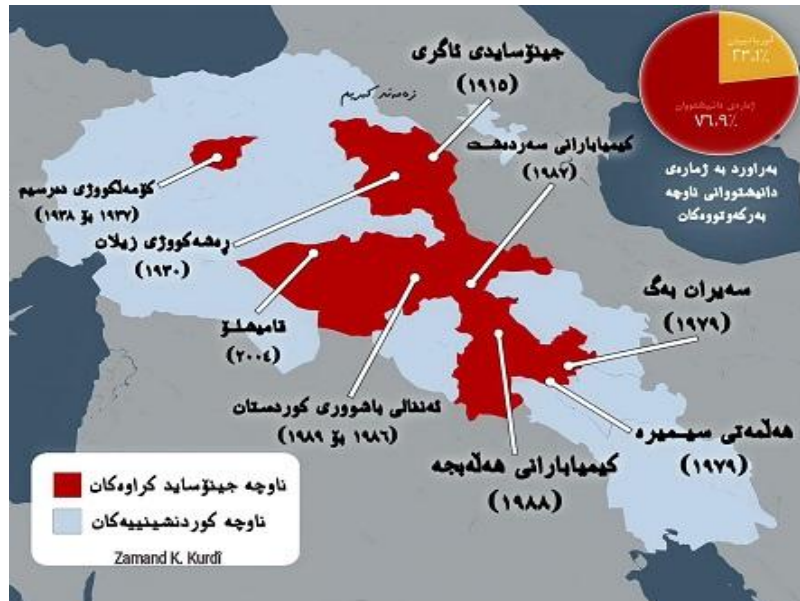
کاتی تۆمارکردن: 2022-08-29

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابہت: 142

نەخشەى میژووی جینۆساید لە کوردستان

[20230318155655475654=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

ئەم نەخشە، ساڵ و شوئى جىنۆسايده كان نيشان دەدات كه به رانبهر به كورد كراوه. [1]

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

فۆلدەرەکان: ئەنفال

فۆلدەرەكان: جىنۇسايدى كوردە ئۆزىدىيەكان

فۆلدەرەکان: میژووی هاوچەرخ

فۆلدەرەکان: کیمیا بارانی ھەلەبجە

ولّات: کوردستان

:QR Code

سه رچاوه کان

[1] تۆرى كۆمەلایەتی | کوردی ناوەراست | تۆرە کۆمەلایەتیەکان؛ فەیسبۆک؛ یەجی (hemn sadiq) رۆژی 03-18-

2023

کاتی تو مارکردن: 2023-03-18

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابەت: 143

نەخشەی ناوچەی ئارام لە باشووری کوردستان بەیپی بریاری 688 یوئین (UN)

[20250106071819616231=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250106071819616231)

نەخشەی ژمارە - ۷ -
ناوچەی ئارام بەیپی بریاری ۶۸۸ یوئین
(سەرچاوە: Kurdistan Focus July 1992)

نەخشەی ناوچەی ئارام لە باشووری کوردستان بەیپی بریاری 688 یوئین (UN) [1]

* ئەوەی لە نەخشە کەدا دیاری کراوە:

-مەڵبەندی پارێزگاکان

-شارەکان

-سنووری دەولی

-ناوچەی ئارام

-هێلی تەماس ئیستا (2002) نیوان حکومەتی هەرێم و حکومەتی مەركەزی.

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولات: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی کوردی ناوەراست | کورد لە پارێزگای مووسڵ؛ خەسەر و گۆران؛ دەزگای ئاراس؛ چاپی بەکەم؛ سالی 2022؛

لایەرە 26

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-06

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابه‌ت: 144

نه‌خشه‌ی نوێ عه‌شیره‌ته‌کانی کوردستان

[20250114173721617673=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250114173721617673)

نه‌خشه‌یه‌کی نوێی کوردستان، به‌یێ دابه‌شبوونی عه‌شیره‌ته‌ کوردیه‌کان به‌سه‌ر وڵاتانی ناوچه‌که‌دا، له‌لایه‌ن میهرداد ئیزه‌دی ب‌لاوکرایه‌وه.

له‌ نه‌خشه‌که‌دا ناوی ته‌واوی عه‌شیره‌ته‌ کوردیه‌کان و تیره‌کانیان له‌ شوێنی نیشته‌جێبوونیان به‌ره‌نگی زه‌رد دیاری کراوه. هه‌روه‌ها ده‌رده‌که‌وێت، که عه‌شیره‌ته‌ کوردیه‌کان، دابه‌شبوون به‌سه‌ر هه‌ریه‌ک له‌ وڵاتانی ئێراق، ئێران، سووریا، تورکیا، جۆرجیا، ئه‌رمه‌نستان، ئازهربايجان، تورکمانستان و خۆراسان.

به‌یێ دابه‌شبوونی ئه‌و عه‌شیره‌تانه، به‌شێکی زۆری ئه‌و ناوچه‌یه‌ی خاکی کوردانه و له‌لایه‌ن ده‌وله‌تانی داگیرکاره‌وه به‌تێپه‌ربوونی کات و هه‌وله‌کانیان بۆ له‌ناوبردنی کوردان داگیران کردووه و هه‌ژموونی خۆیان به‌سه‌ریدا سه‌پاندووه. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

- وڵات: باشووری کوردستان
- وڵات: باکووری کوردستان
- وڵات: رۆژاوی کوردستان
- وڵات: رۆژه‌لاتی کوردستان
- وڵات: کوردستانی (سوور)
- وڵات: ئه‌رمه‌نستان
- وڵات: تورکمانستان
- وڵات: جۆرجیا
- وڵات: خۆراسان (کوردخانه)

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] م‌الپه‌ر | کوردی ناوه‌راست | م‌الپه‌ری رۆژ نیوز - 2024-04-30

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-14

ناوی تۆمارکار: زریان عه‌لی

بابەت: 145

نەخشەی ھێرشەکانی 31 ی ئاب بۆسەر ھەولێر

[2014083112591071723=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2014083112591071723)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: ھەولێر

وڵات: باشووری کوردستان

وڵات: ئێراق

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - ھاوڕێ باخەوان](#)

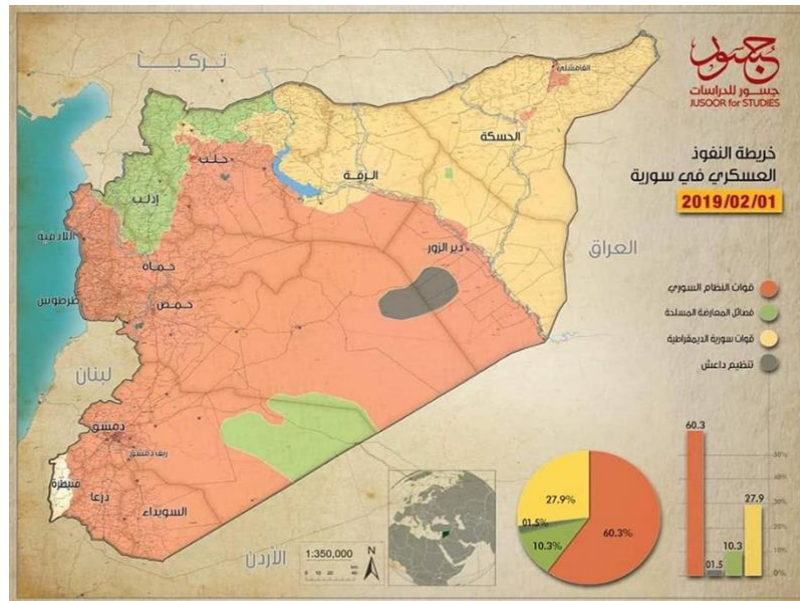
کاتی تۆمارکردن: 2014-08-31

ناوی تۆمارکار: ھاوڕێ باخەوان

بابہت: 146

نه‌خشه‌ی هه‌یه‌کان له رۆژا‌وای کوردستان و سوریا تا رۆژی 2019-02-01

[2019020210374666226=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

[1]

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

پارت / لایه ن: دهولہ تی ئیسلامی - داعش

پارت / لایه: یه کینه کانی پاراستن (گهل YPG - ژنان YPJ - شهنگال (YBS))

ولادت: روژاواى كوردستان

وَلَات: سووريا

:QR Code

سه رچاوه کان

[1] تۆماری تايبەت بۆ كورد دىيىدىا | كوردى ناوھراست | ئامادە كىردى كورد دىيىدىا - ھاۋرى باخەوان

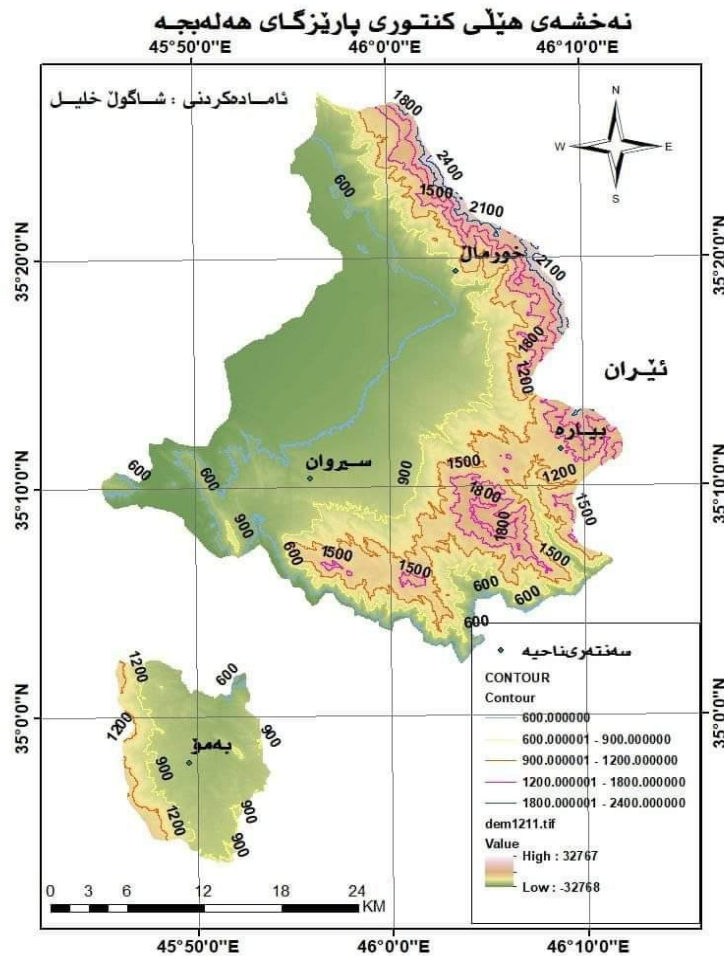
کاتی تو مارکردن: 2019-02-02

ناوی تۆمارکار: ھاوری باخهوان

بابه‌ت: 147

نه‌خشه‌ی هێلی کنتوری پارێزگای هه‌له‌بجه

[20220809224658427479=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220809224658427479)

شوێن: هه‌له‌بجه

ناوی نه‌خشه: نه‌خشه‌ی هێلی کنتوری پارێزگای هه‌له‌بجه

ناوی ئاماده‌کار: شاگۆل خه‌لیل سالج

سال: 2022

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: هه‌له‌بجه

ولات: باشووری کوردستان

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبته بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌راست | ئهم بابته به‌تایبه‌تی له‌لایهن (ئاماده‌کار) هوه له رۆژی 09-08-2022

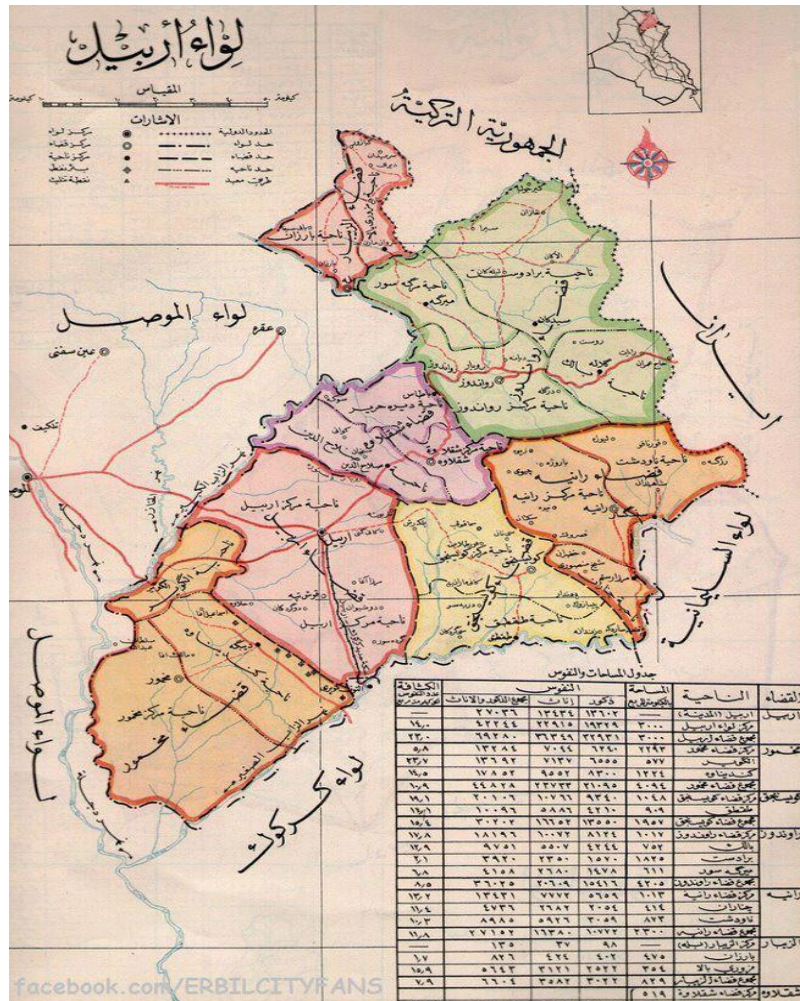
بۆ کوردیپیدیا نێردراوه

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-09

بابه‌ت: 148

نه‌خشه‌ی هه‌ولێر - 1947

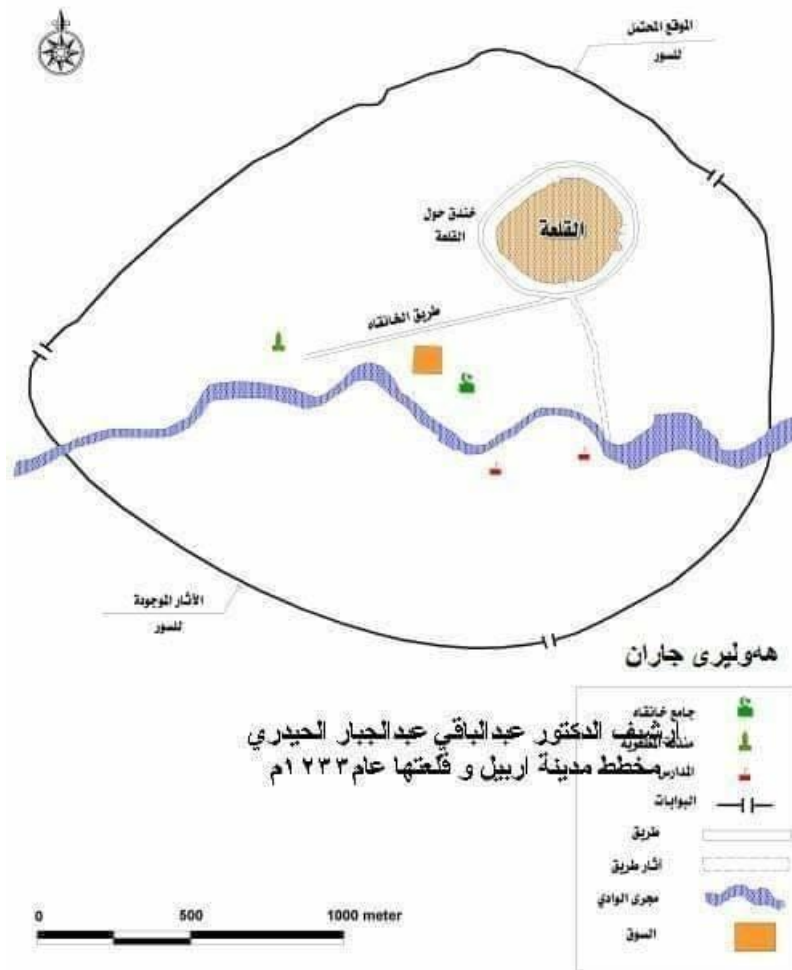
[2012062722020367538=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

بابەت: 149

نەخشەی هەولێر سالی 1233

[20220105203858400507=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220105203858400507)

شوێن: هەولێر

روژ یان سالی گیرانی وێنەکە: 1233

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

دەیه: 30 یەکان (39-30)

سەدە: 13 (1299-1200)

شار و شارۆچکەکان: هەولێر

ولایت: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

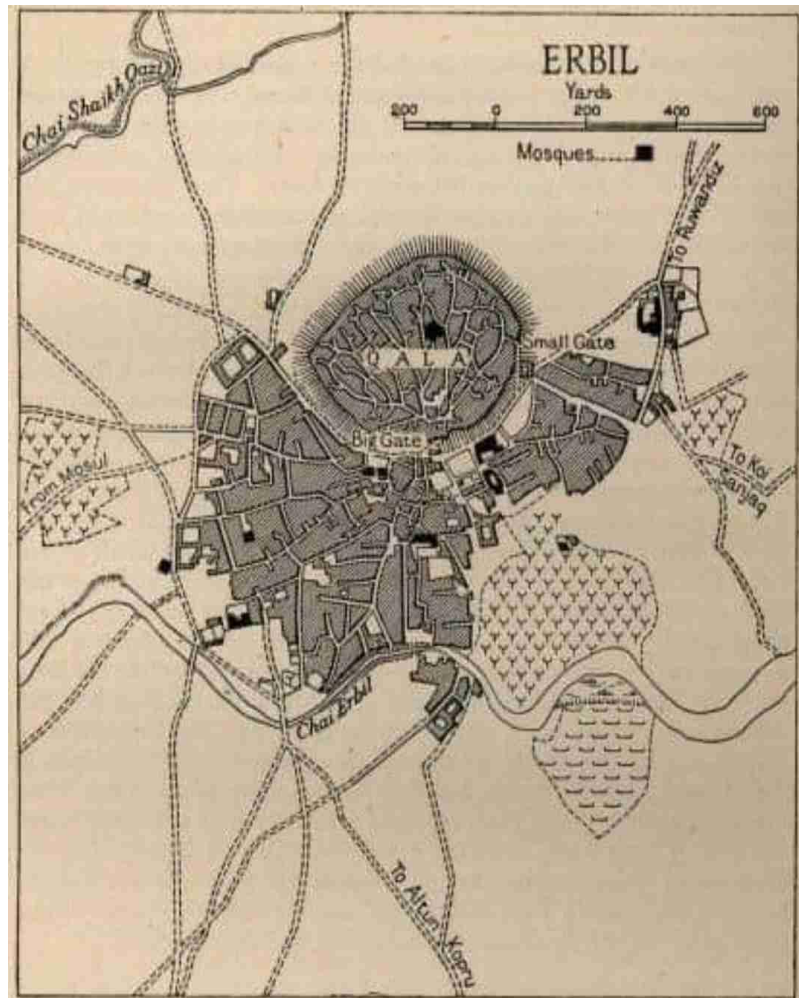
[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | [هەولێر جاران](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-01-05

بابەت: 150

نەخشەی ھەولێر سالی 1907

[20231010181442525478=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20231010181442525478)

نەخشە: ھەولێر

سال: 1907

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: ھەولێر

فۆلدەرەکان: میژووی ھاوچەر

ولایت: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | تۆرە کۆمەڵایەتیەکان؛ فەیسبۆک؛ یەبجی (عەلی کاکەن) | رۆژی 2023-10-10

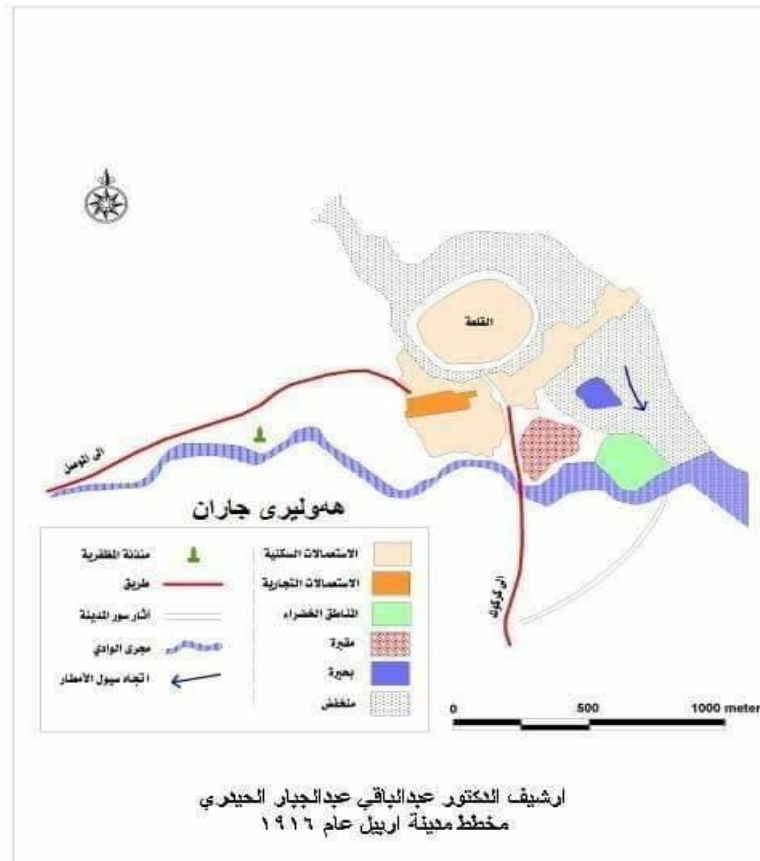
کاتی تۆمارکردن: 2023-10-10

ناوی تۆمارکار: رۆژگار کەرکۆکی

بابهت: 151

نهخشه‌ی هه‌ولێر سالی 1916

[20220105204116400508=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

نهخشه‌ی هه‌ولێر سالی 1916
[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

دهیه: 10یه‌کان (19-10)

سه‌ده: سه‌ده‌ی 20 (1999-1900)

شار و شارۆچکه‌کان: هه‌ولێر

فۆلده‌ره‌کان: میژوو‌ی کۆن

ولاته: باشووری کوردستان

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

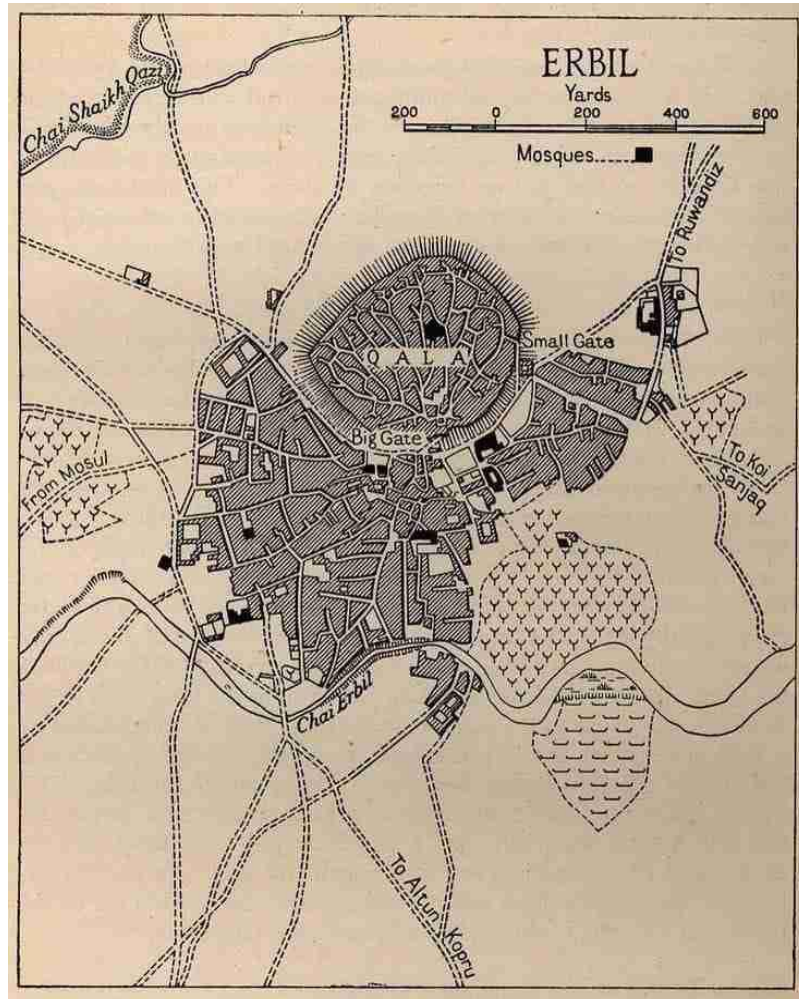
[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | [هه‌ولێر جاران](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-01-05

بابه‌ت: 152

نه‌خشه‌ی هه‌ولێر سالی 1944

[20220102221731400155=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

شوێن: هه‌ولێر
روژ یان سالی گیرانی وێنه‌که: 1944

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته
شار و شارۆچکه‌کان: هه‌ولێر
ولات: باشووری کوردستان

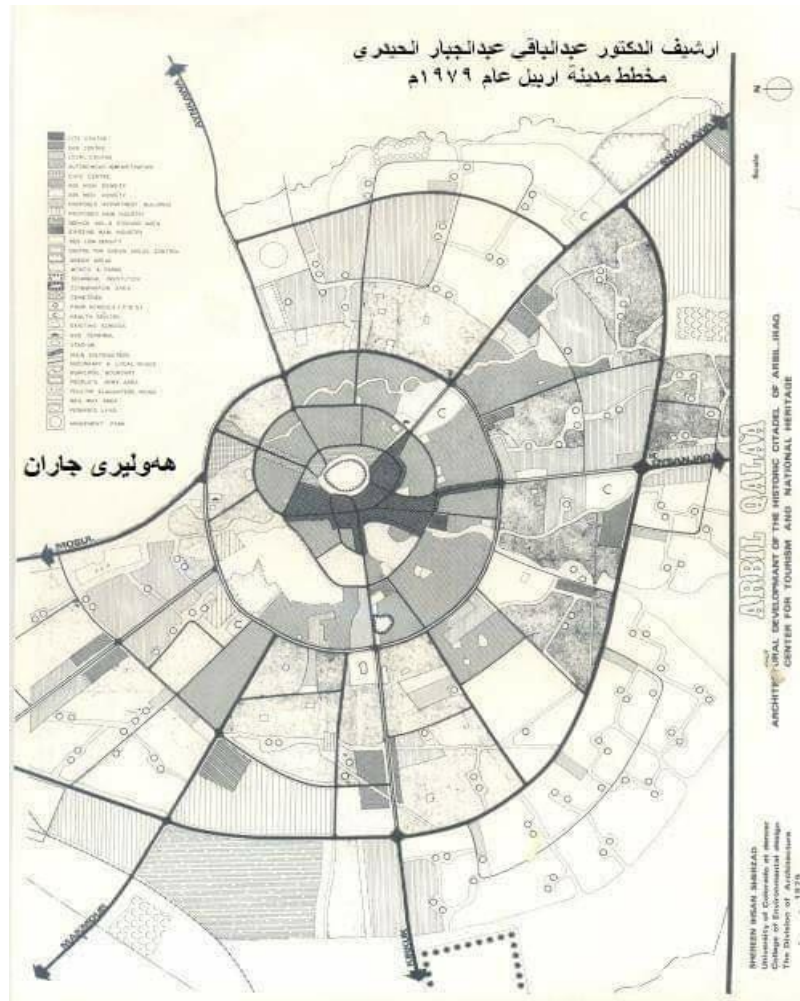
:QR Code

سه‌رچاوه‌کان
کاتی تۆمارکردن: 2022-01-02
ناوی تۆمارکار: روژگار که‌رکووی

بابەت: 153

نەخشەی هەولێر لە ساڵی 1979

[20220105203630400506=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220105203630400506)

نەخشەی هەولێر لە ساڵی 1979. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

دەیه: 70کان (70-79)

سەدە: سەدەی 20 (1900-1999)

شار و شارۆچکەکان: هەولێر

فۆلدەرەکان: میژووی هاوچەرخی

ولایت: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | [هەولێری جاران](#)

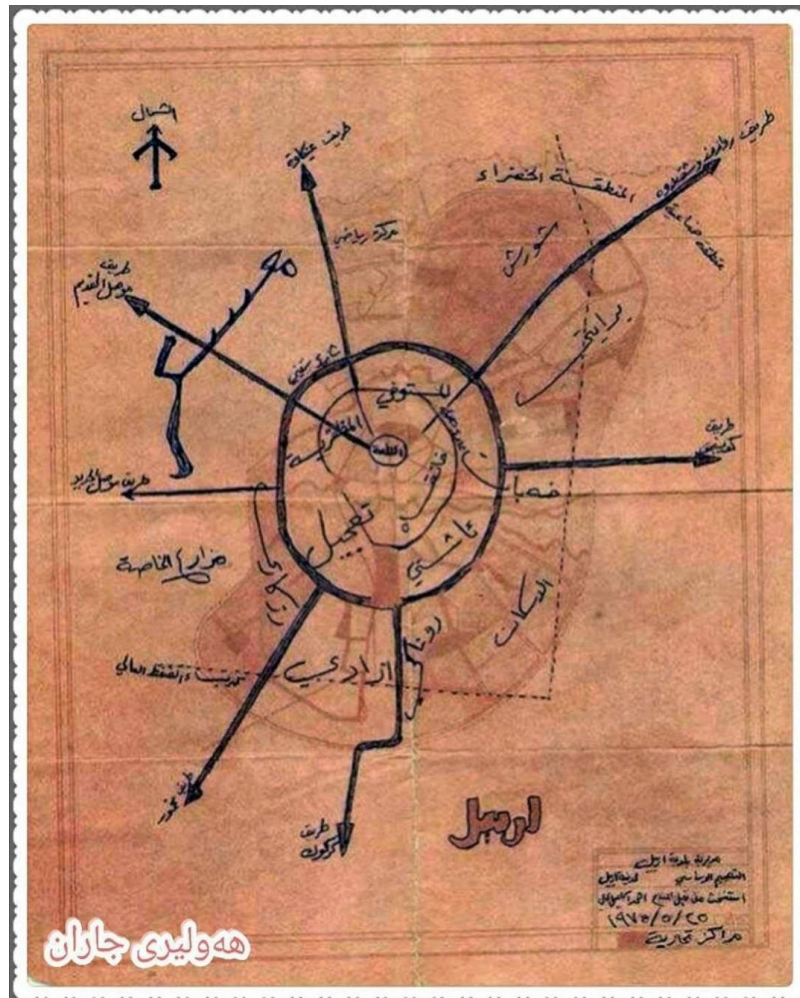
کاتی تۆمارکردن: 2022-01-05

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابہت: 154

نه‌خشه‌ی هه‌ولێر، سالی 1975

[20220105203401400505=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

نه‌خشه‌ی هه‌ولێر له ساڵی 1975

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

دهیه: 70 کان (70-79)

سہدہ: سہدہ 20 (1999-1900)

شار و شارۆچکەکان: هەولێر

فۆلدەرەکان: میژووی هاوچەرەخ

ولّات: باشووری کوردستان

:QR Code

سه رچاوه کان

[1] تۆرى كۆمه لایه تی | كوردی ناوه راست | [هه ولیئری جاران](#)

کاتی تو مارکردن: 2022-01-05

بابەت: 155

نەخشەى راستەقینەى وڵاتی تورکەکان و خاکی کوردان

[20230529095532494445=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230529095532494445)

ئەم نەخشەیه، نەخشەى راستەقینەى وڵاتی تورکەکانی ناوچەى ئەنادۆلی ئیستانبۆل کە دەکەوتێتە پێست رۆبەری سێحون له نیوان وڵاتانی کازاخستان ئۆزبیکستان و باشوری یەکیهتی سۆفیەتی جاران، بەلام ئەوەی ئیستانبۆل ناوی وڵاتی تورکیا دەیناسین خاکی کۆن و پەسەنی کوردانە کە له لایەن تورکەکانەوه داگیرکراوه. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

فۆلەرهکان: میژووی کۆن

وڵات: کوردستان

QR Code:

سەرچاوهکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | تۆرە کۆمەڵایەتییهکان؛ فەیسبۆک؛ یەبجی (میژوو بۆ کورد) رۆژی 05-28-

2023

کاتی تۆمارکردن: 2023-05-29

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابہت: 156

نه‌خشه‌ی رزگارکردنی ئاواره‌کانی چپای شه‌نگال

[2014082813311969240=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

محہمہ د رہئوف

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

شار و شاروچکه کان: شنگال

ولّات: باشووری کوردستان

:QR Code

سه رچاوه کان

کاتی تو مارکردن: 2014-08-28

ناوی توۆمارکار: ھاوری باخهوان

بابەت: 157

نەخشەی رووبەر و رووبوونەوێ پێشمەرگە و داعش لە ناوچە رژگراوەکان

[20140620121751100936=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20140620121751100936)

نەخشەی رووبەر و رووبوونەوێ پێشمەرگە و داعش لە ناوچە رژگراوەکان

ئامادەکردنی: محەمەد رەئوف

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: دەوڵەتی ئیسلامی - داعش

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

کاتی تۆمارکردن: 2014-06-20

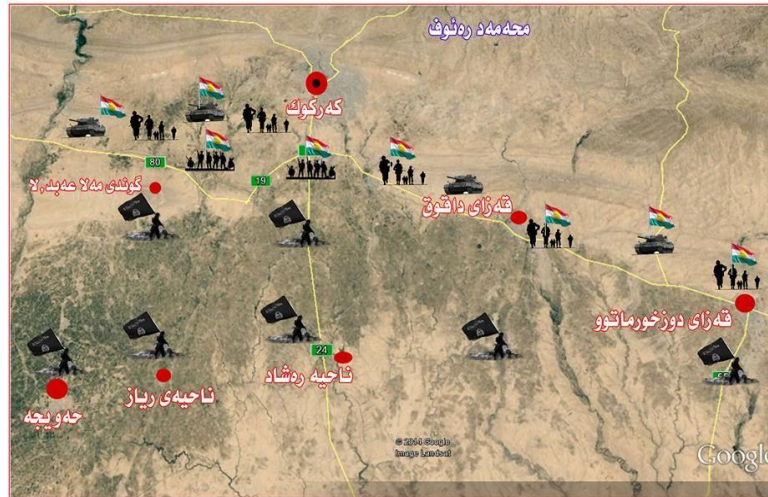
ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 158

نەخشەی رووبەر و بوونەوهی پێشمەرگە و داعش، کەرکوک-تکریت

[2014061921292976744=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2014061921292976744)

نەخشەی رووبەر و بوونەوهی پێشمەرگە و داعش کەرکوک - سەلاحەدین

نەخشەی رووبەر و بوونەوهی پێشمەرگە و داعش، کەرکوک-تکریت
ئامادەکردنی: محەمەد رەئوف

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: کەرکوک

فۆلەدرەکان: ھێرشەکانی دەوڵەتی ئیسلامی - داعش

ولایت: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

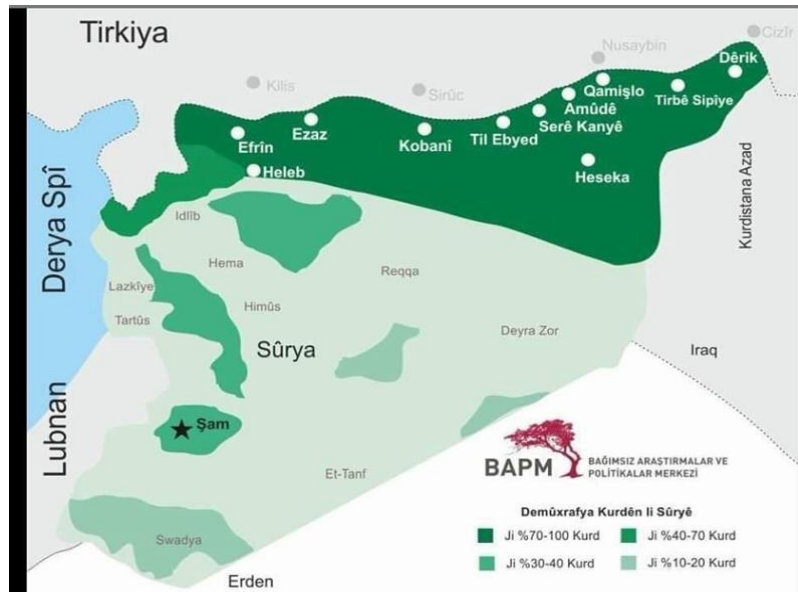
کاتی تۆمارکردن: 2014-06-19

ناوی تۆمارکار: ھاوڕێ باخەوان

بابەت: 159

نەخشەی رۆژاواى کوردستان و پێژەى کورد لە سووریا

[2019112722090568978=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: رۆژاواى کوردستان

ولایت: سووریا

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆمارى تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

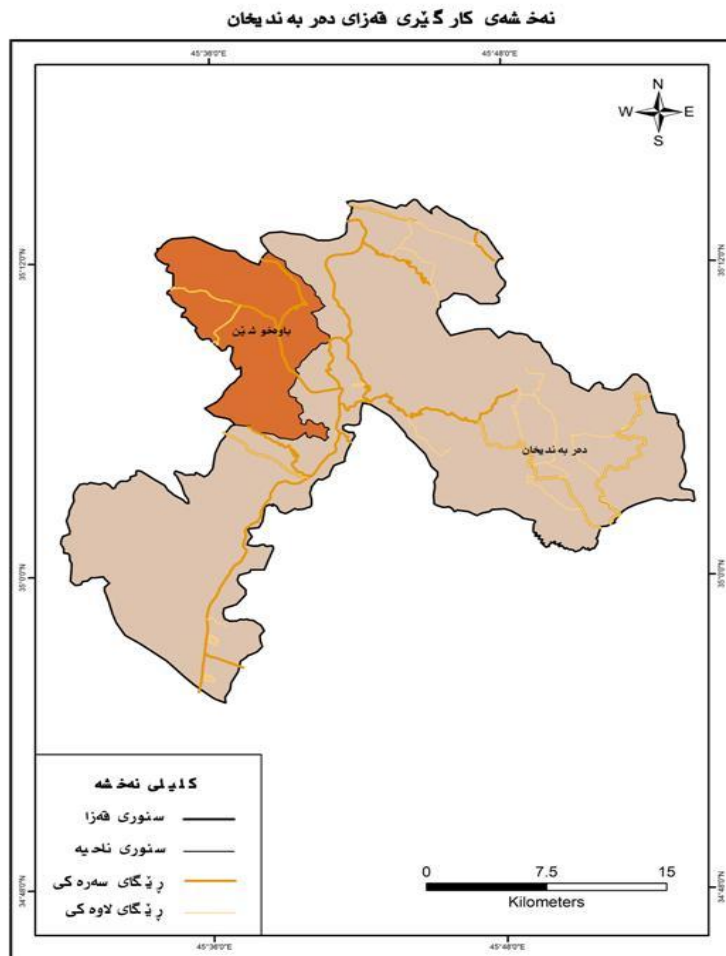
کاتی تۆمارکردن: 2019-11-27

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 160

نەخشەی کارگێڕی شارۆچکەی دەربەندیخان

[20240826100600593065=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20240826100600593065)

له نەخشە کەدا سنووری شارۆچکە و شارەدێیەکانی دەربەندیخان. هەروەها پێگا سەرەکی و لاوهکییەکانی تێدا دیاری کراوە. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: دەربەندیخان

ولایت: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] مانیپەر | کوردی ناوەراست | [مانیپەری پارێزگای سلێمانی](#)

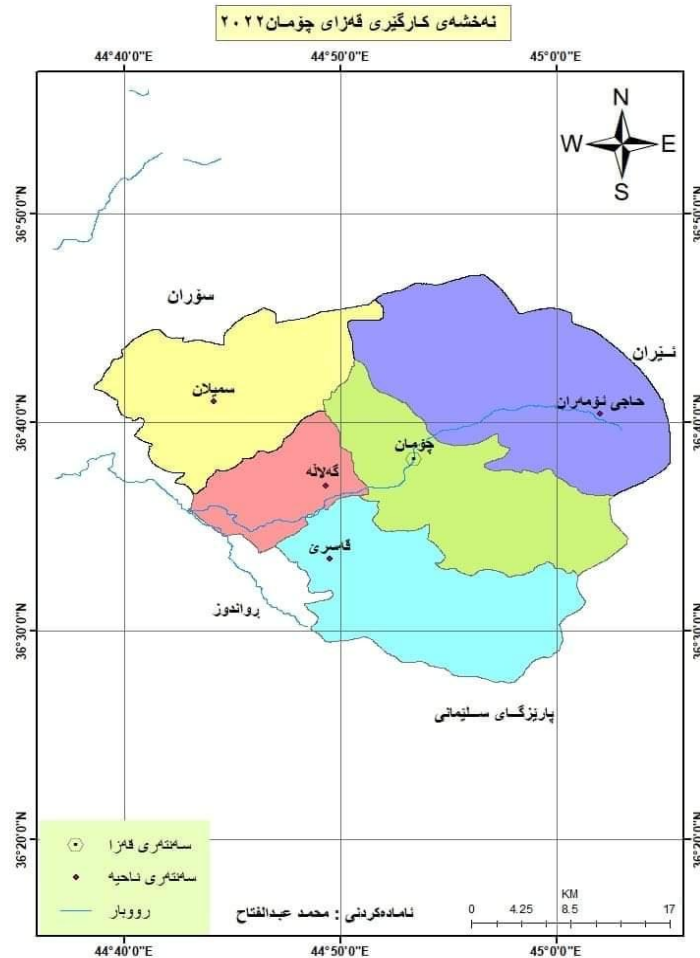
کاتی تۆمارکردن: 2024-08-26

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابەت: 161

نەخشەى کارگێرى قەزای چۆمان

[20220809002132427328=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220809002132427328)

شوێن: چۆمان

ناوی نەخشە: نەخشەى کارگێرى قەزای چۆمان
ناوی ئامادەکار: محەمەد عەبدولفەتاح عەبدولخالق

سال: 2022

[1]

تایبەتمەندییەکانى بابەت

شار و شارۆچکەکان: چۆمان (بەلەکایەتی)

ولایت: باشووری کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆمارى تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | ئەم بابەتە بەتایبەتی لەلایەن (ئامادەکار) هەو لە 09-08-2022

2022 بۆ کوردیپیدیا نێردراوە

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-09

بابەت: 162

نەخشەی کارگێری قەزای چۆمان 2022

[20221021132701441140=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20221021132701441140)

ناوی نەخشە: نەخشەی کارگێری قەزای چۆمان

ساڵ: 2022

شوێن: چۆمان

ناوی ئامادەکار: شاگۆل خەلیل سانش [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: چۆمان (بەلەکایەتی)

وڵات: باشووری کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | ئەم بابەتە بەتایبەتی لەلایەن (ئامادەکار) هەو لە رۆژی 21-10-

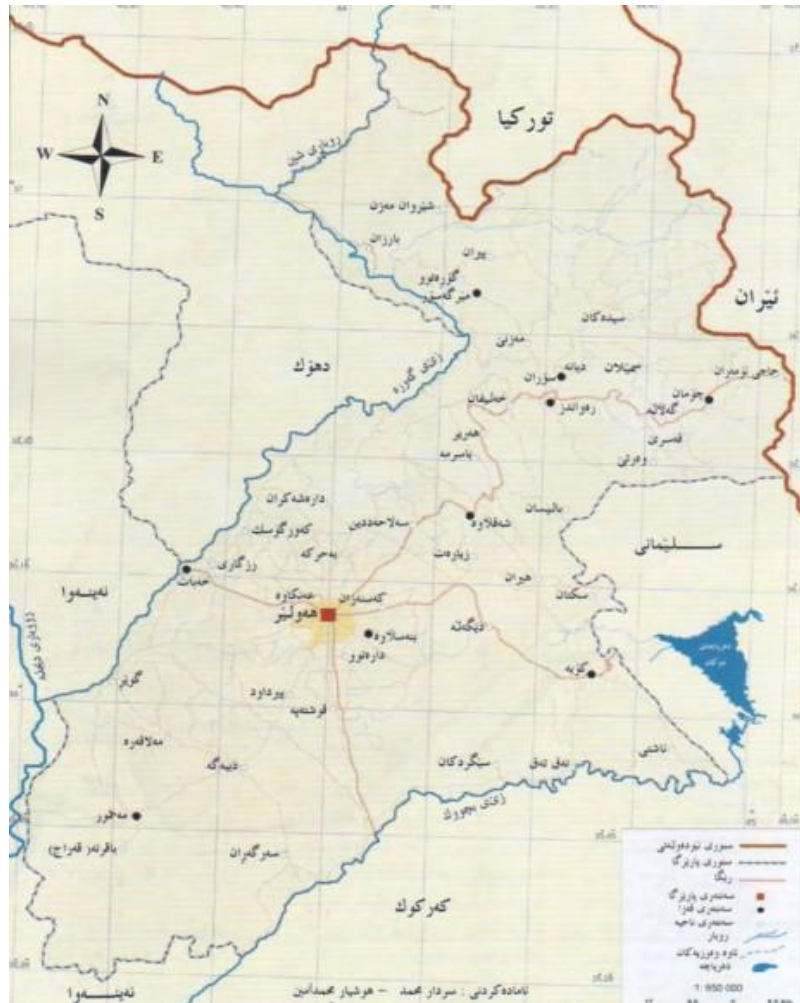
2022 بۆ کوردیپیدیا نێردراوە

کاتی تۆمارکردن: 2022-10-21

بابەت: 163

نەخشەی کارگێڕی پارێزگای هەولێر سالی 2009

[20230228180837471012=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230228180837471012)

نەخشەی کارگێڕی پارێزگای هەولێر سالی 2009
[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: هەولێر

ولات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی کوردی ناوەراست | ئینسکۆپیدیای هەولێر (ئەربیل)؛ کۆمەڵێک نووسەر؛ دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوهی

بەدرخان؛ چاپی یەکەم 2009؛ لایەر 27

کاتی تۆمارکردن: 2023-02-28

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابه‌ت: 164

نه‌خشه‌ی کارگێری پارێزگای هه‌له‌بجه

[20151006132317127440=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20151006132317127440)

نه‌خشه‌ی فهرمی به‌که کارگێریه‌کانی پارێزگای هه‌له‌بجه.

روژی 13-03-2014 نیچیرفان بارزانی سه‌روکی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانی هه‌رێمی کوردستان بریاری به‌پارێزگه‌بوونی هه‌له‌بجه‌ی ئیمزا کرد و په‌وانه‌ی سه‌روکایه‌تی هه‌رێمی کوردستان کرد، له‌ روژی 16-03-2014 مه‌سه‌وود بارزانی سه‌روکی هه‌رێمی کوردستان به‌ فهرمانی هه‌رێمی هه‌له‌بجه‌ی وه‌ک پارێزگه‌ ناساند و روژی 05-02-2015 په‌رله‌مانی کوردستان له‌ دانیشتنێکی نااسایی و له‌ شاری هه‌له‌بجه‌، به‌کۆی ده‌نگی په‌رله‌مانتاران پرۆژه‌یاسای پارێزگای هه‌له‌بجه‌ی په‌سه‌ند کرد. نیت.

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شاروچکه‌کان: هه‌له‌بجه

ولات: باشووری کوردستان

:QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] دیارینه‌کراو | کوردی ناوه‌راست | [وشه](#)

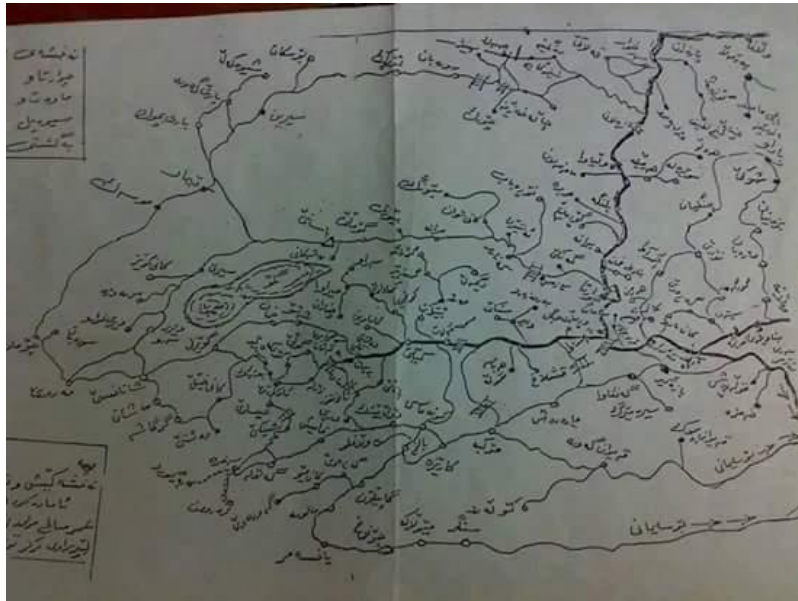
کاتی تۆمارکردن: 2015-10-06

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

بابەت: 165

نەخشەی کارگێڕی شارباژێر

[20151018104519127560=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20151018104519127560)

نەخشەی کارگێڕی گوند و شارەدێ و شارۆچکەکانی شارباژێر.

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: سلێمانی

وڵات: باشووری کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

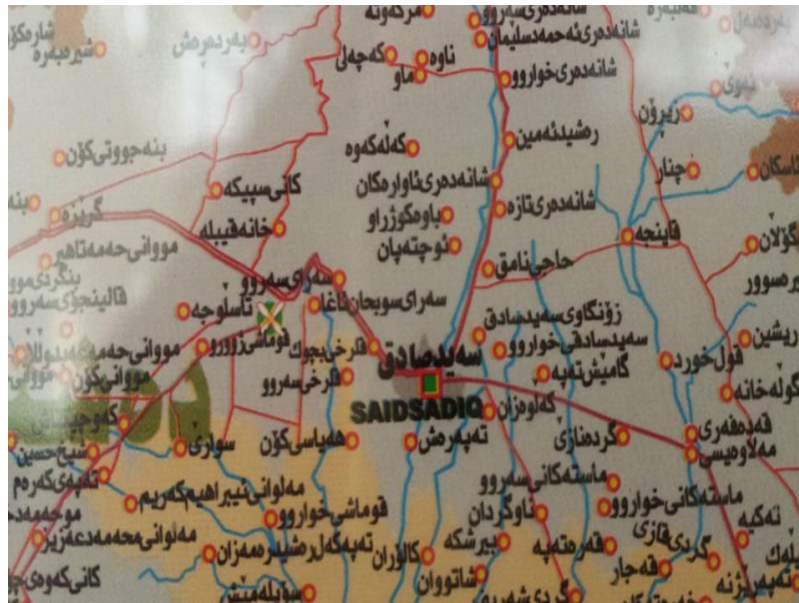
کاتی تۆمارکردن: 2015-10-18

ناوی تۆمارکار: سەریاس ئەحمەد

بابەت: 166

نەخشەی کارگێڕی شارۆچکەی سەیدسادق و بەشێک لە گوندەکانی

[20160923092138134173=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20160923092138134173)

...

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: سەیدسادق (شارەزوور)

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

کاتی تۆمارکردن: 2016-09-23

ناوی تۆمارکار: سەریاس ئەحمەد

بابەت: 167

نەخشەی کارگێڕی شارەدێی بەمۆ

[20180611013205151476=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20180611013205151476)

...

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: دەربەندیخان

ولات: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەلایەتی | کوردی ناوەراست | فەیسبۆکی بەرنز (سەرەوان عەبدوللا)

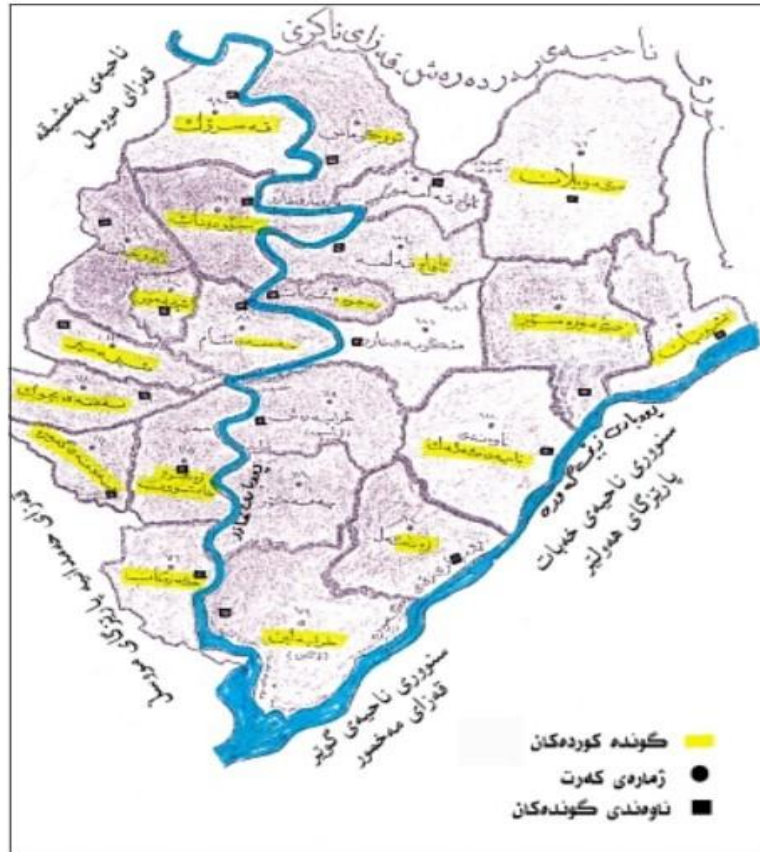
کاتی تۆمارکردن: 2018-06-11

ناوی تۆمارکار: سەریاس ئەحمەد

بابه‌ت: 168

نه‌خشه‌ی کارگێڕی شارهدێی که‌ئه‌ک سالی 2001

[20250113173706617529=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250113173706617529)

نەخشەی ژماره - 28 -
نەخشەی کارگێڕی ناحیه‌ی که‌له‌ک
(سەرچاوه: به‌رتۆبه‌راپه‌تی ناحیه‌ی که‌له‌ک سالی 2001)

نه‌خشه‌ی کارگێڕی شارهدێی که‌ئه‌ک سالی 2001
له سالی 1987 ئه‌م شارهدێیه سێکرا.
له سالی 1989 ئه‌م شارهدێیه هه‌له‌شایه‌وه.
له سه‌رده‌می کابینه‌ی سێیه‌می حکومه‌تی هه‌ریێمی کوردستان سه‌رله‌نوێ له سالی 1997 کرایه‌وه به شارهدی.
*ئهوێ له نه‌خشه‌که‌دا دیاریکراوه:
-گونده کوردیه‌کان.
-ژماره‌ی که‌رت.
-ناوه‌ندی گونده‌کان. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: موس‌ل و ده‌شتی نه‌ینه‌وا
ولاته: باشووری کوردستان

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] پەرتووکی | کوردی ناوەراستی | [کورد له پارتیگی مووسڵ؛ خەسرو گۆران؛ دەزگای ئاراس؛ چاپی یەکەم؛ سالی 2022؛](#)
[لایەره 103](#)

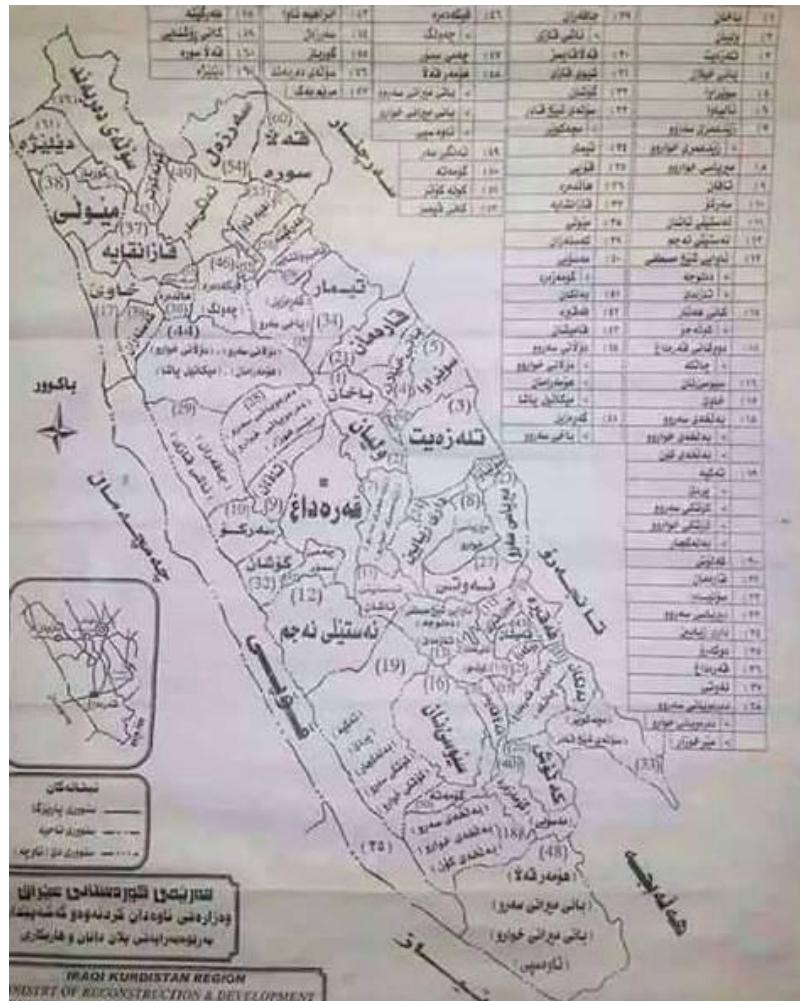
کاتی تۆمارکردن: 2025-01-13

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابه‌ت: 169

نه‌خشه‌ی کارگێڕی شاروچکه‌ی قه‌رده‌اغ

[2016082202011133346=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2016082202011133346)

...

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شاروچکه‌کان: قه‌رده‌اغ

ولات: باشووری کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2016-08-22

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئه‌حمه‌د

بابەت: 170

نەخشەی کارگێڕی ھەریمی کوردستان - 2006

[20180722152220104376=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20180722152220104376)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | ئامادەکردنی کوردیپیدیا - ھاوڕێ باخەوان

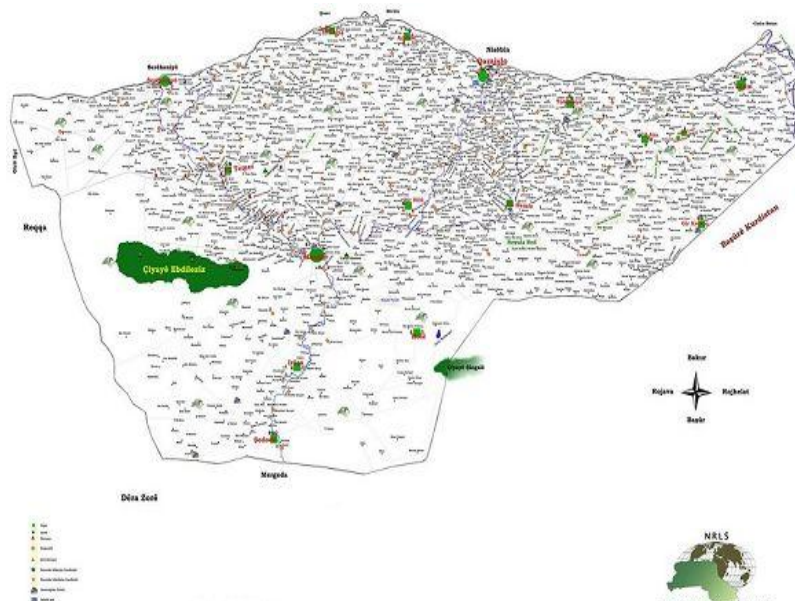
کاتی تۆمارکردن: 2018-07-22

ناوی تۆمارکار: ھاوڕێ باخەوان

بابەت: 171

نەخشەی کانتۆنی جەزیرەیی رۆژئاوای کوردستان

[20151115012827128058=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20151115012827128058)

دوای سانیك له كار و لیكۆلینهوه، ناوهندی رۆژئاوا بۆ لیكۆلینهوهی ستراتیژی، له کیشانی نەخشەیهك بهناوی راسته‌قینهی 1400 شار، شارۆچکه و گوندی کانتۆنی جزیر ته‌واوو، که پێش به عهره‌بکردنیا له‌لایه‌ن رژیمی به‌عسی سوریه‌وه، ناوی ئه‌و شوێناوه بوون. رژیمی به‌عسی سوری، وه‌ک داگیرکهرانی دیکه‌ی پارچه‌کانی کوردستان، به‌ به‌رنامه‌ سیاسه‌تیکی وردی هه‌بوو بۆ سهرینه‌وه و نکه‌وتیکردنی گه‌لی کورد

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابەت

شار و شارۆچکه‌کان: جزیرا بۆتان

وڵات: رۆژئاوای کوردستان

QR Code:

سەرچاوه‌کان

کاتی تۆمارکردن: 2015-11-15

ناوی تۆمارکار: سه‌ریاس ئەحمەد

بابەت: 172

نەخشەی کوردستان - ئەنێستیتوی کورد لە پارێس

[2012093017040973366=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2012093017040973366)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: کوردستان

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2012-09-30

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابه‌ت: 173

نه‌خشه‌ی کوردستان - سی ئای ئه‌ی

[2010110415160710571=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2010110415160710571)

سی ئای ئه‌ی ئه‌مریکی ئه‌م نه‌خشه‌یه‌ی کیشاوه.
سه‌رچاوه‌ی نه‌خشه: ویکیپیدیا

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

ول‌ات: کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

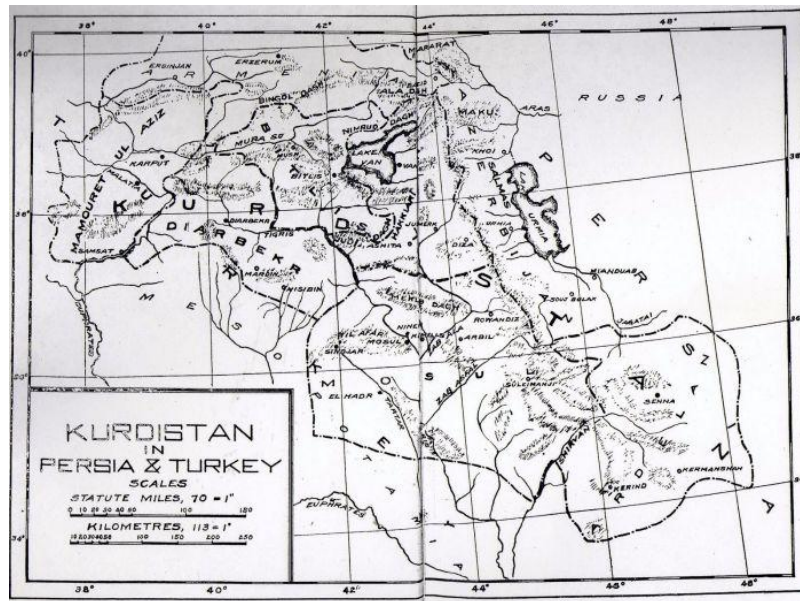
کاتی تو‌مارکردن: 2010-11-04

ناوی تو‌مارکار: هاوړی باخه‌وان

بابه‌ت: 174

نه‌خشه‌ی کوردستان - ل.ئۆ.فاسوم

[2010110321293110567=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2010110321293110567)

ئه‌و نه‌خشه‌یه له ژماره‌ی مانگی ماری 1911ی دا ب‌لاوکراوه‌ته‌وه. ل.ئۆ.فاسوم ک‌یشاویه‌تی. له‌نیوه‌راستی نه‌خشه‌یه‌که دا نه‌ینه‌وای که‌ونا‌را ده‌بین که له‌سه‌ر چۆمی ده‌ج‌له‌ه‌لکه‌وتوو، و له‌لای هه‌ره‌سه‌ره‌وه‌ی باکوور چ‌یای ئاگری وه‌به‌رچاو ده‌که‌وئ که له‌م‌ژوو دا له‌به‌ر تۆفانی نوح به‌نیوبانگه. هه‌ر به‌لای رۆژه‌لاتی نه‌ینه‌واوه و 30 تا 40 میل له‌باشووری ده‌ریاچه‌ی وری، ساب‌لاخ هه‌لکه‌وتوو. زۆربه‌ی هه‌ره‌زۆری کوردستان، ئی ترکیه‌یه، ته‌نی ئه‌و لیوا‌ریه‌ی لای رۆژه‌لات که به‌نوخته‌چینی زۆر ده‌ست‌نیشان کراوه و له‌چ‌یای ئاگریه‌وه به‌ره‌و باشوور - رۆژه‌لات در‌ژ ده‌ب‌یت‌ه‌وه له‌ئێران هه‌لکه‌وتوو.

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی باب‌ه‌ت

ول‌ات: کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] م‌الپه‌ر | کوردی ناوه‌راست | [حه‌سه‌نی قازی - م‌الپه‌ری روانگه](#)

کاتی تۆمارکردن: 2010-11-03

ناوی تۆمارکار: هاویری باخه‌وان

بابہت: 175

نه‌خشه‌ی کوردستان 2

[20151006132934127441=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

نه‌خشه‌ی کوردستان، کوردستان وه‌ک دلی گۆرانکارییه‌کان رۆژه‌هه‌لّاتی ناوه‌راست له‌سه‌ده‌ی 21 دا.

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

شارو شاروچکه کان: ئامەد

شار و شاروچكه كان: سلیمانی

شار و شاروچکه کان: سنه

شار و شارۆچكەكان: قامیشلو

شار و شارۆچکەکان: هەولێر

ولّات: باشووری کوردستان

ولات: **باکووری کوردستان**

ولادت: رۆژاواي کوردستان

ولات: رۆژهه‌ڵاتی کوردستان

:QR Code

سه رچاوه کان

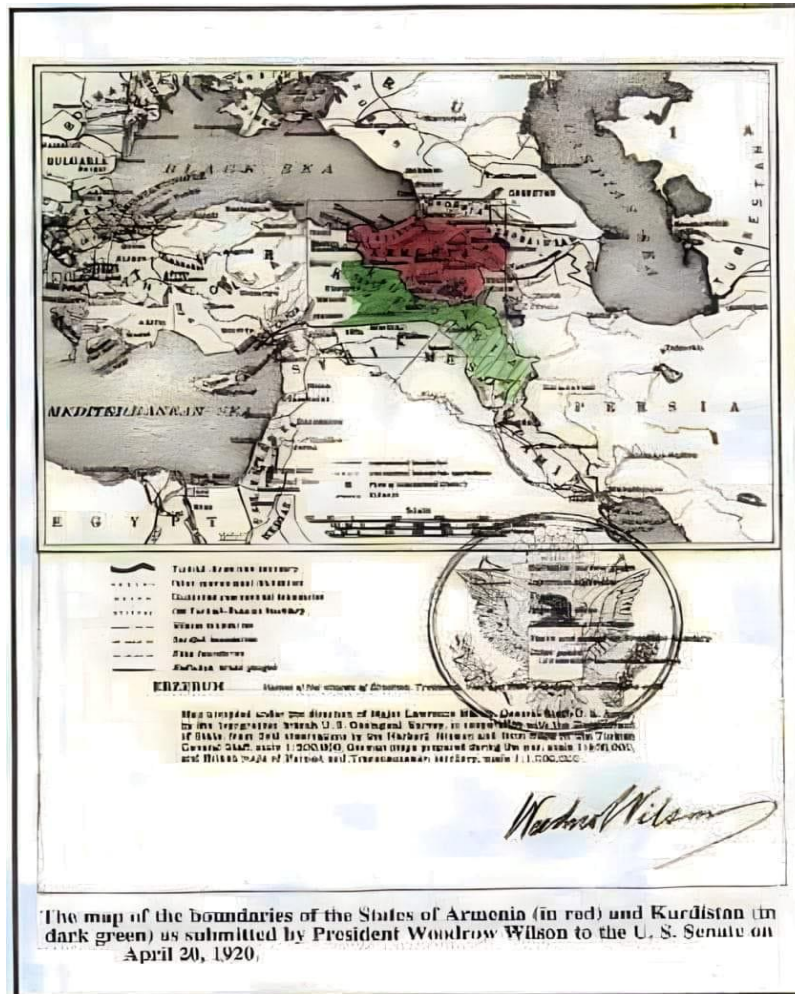
کاتی تو مارکردن: 2015-10-06

ناوی تۆمارکار: سەریاس ئەحمەد

بابەت: 176

نەخشەی کوردستان بە پێی رێکەوتنامەی سیفەر

[20230525111514493497=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230525111514493497)

نەخشەیەکی کوردستان بە پێی پەیماننامەی سیفەر کە بەشی باکوور و ڕۆژاوا و باشووری کوردستان ڕەنگراوە. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

فۆلدەرەکان: رێکەوتنامەی سیفەر

ولات: کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | تۆرە کۆمەڵایەتیەکان: فەیسبۆک؛ بەیجی (Ararat azizi bokani) ڕۆژی

[2023-05-24](#)

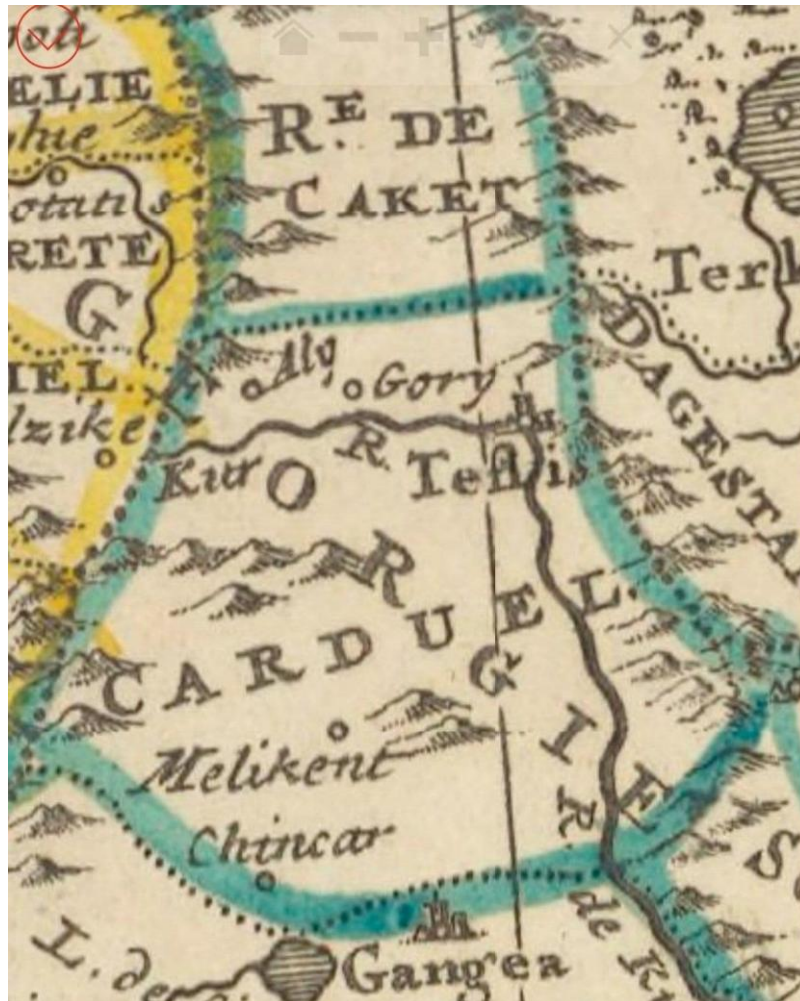
کاتی تۆمارکردن: 2023-05-25

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابەت: 177

نەخشەی کوردستان لە ساڵی 1701

[20220129114207403129=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220129114207403129)

نەخشەی کوردستان لە ساڵی (1701)، کە سنووری لە گەڵ ولاتی جۆرجیا بوو، (کاردویل-کە کوردەکان) بوون. ھۆزی شەدادیەکان کە کوردبوون، خاوەندارێتی ئەو ناوچە بوون. سەلاحەدینی ئەیوبی-ئەییوبیەکانیش لەوێ سەرچاوەیان گرتوو. سەرچاوە: ئەرشیفخانە ی ریچمۆند-بەریتانیا [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: کوردستان

ولایت: شانیشینی یە کگرتوو (بەریتانیا)

QR Code:

سەرچاوەکان

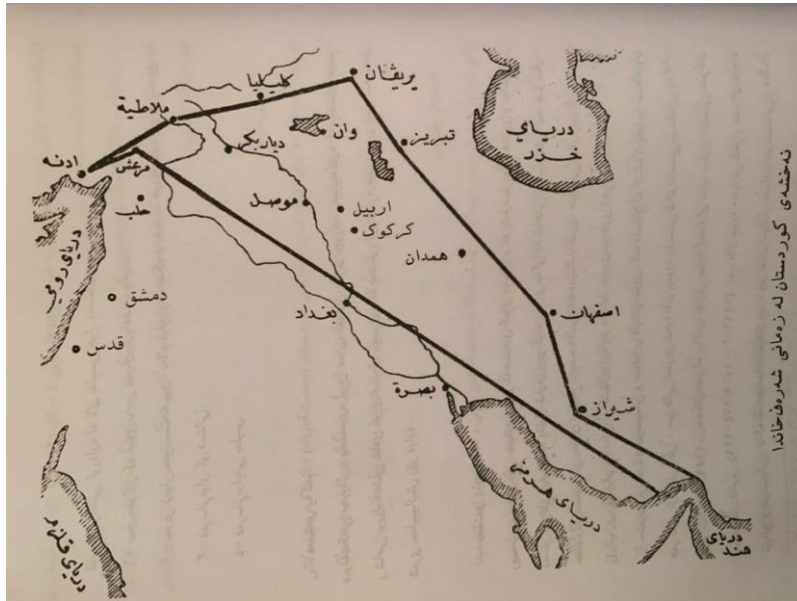
[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | [بەچی میترا نیوز](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-01-29

بابه‌ت: 178

نه‌خشه‌ی کوردستان له‌ سه‌رده‌می شه‌ره‌فخاند

[20230518113625491418=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230518113625491418)

به‌یێ سه‌رچاوه‌ میژووویه‌کان، شه‌ره‌فخان کوری شه‌مه‌دینی میری به‌دلیس بووه‌، له‌ سالی 1543 له‌دایک بووه‌، له‌ ته‌مه‌نی 12 سالی‌دا بووه‌ به‌ میر. شه‌ره‌فخان یه‌ کێک بووه‌ له‌ زانا گه‌وره‌ و ناو‌داره‌کانی سه‌رده‌می خۆی، له‌ سالی 1597 په‌رتووکی به‌ناوبانگی (شه‌ره‌فنامه) ی به‌ زمانی فارسی نووسیوه‌. په‌رتووکه‌ که‌ له‌باره‌ی میژووی کورده‌ و به‌ شیوه‌زاره‌کانی کوردی کرمانجی ژوو‌رو و کرمانجی خواروو و زمانه‌کانی (فارسی، عه‌ره‌بی، فه‌ره‌نسی و رووسی) چاپ کراوه‌. به‌ نووسینی شه‌ره‌فنامه، زانیاری له‌مه‌ر جوگرافیا و ژبانی پامیاری و ده‌سه‌لاتی کورد و زمان و رووه‌ هه‌مه‌جۆره‌کانی کۆمه‌لگه‌ی کوردی ئه‌وده‌مه‌ تۆمار کردووه‌. له‌ په‌رتووکی شه‌ره‌فنامه‌دا، زۆر نه‌خشه‌ و تابلۆ ره‌نگاو‌ره‌نگ هه‌ن، که‌ به‌ده‌ست کێشراون و هه‌ندیکیان له‌ مۆزه‌خانه‌کانی ئه‌وروپادا پارێزراون. شه‌ره‌فخان له‌ سالی 1604 دا کۆچی دوا‌ی کردووه‌ و گۆره‌که‌ی له‌ به‌دلیسه‌، دوا‌ی سه‌دان سال له‌ کۆچی دوا‌ی کردنی، تا ئێستا ناوه‌که‌ی به‌زیندووی ماوه‌ته‌وه‌.

شه‌ره‌فخانی به‌دلیسی (1005ک - 1596ز) وای پاگه‌یان‌دووه‌، که‌ کورد له‌ باری کۆمه‌لایه‌تی و زاراوه‌ ده‌بێته‌ چوار به‌ش، واته‌ (کرمانج، لۆر، که‌له‌ور، گۆران). سنووری کوردستان، به‌ خه‌تی راست له‌سه‌ر که‌نداوی فارسه‌وه‌ تا پرانه‌وه‌ی مه‌لاتیا و مه‌ره‌ش ده‌چێ، ئالی باکووری ئه‌م خه‌ته‌ ولاتی فارسی و ئێراقی عه‌جه‌م و ئازربایجان، ئه‌رمه‌ستانی گچکه‌ و ئه‌رمه‌ستانی گه‌وره‌، له‌ باشووری ئێراقی عه‌ره‌ب و ناوچه‌کانی مووسل و ئامه‌ده‌.

باشایان و میرانی ئازای کوردستان به‌ ناوی هۆزبان ناسراون، وه‌ک (هه‌کاری، سو‌ری، بابانی، ئه‌رده‌لانی). هه‌ندیکیشیان ناویان وێرای شار و قه‌ڵاکیان هاتووه‌، وه‌ک: (میرانی حه‌سه‌ن کێف، به‌دلیس، جزیره‌، حه‌زۆ، ئه‌کیل) و هه‌تیره‌ش...

فه‌رمانه‌واکانی کوردان، له‌لای به‌دلیس چوار ده‌سته‌ن:

یه‌ که‌م سه‌ربه‌خۆکان، که‌ میژوونووس ناویان به‌ پاشا نووسیوه‌.

دووهم، ئه‌وه‌ی ته‌واو سه‌ربه‌ست نه‌بووه‌، به‌لام دراویان له‌ سکه‌ داوه‌ و له‌ وتاری هه‌ینی ناویان هه‌نراوه‌.

سێیه‌م، فه‌رمانه‌واکانی کوردستان.

چواره‌م، فه‌رمانه‌وا‌ی به‌دلیسی.

سه‌رچاوه‌: - نه‌خشه‌ی کوردستان له‌ سه‌رده‌می شه‌ره‌فخاند، شه‌ره‌فنامه، میژووی مائه‌میرانی کوردستان، میر شه‌ره‌فخانی به‌دلیسی. وه‌رگێڕانی مامۆستا هه‌ژار، چاپی سێیه‌م 2006 ده‌زگی چاپ و بڵاوکردنه‌وه‌ی ئاراس. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته‌

شار و شارۆچکه‌کان: به‌دلیس

فۆلده‌ره‌کان: میژووی کۆن

ولات: کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

[1] مانیپەر | کوردی ناوەراست | baskurd.basnewss.com - 18-05-2023 مانیپەر

کاتی تۆمارکردن: 2023-05-18

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابه‌ت: 179

نه‌خشه‌ی کوردستان له گووگل ماپ

[2011030810400723208=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2011030810400723208)

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

ولات: کوردستان

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبه‌ت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌پاست | [ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخه‌وان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2011-03-08

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

بابەت: 180

نەخشەى کوردستان لە کۆنفرانسی سانفرانسیسکۆ 30ى مارسى 1945

[20220825183527430310=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220825183527430310)

نەخشەى کوردستان لە کۆنفرانسی سانفرانسیسکۆ 30ى مارسى 1945

سامال ئەحمەدى

نەخشەى کوردستان کە لەلایەن نوێنەرانی کوردەو لە کۆنفرانسی سانفرانسیسکۆدا 30ى مارسى 1945 خرایە روو. کۆنفرانسی سانفرانسیسکۆ لە کوتایى مانگی مارس و سەرەتای مانگی ئاپریلى 1945 بە بەشداری 50 ولات لە شارى سانفرانسیسکۆ ویلايەتى کالیفۆرنیای ئەمریکا بەرپۆه چوو. لەو کۆنفرانسەدا پەیماننامەى نەتەوە یەگرتوووەکان و ئەو پرۆژانەى لە کۆنفرانسی "دومبارتن ئۆکس (ئۆگوستى 1944 لە ملکی دومبارتن ئۆکس لە شارى واشینگتۆن دیسی)" ئامادە کرابوون، پەسند کران و بە شیۆه یەکی فەرمی رێکخراوی نەتەوە یەگرتوووەکان دامەزرا. دیپلۆماتیکی ئەمریکایى بە ناوی ئەلگر هیس Alger Hiss سەرۆکایەتیی کۆنفرانسەکەى کرد. بێدانى مافی فیتۆ بە پینچ ولاتی هەمیشەیی ئەنجوومەنى ئاسایشی نیۆدەوڵەتییش لەو کۆنفرانسەدا پەسند کرا. [1]

تایبەتمەندییەکانى بابەت

فۆلەدرەکان: میژوووی کۆن

ولات: کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] مائپەر | کوردی ناوەراست | مائپەری باسکورد

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-25

ناوی تۆمارکار: زریان عەلى

بابه‌ت: 181

نه‌خشه‌ی کوردستان!

[2011121211030363232=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2011121211030363232)

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

ولات: کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆماری تایبه‌ت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌پاست | [ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخه‌وان](#)

کانی تۆمارکردن: 2011-12-12

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

بابہت: 182

نہخشہ ی کوردستانی گہورہ بہ پی پیماننامہ ی سی سنوور 1944

[20230510124420488950=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

پهیمانی سێ سنوور
له مانگی گهلاوێژی سالی 1944 کۆبوونهوهیهکی نهێنی به مه بهستی یه کگرتنی کوردستانی گهوره له سه ر کێوی دالانیه ر (که سنووره کانی ئێران و ئێراق و تورکیا له ویدا یه ک ده گرنه وه) به ستر. نوێنه رانی سێ پارچه ی کوردستان له و کۆبوونه وه یه دا په یمانێکیان واژۆ کرد، بۆ هاوکاری و پشتیووانی یه کتر که به په یمانی سێ سنوور ناوبانگی ده رکرد، نوێنه ران بریتییبوون له: قاسم قادری له لایه ن کۆمه له ی ژێ کاف (له کوردستانی رۆژه لهاته وه) ، شیخ عوبه یدو لا (له کوردستانی باکووره وه) و قازی مه لا وه هاب (له کوردستانی باشوور). له و دانیشه نا ده ئه و نه خشه یه ی کوردستانی گه وره په سند کرا که له لایه ن کۆمه له ی کوردی به یرووت بلاو کرابوو یه وه. [1]

سه رچاوه: فه ره نه نگي زانستی سیاسی (کوردی- کوردی)

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

فۆلدەرەکان: میژووی هاوچەرخ

ولّات: کوردستان

:QR Code

سه رچاوه کان

[1] تۆرى كۆمه لایه تی | کوردی ناوه راست | تۆره كۆمه لایه تییه كان؛ فه یسبوک؛ په یچی (مێژوو بو کورد) رۆژی 05-10-

2023

کاتی تو مارکردن: 2023-05-10

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابەت: 183

نەخشەی کۆماری تورکمان کە لە لایەن ئەرشەد سەلحییەووە بۆلاوکراوەتەووە و زۆربەری باشوور و
رۆژئاوای کوردستانی تورکمنیخواه!

[20180807112540104497=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20180807112540104497)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: بەرەری تورکومانی ئێراقی

وڵات: باشووری کوردستان

وڵات: رۆژئاوای کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوێی باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2018-08-07

ناوی تۆمارکار: هاوێی باخەوان

بابەت: 184

نەخشەی کۆماری کوردستان بە پایتەختی مەهاباد

[20220825182702430308=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220825182702430308)

نەخشەی کۆماری کوردستان بە پایتەختی مەهاباد کە ساڵی 1947 لە لایەن تۆما بوا، نووسەر و کوردناسی فەرەنسایي له بابەتێکی 32 لاپەرەیییدا لە ژومارە 29 ی گۆفاری رۆژەلات له پاریس چاپ و بلاو کراوەتەو. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

فۆلەدرەکان: میژووی کۆن

ولات: کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] مانیپر | کوردی ناوەراست | [مانیپر بۆسکورد](#)

کاتی تۆمارکردن: 2022-08-25

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابهت: 185

نهخشه‌ی کۆماری کوردستانی سوور

[20220829104931430969=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220829104931430969)

له 16ی ته‌مووزی 1923 له‌ژێر ده‌سه‌لاتی یه‌کێتی سۆڤیه‌تی جاراندا به‌ بریاری سه‌رۆکایه‌تی کۆمیتیه‌ی جیه‌جیاکری ناوه‌ندی کۆماری ئازهریایجان کۆماری کوردستانی سوور وه‌ک ناوچه‌یه‌کی ئۆتۆنۆمی و یه‌که‌یه‌کی کارگێری و ئه‌تنیکی دامه‌زرا. هه‌لکه‌وته‌ی جوگرافی کوردستانی سوور ده‌که‌وته‌ نێوان ئازهریایجان و ئه‌رمه‌نستان و له‌ ناوچه‌کانی که‌ره‌کیشلاک (قه‌ره‌قیشلاق)، کوباتلی (قوبادلی)، که‌له‌بجار، لاجین، کوتورلی (قوتورلی)، کوردگاجی (کوردحاجی) و مورادخانلی پیک هاتوو. له‌ ئاکامدا هه‌رتیمی کوردستانی سوور به‌سه‌ر چوار ناوچه‌دا دابه‌ش کرا به‌ ناوه‌کانی که‌له‌بجار، لاجین، قوبادلی و زه‌نگلیان و (لاجین) یش وه‌ک پایته‌خت ده‌ستنیشان کرا.

به‌یپی سه‌رچاوه‌ می‌ژووویه‌کان، بۆ یه‌که‌مین جار له‌ سالی 1921 ئه‌م ناوچه‌یه‌ به‌ ناوی کوردستان ناو برا. سنوووری جوگرافیای ئه‌م کۆماره‌ له‌ ناوچه‌ کێشه‌ له‌سه‌ره‌کانی کوردستانه‌ و له‌ سالی 1980 بۆ 1990 شه‌ڕیکی گه‌وره‌ له‌سه‌ر ئه‌م ناوچه‌یه‌ له‌ نێوان ئازهریایجان و ئه‌رمه‌نستان ڕووی دا، له‌م شه‌ڕه‌دا نزیکه‌ی 30 هه‌زار سه‌رباز له‌ له‌شکری هه‌ردوولا کوژران.

ته‌مه‌نی کۆماری کوردستانی سوور ته‌نیا شه‌ش ساڵ درێژه‌ی کێشا و دواتر له‌ سالی 1929 له‌لایه‌ن ده‌سه‌لاتی ناوه‌ندی مۆسکۆوه‌ به‌ بیانووی گۆرانکاری و سه‌رله‌نوێ ڕیک‌خستنه‌وه‌ی سیستمی کارگێری، کۆماری کوردستانی سوور هه‌لوه‌شێندرایه‌وه‌.

له‌ سالی 1991 - 1992 له‌لایه‌ن کۆمه‌ڵێک چالاکوانی سیاسیه‌وه‌ هه‌وڵی زیندووکردنه‌وه‌ و دووباره‌ دامه‌زراندنه‌وه‌ی ئه‌م کۆماره‌ درا، له‌ژێر ناوی کوردستانی قه‌وقاز، به‌لام ئه‌م هه‌ولانه‌ نه‌گه‌یشتنه‌ ئامانج.

کۆماری کوردستانی سوور، له‌ نه‌خشه‌ی کوردستانی گه‌وره‌دا ده‌که‌وته‌ باکووری ڕۆژه‌لاتی ئه‌م نه‌خشه‌یه‌ و به‌ پارچه‌ی پینجه‌می کوردستانی گه‌وره‌ داده‌نریت.

ئاماده‌کردنی: سارا سه‌ردار

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

فۆلده‌ره‌کان: می‌ژووی کۆن

ولات: کوردستانی (سوور)

ولات: ئازهریایجان

سەرچاوەکان

[1] مانیپەر | کوردی ناوەراست | [مانیپەری باسکورد - 2022-08-29](#)

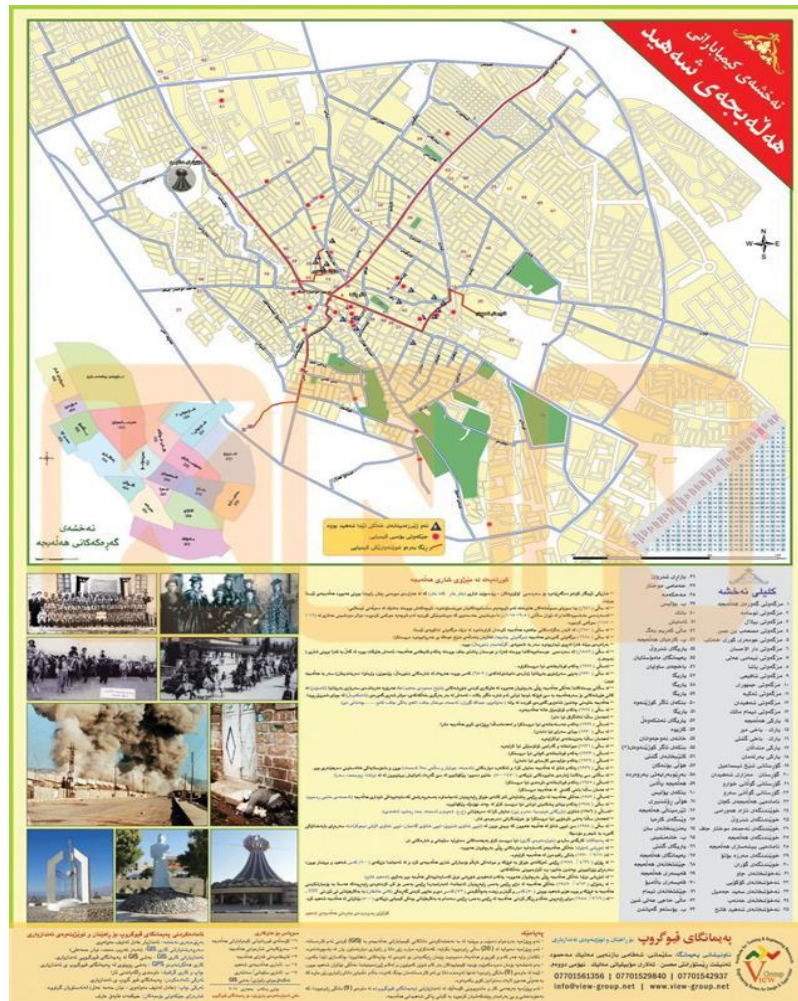
کاتی تۆمارکردن: 2022-08-29

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابه‌ت: 186

هه‌خشه‌ی کیمیابارانی هه‌له‌به‌جه

[2011052609293560066=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2011052609293560066)

ئاماده‌کردنی: به‌یمانگی فو‌گروپ، بۆ‌راهینان و تو‌ئینه‌وه‌ی ئه‌ندازیاری

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارو‌چکه‌کان: هه‌له‌به‌جه

ولات: باشووری کوردستان

QR Code

سه‌راوه‌کان

کاتی تو‌مارکردن: 2011-05-26

ناوی تو‌مارکار: هاوړی باخه‌وان

بابه‌ت: 187

نه‌خشه‌ی که‌رکووک سانی 1960

[20250128122922620239=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250128122922620239)

شوێن: که‌رکووک

ناوی نه‌خشه: نه‌خشه‌ی ناوه‌ندی پارێزگای که‌رکووک

سال: 1960. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

شار و شارۆچکه‌کان: که‌رکووک

فۆلده‌ره‌کان: مێژووی کۆن

ولاته: باشووری کوردستان

QR Code

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | به‌یجی گۆندی که‌په‌نه‌ک

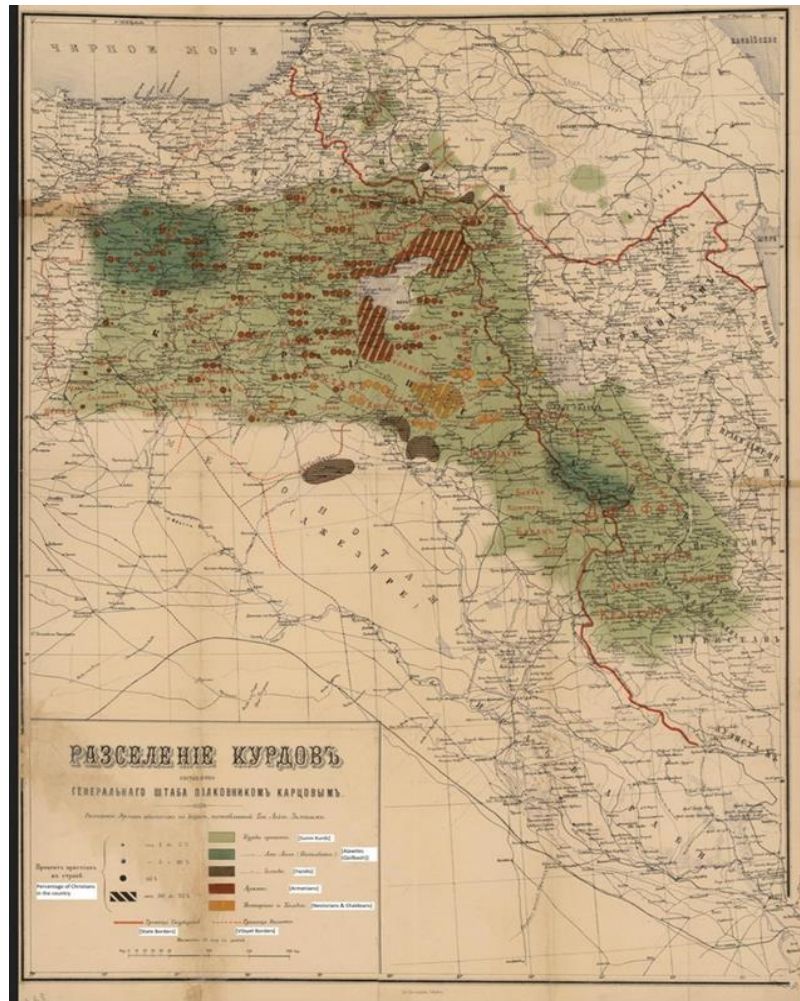
کاتی تۆمارکردن: 2025-01-28

ناوی تۆمارکار: سروشت به‌کر

بابه‌ت: 188

نه‌خشه‌یه‌ک به‌رد دینیتته‌گۆ

[20210315160043392685=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20210315160043392685)

نه‌خشه‌ی کوردستان له‌ کۆتایی سه‌ده‌ی 19 دا، له‌لایه‌ن سوپاسالاری روسیای قه‌یسه‌ری فلادیمیر کراتسۆف کیشراوه‌. ته‌مه‌نی نه‌خشه‌که‌ نزیکه‌ی 130 سا‌له‌.

چه‌ند سه‌رنجیک له‌سه‌ر نه‌خشه‌که‌: یه‌که‌م؛

رووبه‌ری ئه‌و وڵاته‌ی که‌ له‌ ئیستادا (واته‌ له‌ 2020دا) وه‌ک کوردستان ده‌ناسرێت به‌نزیکه‌ی 25٪ له‌ کوردستانی 130 سا‌ل له‌مه‌به‌ر بچوکه‌تره‌. واته‌ له‌م 130 سا‌له‌ی رابردوودا نزیکه‌ی چوار-یه‌کی خاکی کوردستان له‌ده‌ست چوووه‌ و چیت‌ر به‌ کوردستان هه‌ژمار ناکرێت.

دووهم؛

له‌و 130 سا‌له‌دا، زۆرت‌رین به‌شه‌ خاکی له‌ده‌ستچوو له‌ رۆژافای فورات له‌ باکور و له‌ باشور و رۆژه‌لاتیش له‌ به‌شه‌ باشوره‌که‌یه‌تی.

سێیه‌م؛

وه‌ک له‌ نه‌خشه‌که‌دا دیاره‌، له‌و سه‌رده‌مه‌دا کوردستان ژێرده‌سته‌ی قاجاریه‌کان و عوسمانیه‌کان و روسه‌کان بووه‌. ئه‌و به‌شه‌ کوردستانه‌ی ژێرده‌سته‌ی روسه‌کان بوو به‌ته‌واوی له‌ زاگیره‌ی میژووی ئیمه‌دا سراوه‌ته‌وه‌.

چوارهم؛

هه‌رچه‌نده‌ ئازهریه‌کانی ئێران وه‌ک کورد ژێرده‌سته‌بوون، به‌لام له‌ 130 سا‌لی رابردوودا توانیویانه‌ به‌شیوه‌یه‌کی به‌رچاو دیموگرافیای گۆلی ورعی بگۆرن.

پنجهم؛

له‌ رابردوودا و به‌هۆی هێواشی پرۆسه‌ی مۆدێرنه‌ته‌ و به‌عه‌شیره‌ت مانه‌وه‌ی کورد، پرۆسه‌ی توانه‌وه‌ی کورد تا راده‌یه‌کی زۆر

هه‌یواش بوو. له 130 ساڵی داهاتوودا، چاوه‌روان ده‌کریت ئەم پرۆسه‌یه زۆر خێراتر بێت و ڕه‌نگه‌ شتێک نه‌مێنێت به‌ناوی کوردستان.

شه‌شه‌م؛

کاتی 130 ساڵ له‌مه‌وه‌به‌ر، کوردستان وه‌ک یه‌که‌یه‌کی جوگرافی له‌یه‌ک دانه‌به‌راو به‌یرواوه‌، ولاتی که‌ نه‌بوو به‌ناوی عێراق. هه‌وته‌م؛

له‌ نه‌خشه‌ که‌دا ڕه‌نگه‌ سه‌وزه‌ کاله‌ که‌ کوردی سوننه‌یه‌، ڕه‌نگه‌ سه‌وزه‌ تۆخه‌ که‌ش کوردی عه‌له‌وین. ناوچه‌ی ده‌رسیم-سیفاس له‌ باکور و خا‌نه‌قین-کرماشان له‌ باشور و ڕۆژه‌لات به‌ هه‌مان ڕه‌نگی سه‌وزی تۆخ کیشراون. ئەمه‌ش واده‌گه‌یه‌نیت که‌ عه‌له‌وی و یارسانی به‌یه‌ک دین هه‌ژمار کراون (جیگای سه‌رنجه‌ زمانی پیرۆزی هه‌ردوو ئایینه‌که‌، گۆرانی و زازایی، له‌یه‌ک نزیکه‌).

هه‌شته‌م؛

ئەم نه‌خشه‌یه‌ پێش قه‌تل و عامی ئەرمه‌نه‌کان کیشراوه‌ و ئەو ئیدیعا‌بانه‌ی که‌ ناوچه‌کانی وان و دیاربیه‌کر و ئەرزنجان ئەرمه‌نی بوون به‌تال ده‌کاته‌وه‌. ئەوان له‌ناوچه‌ که‌دا هه‌بوون، به‌لام که‌مینه‌ بوون. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی باب‌ه‌ت

ولات: کوردستان

ولات: ئێراق

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌یاست | [ئارام ره‌فحه‌ت](#)

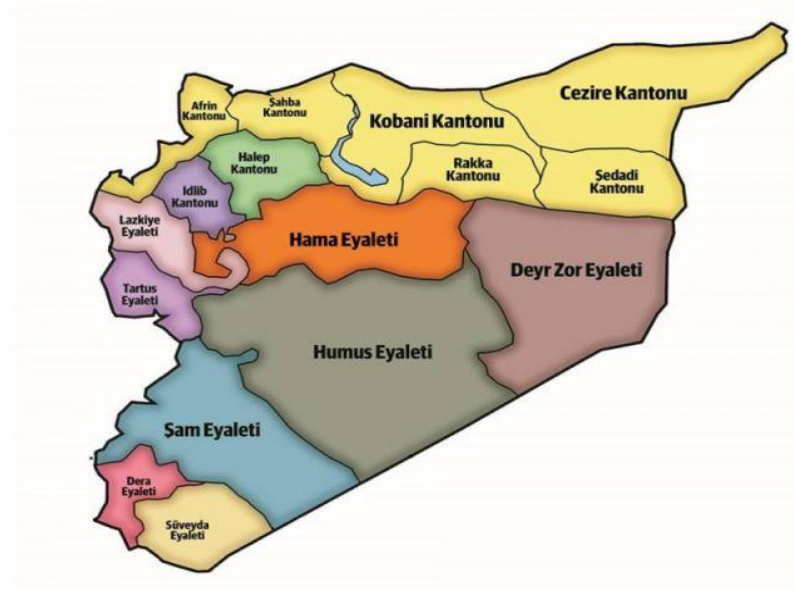
کاتی تۆمارکردن: 2021-03-15

ناوی تۆمارکار: به‌ناز جۆلا

بابەت: 189

نەخشەیەکی پنتاگۆن بۆ رۆژاواى کوردستان که رۆژنامەى یەنى شەفەق بلاویکردۆتەووە

[20170908155654102146=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20170908155654102146)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولات: رۆژاواى کوردستان

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

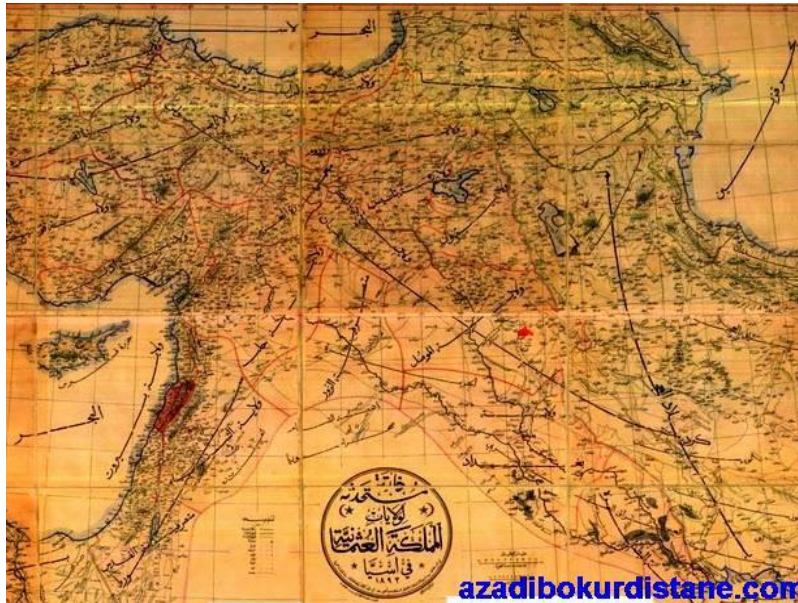
کاتی تۆمارکردن: 2017-09-08

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 190

نەخشەیەکی دەوڵەتی عوسمانی کە ناوی کوردستانی تیدا هاتوو

[2011121210582863231=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2011121210582863231)

[1]

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان

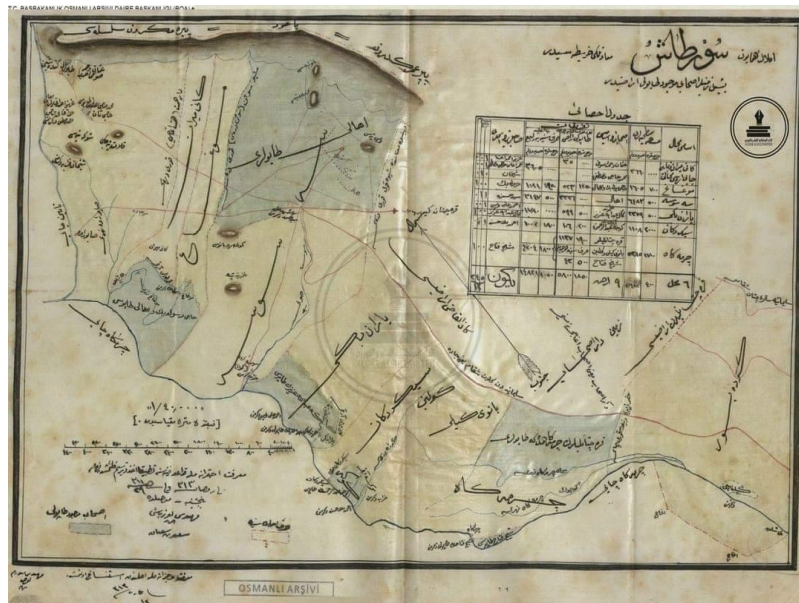
کاتی تۆمارکردن: 2011-12-12

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 191

نەخشەیەکی زەویەکانی سوورداش-سنجەقی سلیمانی-ویلايەتی موصل-دەوڵەتی عوسمانی سالی 1897

[2023115102250529033=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2023115102250529033)

نەخشەیەکی زەویەکانی سوورداش-سنجەقی سلیمانی-ویلايەتی موصل-دەوڵەتی عوسمانی سالی 1897
له نەخشە کەدا، ئەم ناوانە دەرە کەون (سوسە، یاران بە گی، سینگردکان، بانوی کیلی، کولین؟/گولین، چەرمەگا، گەردەبۆر، دارزەمین. زەویەکانی قازی قازی، زەوی کاکە عەبدوللا عەزیز، زەوی قەرەچەتانی چەرمەگا، زەوی شیخ فەتاح، زەوی خەلکی وەیس تەپەیی موغا. زەوی کۆکە، کۆیخا عەبدولرحمان و ئەحمەد مەلا حەسەن.
تێبینی: لەوانە یە هەندیک ناوم لە پێنوسە کە بە هەلە نووسی بێتەوه، هەروەک بە دڵنیایی دوا 126 سال، هەندیک له ناوەکان گۆراون. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: سلیمانی

ولایت: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | تۆرە کۆمەڵایەتیەکان؛ فەیسبۆک؛ پەنجی (سوعاد هەولێری) رۆژی 15-11-2023

2023

کاتی تۆمارکردن: 2023-11-15

ناوی تۆمارکار: رۆژگار کەرکۆوی

بابەت: 192

نەخشەیەکی سەر دەمی پاشانیشینی ئێراق کە لە سەر فەرش نەخشێنراوە

[20180216105656101379=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20180216105656101379)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: باشووری کوردستان

ولایت: ئێراق

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2018-02-16

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 193

نەخشەیەکی رۆژاواى کوردستان که ده‌گاته سه‌ر ده‌ریای ناوه‌راست

[20171210131800103068=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20171210131800103068)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: رۆژاواى کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوه‌راست | [ئاماده‌کردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخه‌وان](#)

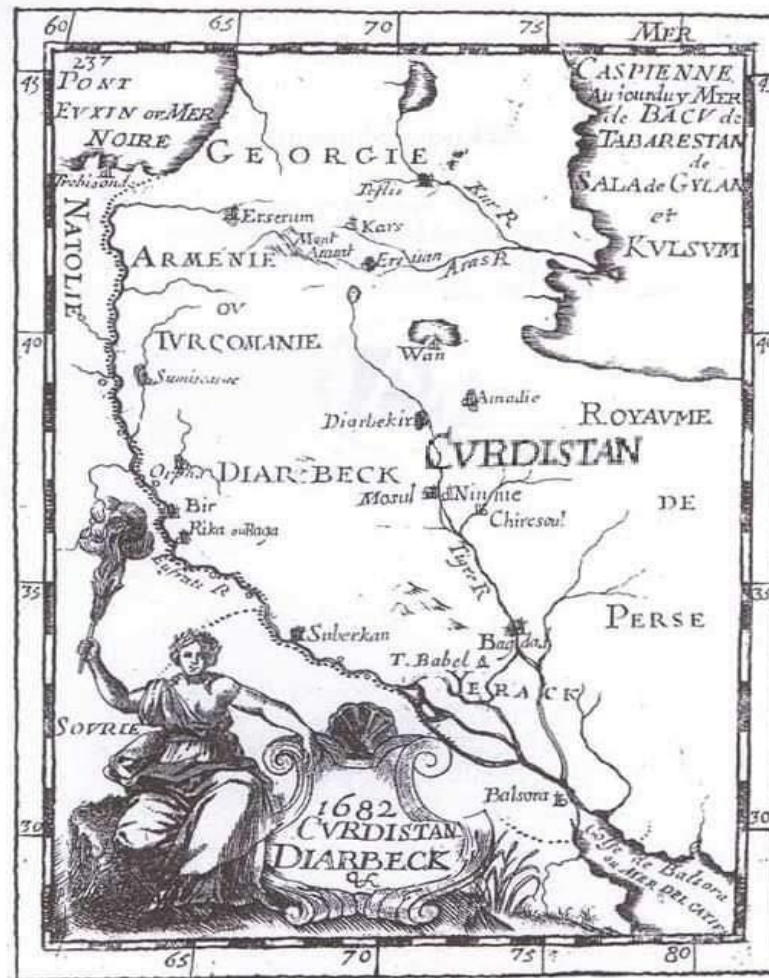
کاتی تۆمارکردن: 2017-12-10

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخه‌وان

بابه‌ت: 194

نه‌خشه‌یه‌کی کوردستان له سالی 1682

[20240425135600567474=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20240425135600567474)

نه‌خشه‌یه‌کی کوردستان له سالی 1682

[1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

ولات: کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌پاست | تۆره‌کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ فه‌سیبووک؛ په‌یجی (باوکی به‌رزان) رۆژی 2024-04-25

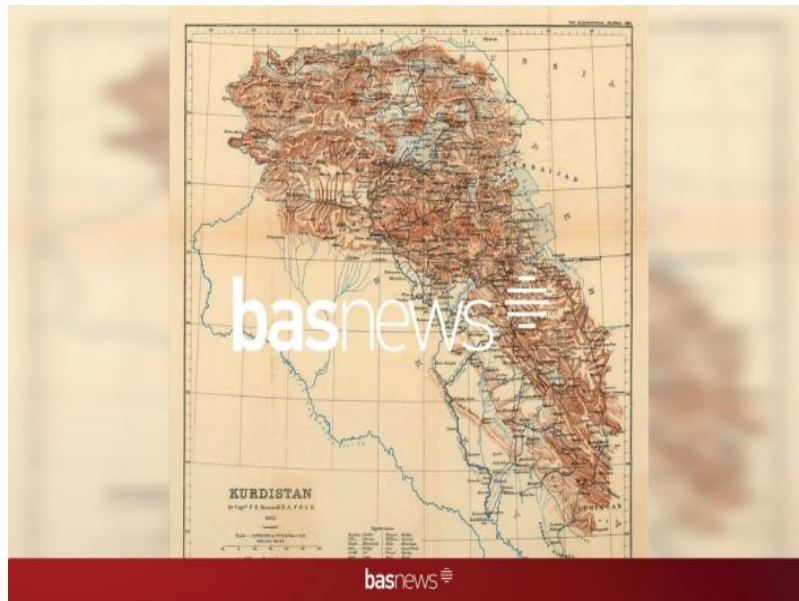
کاتی تۆمارکردن: 2024-04-25

ناوی تۆمارکار: رۆژگار که‌رکووی

بابهت: 195

نەخشەیه کی کوردستانی مهزن سالی 1892

[2022110135752444570=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2022110135752444570)

ناونیشانی بابته: نەخشەیه کی سالی 1892ی کوردستانی مهزن

نەخشەیه کی کوردستانی مهزن، که سالی 1892 واته (130 سال له مه و بهر) که ئیستا سالی (2022) ه له لایه نەخشەزان و دیپلوماتکارێکی بهریتانی دروست کراوه و له سالی 1894 له گۆفاریکدا بڵاوی کردووه تهوه، (باسنیوز) بۆ یه کهمین جار له میدیای دامه زراوه پێ کوردیدا بڵاوی ده کاتهوه.

جێی باسه ئەم نەخشەیه به (کۆنترین نەخشە ی چاپکراوی کوردستانی مهزن) ناودێر ده کریت، نەخشە که له سه ر بنچینه ی گه شت و گه ران و کاری سیخووری یه که م سهردانی کاپتن فرانسس ریچارد ماونسیل، دیپلوماتکار و نەخشەزانی بهریتانی دروست کراوه، که له هاوینی 1892 وه ک سیخووریکی ولاته که ی، سهردانی زۆریه ی ناوچه کان کوردستانی مه زنی کردووه. نەخشە که ی کوردستانی مه زن، که ماونسیل له 1892 دا دروستی کردووه، تا راده یه ک فراوانتره له و نەخشەیه ی توێه رانی کورد تا ئیستا پشتیان پێ به ستووه و له په رتووک و به لگه نامه کانی تر دا بڵاو کراوه ته وه، له م نەخشەیه شدا کوردستانی مه زن ناوچه یه کی شاخاوی سه خته و به شه کانی رۆژه لاتی تورکیای ئیستا و ئه رمه نستانی ئیستا و به شیکی زۆری ئیراقی ئیستا، باکووری رۆژه لاتی سووریای ئیستا و باکووری رۆژاوی ئیرانی ئیستا له خۆ ده گریت.

ئه و نەخشەیه به شیکه له نەخشە گه ره که ی کاپتن ماونسل، که له هه مان ئه و سالی گه شته که ی تیدا ئه نجام دا بوو، دروستی کردبوو بۆ ئه وه ی بۆ کار و پلانی حکوومی بهریتانیا ئه و کاته به کار به یئیریت. نەخشە که له سالی 1894 له گۆفاری (Geographical) بڵاو کراوه ته وه.

فرانسس ریچارد ماونسیل، له شوباتی 1861 له شاری لیمپرک-ی ئێرله ندا له دایک بووه و له کۆلیژی چیلتنهام خۆیندوویه تی و له ئه کادیمیای سه ربازپی شاهانه به شدارپی کردووه.

دیپلوماتکاری حکومه تی ئه و کاته ی بهریتانیا بووه، هه ره ها له ریزه کانی سوپای ئه و ولاته شدا کاری کردووه.

ئه م دیپلوماتکاره، خولیا ی شوینه وارسای و جوگرافیا ناسییش بووه و له دروستکردنی نەخشە شدا زۆر کارامه بووه. له کۆتاییه کانی سه ده ی نۆزده یه م و سه ره تا کانی سه ده ی بیستم، ئه فسه رێکی هه والگری چالاک بووه له رۆژه لاتی ناوه راست. سالی 1936 کۆچی دوا پی کردووه.

شایانی باسه، (باسنیوز) ئەم نەخشەیه و زانیارییه کانی، له مانپه ری (جیوگرافیکوس) وه رگرتووه. [1]

تایبه تمه ندیه کانی بابته

فۆلده ره کان: میژووی هاوچه رخ

فۆلده ره کان: میژووی کۆن

ولآت: باشووری کوردستان

ولآت: باکووری کوردستان

ولایت: رۆژاواى کوردستان
ولایت: رۆژهه‌لاتى کوردستان
ولایت: کوردستان
ولایت: کوردستانی (سوور)
ولایت: ئێران
ولایت: ئێراق
ولایت: تورکیا
ولایت: سووریا

سەرچاوه‌کان

[1] مانیپەر | کوردی ناوه‌راست | baskurd.basnews.com

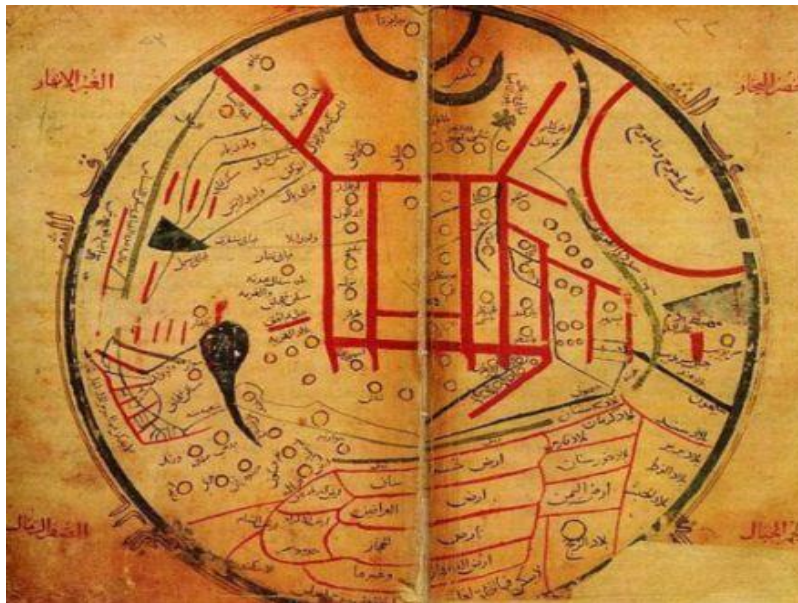
کاتی تۆمارکردن: 2022-11-10

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابهت: 196

نهخشهیه کی کۆن که ناوی زهوی کوردی تیداها تووه

[2011012520254533030=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2011012520254533030)

نهخشه که به زمانی عه ره بیه و سهراوه که ی نه زانراوه.

سهراوه کان

کاتی تو مارکردن: 2011-01-25

ناوی تو مارکار: هاوړی باخه وان

بابەت: 197

نەخشەیەکی کۆنی ویلایەتی موسل، سەر دەمی دەوڵەتی عوسمانی کە باشووری کوردستان دەگرێتەو، زانیارییەکانی سەر نەخشە کە بە زمانی توکی عوسمانی نووسراون

[20160926232407134204=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20160926232407134204)

...

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: موسل و دەشتی نەینەوا

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

کاتی تۆمارکردن: 2016-09-26

ناوی تۆمارکار: سەریاس ئەحمەد

بابەت: 198

هینکاری شارۆچکە و شارەدێیەکانی کەرکووک

[2014061814421876719=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2014061814421876719)

گرافیک پامان عومەر، ئاوێنەنیوز

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: کەرکووک

ولایت: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

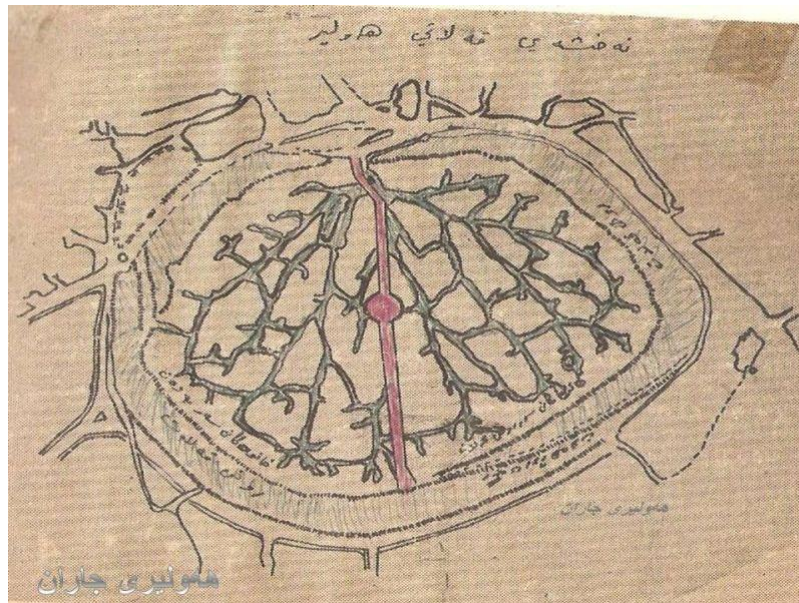
کاتی تۆمارکردن: 2014-06-18

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 199

هینکاری قەڵاتی هەولێر

[2013032915290479990=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2013032915290479990)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: هەولێر

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هەولێر باخەوان](#)

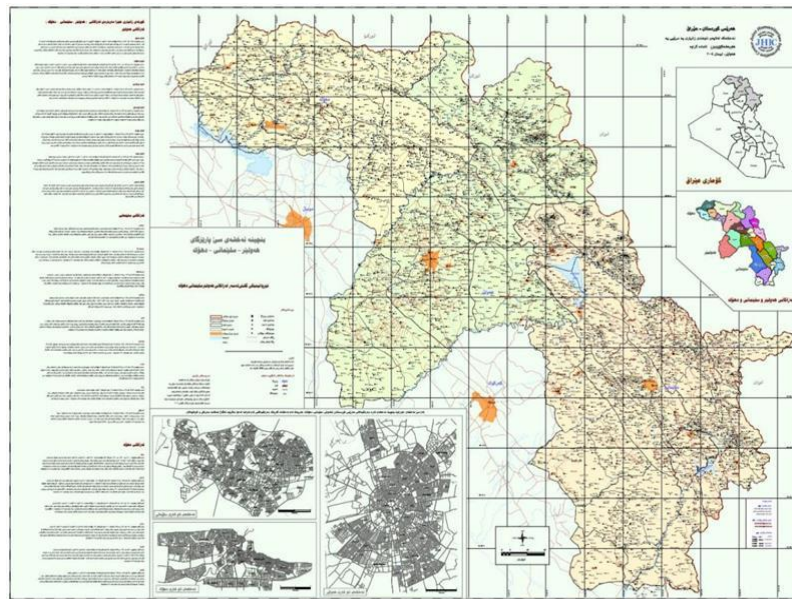
کاتی تۆمارکردن: 2013-03-29

ناوی تۆمارکار: هەولێر باخەوان

بابەت: 200

هەریمی کوردستان - عێراق

[20180410164838148438=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20180410164838148438)

نەخشە کە لەلایەن ناوەندی زانیارییە مەروییە هاوبەشەکان (JHIC) ئامادەکراوە
هەولێر، نیسان 2004
بۆ کردنەوێ نەخشە کە بە گەورەیی، کلیک لە فایلێ پەڕێندیدار بکە!

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: دەھۆک

شار و شارۆچکەکان: سلێمانی

شار و شارۆچکەکان: هەولێر

ولایت: باشووری کوردستان

:QR Code

سەرچاوەکان

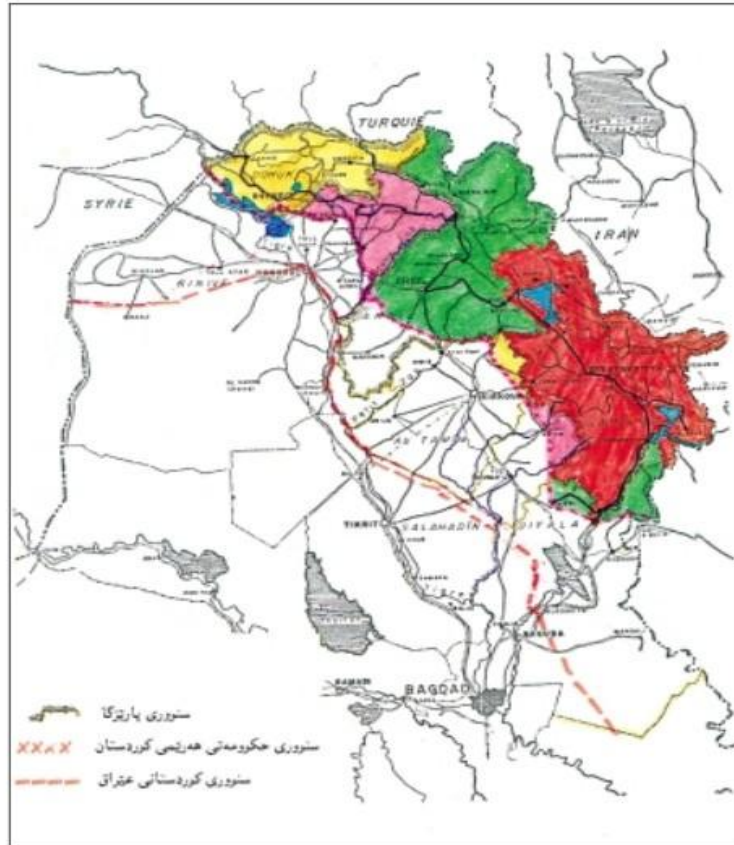
کاتی تۆمارکردن: 2018-04-10

ناوی تۆمارکار: نالیا ئیبراهیم

بابەت: 201

هەریمی کوردستانی ئازاد و سنووری پارێزگاکان بەیپی دابەشکردنی ئیدارەیی 2002ی دەولەتی ئێراق

[20250111061945617002=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250111061945617002)

نەخشەی ژمارە -A-

هەریمی کوردستانی ئازاد و سنووری پارێزگاکان بەیپی
دابەشکردنی ئیدارەیی دەولەتی عێراق

نەخشەی هەریمی کوردستانی ئازاد و سنووری پارێزگاکان بەیپی دابەشکردنی ئیدارەیی 2002ی دەولەتی ئێراق.
* ئەوێ لە نەخشە کەدا دیاری کراوە:

-سنووری پارێزگا

-سنووری حکومەتی هەریمی کوردستان

-سنووری باشووری کوردستان (کوردستانی ئێراق)[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی کوردی ناوەراست | کورد لە پارێزگای مووسڵ؛ خەسرو گۆران؛ دەزگای ئاراس؛ چاپی یەکەم؛ سالی 2022؛

لایەن 28

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-11

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابەت: 202

هەریمی کوردستانی ئێراق بەیپی دابەشبوونە ئیدارییەکانی ساڵی 1970

[20250111063741617004=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=120250111063741617004=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

نەخشەی ژمارە - ۹۰ -
هەریمی کوردستانی عێراق بەیپی دابەشبوونە ئیدارییەکانی ساڵی ۱۹۷۰

هەریمی کوردستانی ئێراق بەیپی دابەشبوونە ئیدارییەکانی ساڵی 1970.

* ئەوەی لە نەخشە کەدا دیاری کراوە:

-زەوییه ڕزگارکراوەکانی باشووری کوردستان (کوردستانی ئێراق)

-زەوی کوردستان لە ژێر دەسەڵاتی حکومەتی ئێراق. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

وڵات: باشووری کوردستان

وڵات: ئێراق

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی کوردی ناوەراست | کورد لە یارێزگی مووسڵ؛ خەسەرۆ گۆران؛ دەزگی ئاراس؛ چاپی یەکەم؛ ساڵی 2022؛

لایەرە 31

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-11

بابەت: 203

هەریمەکانی باشووری کوردستان

[2018090616201268624=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2012686240618092018)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: باشووری کوردستان

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

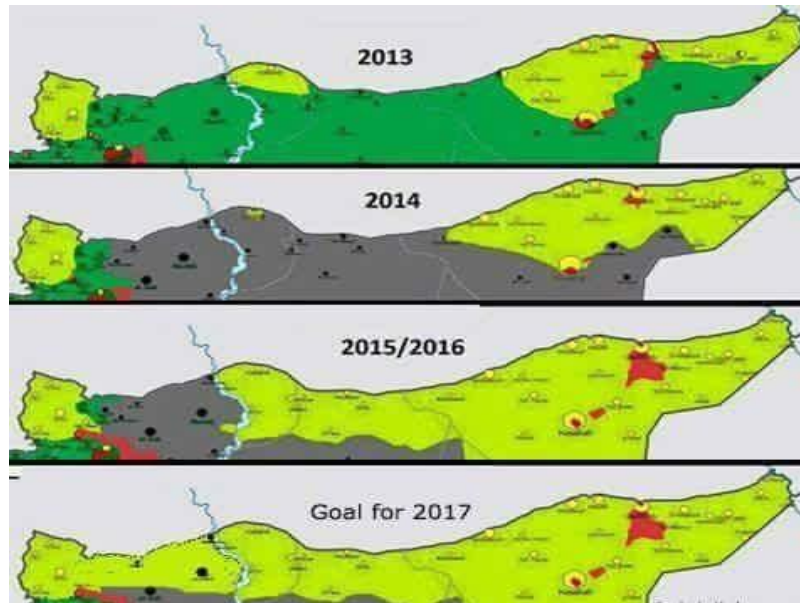
کاتی تۆمارکردن: 2018-09-06

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 204

ههنگاهه کانی پرگارکردنی رۆژئاوای کوردستان

[2016082013085695741=q&lng=1?/https://www.kurdipedia.org](https://www.kurdipedia.org/2016082013085695741=q&lng=1?/)

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

ولایت: رۆژئاوای کوردستان

سەرچاوه کان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئاماده کردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخهوان](#)

کاتی تۆمارکردن: 2016-08-20

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخهوان

بابەت: 205

ویلایەتی مووسڵ و شارۆچکەکانی لە کاتی حوکمی مەدحەت پاشا لە ساڵی 1869

[20250112075031617212=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20250112075031617212)

نەخشەی ژمارە ۲۲-
ویلایەتی مووسڵ و قەزاقانی لە کاتی حوکمی مەدحەت پاشا لە ساڵی (۱۸۶۹) وە
(سەرچاوە: د. عبدالعزیز نوار، تاریخ العراق الحديث، القاهرة، ۱۹۶۸)

نەخشەی ویلایەتی مووسڵ و شارۆچکەکانی لە کاتی حوکمی مەدحەت پاشا لە ساڵی 1869

*ئەوێ لە نەخشە کەدا دیاریکراوە:

-سنووری ویلایەت.

-سنووری شارۆچکەکان. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: مووسڵ و دەشتی نەینەوا

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] پەرتووکی | کوردی ناوەراست | [کورد لە بارتێگی مووسڵ؛ خەسەر و گۆران؛ دەزگای ئاراس؛ چاپی یەکەم؛ ساڵی 2022؛](#)

[لایە 69](#)

کاتی تۆمارکردن: 2025-01-12

ناوی تۆمارکار: زریان عەلی

بابەت: 206

رووبەری باشووری کوردستان

[2014111922342177995=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2014111922342177995)

[1]

سەرچاوه کان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | ئاماده کردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخهوان

کاتی تۆمارکردن: 2014-11-19

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخهوان

بابەت: 207

رووبەروو بوونەوهی پێشمەرگە و داعش لە باشووری کەرکوک

[2014062021123976779=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2014062021123976779)

شەرو رووبەروو بوونەوهی پێشمەرگە و داعش لە باشووری کەرکوک

ئامادەکردنی: محەمەد رەئوف

تایبەتمەندییەکانی بابەت

پارت / لایەن: دەوڵەتی ئیسلامی - داعش

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

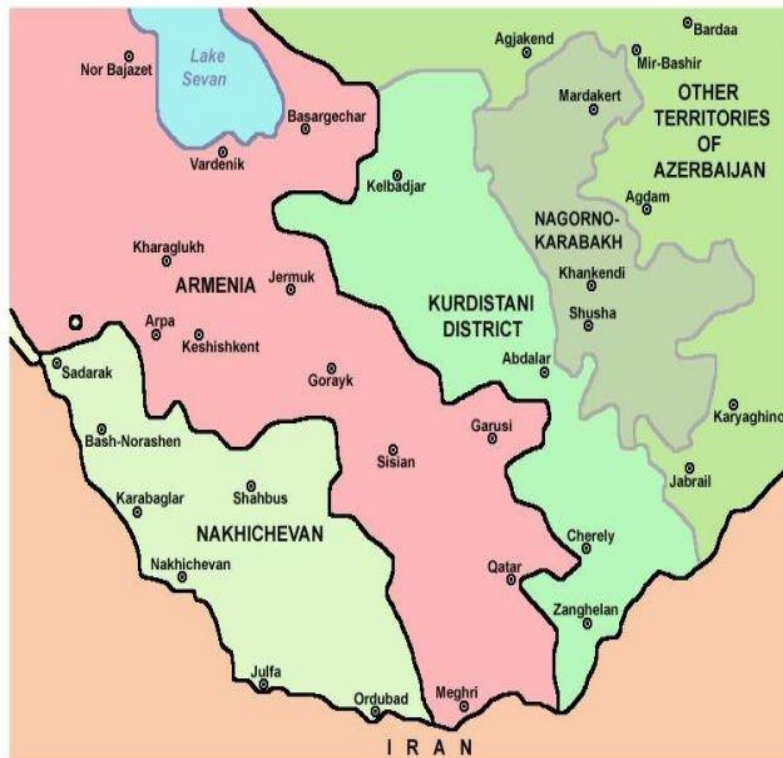
سەرچاوەکان

کاتی تۆمارکردن: 2014-06-20

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابەت: 208 کوردستانی سوور

[2015113019312587009=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

- - Kurdistani District (Red Kurdistan), part of Azerbaijanian SSR in 1930
- - Nagorno-Karabakh Autonomous Province, part of Azerbaijanian SSR
- - Nakhichevan Autonomous Republic, part of Azerbaijanian SSR
- - other territories of Azerbaijanian SSR
- - Armenian SSR

[1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

وڵات: یەکییتی سۆڤیەتی یۆشوو و پووسیا

QR Code:

سەرچاوەکان

[1] تۆماری تایبەت بۆ کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [ئامادەکردنی کوردیپیدیا - هاوڕێ باخەوان](#)

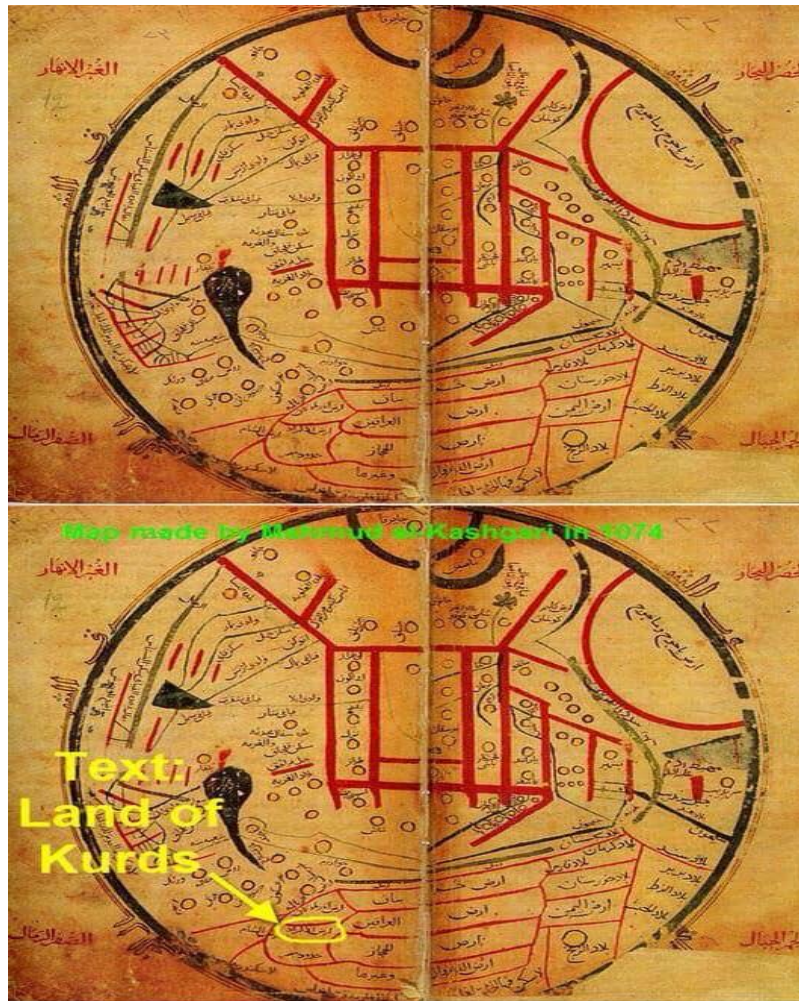
کاتی تۆمارکردن: 2015-11-30

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابه‌ت: 209

کۆنترین نه‌خشه به زمانی عه‌ره‌بی که ناوی (کورد) ی تیدا به‌دی بکړیت

[20230501220811487027=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20230501220811487027)

کۆنترین نه‌خشه که ناوی (کورد) ی تیدا به‌دی بکړیت.

نووسی: داھین چۆلمه‌کی

میژووی ئەم نه‌خشه‌یه ده‌گه‌رت‌ه‌وه بۆ ساڵی 1072 زایینی، که له‌لایه‌ن زانا و میژوونووسی موسلمان (مه‌مود الکاشغری) کیشراوه و له په‌رتووی (دیوان لغات‌الترک) دا بلاویکرد‌ه‌ته‌وه.

له رینگه‌ی سه‌رنج‌دانه ئەم نه‌خشه‌یه‌وه، چه‌ند راستیه‌کی حاشاه‌ل‌نه‌گری میژوویی‌مان بۆ ده‌رده‌که‌وت:

1- له نه‌خشه‌که به‌جوانی دیاره که خاکی کوردان (ارض‌الاکراد) یان کوردستان ده‌که‌وت‌ه‌ نێوان دوو ئێراقه‌ که و شام، باکووری حیجاز و میسر، باشووری رۆژاوی خۆراسان و باشووری ئازهربايجان.

2- تیدا هیچ کیانیکی یاخود قه‌واره‌یه‌کی نییه به‌ناوی (تورک) ه‌وه بێت وه‌ک ئەم‌رۆ، چونکه ئەسل‌ه‌ن ئەوکاته تورکه‌کان له رۆژه‌لاتی ناوین نه‌بوون، به‌لک‌وو ه‌یشتا له ناوچه‌کانی ناوه‌راستی ئاسیا و چین و مه‌نگۆلیا و پانتاییه‌کانی بانی تیبت بوون به‌و مانابه‌ی که له رووی میژوویی‌ه‌وه تورک نوێن له‌م ناوچه‌یه.

3- ئەو شوێنه‌ی له نه‌خشه‌که دیاریکراوه به (ارض‌الاکراد) ، ه‌ه‌مان ئەو خاکیه‌ که کورد ه‌ه‌زاران ساڵه له‌سه‌ری ده‌ژی، ه‌ه‌ر له سه‌رده‌می سۆمه‌ریه‌کان (باو و باپیری کورد) ه‌وه بگه‌ر تا ه‌اتنی ئیسلام و ئەم‌رۆش. ئەوه ده‌رخه‌ری په‌سه‌نایه‌تی و دیرینی کورده له زیدی خۆیدا.

4- لێ‌ه‌وه بۆمان ده‌سه‌لمیت که ئەو سنووره ده‌ست‌کرده‌ی ئەم‌رۆ درووست‌کراوه به‌ناوی (تورکیا) ، له راستیدا خاوه‌ندارتییه‌که‌ی ناگه‌رت‌ه‌وه بۆ تورک، به‌لک‌وو سه‌دا 80% ی بریتییه له خاکی پیرۆزی کوردستان و سه‌دا 20% ه‌که‌ی دیکه‌شی هی یۆنانیه‌کان و رۆمانیه‌کانه.

5- له نه‌خشه‌که‌دا ته‌نیا ولاتی ئیمه به‌ناوی نه‌ته‌وه‌که‌مانه‌وه ناو‌نراوه (خاکی کوردان) ، ه‌ه‌رچی ولات و ه‌ه‌رمه‌کانی تره ه‌یچیان به‌ناوی نه‌ته‌وه‌کانیا‌نه‌وه ناو نه‌نراون. ئەمه‌ش دیسان سه‌پاندنی ئەو راستیه‌یه که به‌دریژی میژوو 'ته‌نیا کورد'

خاوەنی ئەو ناوچە جوگرافیە بوو و لەنیویدا ژیاڵی گوزەر کردوو.
*دووئێراقە: مەبەست لە هەردوو شاری بەسرە و کوفە یە کە لە کۆندا و ناسراو بوون. [1]

تایبەتمەندییەکانی بابەت

فۆلدەرەکان: میژوووی کۆن

وڵات: کوردستان

سەرچاوەکان

[1] تۆری کۆمەڵایەتی | کوردی ناوەراست | [تۆرە کۆمەڵایەتیەکان؛ فەیسبووک؛ بەیجی \(kurdzag\) رۆژی 2023-05-02](#)

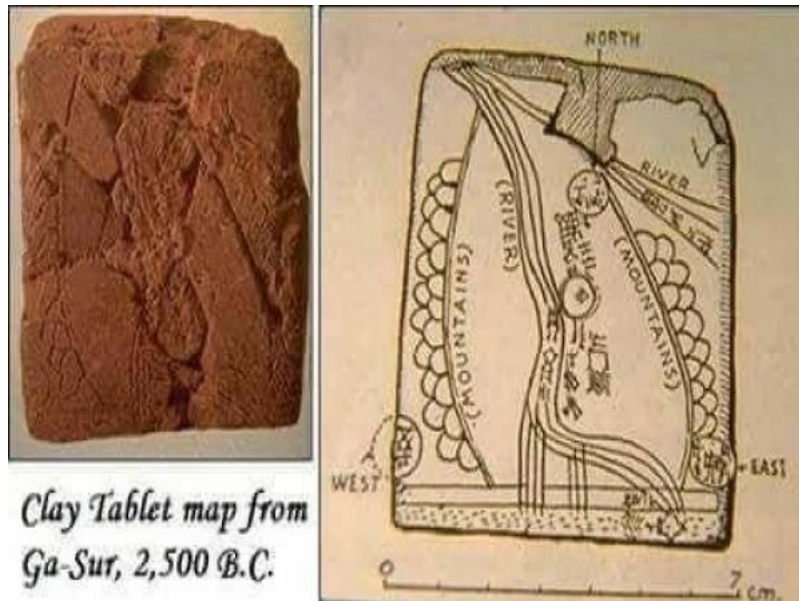
کاتی تۆمارکردن: 2023-05-01

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابەت: 210

کۆنترین نەخشە لە کوردستان

[20220825095919430215=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=20220825095919430215)

Clay Tablet map from
Ga-Sur, 2,500 B.C.

کۆنترین نەخشە ی میژووپی بۆ سەردەمی دەسەڵاتداری خورییەکان (هۆرییەکان) دەگەرێتەووە که له ساڵەکانی 2500 ی پیش زایین دروست کراوە.

له شاری میژووپی گاسور/ نوزی له باشووری کەرکووک که دهکاته تهپه یان (یورغان تهپه) ی ئیستا له ساڵی 1933 شوپنهوارناسان پارچهخشتیکیان دۆزیوتهوه که خهریتهیهکی کۆنی لهسەر ههڵکهدراوه و شاخاویبوونی ناوچه که نیشان دهدات.

لهم نەخشەیهدا وێنەی چهند شارێک به شێوهی بازنهپی کیشراوه و ڕووباریک له ناوهندییدا دیاری کراوه که چهند لقی ئی دهیتهوه و چهند هیل و کهوانهیهک له بهشی ڕۆژههلات و ڕۆژئاوای خهریتهکهوه ئاماژه به شاخاویبوونی ناوچه که دهکات. له گرنگییهکانی ئەم نەخشەیه ئەوهیه که به خهتی بزمازی ههچوار لای جوگرافی ناوچه که دیاری کراوه. شاری نوزی، له شارە گرنکهکانی باپیرانی کورده له سەردەمی گوژییهکان که وهک پایتهختی خورییهکان و میتانییهکانیش ئاماژهی پێ کراوه.

لهناو نەخشەکهدا یهکیک له ڕووبارهکان به ناوی "راخیئۆم" ئاماژهی پێ کراوه که به شاری کەرکووکدا ئی دهپهڕیت و وئ دهچیت زپی گهوره و ئاوی خاسه ی ئیستا بێت. ئاماده کردنی: سارا سەردار

[1]

تایبهتمه ندییهکانی بابەت

شار و شارۆچکهکان: کەرکووک

ولات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوهکان

[1] مانیپەر | کوردی ناوهراست | مانیپهری باسکورد - 2022-08-25

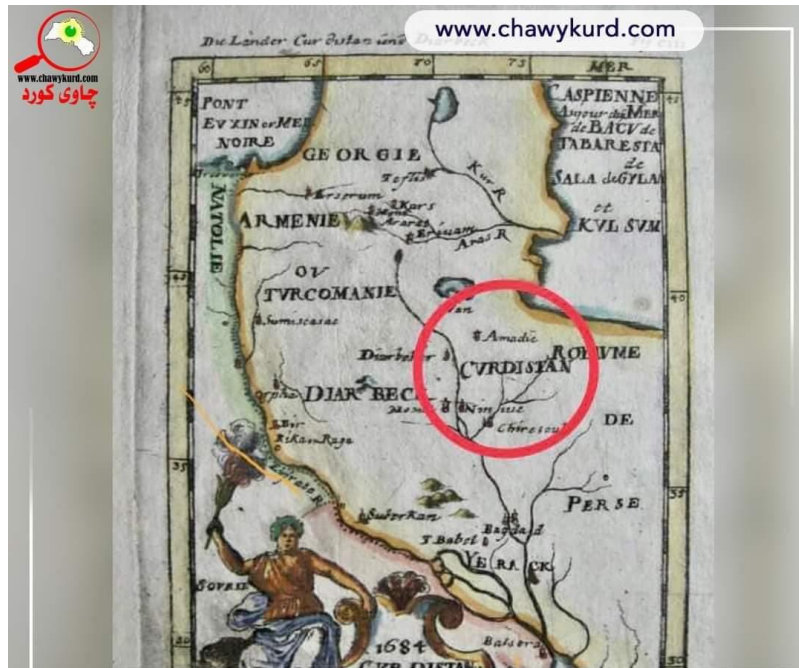
کاتی تۆمارکردن: 2022-08-25

ناوی تۆمارکار: سارا سەردار

بابه‌ت: 211

کۆنترین نه‌خشه‌ی چاپکراوی کوردستان تا ئیستا 2023

[20230114162015458310=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

کۆنترین نه‌خشه‌ی چاپکراوی کوردستان

نه‌خشه: کۆنترین نه‌خشه‌ی چاپکراوی کوردستان تا ئیستا 2023

ئه‌م نه‌خشه‌یه له سالی (1684) کیشراوه له‌لایه‌ن گه‌پده‌ی ئه‌ندازیار و کارتۆگرافه‌رێکی فه‌ره‌نسی به‌ناوی (ئیلیه‌ن مانیسۆ مالنیه - Alain Manesson Mallet) که له‌نیوان سالانی (1630 بۆ 1706) دا ژیاوه. وه‌ک له‌ناو بازنه‌ سووره‌که و له‌سه‌ر هێله‌ سووره‌که‌دا دیاره، ئه‌و ئه‌ندازیاره فه‌رنسییه‌ ناوی کوردستانی به‌ رێنووسی لاتینی نووسیوه‌ته‌وه که ده‌کاته (Kvrdistan). له‌ وائی سه‌عید کاکه‌پی وه‌رگیراوه. [1]

تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی بابته

فۆلده‌ره‌کان: میژووی کۆن

ولاته: کوردستان

QR Code:

سه‌رچاوه‌کان

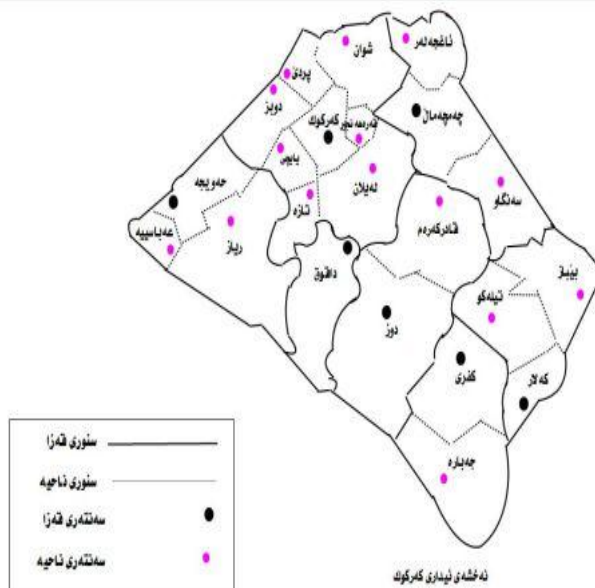
[1] تۆری کۆمه‌لایه‌تی | کوردی ناوه‌راست | تۆره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان؛ فه‌یسبووک؛ به‌یجی (چاوی کورد) رۆژی 2023-01-14

کاتی تۆمارکردن: 2023-01-14

ناوی تۆمارکار: رۆژگار که‌رکووی

بابەت: 212 کەرکووک

[2010102516443210242=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1&q=2010102516443210242)

نەخشەی ئیداری کەرکووک

تایبەتمەندییەکانی بابەت

شار و شارۆچکەکان: کەرکووک

وڵات: باشووری کوردستان

QR Code

سەرچاوەکان

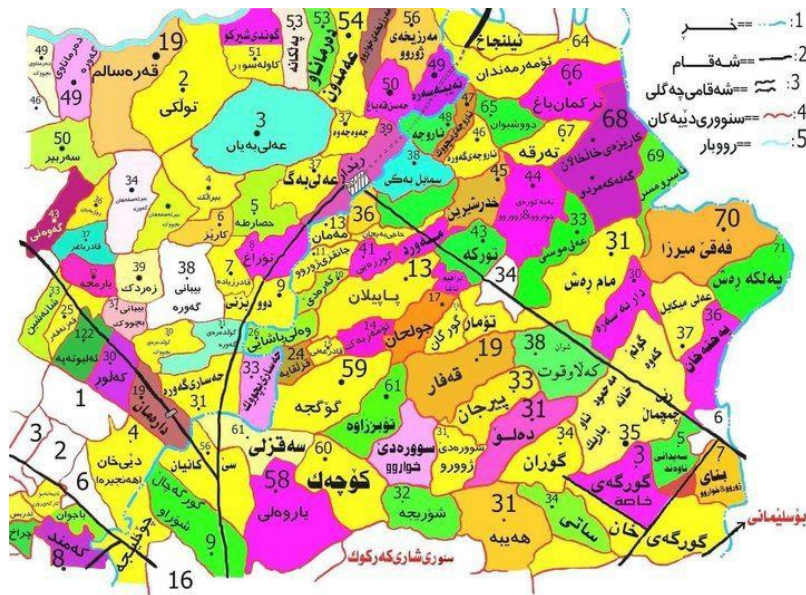
کاتی تۆمارکردن: 2010-10-25

ناوی تۆمارکار: هاوڕێ باخەوان

بابہت: 213

که رکووک - دابه شکردنی گهړه که کان

[2013080718263189242=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=1](https://www.kurdipedia.org/?lng=1)

[1]

تایبه تمه ندیه کانی بابہ ت

شار و شاروچکه کان: که رکووک

ولّات: باشووری کوردستان

:QR Code

سه رچاوه کان

[1] تۆماری تايبەت بۆ كورد دىيىدىا | كوردى ناوھراست | ئامادە كىردى كورد دىيىدىا - ھاۋرى باخەوان

کاتی تو مارکردن: 2013-08-07

ناوی توۆمارکار: ھاوری ٔ باخهوان

کرمانجی

بابه‌ت: 214

نقشه‌ی تاریخ نسل کشی در کوردستان

[20230318160132475655=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=3](https://www.kurdipedia.org/?lng=3&q=20230318160132475655)

این نقشه، بیانگر سال و مکان نسل کشی‌هایست که در مقابل کوردها انجام گرفته‌است. [1]

تایبه‌تمه‌ندی‌ن باب‌تی

فۆلده‌ر: ئه‌نفال

فۆلده‌ر: جینۆسایدا کوردین ئیزیدی

فۆلده‌ر: دیروکا هه‌قچه‌رخ

فۆلده‌ر: کیمیابارانا هه‌له‌بجی

وه‌لات - هه‌ریم: کوردستان

:QR Code

ژێده‌ر

[1] تۆمارا تایبه‌ت ب کوردیپیدیا | کرمانجی | [آماده کردن کوردیپیدیا - سارا سهردار](#)

ده‌می تومارکرنی: 2023-03-18

نافی تومارکه‌ری: سارا سهردار

بابه‌ت: 215

نه‌خشی ده‌فهره به‌رواریا

[201910010900413287=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=3](https://www.kurdipedia.org/?lng=3&q=201910010900413287)

[1]

تایبه‌تمه‌ندیین بابته

بازیر و بازارۆک: دهۆک

وه‌لات - هه‌رێم: باشووری کوردستانی

:QR Code

ژێده‌ر

[1] تۆمارا تایبه‌ت ب کوردیپیدیا | کرمانجی | ئاماده‌کرنا کوردیپیدیا - هاورێ باخه‌وان

ده‌می تۆمارکرنی: 2019-10-01

نافی تۆمارکه‌ری: هاورێ باخه‌وان

بابەت: 216

نەخشەی کوردستانی ل ساڵا 1682

[20240425140750567480=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=3](https://www.kurdipedia.org/?lng=3&q=20240425140750567480)

نەخشەی کوردستانی ل ساڵا 1682

[1]

تایبەتمەندیی بابەتی

وەلات - ھەرێم: کوردستان

:QR Code

ژێدەر

[1] تۆرپن جفاکی | کرمانجی | [تۆرپن جفاکی؛ فەیسبۆک؛ پەنجی \(باوکی بەرزان\) رۆژا 2024-04-25](#)

دەمی تۆمارکردنی: 2024-04-25

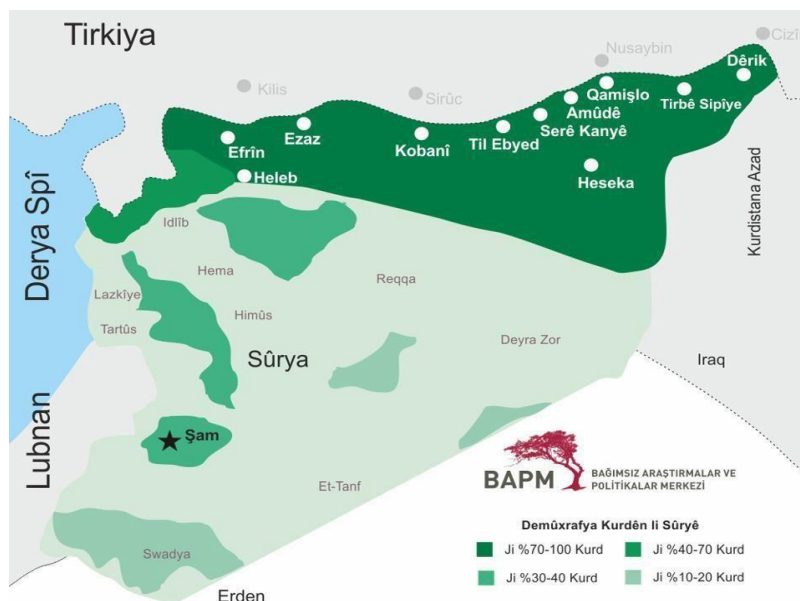
ناوی تۆمارکەری: رۆژگار کەرکۆکی

Kurmancî

Babet: 217

Demûxrafya Kurdên li Sûryê

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=2013021710594682309>

[1]

Taybetmendiyên babetê

Welat- Herêm: Rojava Kurdistan

Welat- Herêm: Sûrya

QR Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Taybet ji bo Kurdîpêdiya | Kurmancî | [Ji aliyê Kurdipedia ve hatiye amadekirin - Hawrê Baxewan](#)

Demê tumarkirinê: 17-02-2013

Navê afirîner: Hawrê Baxewan

Babet: 218

Nexşeya Kurdistanê ji sed sala 10an a zayînê

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20240830124038593949>

Nexşeya Kurdistanê ji sed sala 10an a zayînê

Nexşeya Kurdistanê ji sed sala 10-an a zayînê ve pirtûk / Rê û Qraliyet / wî nexşeya axa Kurdistanê xêz kir ku tê de Kurdistanê rave dike... / Kurdistan di nexşeyê de reng zer e.

[1]

Taybetmendiye babetê

Dosya: Dîroka kevnare

Welat- Herêm: Kurdistan

QR Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | Kurmancî | <https://ciyaye-kurmenc.com/> - 30-08-2024

Demê tumarkirinê: 30-08-2024

Navê afirîner: Aras Hiso

Babet: 219

Nexşeya Osmanî ya Parêzgeha Mûsilê

<https://www.kurdipedia.org/?lng=4&q=20231211171019535922>

Nexşeya Osmanî ya Parêzgeha Mûsilê, di nav de Silêmanî - Kerkûk - Şehrezûr heye

Ev Nexşe ji dawîya sedsala nozdehan vedigere

Çavkanî: Kurîpêdiya _ wergera ji zimanê erebî

[1]

Taybetmendiyên babetê

Bajêr: Mûsil

Dosya: Dîroka Nûjen

Welat- Herêm: Başûrê Kurdistan

QR Code:

Çavkanî - Jêder

[1] Mallper | Kurmancî | [Ji aliyê Kurdipedia ve hatiye amadekirin - Aras Hiso](#)

Demê tumarkirinê: 11-12-2023

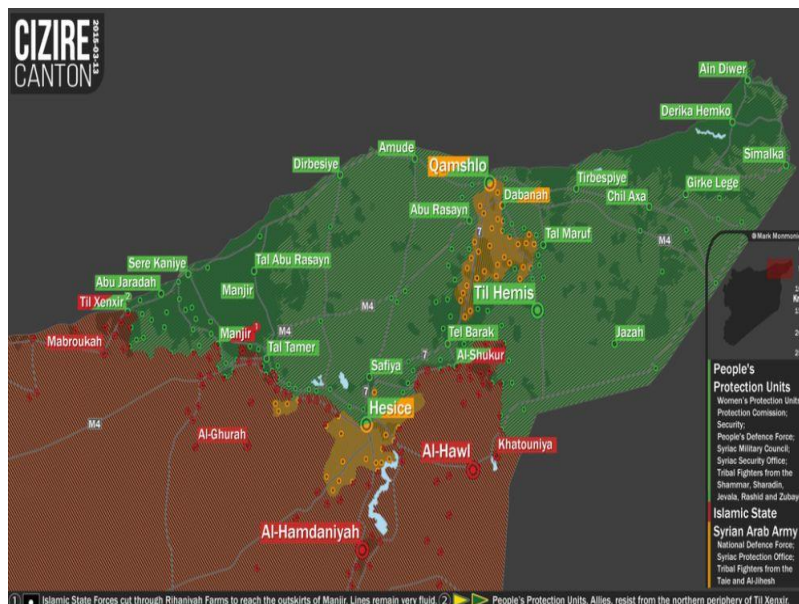
Navê afirîner: Aras Hiso

English

Article: 220

Cizire Canton

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2015031310511568383>

[1]

Items Property

Cities: Cezir - East

Country - Province: West Kurdistan

QR Code:

Sources

[1] Exclusive for Kurdipedia | English | [Prepared by Kurdipedia - Hawrê Baxewan](#)

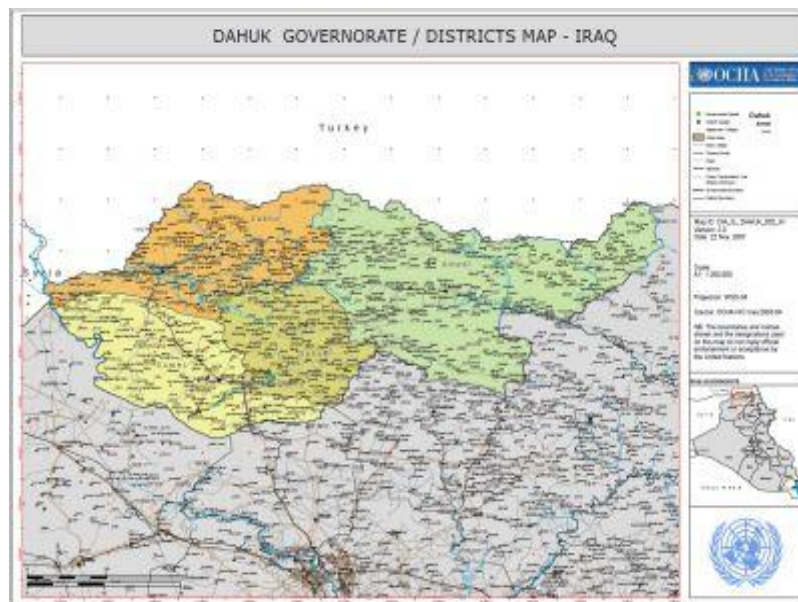
Added on: 13-03-2015

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 221

Dahuk Governorate / Districts Map - Iraq

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2011081116224660663>

22 Nov. 2007 ئەم نەخشە یە له 22 United Nations - Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

QR Code:

Sources

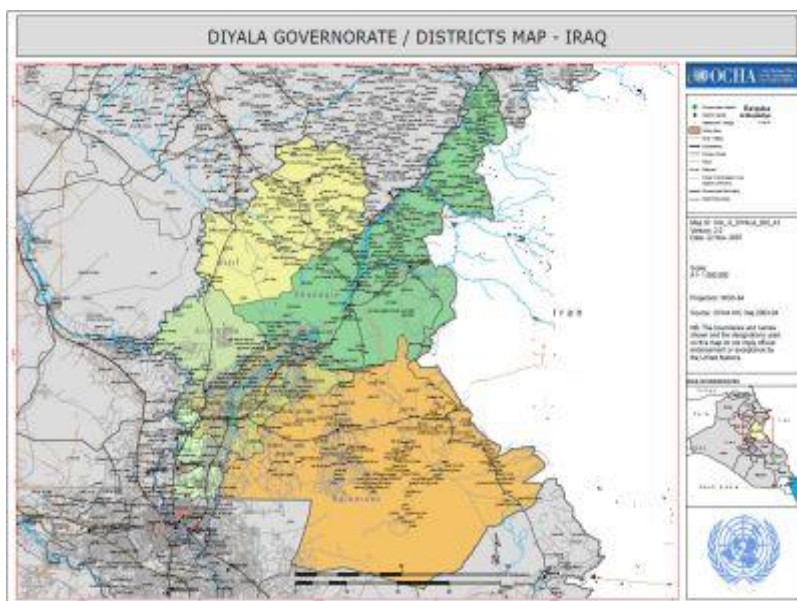
Added on: 11-08-2011

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 222

DIYALA GOVERNORATE / DISTRICTS MAP - IRAQ

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2011081115595760660>

لەم نەخشە بەدا تەواوی گوندەکانی خانەقین و کفری و ناوچە داڕاوێکەکانی سنووری پارێزگای دیالە ی تێدایە
 Nov. 2007 لەلایەن United Nations - Office for the Coordination of Humanitarian Affairs ئەم نەخشە یە لە 22

Items Property

Cities: Khanaqeen

Cities: Kifri

Country - Province: South Kurdistan

Country - Province: Iraq

QR Code:

Sources

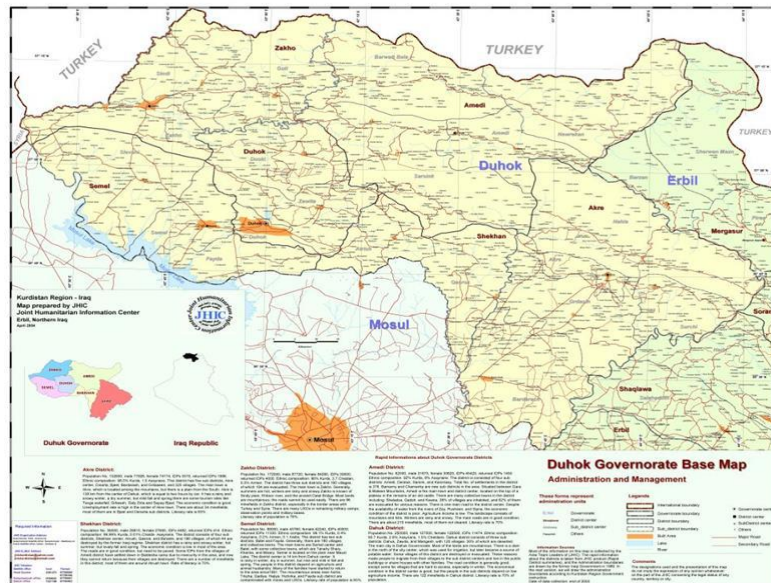
Added on: 11-08-2011

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 223

Duhok Governorratte Base Map Administration and Management

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2012111214445473671>

Joint Humanitarian Information Center

QR Code:

Sources

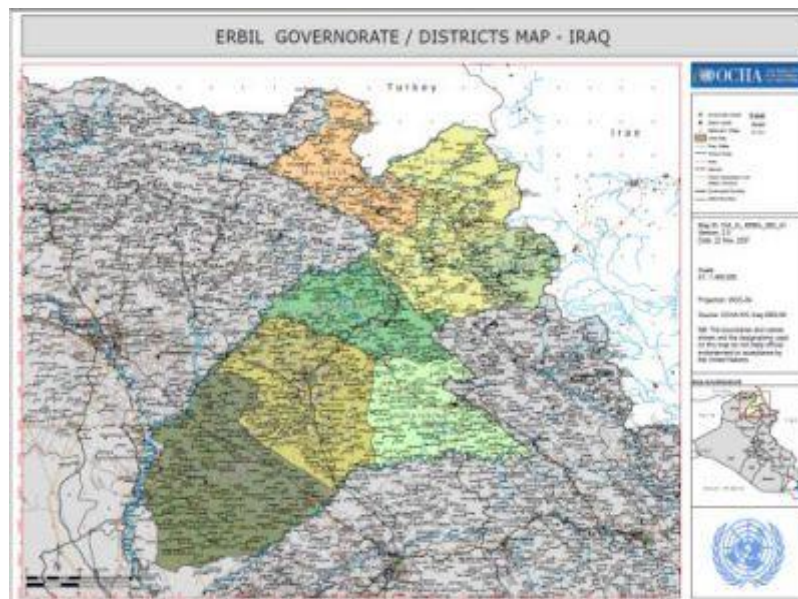
Added on: 12-11-2012

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 224

Erbil Governorate / Districts Map - Iraq

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2011081115275860659>

United Nations - Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

Sources

Added on: 11-08-2011

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 225

Erbil Governorate Base Map

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2014071011223265554>

Kurdistan Region/ Iraq

Joint Humanitarian Information Center

Erbil, March 2004

Erbil Governorate Base Map

Administration and Management

Items Property

Cities: Erbil

Country - Province: South Kurdistan

QR Code:

Sources

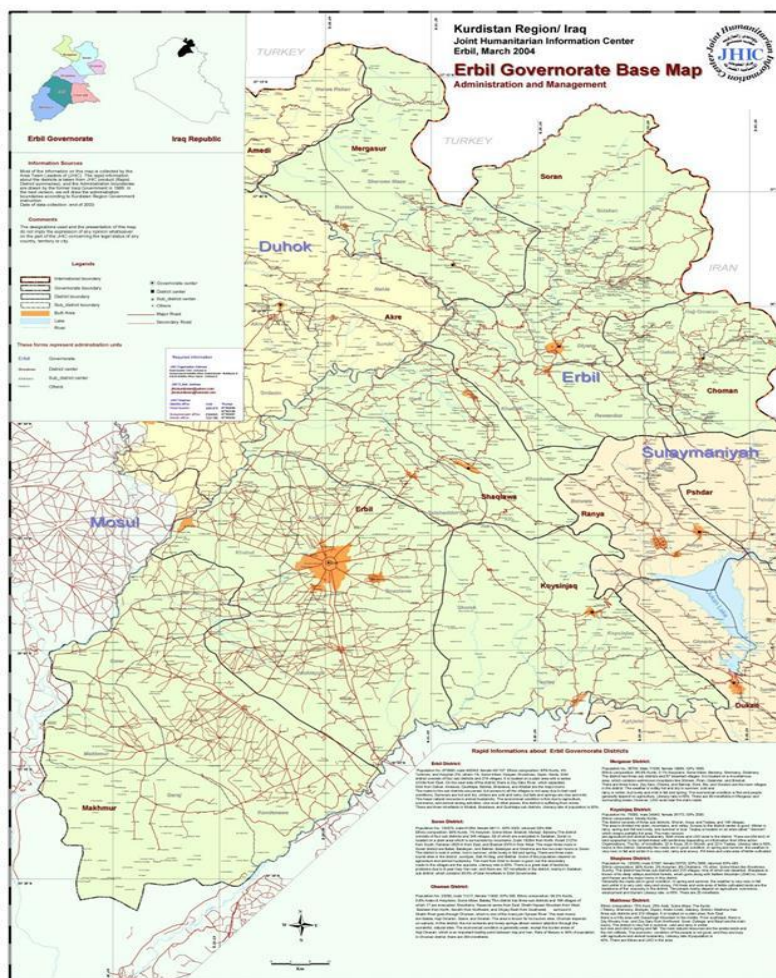
Added on: 10-07-2014

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 226

Errbiill Governorratte Base Map Administration and Management

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2012111214392073669>

Joint Humanitarian Information Center

Items Property

Cities: Erbil

Country - Province: South Kurdistan

QR Code:

Sources

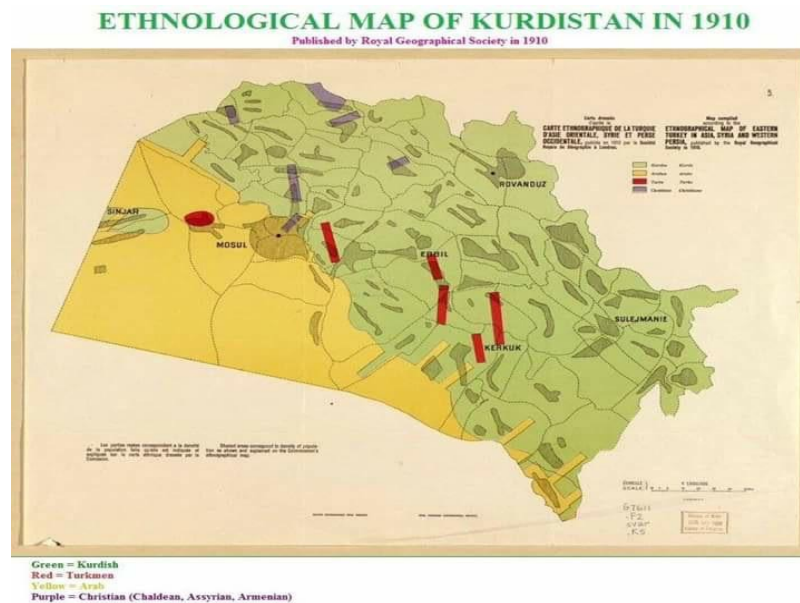
Added on: 12-11-2012

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 227

Ethnological map of Kurdistan in 1910

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20171026134655102624>

[1]

Items Property

Country - Province: South Kurdistan

QR Code:

Sources

[1] Exclusive for Kurdipedia | English | [Prepared by Kurdipedia - Hawrê Baxewan](#)

Added on: 26-10-2017

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 228

Halabja Area

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2013092211052088564>

Map prepared by JHIC

United Nations Joint Humanitarian Information Centre

UNOHCI, Erbil, Northern Iraq

August 2002

Items Property

Cities: Halabja

Country - Province: South Kurdistan

QR Code:

Sources

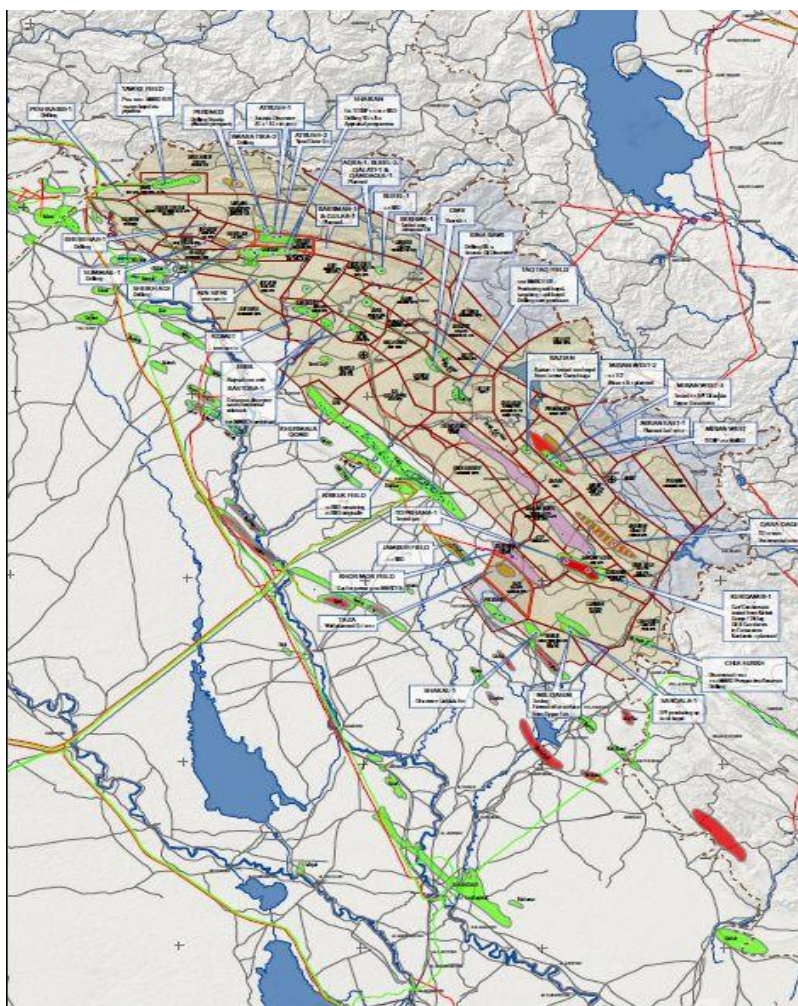
Added on: 22-09-2013

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 229

Iraq Kurdistan Hydrocarbons Map

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2013022009233282333>

Kurdistan Oil & Gas. Activity. January 2012. Reference Number: SP0001. WGS84 / UTM 38N. 0. 25. 12.5. KM. 0. Miles. 100. 50. Scale. Legend ...

Items Property

Country - Province: South Kurdistan

QR Code:

Sources

Added on: 20-02-2013

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 231

Kirkuk Hawara Barza City

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2013111210315287888>

[1]

Items Property

Cities: Kerkuk

Country - Province: South Kurdistan

QR Code:

Sources

[1] Exclusive for Kurdipedia | English | [Prepared by Kurdipedia - Hawrê Baxewan](#)

Added on: 12-11-2013

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 232

Kurdish-inhabited area

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2013021707462575811>

[1]

QR Code:

Sources

[1] Exclusive for Kurdipedia | English | [Prepared by Kurdipedia - Hawrê Baxewan](#)

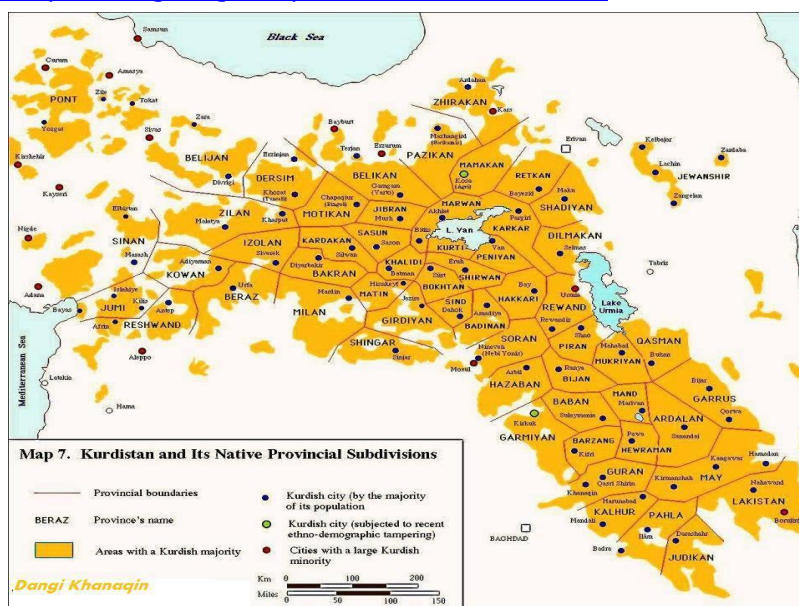
Added on: 17-02-2013

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 233

Kurdistan and Its Native Provincial Subdivisions

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2015011222343384603>

[1]

QR Code:

Sources

[1] Exclusive for Kurdipedia | English | [Prepared by Kurdipedia - Hawrê Baxewan](#)

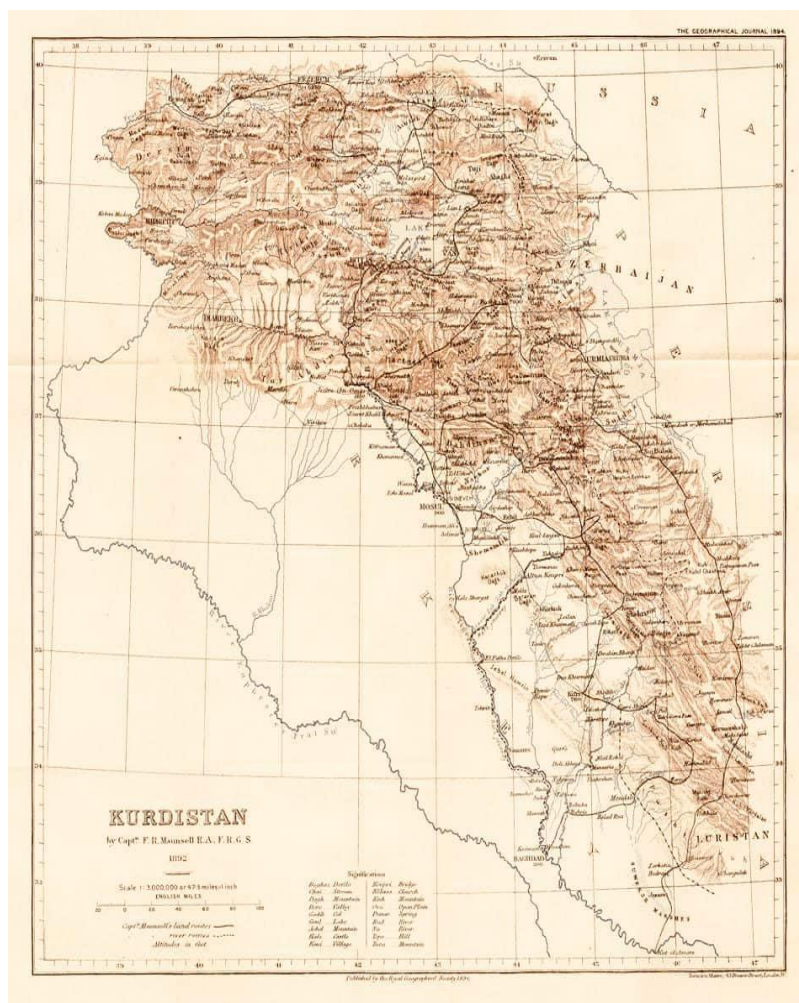
Added on: 12-01-2015

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 234

kurdistan map 1892

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20220129133204403144>

kurdistan map 1892

Iraq was founded 1932

Turkey founded 1923

Syria founded 1945

Iran founded 1935

[1]

Items Property

Country - Province: South Kurdistan

Country - Province: North Kurdistan

Country - Province: West Kurdistan

Country - Province: East Kurdistan

QR Code:

Sources

[1] Social Media | English | [میدیا نیوز](#)

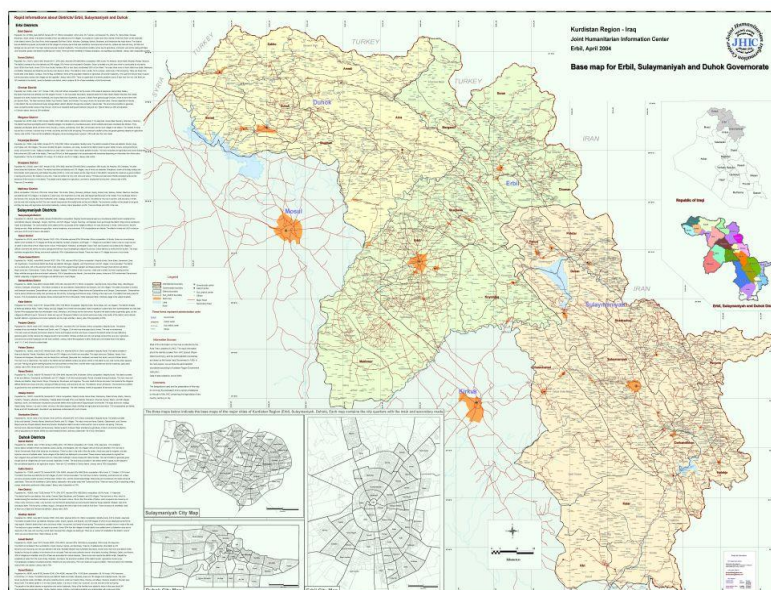
Added on: 29-01-2022

Editor Name: Seryas Ehmed

Article: 235

Kurdistan Region - Iraq

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2012111214303673668>

Joint Humanitarian Information Center

QR Code:

Sources

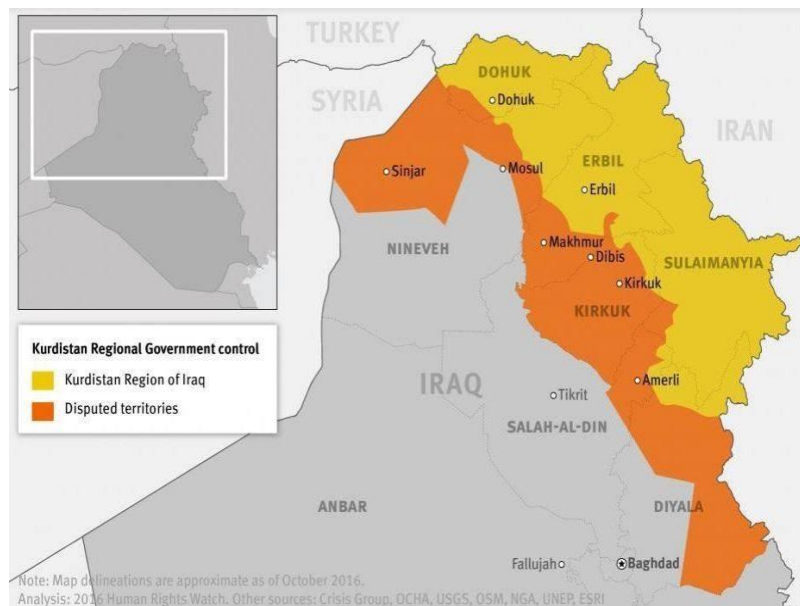
Added on: 12-11-2012

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 236

Kurdistan Region and Disputed territories

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20180530110632104117>

[1]

Items Property

Country - Province: South Kurdistan

Country - Province: Iraq

QR Code:

Sources

[1] Exclusive for Kurdipedia | English | [Prepared by Kurdipedia - Hawrê Baxewan](#)

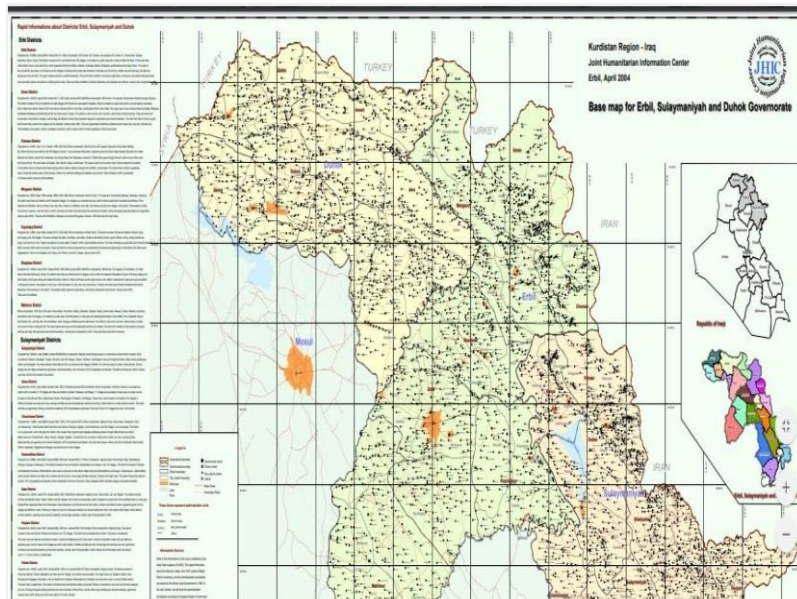
Added on: 30-05-2018

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 237

Kurdistan Region -Iraq - Base map for Ebil, Suaymniyah and Duhok Gvernoate

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2014072021153277048>

Joint Humanity Information Center

Erbil, Apr 2004

[1]

Items Property

Country - Province: South Kurdistan

QR Code:

Sources

Added on: 20-07-2014

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 238**Kurdistan Region of Iraq**

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2013111115343487902>

Data shown is correct at time of printing to the best of Oryx Petroleum knowledge.

Oryx Petroleum cannot be held responsible for outdated or incorrect information. October 2013

Items Property

Country - Province: South Kurdistan

QR Code:

Sources

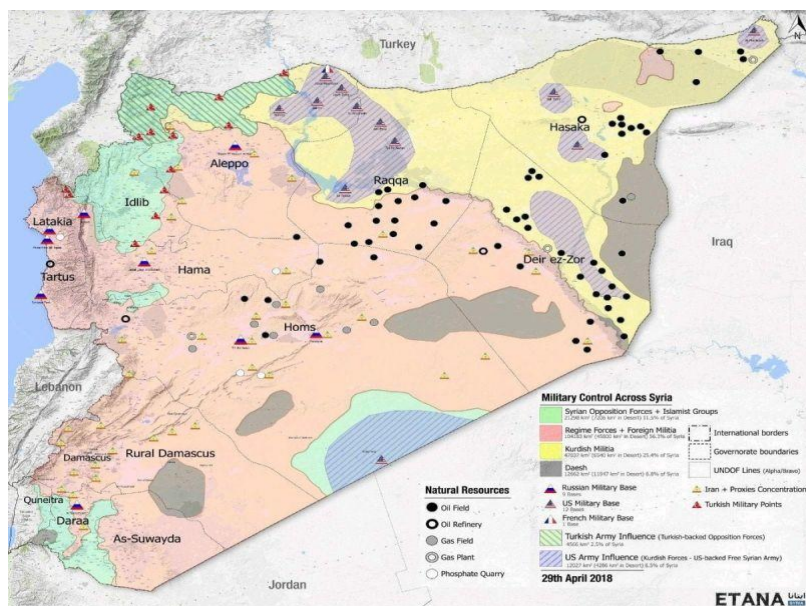
Added on: 11-11-2013

Editor Name: Benaz Jola

Article: 239

Military Control Across Syria

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=20181120132731104809>

29-04-2018

Items Property

Party: ISIS

Party: YPG

Country - Province: West Kurdistan

Country - Province: United States

Country - Province: Turkey

Country - Province: Syria

Country - Province: Former Soviet Union

QR Code:

Sources

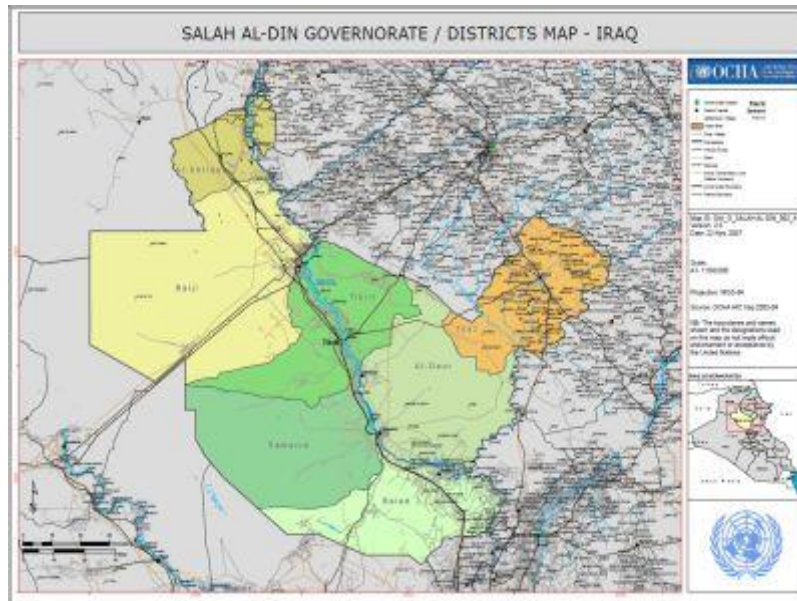
Added on: 20-11-2018

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 241

SALAH AL-DIN GOVERNORATE / DISTRICTS MAP - IRAQ

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2011081116055560661>

لەم نەخشەیەدا تەواوی گوندەکانی خورماتوو و ناوچە داپراوەکانی سنووری پارێزگای تکریت - سەلاحەدینی تێدایە
 Nov. 2007 ئەم نەخشەیە له 22 United Nations - Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

QR Code:

Sources

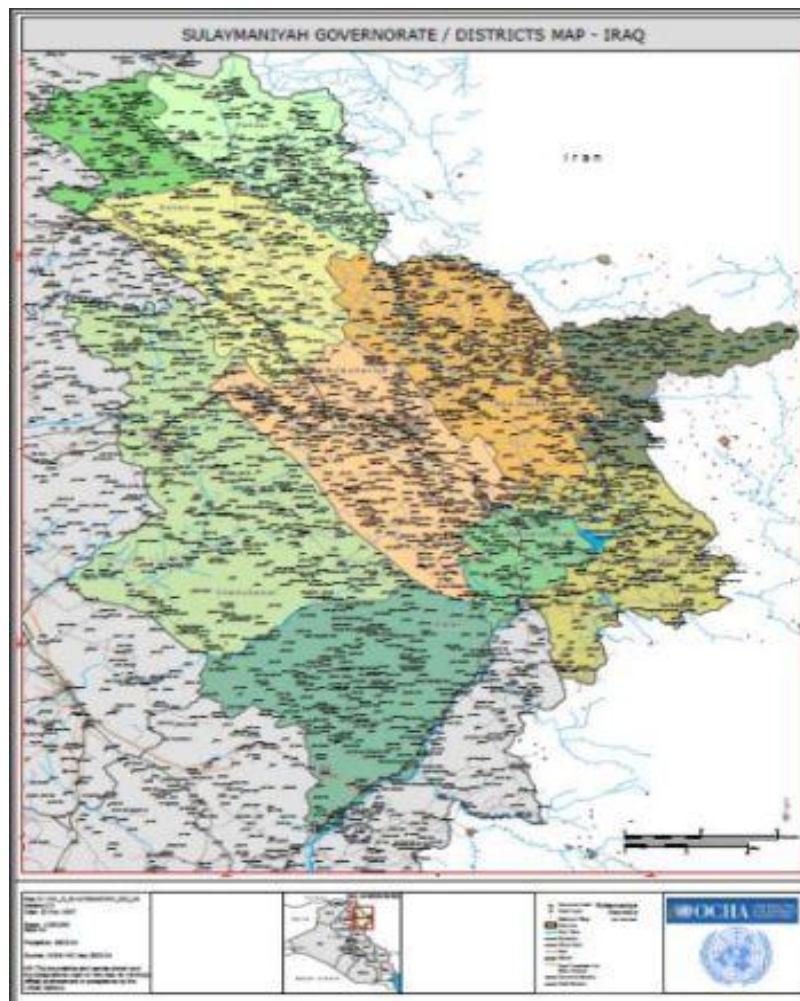
Added on: 11-08-2011

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 242

Sulaymaniyah Governorate / Districts Map - Iraq

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2011081115241260658>

United Nations - Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

Sources

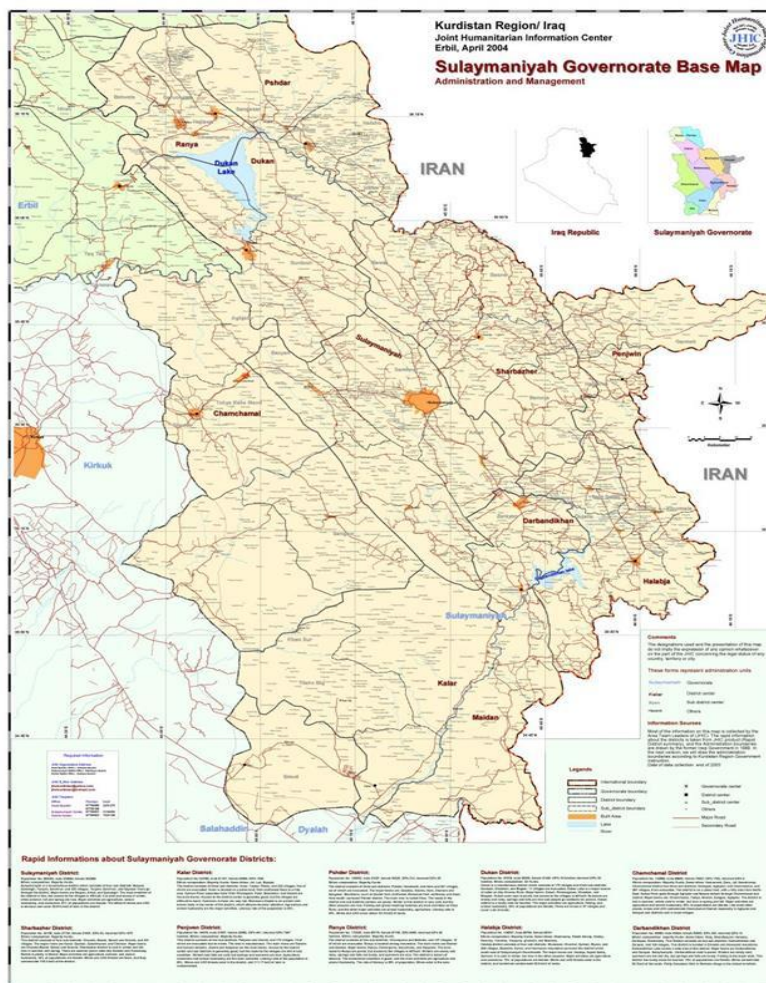
Added on: 11-08-2011

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 243

Sulaymaniyah Governorate Base Map Administration and Management

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2012111214420773670>

Joint Humanitarian Information Center

Items Property

Cities: Sulaimaniyah

Country - Province: South Kurdistan

QR Code:

Sources

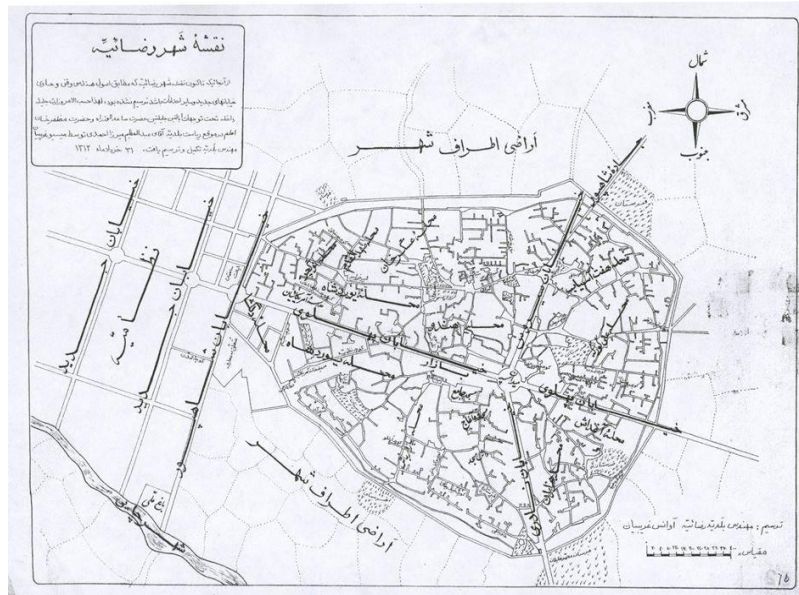
Added on: 12-11-2012

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 244

Urmia (Rezaieh) drawn in 1933 by One of Armenian Engineers of Urmia Avanes Gharibian

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2014010610352686804>

[1]

Items Property

Cities: Urumiya
Country - Province: East Kurdistan
QR Code:

Sources

[1] Exclusive for Kurdipedia | English | [Prepared by Kurdipedia - Hawrê Baxewan](#)

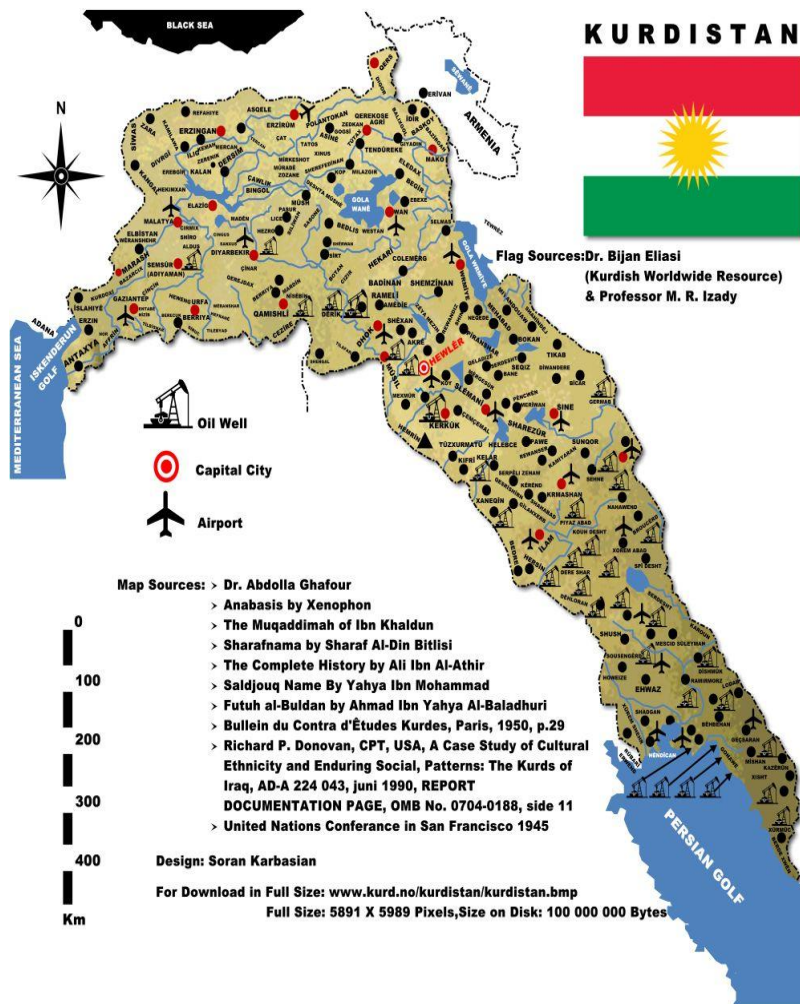
Added on: 06-01-2014

Editor Name: Hawrê Baxewan

Article: 245

سه‌رچاوه نه‌وتی و فرۆکه‌خانه‌کانی کوردستان

<https://www.kurdipedia.org/?lng=8&q=2011080412405260543>

ئاماده‌کردنی سۆران کارباسیان

KURDISTAN

Kurdistan literally means land of the Kurds. According to the British scholar G. R. Driver, the ethnonym of Kurd originates from 3000 BC (Before Christ) in Sumerian cuneiform clay tablets. These records mention a land south of Lake Van named Karda.

Map Sources:

Dr. Abdolla Ghafour

Anabasis by Xenophon

The Muqaddimah of Ibn Khaldun

Sharafnama by Sharaf Al-Din Bitlisi

The Complete History by Ali Ibn Al-Athir

Saldjouq Name By Yahya Ibn Mohammad

Futuh al-Buldan by Ahmad Ibn Yahya Al-Baladhuri

Bullein du Contra d'Études Kurdes, Paris, 1950, p.29

Richard P. Donovan, CPT, USA, A Case Study of Cultural Ethnicity and Enduring Social, Patterns:

The Kurds of Iraq, AD-A 224 043, juni 1990, REPORT DOCUMENTATION PAGE, OMB No. 0704-

0188, side 11

United Nations Conferance at San Francisco in 1945

For Download in Full Size: [External Link](#)

(Free License)

end

QR Code:

Sources

Added on: 04-08-2011

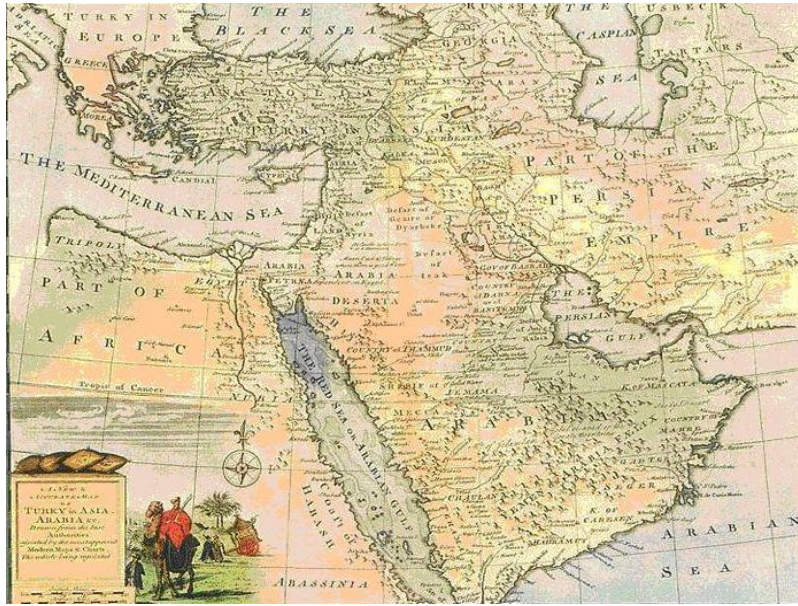
Editor Name: Hawrê Baxewan

عربي

سجل: 246

الخريطة رسمها الانكليزي امانويل باون ما بين عامي 1744-1752 يظهر في الخريطة اسم كردستان

[2012070523410771836=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=2012070523410771836)

ولد امانويل باون في سنة 1714 ومات في لندن سنة 1767

خصائص السجل

الدولة - الأقليم: كوردستان

QR Code:

المصادر

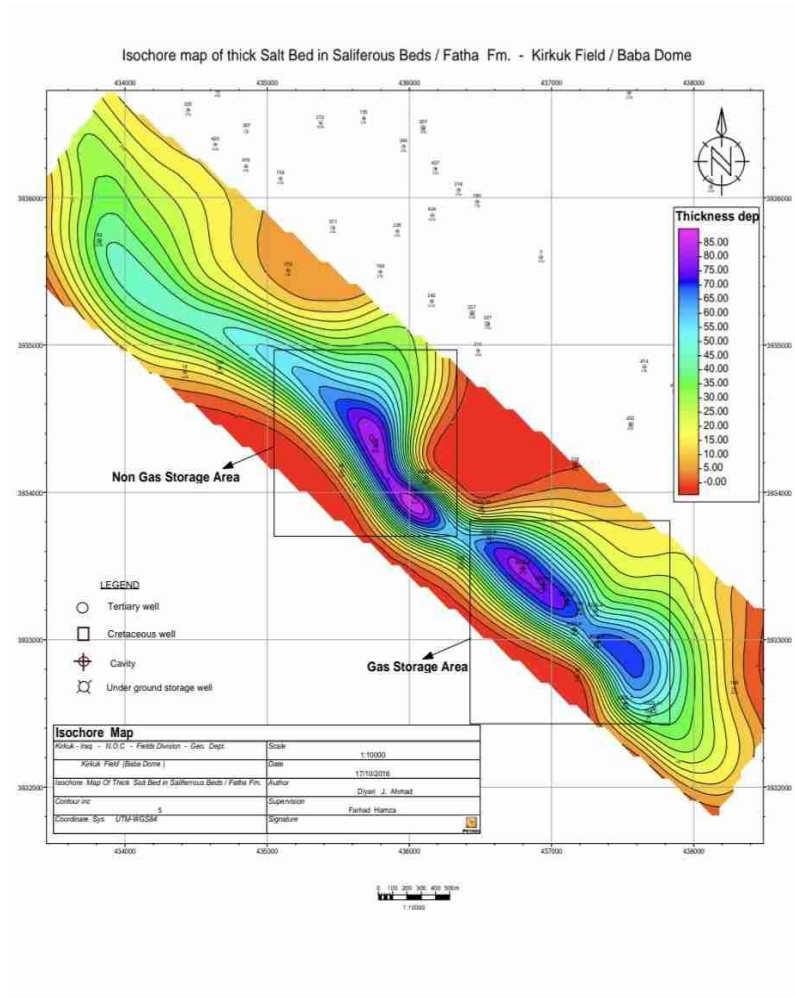
وقت التدوين: 2012-07-05

اسم المحرر: هاوړئ باخهوان

سجل: 247

حدد منطقة تخزين الغاز

[20220904022152431936=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20220904022152431936)

حدد منطقة تخزين الغاز

المحضر: فرهاد حمزة محمد [1]

خصائص السجل

المدن: كركوك

الدولة - الأقليم: جنوب كردستان

QR Code

المصادر

[1] سجل مخصوص لكوردیپیدیا | کوردی ناوه‌راست | ئه‌م باب‌ه‌ته به‌تایبه‌تی له‌لایه‌ن (ئاماده‌کار) وه‌ه له رۆژی 04-09-2022

بۆ کوردیپیدیا نێردراوه

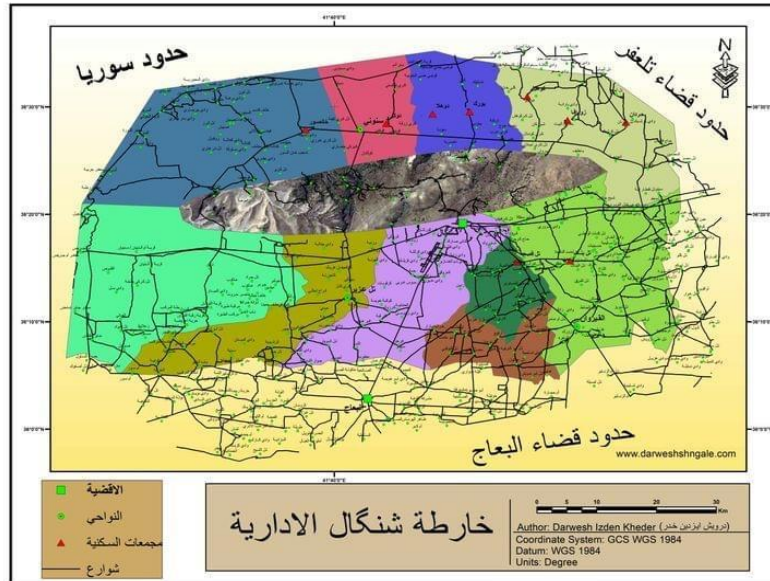
وقت التدوين: 2022-09-04

اسم المحرر: پۆڤگار که‌رکووی

سجل: 248

خارطة شنغال الادارية

[20210406205544393395=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20210406205544393395)

[1]

خصائص السجل

المدن: شنغال

الدولة - الأقليم: جنوب كردستان

QR Code

المصادر

[1] سجل مخصوص لكوردیپیدیا | عربي | إعداد كوردیپیدیا - هاوړئ باخه‌وان

وقت التدوين: 2021-04-06

اسم المحرر: هاوړئ باخه‌وان

سجل: 249

خارطة كوردستان الكبرى 1892

[20230325115810477437=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20230325115810477437)

خارطة كوردستان تعود الى عام 1892 ميلادي رسمها كابتن ف.ر. ماونسيل.

تأريخ تأسيس الدول التي ألحقت كوردستان بها.

دولة عراق أسست عام 1932م

دولة تركيا أسست عام 1923م

دولة ايران أسست عام 1935م

دولة سوريا أسست عام 1961م [1]

خصائص السجل

ملف: التاريخ القديم

الدولة - الأقليم: كوردستان

QR Code:

المصادر

[1] التواصل الاجتماعي | عربي | [التواصل الاجتماعي فيسبوك؛ الصفحة \(شخصيات من الذاكرة الكردية\) ؛ تاريخ 11-02-](#)

2020

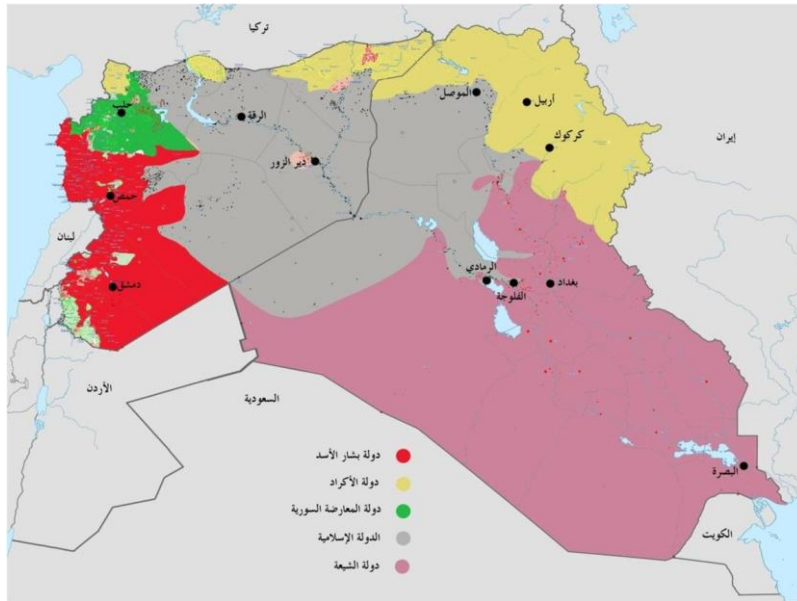
وقت التدوين: 2023-03-25

اسم المحرر: زريان عه‌لى

سجل: 250

خريطة العراق وسوريا المحتملة في حالة التقسيم

[2015060521351285492=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=2015060521351285492)

[1]

خصائص السجل

الدولة - الأقليم: جنوب كردستان

الدولة - الأقليم: غرب كردستان

الدولة - الأقليم: عراق

الدولة - الأقليم: سورية

:QR Code

المصادر

[1] سجل مخصص لكوردیپیدیا | عربي | [إعداد كوردیپیدیا - هاوړئ باخهوان](#)

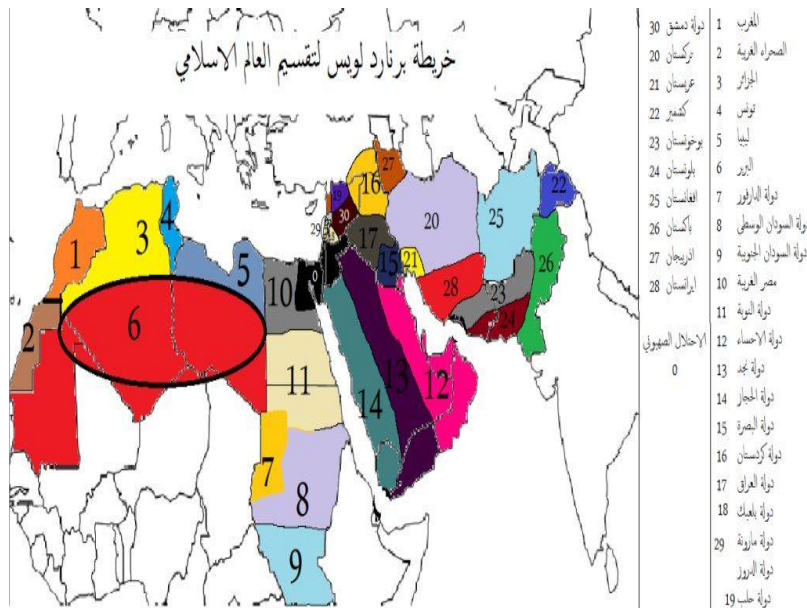
وقت التدوين: 2015-06-05

اسم المحرر: هاوړئ باخهوان

سجل: 251

خريطة برنارد لويس لتقسيم العالم الاسلامي

[2016111300513397671=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=2016111300513397671)

[1]

خصائص السجل

الدولة - الأقليم: الخارج

الدولة - الأقليم: كوردستان

QR Code

المصادر

[1] سجل مخصص لكوردیپیدیا | عربي | إعداد كوردیپیدیا - هاورئ باخهوان

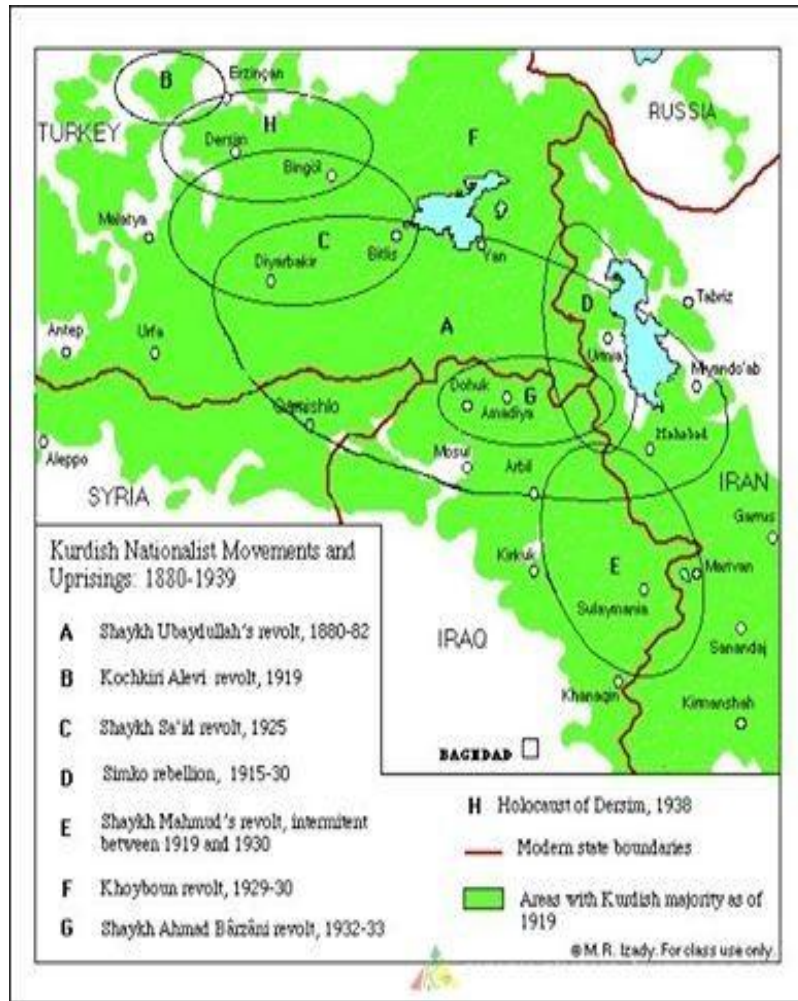
وقت التدوين: 2016-11-13

اسم المحرر: هاورئ باخهوان

سجل: 252

خريطة تمثل جغرافية الثورات الكردية التي قامت ما بين أعوام 1880 و 1939

[20230509181533488796=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20230509181533488796)

خريطة تمثل جغرافية الثورات الكردية التي قامت ما بين أعوام 1880 و 1939
أدهم شيخو
[1]

خصائص السجل

ملون: سكوب:
قرن: القرن 19 (1800-1899)
قرن: القرن 20 (1900-1999)
ملف: التاريخ المعاصر
الدولة - الأقليم: كوردستان

QR Code

المصادر

[1] موقع الكتروني | عربي | <https://ciyaye-kurmenc.com/> - 09-05-2023

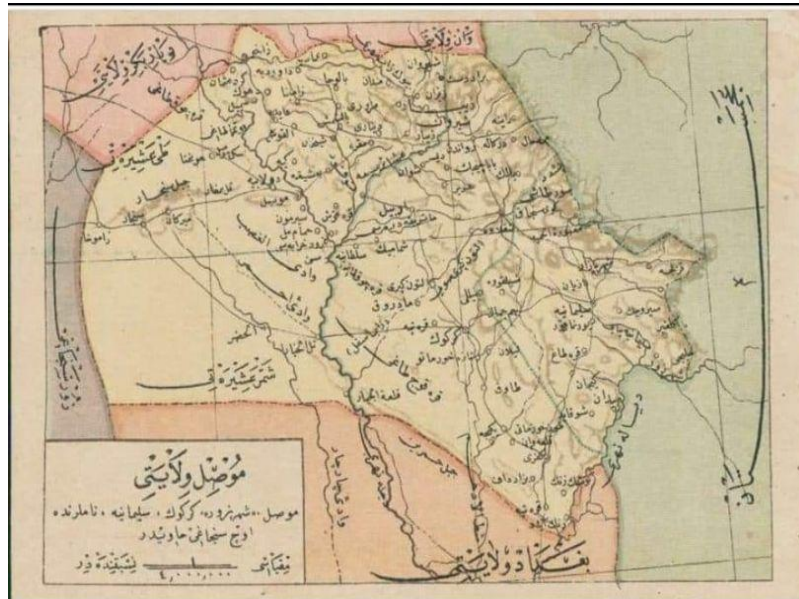
وقت التدوین: 2023-05-09

اسم المحرر: ئاراس حسۆ

سجل: 253

خريطة عثمانية لولاية الموصل

[20231211170600535919=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20231211170600535919)

خريطة عثمانية لولاية الموصل وتشمل / السليمانية - كركوك - شهرزور /
خريطة تعود لأواخر القرن التاسع عشر [1]

خصائص السجل

المدن: الموصل
ملف: التاريخ المعاصر
الدولة - الأقليم: جنوب كردستان
QR Code

المصادر

[1] موقع الكتروني | عربي | [التواصل الاجتماعي فيسبوك؛ الصفحة \(الأرشيف الكردي\) ؛ تاريخ 2023-12-11](#)

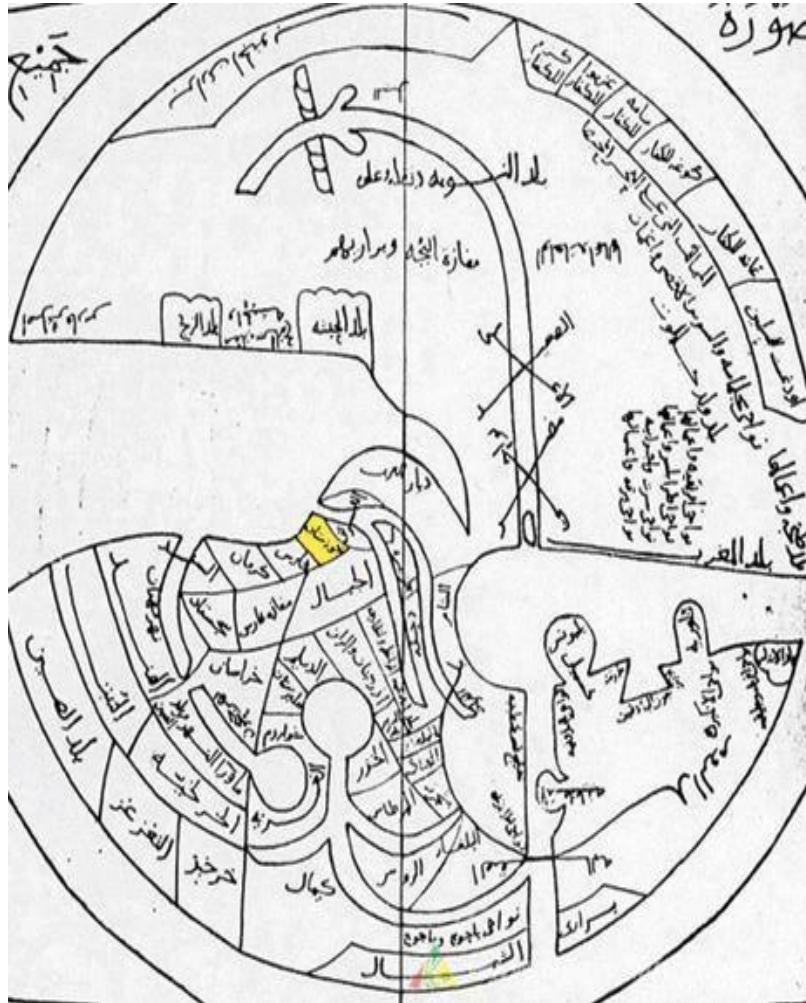
وقت التدوين: 2023-12-11

اسم المحرر: ناراس حسو

سجل: 254

خريطة كردستان من القرن 10 م

[20240828093636593621=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20240828093636593621)

خريطة كردستان من القرن 10 م
خريطة كردستان من القرن 10 م خريطة لكردستان تعود للقرن العاشر الميلادي: الجغرافي والرحالة / ابن حوقل / والمولود في كردستان - نصيبين - والمتوفي سنة 977 ميلادي وهو صاحب كتاب / المسالك والممالك / رسم خريطة للأرض موضحاً فيه كردستان.... /كردستان في الخريطة ملونة بالأصفر
[1]

خصائص السجل

ملف: التاريخ القديم

الدولة - الأقليم: كوردستان

QR Code:

المصادر

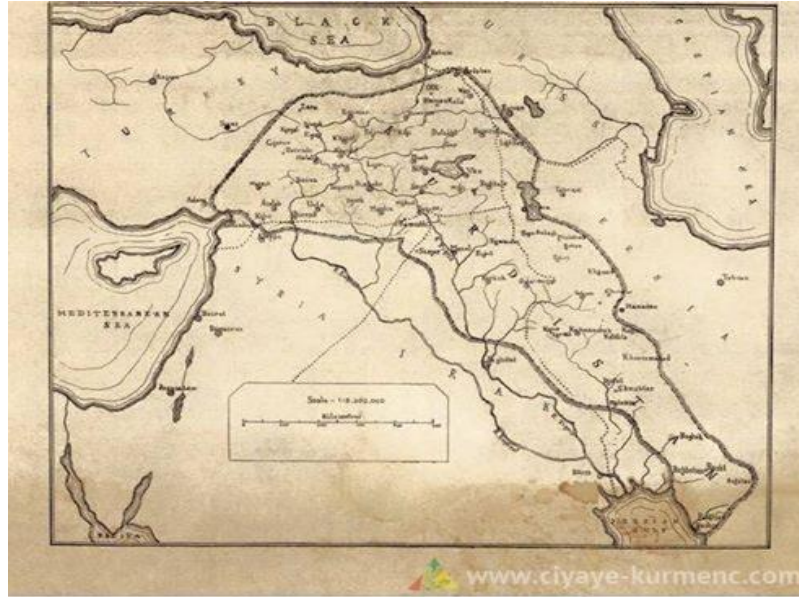
[1] موقع الكتروني | عربي | <https://ciyaye-kurmenc.com/> - 30-08-2024

وقت التدوين: 2024-08-28

سجل: 255

خريطة كردستان والتي وردت في وثائق جمعية خويون الكردية

[20230509182734488798=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=1120230509182734488798=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11)

خريطة كردستان والتي وردت في وثائق جمعية خويون الكردية
أدهم شيخو
[1]

خصائص السجل

سكوب: غير ملون
قرن: القرن 20 (1999-1900)
ملف: التاريخ المعاصر
الدولة - الأقليم: كوردستان

المصادر

[1] موقع الكتروني | عربي | <https://ciyaye-kurmenc.com/- 09-05-2023>

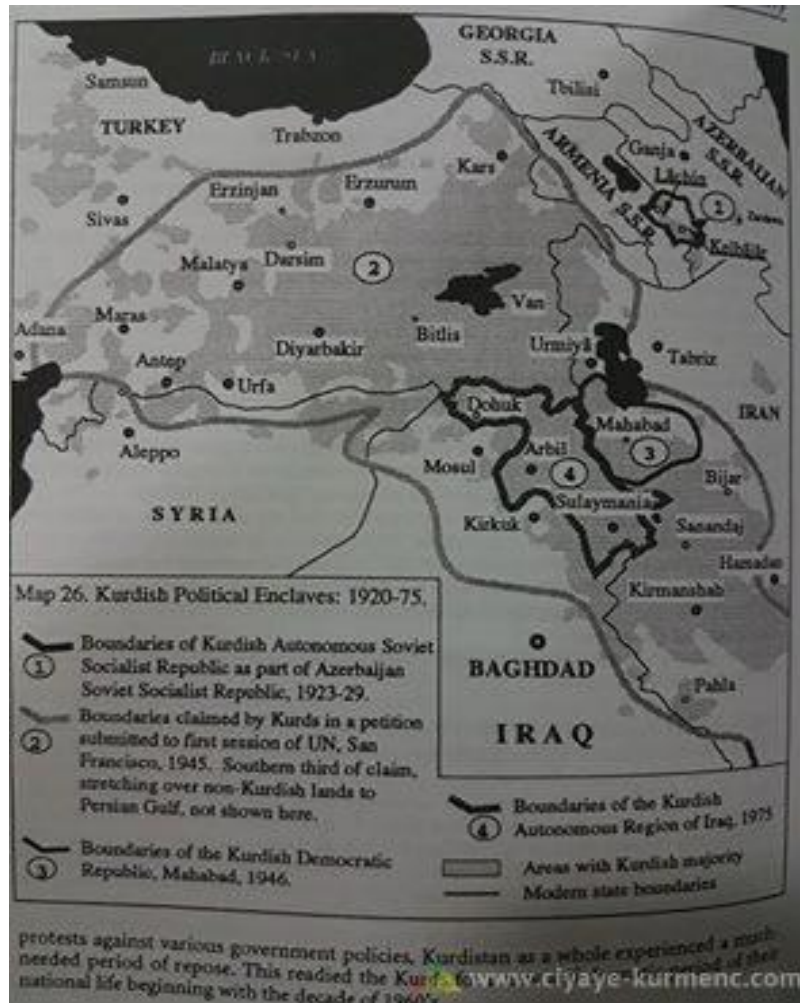
وقت التدوين: 2023-05-09

اسم المحرر: ئاراس حسۆ

سجل: 256

خريطة كردستان وتعود لعام 1920

[20230509183913488800=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20230509183913488800)

خارطة كردستان وتعود لعام 1920

أدهم شیخو

[1]

خصائص السجل

عقد: 20-29 العقد الثالث

سكوب: غير ملون

قرن: القرن 20 (1999-1900)

ملف: التاريخ المعاصر

الدولة - الأقليم: كوردستان

QR Code

المصادر

[1] موقع الكتروني | عربي | <https://ciyaye-kurmenc.com/- 09-05-2023>

وقت التدوین: 2023-05-09

اسم المحرر: ئاراس حسۆ

سجل: 257

خريطة كردستان وتعود لعام 1924

[20230509180837488794=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20230509180837488794)

خريطة كردستان وتعود لعام 1924

أدهم شيخو

[1]

خصائص السجل

عقد: 20-29 العقد الثالث

سكوب: ملون

قرن: القرن 20 (1900-1999)

ملف: التاريخ المعاصر

الدولة - الأقليم: كوردستان

QR Code

المصادر

[1] موقع الكتروني | عربي | <https://ciyaye-kurmenc.com/-09-05-2023>

وقت التدوين: 2023-05-09

اسم المحرر: ناراس حسو

سجلا: 258

خریطة كوردستان وتعود لعام 1938

[20230509175632488791=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20230509175632488791)

خریطة كوردستان وتعود لعام 1938

أدهم شیخو

[1]

خصائص السجل

ملف: التاريخ المعاصر

الدولة - الأقليم: كوردستان

QR Code:

المصادر

[1] موقع الكتروني | عربي | <https://ciyaye-kurmenc.com/- 09-05-2023>

وقت التدوين: 2023-05-09

اسم المحرر: ئاراس حسۆ

سجل: 259

خريطة لواء كركوك لعام 1936

[20230319214946476112=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20230319214946476112)

لواء كركوك لعام 1936

خريطة لواء كركوك لعام 1936 [1]

خصائص السجل

المدن: كركوك

الدولة - الأقليم: جنوب كردستان

QR Code:

المصادر

[1] التواصل الاجتماعي | عربي | [التواصل الاجتماعي فيسبوك؛ الصفحة \(قهيس قهرداغی\)؛ تاريخ 2019-05-26](#)

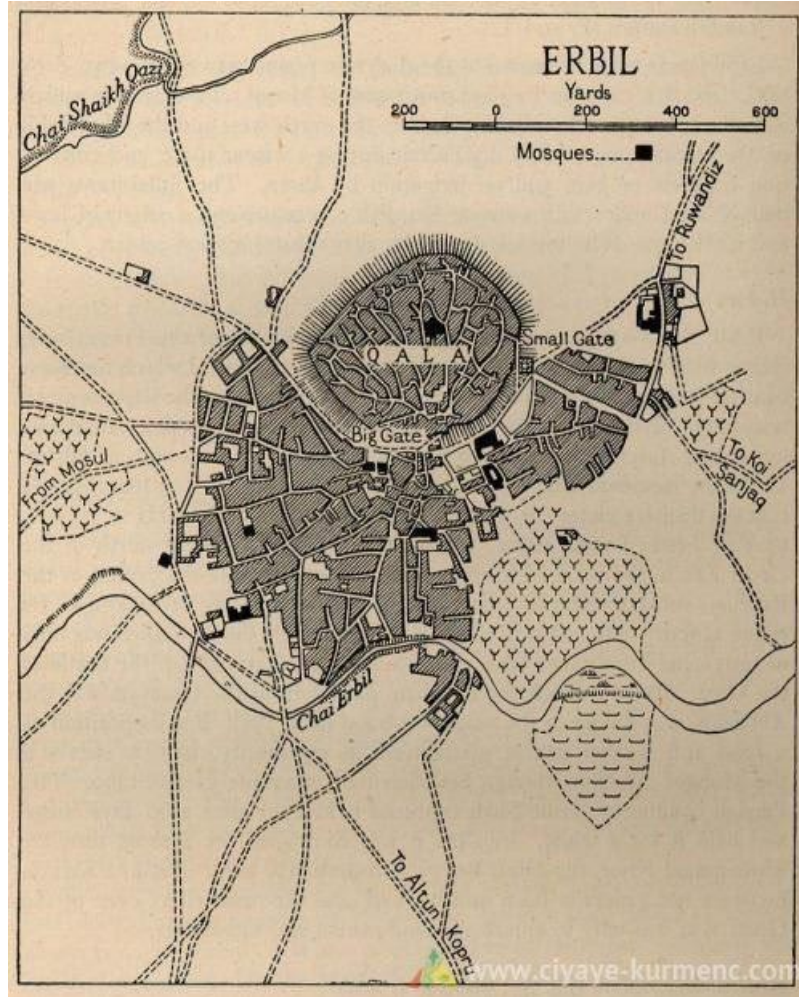
وقت التدوين: 2023-03-19

اسم المحرر: زريان عهلی

سجل: 260

خريطة مدينة أربيل وتعود لعام 1944

[20230509185311488802=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20230509185311488802)

خارطة مدينة أربيل وتعود لعام 1944
أدهم شيخو
[1]

خصائص السجل

عقد: 40-49 العقد الخامس
سكوب: غير ملون
قرن: القرن 20 (1999-1900)
المدن: هولير - أربيل
الدولة - الأقليم: جنوب كردستان

QR Code

المصادر

[1] موقع الكتروني | عربي | <https://ciyaye-kurmenc.com/- 09-05-2023>

وقت التدوین: 2023-05-09

اسم المحرر: ئاراس حسۆ

سجەل: 261

خەریطە کوردستان عام 1682

[20240425140005567475=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20240425140005567475)

خەریطە کوردستان عام 1682

[1]

خەصائص السجەل

الدولة - الأقليم: کوردستان

:QR Code

المصادر

[1] التواصل الاجتماعي | عربي | [التواصل الاجتماعي فيسبوك؛ الصفحة \(ابو برزان\) ؛ تاريخ 2024-04-25](#)

وقت التدوين: 2024-04-25

اسم المحرر: پۆزگار کەرکۆکی

سجل: 262

كوردستان في خارطة الولايات العثمانية في آسيا 1893

[20230517201945491248=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11&q=20230517201945491248)

كوردستان في خارطة الولايات العثمانية في آسيا 1893
[1]

خصائص السجل

ملف: التاريخ المعاصر

الدولة - الأقليم: كوردستان

QR Code:

المصادر

[1] التواصل الاجتماعي | عربي | التواصل الاجتماعي فيسبوك؛ الصفحة (Ahmed Mahmood) ؛ تاريخ 2023-05-17

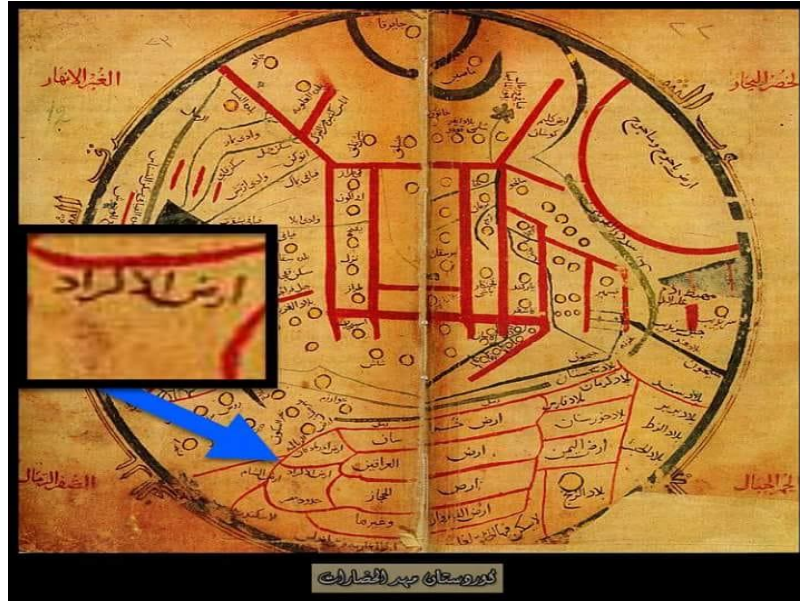
وقت التدوين: 2023-05-17

اسم المحرر: ئاراس حسۆ

سجل: 263

كوردستان في خارطة قديمة

[20230511171510489141=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=11)

كوردستان في خارطة قديمة
خارطة قديمة رسمها المؤرخ التركي محمود كاشغري في عام 1076 م وفيها أشار الى كوردستان ب (أرض الأكراد) مما يؤكد أن كوردستان كانت معترفة بأكثر من 840 سنة قبل اتفاقية سايكس بيكو التي قسمت كوردستان بموجبها.[1]

خصائص السجل

ملف: التاريخ القديم

الدولة - الأقليم: كوردستان

QR Code:

المصادر

[1] التواصل الاجتماعي | عربي | التواصل الاجتماعي فيسبوك؛ الصفحة (صفحات كوردية تراكم عليها الغبار) ؛ تاريخ 11-

2023-05

وقت التدوين: 2023-05-11

اسم المحرر: فاراس حسو

سجل: 264

مشروع تقسيم محافظة نينوى من (٦-٨) محافظات

[2016091322295096355=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11](https://www.kurdipedia.org/?lng=112016091322295096355=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=11)

[1]

خصائص السجل

المدن: موصل

الدولة - الأقليم: جنوب كردستان

الدولة - الأقليم: عراق

:QR Code

المصادر

[1] سجل مخصوص لکوردیپیدیا | عربی | [إعداد کوردیپیدیا - هاوری باخهوان](#)

وقت التدوين: 2016-09-13

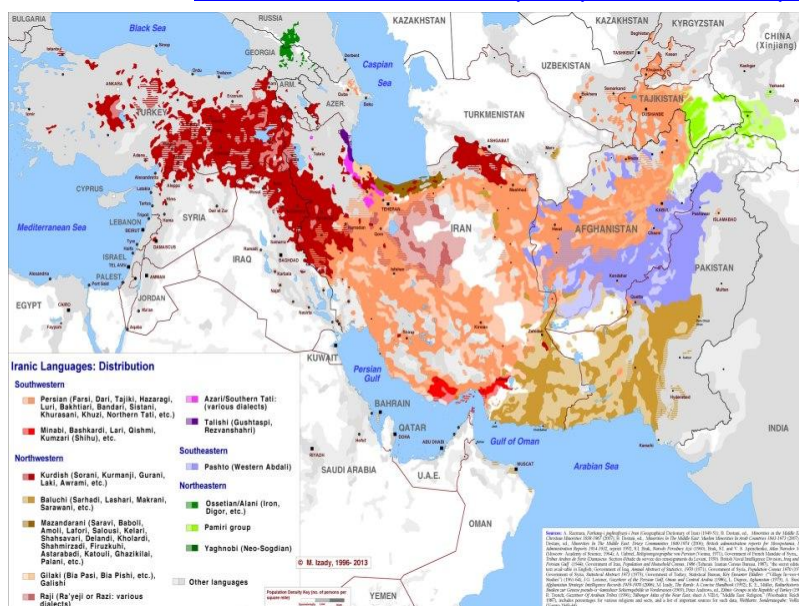
اسم المحرر: هاوری باخهوان

فارسی

مقاله: 265

جدیدترین نقشه‌ی زبانهای ایرانی نو، از دانشگاه کلمبیا

[201304142511782674=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=201304142511782674)

...

خواص ایتم

کشور - اقلیم: شرق کردستان

کشور - اقلیم: ایران

کشور - اقلیم: خراسان (کردخانه)

QR Code

منابع

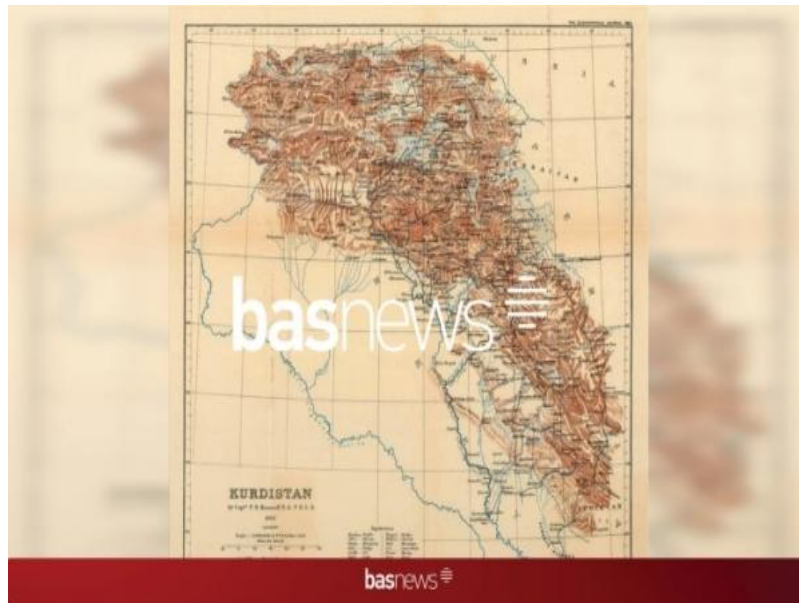
زمان اضافه کردن: 2013-04-14

نام ویرایشگر: هاوړی باخه‌وان

مقاله: 266

در سال 1892 نقشه ی کوردستان بزرگ منتشر شده است

[20221113143414445007=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20221113143414445007)

ناونیشانی بابته: در سال 1892 نقشه ی کوردستان بزرگ منتشر شده است

نقشه ای از کوردستان بزرگ در سال 1892 (130 سال پیش) توسط یک نقشه کش و دیپلمات انگلیسی تهیه و در سال 1894 در یک مجله منتشر شد، این نقشه بر اساس اولین دیدار کاپیتان فرانسویس ریچارد ماونسل، دیپلمات و نقشه‌بردار بریتانیایی است که در تابستان 1892 به عنوان جاسوسی از بیشتر کوردستان بزرگ دیدن کرد. نقشه ماونسل از کوردستان بزرگ در سال 1892 تا حدودی گسترده تر از نقشه ای است که محققان کورد تهیه و به آن تکیه کرده اند و در کتاب ها و اسناد دیگری منتشر شده است. این نقشه شامل عراق امروزی، شمال شرقی سوریه کنونی و شمال غربی ایران کنونی است. این نقشه بخشی از نقشه بزرگ کاپیتان ماونسل است که در همان سال سفر او برای استفاده در برنامه ریزی دولت بریتانیا ساخته شده است. این نقشه در سال 1894 در مجله Geographical منتشر شد. فرانسویس ریچارد ماونسل، در فوریه 1861 در لیمریک، ایرلند به دنیا آمد. او در کالج چلتنهام تحصیل کرد و در آکادمی نظامی سلطنتی تحصیل کرد، او دیپلماتکار دولت بریتانیا بود و همچنین در ارتش بریتانیا خدمت می کرد. این دیپلمات همچنین علاقه زیادی به باستان شناسی و جغرافیا داشت و در تهیه نقشه بسیار ماهر بود، او یک افسر اطلاعاتی فعال در اواخر قرن 19 و اوایل قرن 20، در خاورمیانه بود که در سال 1936 درگذشت. منبع: سایت جئوگرافیک [1]

خواص ایتم

شهرها:	آمد
شهرها:	قامیشلو
شهرها:	مهاباد
شهرها:	ارییل
پوشه ها:	تاریخ معاصر
پوشه ها:	تاریخ باستان
کشور - اقلیم:	جنوب کردستان
کشور - اقلیم:	شمال کردستان
کشور - اقلیم:	غرب کردستان

کشور - اقلیم: شرق کردستان
کشور - اقلیم: کردستان (قرمز)

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپیدیا | کوردی ناوەراست | [آماده کردن کوردیپیدیا - سارا سەردار](#)

زمان اضافه کردن: 2022-11-13

نام ویرایشگر: سارا سەردار

مقاله: 267

قدیمی ترین نقشه به زبان عربی که نام کرد در آن آمده است

[20230503085842487252=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230503085842487252)

قدیمی ترین نقشه به زبان عربی که نام کرد در آن آمده است

- قدمت این نقشه به سال 1072 میلادی برمی گردد.
- این اثر توسط محقق و مورخ مسلمان محمود الکشغری ترسیم و در کتاب دیوان لغات الترک او منتشر شده است، با دیدن این نقشه به حقایق تاریخی غیرقابل انکاری پی می بریم:
- 1_ نقشه به خوبی نشان می دهد که قلمرو کردستان بین دو عراق و سوریه، شمال حجاز و مصر، جنوب غرب خراسان و جنوب آذربایجان واقع شده است.
 - 2_ هیچ مکان یا موجودی به نام ترک مانند امروز وجود ندارد، چون ترکها در آن زمان در خاورمیانه نبودند، در عوض آنها هنوز در آسیای مرکزی، چین، مغولستان و بان تبت بودند، به این معنی که ترک ها از نظر تاریخی در منطقه جدید بودند.
 - 3_ منطقه ای که در نقشه به عنوان سرزمین کردها مشخص شده است همان سرزمینی است که کردها هزاران سال است در آن زندگی می کنند، از زمان سومریان تا ظهور اسلام و امروز. این نشان دهنده اصالت و قدمت کردها در سرزمین خود است.
 - 4_ این ثابت می کند که مرز مصنوعی ایجاد شده امروز (ترکیه) نام دارد، در واقع مالکیت آن متعلق به ترک ها نیست، بلکه 80 درصد آن سرزمین مقدس کردستان و 20 درصد دیگر متعلق به یونانی ها و رومی ها است.
 - 5_ در نقشه، تنها کشور ما به نام ملت ما (سرزمین کردها) نامگذاری شده است، در حالی که هیچ یک از کشورها و مناطق دیگر به نام ملتهای آنها نامگذاری نشده اند.
 - 6_ این دوباره این واقعیت را تحمیل می کند که در طول تاریخ «تنها کردها» مالکیت و زندگی در این منطقه جغرافیایی را داشته اند.
- * دو عراق: به دو شهر بصره و کوفه اطلاق می شود که در قدیم به این نام معروف بوده اند.
- [1]

خواص ایتم

پوشه ها: تاریخ باستان

کشور - اقلیم: کردستان

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپدیا | فارسی | [آماده کردن کوردیپدیا - سارا سهردار](#)

زمان اضافه کردن: 2023-05-03

نام ویرایشگر: سارا سهردار

مقاله: 268

نقشه کردستان در زمان شرف خان بدلیسی

[20230520150757491877=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230520150757491877)

شرف خان بدلیسی بر اساس منابع تاریخی، پسر شمس‌الدین امیر بدلیس بود، او در سال 1543 به دنیا آمد و در سن 12 سالگی امیر شد. شرف خان از بزرگ‌ترین علمای زمان خود بود و در سال 1597 کتاب معروف شرف‌نامه را به زبان فارسی نوشت. این کتاب درباره تاریخ کرد است و به زبان‌های کردی، کردی سفلی و فارسی، عربی، فرانسوی و روسی منتشر شده است. او با نوشتن شرف‌نامه اطلاعاتی در مورد جغرافیا، زندگی سیاسی، قدرت کردها، زبان و جنبه‌های مختلف جامعه کردی آن زمان ثبت کرد. نقشه‌ها و نقاشی‌های قدیمی زیادی در کتاب او وجود دارد که برخی از آنها در موزه‌های اروپا نگهداری می‌شوند. شرف خان در سال 1604 درگذشت و آرامگاه او در بدلیس است و صدها سال پس از مرگش نامش بر جای مانده است. شرف خان بدلیسی (1005 ه.ق - 1596 م) اظهار داشت که کردها از نظر اجتماعی و گویش به چهار قسمت تقسیم می‌شوند:

یعنی (کرمانج، لر، کلهر، گوران).

مرز کردستان در امتداد خلیج فارس تا تقاطع مالتیا و مرعش امتداد دارد که جناح شمالی این خط شامل ایران، عراق، آذربایجان، ارمنستان و ارمنستان بزرگ در جنوب عراق عرب و مناطق موصل و دیاربکر است. شاهان و شاهزادگان شجاع کردستان را به نام‌های قبیله‌ای می‌شناسند، مانند (حکاری، سوری، بابانی، اردلانی). برخی از آنها به همراه شهرها و قلعه‌هایشان نام برده شده است، مانند: (میرانی حسن کف، بدلیس، جزیره، حزو، آکیل) و غیره حاکمان کرد.

در بدلیس چهار گروه وجود دارد:

اولین مستقلین که مورخ، آنها را پادشاهان نوشته است.

دوم کسانی که کاملاً آزاد نبودند، اما سکه به نامشان زده میشد و در خطبه‌های نماز جمعه از آنها یاد می‌شد.

سوم حاکمان کردستان.

چهارم، حاکم بدلیسی. [1]

خواص ایتم

شهرها: بدلیس

پوشه‌ها: تاریخ باستان

کشور - اقلیم: کردستان

QR Code:

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپیدیا | فارسی | ترجمه‌ی کوردیپیدیا - سارا سهردار

زمان اضافه کردن: 2023-05-20

نام ویرایشگر: سارا سهردار

مقاله: 269

نقشه پراکندگی زبانی استان ارومیه

[20200821123006387066=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200821123006387066)

سلیمان چوکی

در این سه نقشه پیش رو، چگونگی توزیع جمعیتی کورد و تورک زبان استان ارومیه نشان داده شده است. اگر چه نقشه‌ی شهرستانهای این استان از طریق همین وبسایت و در جزئیات بیشتری نمایش داده شده‌اند، اما این سه نقشه شمایی کلی از استان را بدست می‌دهد. که در آن:

- ساکنان کورد اکثر مساحت استان را در بر می‌گیرد. این مساحت از مراکز شهرستانها بطرف مرزهای بین المللی توسعه پیدا میکند.

- جدای مساحت، شمار جمعیتی کوردها هم اکثریت را نشان می‌دهد. به نوعی که از جمعیت 2 میلیون 825 هزار و 786 نفری این استان (سرشماری جمعیتی ایران، سال 1385) نزدیک به 1 میلیون و 650 هزار (58.1%) نفر کورد هستند. در این شمار جمعیتی، جمعیت ساکنان مراکز نظامی و پادگانها، نواحی صنعتی و خدماتی و رفاهی اطراف شهرها مورد نظر قرار نگرفته‌اند.

- از 2863 روستای استان، 1861 روستا کورد، 658 روستا تورک، 210 روستا ترکیبی از کورد و تورک، 63 روستا اهل حق و گوران و مابقی ترکیبی از بافتهای دیگر جمعیتی هستند.

- شهرستان چاپاره دارای کمترین شمار جمعیتی (11550 نفر) و ارومیه بیشترین تعداد کوردها (429911 نفر) را در خود جا داده است.

خواص ایتم

شهرها: ارومیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

QR Code:

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-21

نام ویرایشگر: هاوړی باخه‌وان

مقاله: 270

نقشه پراکندگی مذهبی استان ارومیه

[20200821123427387068=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200821123427387068)

سلیمان چوکی

اما از لحاظ مذهبی استان ارومیه چهره‌ای تا حدی متفاوتتر را به‌نمایش می‌گذارد. به نوعی که:

- تنوعات خاص مذهبی در این استان چشمگیر است. مذاهب اسلام (سنی، شیعه یا به بیانی دیگر کورد سنی و شیعه، یا تورک سونی و شیعه)، مسیحی، اهل حق و حتی یهودی و بهایی، در بعضی نقاط این استان خصوصا ارومیه و میاندوآب، دیده میشود.
- تکاب، میاندوآب، ارومیه، شوط و چالدران از جمله شهرستانهایی هستند از اهل حق یا گورانها در آن سکونت دارند.
- کوره سنی یا همان تورکهای سنی مذهب اکثرا ساکن شهرستانهای سلماس، خوی و ارومیه هستند.

خواص ایتم

شهرها: ارومیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

QR Code

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-21

نام ویرایشگر: هاوری باخه‌وان

مقاله: 271

نقشه‌ی ترکیب‌زبانی و مذهبی شهرستان ارومیه

[20200820124539387048=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200820124539387048)

سلیمان چوکی

به دلیل وسعت زیاد شهرستان ارومیه به نسبت شهرستانهای دیگر استان، و جهت نمایش بهتر جزئیات سعی شده است نقشه این شهرستان به چند نقشه‌ی شمال، مرکز و جنوب تقسیم شوند. طبق سرشماری جمعیتی ایران، سال 1385، 855 هزار و 643 نفر ساکن این شهرستان بودند. مطابق تحقیقات صورت گرفته از این تعداد 50.2% یعنی 430 هزار نفر به زبان کوردی تکلم میکنند. شهرهای این شهرستان عبارتند از ارومیه (مرکز شهرستان و استان)، قوشچی، نوشین یا کارخانه قند، سرو و سیلوانا. این شهرستان دارای 610 روستا میباشد. جمعیت 298 روستا کورد، 144 تورک (شیعه) و مابقی هم ترکیبی از این دو و ساختارهای دیگر کره‌سونی، اهل حق و مسیحی میباشند.

به عبارتی ساختارهای مذهبی این شهرستان سوننی، شیعه، مسیحی، یهودی، اهل حق (گوران) و بهایی هستند. شماره‌های مندرج روی دریاچه ارومیه اسامی روستاهایی میباشند که در نقشه اصلی به علت کمبود فضای مناسب ذکر نشده‌اند. به عنوان مثال شماره 1 (تپه بابا گنجه) مندرج روی دریاچه اشاره‌ایست به شماره 1 روی نقشه اصلی واقع در سمت راست شهر نوشین. آنچه که در قسمت جنوبی شهرستان ارومیه مهم جلوه میکند، مرز بین لهجه‌های سورانی و کورمانجی در استان ارومیه و کل شرق کردستان میباشد. به گونه‌ای که مرز بین شهرستانهای ارومیه با نقده و اشنویه آغاز چنین انشقاقی میباشند. به طرف شمال کرمانجی و به طرف جنوب سورانی. از لحاظ زبانی از شهرستان ارومیه به طرف شمال شمار و درصد جمعیتی کورد و تورک تا حدودی متشابه‌اند. همچنین کلیه شهرستانهای آن ترکیبی (کورد و تورک) میباشند، اما از بخش جنوبی شهرستان ارومیه به طرف جنوب استان زبان تورکی سیر نزولی پیدا میکند. جهت اطلاعات بیشتر و چگونگی پراکندگی زبانی شهرستان (شهر و روستا) به نقشه‌ها، جداول، نمودار و راهنما مراجعه شود.

این پروژه همزمان با علم بر کلیه مشکلاتی که بر سر راه حل موضوع کنونی و حل نشده‌ی سرزمینی، مابین هر دو ملت کورد و تورک ساکن این استان، در تلاش بوده است با در نظر گرفتن کلیه حساسیتهای مکانی این فضای جغرافیایی را در نظر گرفته و داده‌های آماری آن منطبق بر اطلاعات آماری موثق قرار گیرند؛ به گونه‌ای که واقعیتهای پنهان و مسئله ساز جغرافیای مرزهای داخلی - کنونی ایران و پراکندگی مذهبی آن از طریق نقشه، جدول، نمودار و مجموعه راهنمای نقشه با شکلی مدرن و امروزی در اختیار خواننده و مخاطب خود قرار گیرد؛ تا زمینه‌ی مطالعه‌ی علمی و استراتژیک در مورد این منطقه و مناطق مشابه را فراهم سازد.

نقشه‌ی ترکیب مذهبی و ملی استان ارومیه سعی در نمایش چگونگی توزیع ترکیبهای جمعیت شهری و روستایی را از منظر زبانی و مذهبی به سه زبان کوردی، فارسی و انگلیسی، از ماکو تا نکاب را دارد. حاصل تحقیقی چند ساله میدانی و کتابخانه‌ای. سرشماریهای مرکز آمار ایران سال 1385 مبنای اطلاعات جمعیتی بوده است.

شمار جمعیت وقت این استان 2 میلیون 873 هزار نفر بوده است. این تعداد در سرشماری سال 1390 شمسی به 3 میلیون و هشتاد هزار نفر افزایش پیدا کرده است. بدین معنا که تفاوت بین این دو سرشماری نزدیک 200 هزار نفر میباشد. این تغییرات و تغییرات بعدی جمعیتی در تحلیلهای جمعیتی نقشه گنجانده نشده‌اند. به علت درصد بالای زاد و ولد در مناطق کردنشین استان به نسبت نواحی ترک نشین (آنطوری که آمارها نشان میدهند)، امکان اینکه بخش بیشتری از این 200 هزار نفر کورد باشند زیاد است.

اما آنچه که در این قسمت مهم به نظر میرسد این است که سعی شده است از طریق این وبسایت نقشه شهرستانهایی که در این استان از لحاظ زبانی و مذهبی از بافت ترکیبی برخوردارند، با جزئیات بیشتری مورد بحث قرار گیرند. بنوعی که جمعیت هر شهرستان و روستایی از لحاظ زبانی و مذهبی از طریق جداول، دیاگرام و نشانه‌های خاص جغرافیایی نشان داده شوند.

بر اساس اطلاعات موجود، این استان متشکل از 17 شهرستان، 2863 روستا است. از این تعداد 5 شهرستان و 1861 روستا کورد و مابقی تورک یا ترکیبی از کورد و تورک و سایر بافتهای جمعیتی می باشند. از جمعیت 2 میلیون و 873 هزاری استان (سرشماری 1385) 1 میلیون و 650 هزار نفر کورد و بقیه تورکها و سایرین را تشکیل میدهند. از طریق همین صفحه سعی شده است کلیه جزئیات مربوطه نمایش داده شوند.

با توجه به مقدماتی که ذکر آن آمد یادآوری چند نکته الزامی بنظر می رسد:

1) سال 2006 آغاز پروژه و اواسط سال 2010 میلادی اتمام بخش اصلی آن بود؛ از آن دوره تا زمان چاپ آن در اواخر تابستان 2012، تغییرات جزئی انجام گرفته مورد ملاحظه قرار گرفته و سعی شده است که در محتویات نقشه گنجاندید شوند.

2) این پروژه بر اساس خواست و مطامع سیاسی هیچ جریان و گروه سیاسی و غیر سیاسی شکل نگرفته و نشأت گرفته از اراده‌ای شخصی با علم بر کلیت مساله و ابعاد مختلف آن بوده است.

3) سال 2010 مجوز علمی و نشر آن از طرف انستیتوی کرد پاریس اخذ گردید. مراکز و سازمانهای عمده سیاسی و غیر سیاسی و تعدادی از موسسات دیگر اقلیم کردستان به دلیل پاره‌ای از مسائل از پذیرش مسئولیت آن سر باز زدند.

4) کلیه هزینه‌های پرداختی برای انجام این پروژه از آغاز (2006) و تا اتمام و مرحله‌ی پخش آن (در کل 7 سال) شخصی بوده و هیچ شخص یا گروهی نمی تواند ادعای حمایت مالی از این پروژه را داشته باشد.

5) متد تحقیق مبتنی بر اصول علم جغرافیا بوده و از اکثر روشهای آن از جمله: کتابخانه‌ای، میدانی و گفتگو استفاده شده است. عمده‌ترین بخش آن برداشت میدانی یا بازدید مستقیم از مناطق مطالعاتی بوده است. در بخش اعظم پیمایش‌های میدانی محقق حضور مستقیم داشته و در بقیه موارد افراد ساکن محل همکار پروژه بوده‌اند.

6) هیچ تحقیقی خالی از اشکال نبوده و با علم به اینکه بخش اصلی پروژه ی تحقیقی و جمع آوری اطلاعات از جمله برداشت‌های آماری از اماکن و پیمایش میدانی در شرایط نامناسب امنیتی انجام گرفته است؛ در چنین شرایطی مطمئناً اطلاعات حاصله بدون نقص نخواهند بود.

7) محقق هر گونه پیشنهاد، انتقاد و بازبینی علمی آمار و اطلاعات بکار گرفته شده را در جهت هر چه بیشتر پربار کردن محتویات و حذف کم و کاستیها با آغوشی باز پذیرا است.

8) محقق خود را در قبال هر نوع آمار، اطلاعات و مرزهای مشخص جغرافیایی بکار گرفته شده، مابین ساختارهای جمعیتی (گرچه همراه با کم و کاستیهای هم باشد)، مسئول میداند.

9) بخشی از اطلاعات مربوط به شمار جمعیتی ترکیبات ملی، مذهبی و اقلیتهای مذهبی در هیچ کدام از مدارک و اسناد رسمی و منتشرشده ی موثق بنابه دلایل امنیتی قابل دریافت نبوده ؛ به همین دلیل از روش میدانی و بازدید مستقیم و گفتگو استفاده شده است.

10) این پروژه لزوم بررسی و شفاف سازی واقعیتهای پنهان یک جغرافیای امنیتی و حساس به لحاظ اتنیک، با جمعیتی نزدیک بر سه میلیون نفر را بر خود واجب دانسته و در راستای بازنمایی پتانسیل‌های جغرافیایی و منازعات احتمالی پیش رو و لزوم توجه مراکز تصمیم ساز و مدیریتی با هدف تقلیل منازعات آتی آن را به انجام رسانیده است.

11) مرکز نشر و پخش کتابخانه اندیشه در شهر سلیمانیه منطقه ی فدرال کوردستان، مسئولیت پخش آن را بر عهده گرفته است.

12) نقشه دارای شماره استاندارد بین المللی یا شابک میباشد. شابک آن از کشور نروژ دریافت شده است. مختصری درباره ی محتویات نقشه:

1) چارچوب کلی استان و شهرستانها منطبق بر تقسیمات سیاسی و اداری کشوری ایران تا سال 1391.

2) نشان دادن موقعیت جغرافیایی هر کدام از شهرستانها، شهرها، روستاها و بخشی از عوارض طبیعی استان.

3) شمار جمعیتی هر یک از ترکیبهای زبانی و مذهبی استان با تمرکز بر شهرستان، شهر و مجموع کلی روستاهای استان.

4) نقشه با سه زبان کوردی، فارسی و انگلیسی آماده شده است.

ذکر اسامی کلیه روستاهای استان (بالای یک خانوار و تخلیه شده).

6) چگونگی پراکندگی زبانی، مذهبی و اقلیتهای مذهبی استان از جمله: اهل حق (علی الهی و گورانها)، مسیحی، یهودی، زرتشتی و بهایی بر اساس مکان (شهرستان، شهر و روستا) از طرق علائم و شاخصه‌های خاص جغرافیایی.

7) تغییر و بازگرداندن اسامی اکثر روستاها و مکانهای جغرافیایی دیگر به اسامی اصیل و محلی.

8) پیوست مجموعه‌ای مجزا از نقشه‌ها، جداول، نمودارها و راهنماهای متنوع به نقشه‌ی اصلی. ملاحظات:

1) بر اساس درصد و شمارشهای انجام گرفته بر آورد جمعیت ساکنان تعدادی از شهرها (نه شهرستانها) بعد از بررسیهای دقیق و همه جانبه تخمینی میباشد.

2) جمعیت کمتر از 5% اعم از کرد و ترک در شهرها منظور نگردیده، همچنین آمار دیگر ساکنان که متعلق به گروههای زبانی یا دینی دیگری بوده و کمتر از 1% (غیر از ارومیه) جمعیت را شامل شده‌اند لحاظ نشده و در آمارها گنجانیده نشده‌اند.

- (3) روستاهایی که کمتر از 25% ساکنان آن شامل هر کدام از جمعیت کرد یا ترک بوده‌اند روستایی یکدست و غیر ترکیبی اعلام شده و تماماً ترک یا کرد قلمداد شده‌اند. اما در عین حال جهت نشان دادن اقلیتهای دینی (گوران یا مسیحی) کمتر از 25% نیز در نظر گرفته شده است.
- (4) جمعیت ساکنان مراکز نظامی و پادگانها، نواحی صنعتی و خدماتی و رفاهی اطراف شهرها که در سرشماریهای دولتی با عنوان روستا مشخص شده‌اند، با آمارهای این نقشه تطابق نداشته و منظور نشده‌اند.
- (5) جمعیت ساکنان روستاهایی که بنا به علل سیاسی، اقتصادی و طبیعی ویران یا خالی از سکنه شده‌اند، در نقشه محسوب نشده اما به اسامی آنها اشاره شده است.
- (6) منظور از کوره‌سینها، ترکهای سنی مذهب میباشند. همچنین اهل حق (علی‌اللهی) های استان که کردها از آنها به نام گوران یاد میکنند بخش اندکی از آنها که در جنوب استان ساکنند کرد و بقیه ترک زبان میباشند.
- (7) مسیحی شامل تمامی ارامنه، آشوریها و کلدانیها میباشند.
- (8) جمعیت ساکنان بهایی منطقه به جز شهرستان میاندوآب و ارومیه در سایر شهرها اعم از مهاباد و بوکان به دلیل شمار اندک شان به نسبت کل جمعیت شهرستانها منظور نشده‌اند.

خواص ایتم

شهرها: اورمیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

QR Code:

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-20

نام ویرایشگر: هاویری باخه‌وان

مقاله: 272

نقشه ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان پلدشت

[20200819121331387022=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200819121331387022)

سلیمان چوکی
واقع در شمال استان ارومیه و طرف راست شهرستانهای ماکو، شوط و چایپاره. با جمهوری نخجوان آذربایجان و جلفای تبریز نیز مرز مشترک دارد.
جمعیت ساکن شهرستان 38570 میباشد. (طبق سرشماری جمعیتی ایران، سال 1385)
برخوردار از 1 شهر و 71 روستا. از این تعداد 44 روستا کوردنشین و مابقی تورک و مخلوطی از هر دو میباشد.
از کل جمعیت شهرستان 62% کورد و بقیه تورک زبان میباشند.
جهت اطلاعات بیشتر و چگونگی پراکندگی زبانی شهرستان (شهر و روستا) به نقشه‌ها، جداول، نمودار و راهنما مراجعه شود.

خواص ایتم

شهرها: اورمیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-19

نام ویرایشگر: هاوړی باخه‌وان

مقاله: 273

نقشه ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان چالدران

[20200818232117387011=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200818232117387011)

سلیمان چوکلێ
واقع در شمال استان ارومیه و دارای مرز مشترک با ایالت‌های آگری و وان شمال کوردستان (کوردستان ترکیه) میباشد.
همچنین با شهرهای ماکو، شوط، چایپاره و خوی در استان ارومیه مرز مشترک دارد.
جمعیت ساکن شهرستان 44509 نفر (طبق سرشماری جمعیتی ایران، سال 1385).
شامل 2 شهر قره‌عینی (سیاه چشمه) و آواجیق (کلیسا کندی) هست. تعداد روستا 166، که از این تعداد و از لحاظ مذهبی 78 روستا شیعه (تورک)، 4 روستا اهل حق (تورک) و بقیه شامل سنی (کورد) یا مخلوطی از سنی و شیعه (تورک و کورد) میباشد.
در کل 45% شهرستان سنی و بقیه ترکیبی از شیعه و اهل حق.
جهت اطلاعات بیشتر و چگونگی پراکندگی زبانی شهرستان (شهر و روستا) به نقشه‌ها، جداول، نمودار و راهنما مراجعه شود.

خواص ایتم

شهرها: اورمیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

QR Code

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-18

نام ویرایشگر: هاویری باخه‌وان

مقاله: 274

نقشه ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان چاپپاره

[20200819130135387028=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200819130135387028)

سلیمان چوکلێ
جهت تفکیک جمعیتی استان ارومیه از لحاظ زبانی و مذهبی، در اینجا و در ادامه ی شهرستانهای دیگر، چاپپاره مورد اشاره قرار میگردد.
یکی دیگر از شهرستانهای شمالی این استان بوده که از طرف شرق با شهرستانهای جلفا و مرند در استان تبریز مرز مشترک دارد و از جهات دیگر در مجاورت با شهرستانهای پلدشت، شوط، چالدران و خوی میباشد.
بر اساس سرشماریهای جمعیتی ایران 1385، 42178 نفر ساکن این شهرستان بوده‌اند.
مرکز شهرستان قره‌ضیال‌الدین بوده و دارای 75 روستا میباشد. اکثریت ساکنان آن تورک زبان اند، به نوعی که از 75 روستای شهرستان ته‌نها 22 روستا کوردنشین میباشد.
نقشه‌ها، جداول، نمودارها و راهنماهای نقشه اطلاعات بیشتری را در اختیار میگذارد.

خواص ایتم

شهرها: ارومیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

QR Code

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-19

نام ویرایشگر: هاوری باخه‌وان

مقاله: 275

نقشه ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان خوی

[20200820122550387044=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200820122550387044)

سلیمان چوکی

از جانب شرق هم‌مسایه شهرستانهای مرند و شبستر در استان تبریز می‌باشد. در شمال به شهرستانهای چاپاره و چالدران و در جنوب هم به شهرستان سلماس منتهی می‌شود. از طرف شرق هم محدود به ایالت وان در شمال کردستان (کردستان ترکیه) است.

این شهرستان 323 هزار و 277 نفر جمعیت دارد (طبق سرشماری جمعیتی ایران، سال 1385). از این تعداد 35.5% یعنی 114434 نفر کورد و مابقی تورک زیانند.

علاوه بر شهر خوی که مرکز شهرستان بوده این شهرستان دارای 4 شهر دیگر می‌باشد: پیره یا فیرورق، ایواوغلی، دیزج دیز و قطور.

این شهرستان دربرگیرنده‌ی 212 روستا بوده که 106 عدد تورک نشین و بقیه کورد، کوره‌سنی و مخلوط می‌باشند. نقشها، جداول، نمودارها و لجانده کلی استان ارومیه جزییات بیشتری را راجع با این شهرستان به‌دست می‌دهد.

خواص ایتم

شهرها: اورمیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

QR Code:

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-20

نام ویرایشگر: هاویری باخه‌وان

مقاله: 276

نقشه ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان سلماس

[20200820123143387046=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200820123143387046)

سلیمان چوکی

در شمال و جنوب شهرستان به ترتیب شهرستانهای خوی و ارومیه واقع شده‌اند. شبستر و دریاچه ارومیه در شرق آن و از طرف غرب هم محصور به ایالت‌های وان و حکاری ترکیه می‌باشد.

طبق سرشماری جمعیتی ایران در سال 1385 این شهرستان 180 هزار و 551 نفر سکنه داشته است. تحقیقات صورت گرفته جهت فهم ترکیب جمعیتی شهرستان نشان می‌دهد که از این تعداد 56.5% ساکنین کورد و بقیه تورک و درصد کمی هم مسیحی بوده‌اند.

این شهرستان متشکل از دو شهر سلماس، تازه‌شهر و 153 روستا می‌باشد. کورد، تورک، کره‌سنی و مسیحی ترکیب انسانی این شهرستان بوده به نوعی که 17 روستا تورک، 6 روستا کره‌سنی و مابقی کورد و مخلوطی از دیگر زبان و ادیان می‌باشد. نقشها، جداول، نمودارها و لجاند کلی استان ارومیه جزییات بیشتری را راجع با این شهرستانان به‌دست می‌دهد.

خواص ایتم

شهرها: ارومیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

QR Code

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-20

نام ویرایشگر: هاوری باخه‌وان

مقاله: 277

نقشه ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان شاهیندژ

[20200820151209387055=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200820151209387055)

سلیمان چوکی

از شهرستانهای واقع در جنوب استان ارومیه و منطقه مکریان میباشد. روستاها و ساختار جمعیتی آن در دو نقشه مجزا نمایش داده شده است. اطراف شهرستان را شهرستانهای تکاب، میاندوآب، بوکان و سقز احاطه کرده است. جمعیت آن طبق سرشماری جمعیتی سال 1385 ایران، 89 هزار و 330 نفر بوده است. آنچه که در این شهرستان جلب توجه میکند این است که با توجه به شمار اندک جمعیتی به لهجه‌های سورانی کورمانجی (زاخورانی، سرابیانی، موصلیانی) و کلهوری (چارداولی) صحبت میشود. کورمانجها و چارداولیهای این شهرستان شیعه مذهب میباشند. شهرستان شاهیندژ یا صائین قلعه متشکل از 3 شهر صائین قلعه، محمودجغ، کشاورز و 143 روستا میباشد. از این تعداد 22 روستا تورک زبان بوده و مابقی به زبانی کوردی تکلم میکنند. جهت اطلاعات بیشتر و چگونگی پراکندگی زبانی شهرستان (شهر و روستا) به نقشه‌ها، جداول، نمودار و راهنما مراجعه شود.

خواص ایتم

شهرها: ارومیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-20

نام ویرایشگر: هاوری باخه‌وان

مقاله: 278

نقشه ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان شوط

[20200819122044387025=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200819122044387025)

سلیمان چوکی

این شهرستان هم به مثابه شهرستانهای ماکو، چالدران، پلدشت، چایپاره و خوی در شمال استان واقع شده و از هر طرف محدود به این شهرستانها.

شمار جمعیتی شهرستان 51430 نفر میباشد و ترکیبی از کورد و تورک (اهل حق، سنی و شیعه).
متشکل از 2 شهر و 70 روستا. شوط و مرگنلر شهرهای این شهرستان هستند. (شهر مرگنلر در ارزیابیهای جمعیتی نقشه استان ارومیه به علت تازه تبدیل به شهر شدن جزو روستاها در نظر گرفته شده است).
از این تعداد روستا 28 عدد اهل حق، 13 روستا کورد، 22 روستا تورک و بقیه مخلوطی از اینها میباشد.
از لحاظ ملی و از کل جمعیت شهرستان 72% تورک و بقیه کورد هستند، از لحاظ مذهبی به نقشه‌ها، جداول، نمودار و راهنما مراجعه شود.

خواص ایتم

شهرها: اورمیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-19

نام ویرایشگر: هاورئ باخه‌وان

مقاله: 279

نقشه ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان نقده

[20200820125839387050=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200820125839387050)

سلیمان چوکی

شهرستان نقده در منطقه مکریان و جنوب استان ارومیه واقع است. به گونه‌ای که در مجاورت آن دریاچه ارومیه شهرستانهای ارومیه، اشنویه، پیرانشهر و مهاباد قرار گرفته‌اند. تورکهای منطقه سندووس (سلدوز) نقده بافت اصلی جمعیتی این شهرستان را تشکیل داده به نوعی که از جمعیت 117 هزار و 765 نفری آن (طبق سرشماری جمعیتی ایران، سال 1385) قریب 53% آن تورک زبانند. دو شهر نقده (مرکز شهرستان) و محمدیار به همراه 95 روستا جوامع سکونتگاهی آنرا تشکیل میدهد. از این تعداد روستا 47 عدد کورد نشین و 40 عدد تورک و مابقی مخلوطی از این دو میباشند. جهت اطلاعات بیشتر و چگونگی پراکندگی زبانی شهرستان (شهر و روستا) به نقشه‌ها، جداول، نمودار و راهنما مراجعه شود.

خواص ایتم

شهرها: نقده

شهرها: ارومیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-20

نام ویرایشگر: هاوری باخه‌وان

مقاله: 280

نقشه ی ساختار زبانی و مذهبی شهرستان ماکو

[20200817103736386949=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200817103736386949)

سلیمان چوکلێ

این شهرستان در شمال استان ارومیه و همجوار با ایالت‌های نخجوان آذربایجان، ایدر و آگری شمال کوردستان (کوردستان ترکیه) واقع شده است. شهرستان ماکو در استان ارومیه با شهرستان‌های پلدشت، شوط و چالدران نیز مرز مشترک دارد. ارزیابی جمعیتی این شهرستان بر اساس سرشماری جمعیتی ایران در سال 1385 و به تفکیک شهر و روستا انجام گرفته است. جمعیت این شهرستان طبق سرشماری 1385، 84682 نفر می‌باشد (جمعیت ساکنان مراکز نظامی، پادگانی، صنعتی و خدماتی در این ارزیابی منظور نشده است). شهرستان ماکو متشکل از 2 شهر ماکو و بازرگان و 123 روستا می‌باشد. از لحاظ زبانی ههر دو شهر و اکثر روستاهای متشکله ترکیبی از کورد و تورک می‌باشند. جهت مشاهده چگونگی پراکندگی زبانی شهر و روستاهای شهرستان به نقشه و جداول ذیل مراجعه فرمایید. نشانهای مختص به شهر، روستا، راه و... شهرستان ماکو را میتوان در لجاندا یا راهنمای مربوط به کل نقشه استان ارومیه مشاهده کرد.

خواص ایتم

شهرها: ماکو

کشور - اقلیم: شرق کردستان

QR Code

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-17

نام ویرایشگر: هاویری باخه‌وان

مقاله: 281

نقشه‌ی اداری استان اربیل در سال 2009

[20230727112207509856=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230727112207509856)

نقشه‌ی اداری استان اربیل در سال 2009 میلادی. [1]

خواص ایتم

شهرها: اربیل

کشور - اقلیم: جنوب کردستان

QR Code:

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپیدیا | فارسی | [وه‌گێڕانی کوردیپیدیا - سارا سه‌ردار](#)

زمان اضافه کردن: 2023-07-27

نام ویرایشگر: سارا سه‌ردار

مقاله: 282

نقشه‌ی اربیل در 1916

[20230727110746509852=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230727110746509852)

نقشه‌ی شهر اربیل در سال 1916 میلادی. [1]

خواص ایتم

شهرها: اربیل

پوشه‌ها: تاریخ باستان

کشور - اقلیم: جنوب کردستان

QR Code:

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپیدیا | فارسی | [وه‌گێڕانی کوردیپیدیا - سارا سه‌ردار](#)

زمان اضافه کردن: 2023-07-27

نام ویرایشگر: سارا سه‌ردار

مقاله: 283

نقشه‌ی اربیل در 1944

[20230727110947509853=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230727110947509853)

نقشه‌ی شهر اربیل در سال 1944 میلادی. [1]

خواص ایتم

شهرها: اربیل

پوشه‌ها: تاریخ معاصر

کشور - اقلیم: جنوب کردستان

QR Code:

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپیدیا | فارسی | [وه‌گێڕانی کوردیپیدیا - سارا سه‌ردار](#)

زمان اضافه کردن: 2023-07-27

نام ویرایشگر: سارا سه‌ردار

مقاله: 284

نقشه‌ی اربیل در 1975

[20230727111205509854=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230727111205509854)

نقشه‌ی شهر اربیل در سال 1975 میلادی. [1]

خواص ایتم

شهرها: اربیل

پوشه‌ها: تاریخ معاصر

کشور - اقلیم: جنوب کردستان

QR Code:

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپیدیا | فارسی | [وه‌گێڕانی کوردیپیدیا - سارا سه‌ردار](#)

زمان اضافه کردن: 2023-07-27

نام ویرایشگر: سارا سه‌ردار

مقاله: 285

نقشه‌ی اربیل در سال 1979

[20230727111525509855=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230727111525509855)

نقشه‌ی شهر اربیل در سال 1979 میلادی. [1]

خواص ایتم

شهرها: اربیل

پوشه‌ها: تاریخ معاصر

کشور - اقلیم: جنوب کردستان

QR Code:

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپیدیا | فارسی | [وه‌گێڕانی کوردیپیدیا - سارا سه‌ردار](#)

زمان اضافه کردن: 2023-07-27

نام ویرایشگر: سارا سه‌ردار

مقاله: 286

نقشه‌ی امارت ال کرت کردی

[20230408214111480712=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230408214111480712)

نقشه‌ی مناطق تحت قلمرو امارت ال کرت کردی که هم اکنون بخشی از خاک جمهوری ترکمنستان امروزی و بخشی از ایران اسلامی و افغانستان کنونی است، که در سالهای (1244-1381) میلادی حکمرانی کرده‌اند. در مدت حکمداری این میرنشینی 9 میر حکم کرده‌اند و پایتختشان شهر هرات کنونی بوده‌است که در آخر به دست تیموریها از میان رفته‌اند. متأسفانه برخی از تاریخ نگاران این امارت را به تاجیکی ها و تاجیکستان نسبت میدهند که این هم بسیار دور از راستی است.[1]

خواص ایتم

پوشه‌ها: تاریخ باستان

کشور - اقلیم: کردستان

کشور - اقلیم: ایران

کشور - اقلیم: افغانستان

کشور - اقلیم: ترکمنستان

:QR Code

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپدیا | فارسی | [آماده کردن کوردیپدیا - سارا سهردار](#)

زمان اضافه کردن: 2023-04-08

نام ویرایشگر: سارا سهردار

مقاله: 287

نقشه‌ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان تکاب

[20200820224400387057=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200820224400387057)

سلیمان چوکی
به علت گسترده‌ی شهرستان تکاب، سعی شده است جهت وضوح بهتر جزئیات نقشه‌ی این شهرستان از طریق 3 نقشه متفاوت نمایش داده شود.
تکاب واقع در جنوب شرقی استان، همسایه شهرستانی قرآغاج، ماهنشان، بیجار، دیواندره، سقز، شاهیندر و میاندوآب می‌باشد.
شمار جمعیتی آن 81 هزار و 387 نفر می‌باشد (طبق سرشماری جمعیتی ایران، سال 1385) و کورد و تورک (سونی، شیعه، گوران یا اهل حق) از عناصر جمعیتی این تعداد جمعیت می‌باشند. از لحاظ مذهبی 5% شهرستان گوران یا اهل حق اند. از لحاظ زبانی هم 63% کورد می‌باشند.
تعداد روستاهای آن 97 عدد و از این تعداد 11 تا گوران و 21 عدد شیعه. بقیه سونی یا مخلوطی از سنی و شیعه می‌باشند. نقشه‌ها، جداول، نمودارها و راهنماهای نقشه اطلاعات بیشتری را در اختیار می‌گذارد.

خواص ایتم

شهرها: اورمیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

QR Code:

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-20

نام ویرایشگر: هاوری باخه‌وان

مقاله: 288

نقشه‌ی ترکیب زبانی و مذهبی شهرستان میاندوآب

[20200820130813387052=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200820130813387052)

سلیمان چوکی
میاندوآب از طرف شرق در جوار استان تبریز و واقع در جنوب استان ارومیه می‌باشد. با شهرستانهای تکاب، صائین قلعه، بوکان، مهاباد و مرز مشترک دارد.
ساختار زبانی و مذهبی این شهرستان به نسبت شهرستانهای دیگر تا حدی متفاوت به نظر میرسد. روستای گوزلی از کوردهای کورمانج زبان و 15 روستای آن پیرو آیین اهل حق هستند. بهایی‌ها هم درصد ناچیزی از جمعیت شهرستان را تشکیل می‌دهند.
244 هزار و 825 نفر ساکن این شهرستان می‌باشند (طبق سرشماری جمعیتی ایران، سال 1385). از این تعداد تنها 11% یعنی حدود 27 هزار نفر کورد زبانند و مابقی به زبان تورکی صحبت میکنند.
متشکل از 3 شهر میاندوآب (مرکز شهرستان)، باروق و چهاربرج می‌باشد. دارای 194 روستا که 41 عدد کوردنشین و بقیه تورک، گوران و مخلوط می‌باشند.
نقشه‌ها، جداول، نمودارها و راهنماهای نقشه اطلاعات بیشتری را در اختیار می‌گذارد.

خواص ایتم

شهرها: اورمیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-20

نام ویرایشگر: هاوری باخه‌وان

مقاله: 289

نقشه‌ی سیاسی و دیموگرافیکی مکریان کردستان

[20200821121521387064=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200821121521387064)

سلیمان چوکی

خواص ایتم

شهرها: مهاباد

شهرها: اورمیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-21

نام ویرایشگر: هاوری باخه‌وان

مقاله: 290

نقشه‌ی شهر اربیل در سال 1233

[20230727110358509850=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=122030727110358509850=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12)

نقشه‌ی شهر اربیل در سال 1233 میلادی. [1]

خواص ایتم

دهه: دهه 30 (39-30)

قرن: قرن 13 (1299-1200)

شهرها: اربیل

پوشه‌ها: تاریخ باستان

کشور - اقلیم: جنوب کردستان

QR Code:

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپیدیا | فارسی | [وه‌گێڕانی کوردیپیدیا - سارا سه‌ردار](#)

زمان اضافه کردن: 2023-07-27

نام ویرایشگر: سارا سه‌ردار

مقاله: 291

نقشه‌ی مصور‌گردشگری شهرستان مهاباد

[20200821120855387062=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20200821120855387062)

سلیمان چوکی

خواص ایتم

شهرها: مهاباد

شهرها: اورمیه

کشور - اقلیم: شرق کردستان

منابع

زمان اضافه کردن: 2020-08-21

نام ویرایشگر: هاوری باخه‌وان

مقاله: 292

نقشه‌ی مناطق تحت تسلط کورد در کوردستان بزرگ

[20230226203505470738=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230226203505470738)

در این نقشه مناطق تحت تسلط کوردها با رنگ نارنجی مشخص شده است و نقشه‌ی بزرگتر مربوط به کوردستان بزرگ است. [1]

خواص ایتم

پوشه‌ها: تاریخ باستان

کشور - اقلیم: کوردستان

QR Code

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپدیا | فارسی | [آماده کردن کوردیپدیا - سارا سهردار](#)

زمان اضافه کردن: 2023-02-26

نام ویرایشگر: سارا سهردار

مقاله: 293

نقشه‌ی واقعی کشور ترکها و تصاحب خاک کردها

[20230529100154494446=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230529100154494446)

این نقشه‌ی واقعی کشور ترکهای منطقه انادولو کنونی میباشد که واقع در پشت رودخانه سیحون بین کشور قزاقستان و ازبکستان و شمال شوروی بوده‌است، اما هم اکنون این مملکتی که به نام ترکیه شناخته میشود تجاوزی بیش بر خاک کردها در قسمت شمالی و مرکزی کردستان بزرگ نیست. [1]

خواص ایتم

پوشه‌ها: تاریخ باستان

کشور - اقلیم: کردستان

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپیدیا | فارسی | [ترجمه‌ی کوردیپیدیا - سارا سهردار](#)

زمان اضافه کردن: 2023-05-29

نام ویرایشگر: سارا سهردار

مقاله: 294

نقشه‌ی کردستان بر اساس پیمان سور

[20230525112032493499=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230525112032493499)

نقشه‌ای از کردستان بر اساس پیمان سور که قسمت کردستان غرب و شمال و جنوب در آن رنگ شده‌است.

خواص ایتم

پوشه‌ها: توافق سیور

کشور - اقلیم: کردستان

QR Code:

منابع

[1] رسانه‌های اجتماعی | فارسی | [تۆره‌کۆمه‌لایه‌تنبه‌کان؛ فه‌بسیوک؛ به‌یچی \(Ararat azizi bokani\) رۆژی 05-24-](#)

[2023](#)

زمان اضافه کردن: 2023-05-25

نام ویرایشگر: سارا سه‌ردار

مقاله: 295

نقشه‌ی کردستان بزرگ بر اساس پیمان سه مرزی در سال 1944

[20230510125000488951=q&https://www.kurdipedia.org/?lng=12](https://www.kurdipedia.org/?lng=12&q=20230510125000488951)

پیمان سه مرزی
در ژوئیه 1944، جلسه محرمانه‌ای برای اتحاد کردستان بزرگ در جنگل دالانپار (محل تلاقی مرزهای ایران، عراق و ترکیه) برگزار شد.
نمایندگان سه بخش کردستان در این نشست توافقنامه‌ای را امضا کردند، ب‌رای کمک و حمایت متقابل که به پیمان سه مرزی معروف شد.
نمایندگان:

قاسم قادری از انجمن ژکاف (از شرق کردستان).

شیخ عبیدالله (از شمال کردستان)

قاضی ملا وهاب (از کردستان جنوبی).

در این جلسه نقشه کردستان بزرگ که توسط انجمن کردهای بیروت منتشر شده بود تصویب شد. [1]

خواص ایتم

پوشه‌ها: تاریخ معاصر

کشور - اقلیم: کردستان

QR Code:

منابع

[1] ثبت مخصوص برای کوردیپدیا | فارسی | [ترجمه‌ی کوردیپدیا - سارا سهردار](#)

زمان اضافه کردن: 2023-05-10

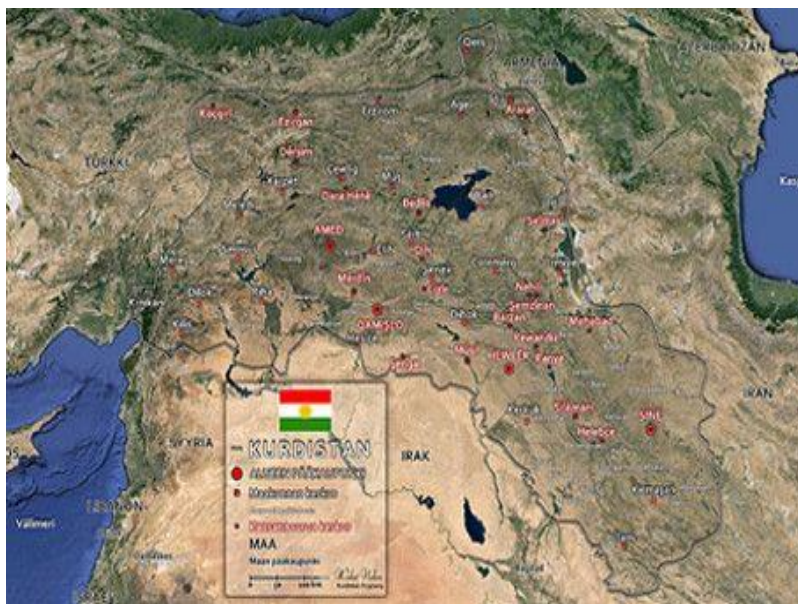
نام ویرایشگر: سارا سهردار

Fins

Artikla: 296

Kurdistanin kartta

<https://www.kurdipedia.org/?lng=21&q=2015030214191284829>

...

QR Code:

Lähteet

lisätty: 02-03-2015

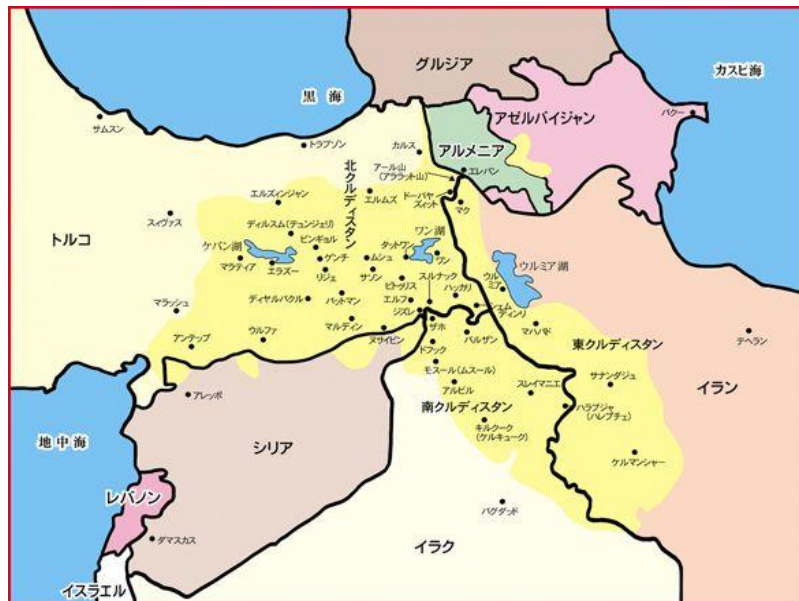
Toimittajatunnukse: Hawrê Baxewan

日本人

記事: 297

クルディスタン

<https://www.kurdipedia.org/?lng=23&q=2013101811134488282>

...

レコードのプロパティ

プロヴァンス: Kurdistan

QR Code:

ソース

追加: 18-10-2013

エディタ名: Benaz Jola

中国的

文章: 298

库尔德斯坦

<https://www.kurdipedia.org/?lng=24&q=2013101921170488274>

...

QR Code:

来源

添加于: 19-10-2013

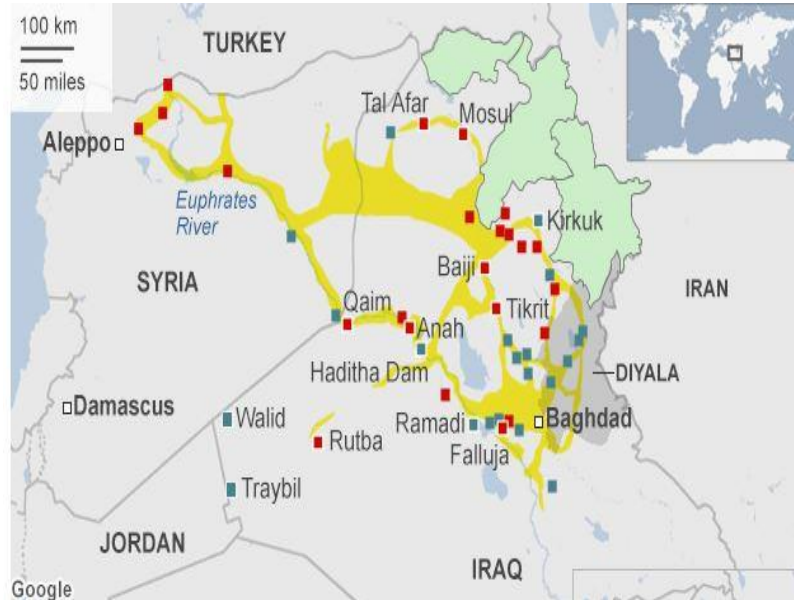
编者名称: Hawrê Baxewan

Ελληνική

Άρθρο: 299

Με πράσινο οι περιοχές που ελέγχουν οι Κούρδοι, με κίτρινο οι περιοχές που διεξάγονται μάχες και επιχειρήσεις

<https://www.kurdipedia.org/?lng=26&q=20150302162658119497>

...

Στοιχεία ακινήτου

Folders:

Χώρα - Επαρχία:

Χώρα - Επαρχία:

Χώρα - Επαρχία:

Χώρα - Επαρχία:

QR Code:

πηγές

προστέθηκε στις: 02-03-2015

Όνομα Συντάκτη: Hawrê Baxewan

آرθρο: 300

Κουρδιστάν

<https://www.kurdipedia.org/?lng=26&q=20150302154255119493>

...

QR Code:

πηγές

προστέθηκε στις: 02-03-2015

Όνομα Συντάκτη: Hawrê Baxewan

لیستەى ئاماژەکاری ناو و شوێنەکان

A

Ararat.....	252, 402
Aras.....	308, 309
Aras Hiso	308, 309

B

Benaz.....	332, 411
------------	----------

E

Erbil.....	317, 318, 319, 321, 331
------------	-------------------------

H

Hawrê....	307, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 340, 407, 415, 419, 420
Hawrê Baxewan..	307, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 340, 407, 415, 419, 420
Herêm.....	307, 308, 309

K

Karda.....	339
Kurd.....	339
Kurdistan ..	307, 308, 309, 313, 315, 318, 319, 320, 321, 322, 324, 326, 327, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 337, 338, 339, 411

N

Nexşe.....	309
Nûjen.....	309

S

San.....	340
Seryas.....	328
Seryas Ehmed.....	328

V

Van.....	339
----------	-----

ا

اربیل	371, 389, 390, 391, 392, 393, 398
ارومیه	375, 376, 377, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 396
اری	46

ب

بابان.....	206
باتمان.....	118, 151, 176
باجە لانی.....	80

باخه وان.....	18
باران.....	46
بارزانی.....	239
باز.....	378
باژێر.....	99, 302
باستکی.....	153
باکوور.....	46, 104, 149, 151, 204, 250, 252
باکووری.....	39, 46, 55, 59, 61, 91, 94, 95, 99, 105, 118, 119, 131, 133, 140, 141, 149, 151, 152, 153, 162, 176, 177, 195, 203, 204, 206, 210, 251, 255, 263, 275, 292
بالە کایه تی.....	174, 234, 236
بانی.....	292
بانه.....	180
باوه نوور.....	51
برادۆست.....	141
برزان.....	363
بوو.....	18, 98, 104, 188, 201, 267
بوۆتان.....	118, 151, 176, 247
بوۆکان.....	97, 104, 132, 180
بیاره.....	174, 190
به ختیار.....	59
به دره.....	46
به دلیس.....	118, 255
به رزان.....	274, 303
به رزی.....	46
به ریز.....	13, 39, 134, 242
به ریوه به رایه تی پهروه رده ی دهشتی هه ولیر.....	169
به غذا.....	36
به فر.....	46
به کار.....	150, 152, 275
به لگه.....	105, 161
به مو.....	51, 242
به ناز.....	0, 1, 18, 27, 28, 109, 196, 268
به ناز جوۆلا.....	0, 1, 18, 27, 28, 109, 196, 268
به هیز.....	162, 204

پ

پاراستن.....	54, 137, 140, 145, 153, 195, 213
پارتی دیموکراتی کوردستان.....	45, 66, 190
پارتی کریکارانی کوردستان - په که که.....	55
پاریزگای سلیمانی.....	32, 47, 128, 197, 233
پاریزگای هه ولیر.....	46, 238
پاشا.....	147, 150, 162, 255, 288
پاوه.....	180
پشده ر.....	157, 175
پی باز.....	51
پیرانشار.....	130, 180
پیرانشهر.....	387
پیروژ.....	47
پیره مه گروون.....	157
پیشمه رگه.....	67, 164, 173, 230, 231, 290
پیشوو.....	83, 291
پینجوتین.....	113, 115, 174
په سه ند.....	239
په یوه ست.....	17, 105

ت

تافان.....	186
تبریز.....	380, 382, 383, 396
تکاب.....	376, 377, 385, 395, 396
تلیکێف.....	77
توانا.....	13
تورک 33, 55, 56, 91, 93, 94, 96, 97, 98, 99, 101, 103, 122, 131, 132, 195, 292, 375, 376, 377, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 395, 396	
تورکمان.....	64, 80, 261
تورکە.....	120
تۆمار.....	0, 1, 18, 255
تەپە.....	103, 294
تەرگە وەر.....	141
تەقەق.....	157
تەنیا.....	95, 96, 97, 132, 263, 292
تەوریز.....	132

ج

جافەران.....	186
جمعه.....	374
جوانرۆ.....	180
جودی.....	133
جیاواز.....	46, 105
جیهان.....	24, 46
جەلەولا.....	133

چ

چالاک.....	275
چوارتا.....	175
چۆمان.....	174, 204, 234, 236
چی.....	17
چیا.....	46
چەرەمەگا.....	271
چەرەمەمال.....	174, 197
چەمی.....	46

ح

حسن.....	374
حکومەتی هەریمی کوردستان.....	46, 57, 243, 282
حەسەکە.....	178
حەسەن.....	51, 255
حەسەن کێف.....	255
حەسەنلو.....	159
حەسەنی.....	250
حەمرین.....	46

خ

خاپوور.....	105, 133
خاک.....	46, 394, 401
خاکی.....	46, 149, 153, 162, 200, 204, 210, 228, 267, 292
خان.....	374
خانێ.....	101, 104

خانەقین.....	47, 51, 133, 174, 182, 268, 315
خاوەن.....	94, 132
خورماتوو.....	174, 197, 335
خوی.....	53, 376, 381, 382, 383, 384, 386
خویندەر.....	104
خۆراسان.....	203, 210, 292
خۆشناوەتی.....	175
خەبات.....	174

د

دابەش.....	147, 159, 263
دارەتوو.....	169
داغش.....	14, 15, 43, 67, 78, 88, 139, 143, 144, 145, 164, 193, 194, 213, 230, 231, 290
دانا.....	128
داهین.....	292
دژوار.....	168
دڵنیا.....	109
دهۆک.....	33, 41, 47, 153, 174, 281, 302
دوره.....	378
دوکان.....	174
دیار.....	204
دیاری.....	36, 51, 57, 64, 71, 76, 80, 104, 155, 206, 209, 210, 233, 282, 284, 294
دیپه‌گه.....	174
دیدار.....	105, 371
دیده.....	376
دێرسیم.....	118, 176
دێرک.....	176
دێرین.....	186
دینه‌وهر.....	180
دیوان.....	292, 373
دیواندەر.....	93, 180
دەریەندیخان.....	157, 175, 233, 242
دەرسیم.....	268
دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوێ بەدرخان.....	238
دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوێ ئاراس.....	255
دەشتی.....	36, 57, 67, 71, 72, 74, 76, 77, 78, 80, 87, 139, 150, 157, 159, 169, 175, 243, 278, 288
دەشتی هەولێر.....	169

ر

راس.....	292
----------	-----

ر

راستی.....	394
------------	-----

ر

راستی.....	91, 103
رامان.....	279
رانیه.....	157, 175
رزگار.....	39, 134
رزگار جەباری.....	39, 134
رواندز.....	175, 206
رووبار.....	182, 183, 184, 187
رووبەر.....	104, 122
روون.....	18, 95

رۆژ.....	18, 210
رۆژ هه ژار.....	18
رۆژا.....	303
رۆژانه.....	18
رۆژگار ..0, 1, 18, 24, 52, 62, 82, 108, 112, 114, 116, 129, 199, 215, 219, 223, 235, 237, 271, 274, 295, 303, 345, 363	
رۆژگار که رکووکی ..0, 1, 18, 24, 52, 62, 82, 108, 112, 114, 116, 129, 199, 215, 219, 223, 235, 237, 271, 274, 295, 303, 345, 363	
رۆژی ..0, 1, 14, 18, 24, 52, 82, 89, 104, 182, 183, 184, 187, 191, 197, 200, 203, 208, 213, 219, 228, 239, 252, 260, 271, 274, 293, 295, 402	
رێژه.....	105
رێکخراوی کوردیپیدیا.....	0, 1, 13, 17
رێکه وت.....	18
رێگا.....	233
رینما.....	104, 131
ره به ت.....	159

ز

زاخۆ.....	175
زاگرووس.....	24, 159, 161, 188
زانا.....	255, 292
زانایان.....	161
زانکۆ.....	46
زانیار ..0, 1, 13, 17, 94, 95, 96, 97, 98, 101, 104, 128, 132, 255	
زانپاری ..0, 1, 13, 17, 94, 95, 96, 97, 98, 101, 104, 128, 132, 255	
زریان ..0, 1, 18, 31, 37, 41, 58, 65, 71, 72, 75, 76, 77, 79, 81, 85, 87, 126, 165, 169, 175, 177, 179, 181, 182, 183, 184, 186, 187, 197, 202, 205, 209, 210, 218, 222, 224, 227, 233, 238, 244, 258, 262, 282, 285, 288, 347, 360	
زریان سه رچناری ..0, 1, 18, 186	
زریان عه لی ..0, 1, 18, 31, 37, 41, 58, 65, 71, 72, 75, 76, 77, 79, 81, 85, 87, 126, 165, 169, 175, 177, 179, 181, 182, 183, 184, 187, 197, 202, 205, 209, 210, 218, 222, 224, 227, 233, 238, 244, 258, 262, 282, 285, 288, 347, 360	
زریبار.....	157
زوممار.....	175
زێی بچووک.....	46
زه رزی.....	51
زه مه ند.....	24
زه ها و.....	51, 157, 180

ژ

ژئ.....	260
ژیا.....	98, 295
ژیان.....	17, 46

س

سار ..0, 1, 18, 73, 89, 147, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 159, 160, 161, 162, 163, 188, 191, 200, 203, 206, 207, 208, 228, 252, 256, 260, 263, 264, 276, 293, 294, 301, 372, 373, 374, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 398, 400, 401, 402, 403	
سه ردار ..0, 1, 18, 73, 89, 147, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 159, 160, 161, 162, 163, 188, 191, 200, 203, 206, 207, 208, 228, 252, 256, 260, 263, 264, 276, 293, 294, 301, 372, 373, 374, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 398, 400, 401, 402, 403	
ساراک.....	18
ساره وان.....	242
ساز.....	377
سال.....301, 371, 373, 374, 375, 377, 380, 381, 383, 384, 385, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 395, 396, 398, 403	
ساله.....	18, 167, 267, 292
سامال.....	201, 258
سامال ئه حمه دی.....	201, 258

سروش بە کر	0, 1, 18, 61, 266
سقز	385, 395
سلماس	376, 383, 384
سلیفان	118, 177
سلیمان چوکی	375, 376, 377, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 395, 396, 397, 399
سلیمانی	18, 32, 47, 63, 73, 128, 157, 175, 184, 186, 190, 196, 206, 240, 251, 271, 281
سلیوانا	141
سنه	344, 353, 365
سنجار	133
سنوور	57, 182, 187, 260, 282
سنه	38, 70, 82, 167, 168, 180, 206, 251
سور	402
سوریا	88, 195, 213
سولهیمان چوکه لی	91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 120, 122, 131, 132, 171
سوورداش	271
سوړان	48, 62, 175, 206, 339
سوړان که رباسیان	48
سیده کان	175
سیروان	46, 51, 133
سیرو	103
سیفاس	268
سیفه ر	252
سیگردکان	271
سیما	105
سیور	402
سه رباز	263
سه ربه ست	255
سه رچاوه ی کوردی	17, 435
سه رده شت	104, 181
سه رده م	18, 46
سه رنج	24
سه روکایه تی هه ریمی کوردستان	239
سه ریاس	0, 1, 18, 39, 60, 69, 119, 130, 134, 141, 168, 239, 240, 241, 242, 245, 247, 251, 254, 278
سه ریاس نه حمه د	0, 1, 18, 39, 60, 69, 119, 130, 134, 141, 168, 239, 240, 241, 242, 245, 247, 251, 254, 278
سه عید کاکه یی	295
سه فەر	201
سه قز	93, 97, 181
سه لاحه دینی نه یوبی	253
سه لماس	38, 39, 96, 98, 120, 177
سه مسوور	118, 176
سه وزه	268
سه یدسادی	175, 241
سه یران	47

ش

شا	167
شاخ	182, 183, 184, 187
شادی	18
شادی ئاکویی	18
شارباژنیر	175, 240
شارستان	96, 97, 101, 103, 132
شاروچکه ی شیخان	41, 84
شاره	46, 99, 162, 294
شاره زوور	38, 133, 150, 157, 175, 241
شاگوڵ	107, 111, 115, 198, 214, 236
شاگوڵ خه لیل سألج	107, 111, 115, 198, 214, 236
شاهان	374

شنکال.....	15, 346
شنگال.....	14, 15, 175, 183, 194, 229, 334, 346
شنۆ.....	101, 104, 141, 181
شیخان.....	41, 51, 84
شیخو.....	350, 355, 356, 358, 359, 361
شیوه.....	46
شە بەک.....	77, 80
شە دادی.....	178
شە ره فخان.....	255
شە مزینان.....	118
شە نگال.....	133, 183, 229
شە نه به کر.....	18

ع

عثمانیة.....	352
عە بدولیرە حمان.....	271
عە بدوللا عە زیز.....	271
عە فرین.....	178, 195
عە نکا وه.....	175

ف

فیدراسیۆنی زیندانیانی سیاسی کوردستان.....	167
فە رمانگە ی ریکخرا وه ناحکومیدە کان.....	18

ث

ثە ژە ن کشتۆ.....	18
-------------------	----

ق

قارنئ.....	48
قاسم.....	167, 260, 403
قاسم ره حمانی.....	167
قامیشلۆ.....	153, 178, 251
قرمز.....	372
قوشته په.....	169
قوشچی.....	103, 377
قه ره داغ.....	175, 186, 245
قه سری شیرین.....	51, 133, 181
قه لا.....	93, 97, 132
قه لاتی.....	280
قه لاتی هه ولیر.....	280
قه لادزئ.....	157, 175
قه لای زیوئ.....	159
قه یس قه ره داغی.....	360
قه یسه ری.....	47, 267
قه یسه ری نه قیب.....	47

ک

کاردۆخ.....	201
کاردۆخی.....	151
کاروان.....	18
کاروان م. ئاکره یی.....	18
کاره.....	104
کاف.....	260, 403

کاکۆ.....	18
کاکۆ پیران.....	18
کاکهیی.....	109, 219
کامیاران.....	167, 168, 181
کانی.....	105
کرماشان.....	38, 39, 181, 268
کرمانج.....	255, 374
کشمیر که ریم.....	18
کفری.....	47, 175, 187, 197, 315
کمک.....	403
کورد 0, 1, 14, 15, 17, 24, 31, 36, 41, 47, 48, 57, 61, 64, 65, 71, 72, 74, 76, 77, 79, 80, 81, 84, 87, 89, 91, 93, 94, 96, 98, 99, 103, 122, 126, 131, 132, 149, 150, 153, 155, 157, 159, 165, 167, 191, 197, 203, 208, 209, 228, 232, 244, 247, 248, 255, 260, 267, 275, 282, 284, 288, 292, 295, 371, 375, 376, 377, 380, 381, 383, 384, 386, 387, 388, 395, 396	
کوردان.....	149, 210, 228, 255, 292
کوردزاگ.....	200
کوردستان 0, 1, 14, 17, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 61, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 104, 106, 107, 109, 110, 111, 113, 115, 117, 118, 119, 120, 122, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 138, 140, 141, 143, 144, 145, 147, 149, 150, 151, 152, 153, 157, 159, 161, 162, 164, 167, 168, 169, 171, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 190, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 200, 201, 203, 204, 206, 207, 208, 209, 210, 212, 213, 214, 216, 217, 219, 221, 223, 224, 226, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 236, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 255, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 265, 266, 267, 268, 269, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 278, 279, 280, 281, 282, 284, 286, 287, 288, 289, 290, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 301, 303, 339, 344, 347, 349, 350, 353, 355, 356, 358, 359, 363, 364, 365, 371, 378, 381, 388, 400	
کوردی.....	17, 30, 59, 64, 97, 104, 120, 122, 200, 255, 260, 268, 277, 377, 385
کوردە.....	208, 255, 292, 294
کویک.....	13
کۆکه.....	271
کۆماری.....	68, 167, 197, 200, 204, 261, 262, 263
کۆیه.....	157, 175, 192
که رکوک 25, 34, 35, 38, 39, 47, 125, 129, 150, 153, 161, 173, 175, 185, 197, 206, 231, 266, 279, 290, 294, 296, 297	
که لار.....	47, 175, 197
که مال موکرجی.....	128
که نگاوه ر.....	38

گ

گرێ سپی.....	178
گولآه.....	133
گوندی.....	46, 91, 94, 97, 98, 103, 247, 266
گۆران 31, 36, 41, 57, 65, 71, 72, 74, 76, 77, 79, 81, 84, 87, 93, 103, 126, 132, 209, 244, 255, 282, 284, 288	
گۆرانی.....	268
گۆلی.....	267
گه رمیان.....	47, 175, 203
گه شت.....	128, 275
گه شتیار.....	47

ل

لاچین.....	263
لادی.....	128
لاوه.....	93
لندن.....	344
لورستان.....	38, 39, 181, 188
لۆلۆ.....	186

م

ماد.....	204
ماردین.....	119, 177, 181
ماکو.....	91, 94, 99, 131, 181
مانی.....	14
ماوەت.....	175
مەمەد رەئوف.....	67, 86, 229, 230, 231, 290
مەمەد عەبدول.....	62, 113, 234
مەمەد عەبدولفەتاح عەبدولخالق.....	62, 113, 234
مدینە.....	361
ملی.....	377, 386
مهاباد.....	101, 104, 132, 371, 379, 387, 396, 397, 399
مورد.....	374, 375, 377, 382
موسل.....	36, 47, 57, 67, 71, 72, 74, 76, 77, 78, 80, 87, 139, 175, 243, 278, 288
موکریان.....	101, 104
میاندوآب.....	376, 379, 385, 395, 396
میاندوآو.....	97, 105, 132
میتانی.....	161
میترا.....	253
میدیا.....	23, 201
میر.....	200, 204, 255, 394
میردین.....	133
میرگە سوور.....	175
میلانۆ مەمەد سالح.....	18
میوان.....	47
مەبەست.....	104, 293
مەحوی.....	47
مەخمور.....	175
مەریوان.....	157, 181
مەزن.....	275
مەلا حەسەن.....	271
مەهاباد.....	68, 100, 105, 159, 171, 181, 262
مەیدان.....	51

ن

نالیبا.....	127, 128, 281
نالیبا ئیبراھیم.....	127, 128, 281
ناویان.....	105, 255
ناوہ.....	17, 104
ناوہندی کورد.....	150, 153
نووسەر.....	13, 238, 262
نوین.....	292
نیچیرقان بارزانی.....	239
نیشتمان.....	167
نیوان.....	47, 51, 101, 104, 159, 162, 209, 228, 263, 292
نەخشە 51, 62, 66, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 107, 111, 113, 115, 118, 128, 131, 132, 198, 214, 219, 234, 236, 249, 250, 255, 266, 275, 292, 294, 295	
نەغدە.....	48, 101, 181
نەوتی.....	34, 35, 124, 339

ه

هـ 0, 1, 17, 22, 23, 25, 26, 29, 32, 33, 34, 35, 40, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 53, 54, 55, 56, 63, 66, 67, 70, 78, 83, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 106, 117, 121, 122, 124, 131, 132, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 143, 144, 145, 164, 166, 171, 172, 173, 185, 193, 194, 195, 212, 213, 216, 229, 230, 231, 232, 246, 248, 249,

250, 257, 259, 261, 265, 269, 270, 272, 273, 277, 279, 280, 286, 287, 289, 290, 291, 296, 297, 302, 344, 346, 348, 349, 366, 370, 375, 376, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 395, 396, 397, 399	
0, 1, 17, 22, 23, 25, 26, 29, 32, 33, 34, 35, 40, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 53, 54, 55, 56, 63, 66, 67, 70, 78, 83, 86, 88, 90, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 106, 117, 121, 122, 124, 131, 132, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 143, 144, 145, 164, 166, 171, 172, 173, 185, 193, 194, 195, 212, 213, 216, 229, 230, 231, 232, 246, 248, 249, 250, 257, 259, 261, 265, 269, 270, 272, 273, 277, 279, 280, 286, 287, 289, 290, 291, 296, 297, 302, 344, 346, 348, 349, 366, 370, 375, 376, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 395, 396, 397, 399	هه‌بوه
هه‌بووه	150, 153, 161
هه‌ریڕ	175
هه‌ریم	46, 209, 301, 302, 303
هه‌زار	18, 255
هه‌زار کامه‌لا	18
هه‌ستیار	105
هه‌قال	18
هه‌قال نه‌ژاد	18
هه‌کاری	98, 119, 141, 177, 206, 255
هه‌لگورد	46
هه‌له‌بچه	107, 111, 175, 198, 208, 214, 239, 265
هه‌مه‌دان	38, 39, 181
هه‌مه‌وه‌ند	73
هه‌ورامان	174, 180, 190
هه‌ولێر	18, 38, 39, 46, 125, 153, 169, 175, 190, 192, 201, 204, 206, 212, 216, 217, 219, 221, 223, 224, 226, 238, 251, 280, 281

و

واژۆ	260
وان	38, 39, 94, 98, 119, 152, 177, 268, 381, 383, 384
ورمی	22, 53, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 105, 120, 122, 131, 132, 141, 152, 157, 159, 171, 181, 250, 267
وشه‌	239
ول	17
ولات	22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 61, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 106, 107, 109, 110, 111, 113, 115, 117, 119, 120, 122, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 138, 140, 141, 143, 144, 145, 147, 149, 150, 151, 152, 153, 155, 157, 159, 161, 162, 164, 168, 169, 171, 172, 173, 175, 177, 179, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 190, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 200, 201, 203, 206, 207, 208, 209, 210, 212, 213, 214, 216, 217, 219, 221, 223, 224, 226, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 236, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 255, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 265, 266, 268, 269, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 278, 279, 280, 281, 282, 284, 286, 287, 288, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297
ویکیپیدیا	17, 166, 249
ویژه‌	13, 141, 195
وه‌یس	271

ی

یاد	374, 379
-----	----------

ئ

ئاس	0, 1, 18, 31, 36, 41, 57, 65, 71, 72, 74, 76, 77, 79, 81, 84, 87, 126, 209, 244, 282, 284, 288, 351, 352, 354, 355, 357, 358, 359, 362, 364, 365
ئاس حسۆ	0, 1, 18, 351, 352, 354, 355, 357, 358, 359, 362, 364, 365
ئاس ئیلنجاغی	18
ئاسام	209, 268

ی

یاران	271
-------	-----

ئ

ئاران	204
-------	-----

ی

یارسان	109
--------	-----

ئ

ئازاد	71, 74, 82, 282
ئازاد کەریمی	82
ئاسیا	162, 292
ئاشکرا	167
ئاکرئ	41, 74, 174, 334
ئاگری	94, 118, 131, 176, 250
ئامانج	263
ئامودا	178
ئامیدی	174
ئامەد	118, 176, 251
ئورفە	118, 176
ئوبراھیم پاشای بابان	47
ئیدارە ی گەرمیان	47
ئیراق	43, 64, 78, 88, 110, 172, 173, 193, 212, 268, 272, 276, 284
ئیلام	38, 133, 147, 180
ئیلج	118, 151, 176
ئەتروش	84
ئەردەلان	206
ئەسەد ڕەشید	18
ئەشکەوتی شانەدەر	46
ئەفین	18, 125, 192
ئەفین تەیفوور	18
ئەفین ئوبراھیم فەتاح	125, 192

ی

یەکییتی نیشتمانی کوردستان	45, 66, 190
---------------------------	-------------

ئ

ئەمیر	18
ئەمیر سیراجەدین	18
ئەنجام	275

ئەم بایندەرە، سەرئەنجامی کاری بەردەوامی چەند ساڵە
ئەرشیفوانانی کوردیپیدیا. بەبلاوکردنەوەی ئەم بەرھەمە
کوردیپیدیا هیچ دەستکەوتێکی ماددی پەیداناکات. تەکنە
سوودوەرگرتن لەم بایندەرە لە تۆزینەو و نووسینە کانتاندا،
ئاماژە بە ناوی ئەم بایندەرە، ژمارە و وەشان، سالی دەرچوون و
کوردیپیدیا بکەن.

This binder is the result of several years of continuous work by Kurdipedia archivists. Kurdipedia will not receive any material gain from the publication of this work. Please mention the name of this binder, version number, year of publication and Kurdipedia when using this binder in your research and writings.

kurdipedia.org

contact@kurdipedia.org

کوردیپیدیا، پرزانیاریترین سەرچاوەی کوردییه.

2008-2025

